Nr. 1. Kraków, dnia 31 stycznia 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

stoł. król. miasta Krakowa.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 1 Zł., z opłatą pocztową o 20 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń“.

L. 10060/29 prez.
Dr. W. M.

SPRAWOZDANIE PREZYDENTA MIASTA ZA ROK ADMINISTRACYJNY 1929.

I. ADMINISTRACJA.

1. Wpływ.

A. Rok 1929 wykazał dalszy wzrost czynności. Wpływ w roku 1929 wynosi 313.141 aktów prezentowanych, t. j. o 2.250 więcej niż w roku 1928.

Powyższy wpływ rozpada się na następujące pozycje:

1) Biuro prezydjalne	13.840	aktów
2) Wydział I.	9.092	„
3) „ II.	68.797	„
4) „ III.	29.446	„
5) „ IV.	13.211	„
6) „ V.	56.002	„
7) „ VI.	30.953	„
8) „ VII.	47.032	„
9) „ VIII.	12.885	„
10) Miejski Urząd poboru opłat i podatków pośrednich	9.904	„
11) Budownictwo m. Oddz. A.	10.000	„
12) Budownictwo m. Oddz. B.	5.081	„
13) Miejski Urząd Zdrowia	4.294	„
14) Miejski Urząd Weterynaryjny	2.604	„
Razem	313.141	aktów

B. Poza wpływem prezentowanym w Dzienniku podawczym wykazują wpływ prezentowany tylko w ternionach wewnętrznych, względnie nieprezentowany:

1) Biuro prezydjalne	111	aktów
2) Wydział II.	27.152	„
3) „ III.	564	„
4) „ IV.	107	„
5) „ V.	2.402	„
6) Budownictwo m. Oddz. A.	1.543	„
7) Miejski Urząd Zdrowia	11.182	„
8) Miejski Urząd Weterynaryjny	2.219	„
9) Ekonomat miejski	3.049	„
10) Miejskie Biuro aprowizacyjne	1.630	„
11) Miejskie Składy towarowe	47	„
12) Miejska Izba obrachunkowa	70.458	„
13) Urząd Rozjemczy dla spraw najmu	1.266	„
14) Komisarjat targowy	9.122	„
15) Miejskie Biuro opieki zawodowej	9.593	„
16) Miejskie Biuro wsparć	658	„
17) Miejskie Biuro Statystyczne	3.776	„
Razem	144.879	aktów

Ogółem wpływ urzędowy Magistratu wynosił zatem w roku 1929	458.020	aktów
t. j. miesięcznie przeciętnie	38.168	„

C. Poza wpływem zewnętrznym ruch aktów obejmuje ponadto t. zw. korespondencję międzywydziałową, korespondencję z Komisarjatami obwodowemi, Zakładami i Instytucjami miejskiemi, w krótkiej drodze b. m. — Korespondencja powyższa wykazuje w roku 1929 wpływu:

1)	w Biurze prezydjalnem . . .	106	aktów
2)	Wydziale I.	319	,,
3)	,, II.	505	,,
4)	,, III.	100	,,
5)	,, IV.	95	,,
6)	,, V.	718	,,
7)	,, VI.	402	,,
8)	,, VII.	398	,,
9)	,, VIII.	292	,,
10)	Miejskim Urzędzie poboru opłat i podatków pośrednich . . .	94	,,
11)	Budownictwie m. Oddz. A. . .	4.164	,,
12)	,, ,, B. . .	3.149	,,
13)	Miejskim Urzędzie Zdrowia . .	4.287	,,
14)	Miej. Urzędzie Weterynaryjnym	621	,,
15)	Miejskiem Biurze Statystycznem	447	,,
16)	Komisarjacie Obwodu I. . . .	11.976	,,
17)	,, ,, II. . .	10.560	,,
18)	,, ,, III. . .	10.036	,,
19)	,, ,, IV. . .	8.906	,,
20)	,, ,, V. . .	3.110	,,
21)	,, ,, VI. . .	2.564	,,
22)	,, ,, VII. . .	2.725	,,
23)	,, ,, VIII. . .	3.200	,,
24)	,, ,, IX. . .	2.413	,,
	Razem	71.187	aktów

D. W tymże roku wynosił wpływ:

1)	w Kancelarji Muzeum Narodowego	2.216	aktów
2)	,, ,, Przemysł. .	1.324	,,
3)	,, Archiwum. Akt Dawn.	334	,,
4)	,, Szkoły Gosp. domow.	1.400	,,
5)	,, Elektrowni Miejskiej	9.945	,,
6)	,, Tramwaju	11.063	,,
7)	,, Gazowni Miejskiej .	6.283	,,
8)	,, M. Zakł. Ceramiczn.	4.992	,,
9)	,, Wodociągu miej. .	11.365	,,
10)	,, Zarządu Ogrod. miej.	407	,,
11)	,, Miejsk. Straży Pożar.	1.884	,,
12)	,, Zakł. Czyszcz. Miasta	5.158	,,
13)	,, Zarz. Lasu Wolskiego	985	,,
14)	,, Zarz. Cmentarza miejskiego rakowickiego	578	,,
14)	,, Miej. Zakładów Samochodowych . . .	972	,,
15)	,, M. Zakł. Sanitarnych	2.346	,,
	Razem	62.252	aktów

Ogólny przeto wpływ spraw w Zarządzie gminnym wynosił w roku 1929 520.272 aktów

2. Załatwienia.

Z roku 1928 pozostało w Magistracie 44.380 spraw niezałatwionych. Wpłynęło przez dziennik podawczy 313.141 spraw, do załatwienia było zatem łącznie z zaległościami z roku 1928 w samym Magistracie spraw prezentowanych 357.521.

Z ilości niezałatwionych spraw przypada na:

1)	Biuro prezydjalne	1.510	aktów
2)	Wydział I.	738	,,
3)	,, II.	20.109	,,
4)	,, III.	2.594	,,
5)	,, IV.	830	,,
6)	,, V.	3.110	,,
7)	,, VI.	2.040	,,
8)	,, VII.	5.086	,,
9)	,, VIII.	471	,,
10)	Miejski Urząd poboru opłat i podat. pośrednich	610	,,
11)	Budownictwo m. Oddz. A. . . .	1.417	,,
12)	,, ,, ,, B. . . .	2.384	,,
13)	Miejski Urząd Zdrowia	93	,,
14)	Miejski Urząd Weterynaryjny . . .	222	,,
	Razem	41.214	aktów

Ze spraw nieprezentowanych w Dzienniku Głównym załatwiono:

1)	w Biurze prezydjalnem	111	poz.	zalega	—	aktów
2)	w Wydziale II. . .	23.217	,,	,,	3.935	,,
3)	,, ,, III. . .	564	,,	,,	—	,,
4)	,, ,, IV. . .	107	,,	,,	—	,,
5)	,, ,, V. . .	2.402	,,	,,	—	,,
6)	,, Bud. m. Oddz. A.	1.543	,,	,,	—	,,
7)	,, M. Urzędzie Zdrowia	11.102	,,	,,	80	,,
8)	,, M. Urzędzie Weter.	2.219	,,	,,	—	,,
9)	,, Ekonomacie miej. .	3.039	,,	,,	10	,,
10)	,, M. Biurze Aprowiz.	1.630	,,	,,	—	,,
11)	,, M. Składach towar.	47	,,	,,	—	,,
12)	,, M. Izbie Obrachunk.	70.288	,,	,,	170	,,
13)	,, Urzędzie Rozjemcz. dla spraw najmu . .	1.160	,,	,,	106	,,
14)	w Komisarjacie targ. .	9.098	,,	,,	24	,,
15)	,, Miej. Biurze Opieki zawodowej . . .	9.593	,,	,,	—	,,
16)	w Miej. Biurze wsparć	658	,,	,,	—	,,
17)	w M. Biurze Statystycz.	3.718	,,	,,	58	,,
	Razem	140.496	poz.	zalega	4.383	aktów

W korespondencji b. m. załatwiono ogółem spraw 68.907, pozostaje do załatwienia na 1930 rok 2.280 spraw — w szczególności:

1)	w Biurze prezydj.	załatwiono	106	zalega	—	aktów
2)	,, Wydziale I.	,,	293	,,	26	,,
3)	,, ,, II.	,,	383	,,	122	,,
4)	,, ,, III.	,,	93	,,	7	,,
5)	,, ,, IV.	,,	92	,,	3	,,

6) w Wydziale V.	załatwiono	693	zalega	25	aktów
7) ,, ,, VI.	,,	399	,,	3	,,
8) ,, ,, VII.	,,	345	,,	53	,,
9) ,, ,, VIII.	,,	273	,,	19	,,
10) ,, M. Urzędzie poboru opłat i podatków pośrednich .	,,	94	,,	—	,,
11) w B. m. Oddz. A.	,,	3.836	,,	328	,,
12) ,, ,, B.	,,	2.423	,,	726	,,
13) w M. Urz. Zdrowia	,,	4.257	,,	30	,,
14) ,, M. Urz. Weter.	,,	615	,,	6	,,
15) ,, M. Biurze Stat.	,,	447	,,	—	,,
16) ,, Kom. Obw. I.	,,	11.803	,,	173	,,
17) ,, ,, ,, II.	,,	10.317	,,	243	,,
18) ,, ,, ,, III.	,,	9.923	,,	113	,,
19) ,, ,, ,, IV.	,,	8.743	,,	163	,,
20) ,, ,, ,, V.	,,	2.928	,,	182	,,
21) ,, ,, ,, VI.	,,	2.560	,,	4	,,
22) ,, ,, ,, VII.	,,	2.707	,,	18	,,
23) ,, ,, ,, VIII.	,,	3.200	,,	—	,,
24) ,, ,, ,, IX.	,,	2.377	,,	36	,,
Razem	załatwiono	68.907	zalega	2.280	aktów

W okresie sprawozdawczym załatwiły:

1) Muzeum Narodowe	3.216	aktów
2) ,, Przemysłowe	1.300	,,
3) Archiwum Aktów Dawnych	334	,,
4) Szkoła Gospodarstwa Domowego . .	1.400	,,
5) Elektrownia miejska	9.375	,,
6) Tramwaj	8.504	,,
7) Gazownia miejska	6.283	,,
8) Miejskie Zakłady Ceramiczne . . .	4.417	,,
9) Wodociąg miejski	11.365	,,
10) Ogrody miejskie	390	,,
11) Miejska Straż Pożarna	1.884	,,
12) Zakład Czyszczenia Miasta	5.130	,,
13) Las Wolski	985	,,
14) Zarząd Cmentarza m.	578	,,
15) Miejskie Zakłady Samochodowe . . .	958	,,
16) Miejskie Zakłady Sanitarne	2.328	,,
Razem	58.447	aktów

Zalega ogółem 3.805 aktów.

3. Przydział personalu.

I. MAGISTRAT.

A. Urzędnicy.

Przydział personalu w roku 1929 przedstawia się następująco:

1) Biuro prezydjalne:

referentów z akademickiem wykształceniem 7
,, ze średniem ,, ... 3
urzędników kancelaryjnych 8
referent prasowy 1
Razem . . 19

Z powyższej ilości Sekretarjat prezydjalny . 3 urzęd.
referat prasowy . . . . 1 ,,

2) Wydział I:

referentów z akademickiem wykształceniem 5
,, ze średniem ,, ... 1
urzędników Ekonomatu miejskiego 5
,, administratorów realności miejskich . . . 2
,, kancelaryjnych 3
Razem . . 16

3) Wydział II:

referentów z akademickiem wykształceniem 5
,, ze średniem ,, ... 13
urzędników kancelaryjnych 19
Razem . . 37

4) Biuro egzekucyjne:

kontrolorów 2
urzędników egzekucyjnych stałych 13
,, ,, prowizorycznych 21
,, kancelaryjnych 10
Razem . . 46

5) Wydział III:

referentów z akademickiem wykształceniem 9
,, ze średniem ,, ... 3
urzędników kancelaryjnych 9
Razem . . 21

6) Wydział IV:

referentów z akademickiem wykształceniem 3
,, ze średniem ,, ... 3
urzędników kancelaryjnych 3
Razem . . 9

7) Wydział V:

referentów z akademickiem wykształceniem 5
,, ze średniem ,, ... 9
,, z niższem ,, ... 2
Razem . . 16

8) Wydział VI:

referentów z akademickiem wykształceniem 4
,, ze średniem ,, ... 7
,, z niższem ,, ... 2
urzędników kancelaryjnych 11
Razem . . 24

9) Wydział VII:

referentów z akademickiem wykształceniem 7
,, ze średniem ,, ... 7
urzędników kancelaryjnych 6
Razem . . 20

10) Wydział VIII:

referentów z akademickiem wykształceniem	4
,, ze średniem ,,	1
,, z niższem ,,	2
urzędników rachunkowych	6
,, kancelaryjnych	3
Razem	16

Z powyższej ilości Biuro miejskich Zakładów Aprowizacyjnych: 6 urzędników.

11) Miejski Urząd Poboru opłat i podatków pośrednich:

referentów z akademickiem wykształceniem	2
urzędników rachunkowych i kasowych	12
,, poborców	11
,, kancelaryjnych	3
Razem	28

12) Miejska Izba Obrachunkowa:

Ogół personalu	91
w czem:	
Sekretarjat urzędników	8
Kancelarja ,,	6
Likwidatura ,,	38
Kasa ,,	6
Rewizja ,,	30
Oddział kontroli opłat od widowisk urzędników	3
Razem	91

13) Budownictwo miejskie Oddział A.:

referentów politechników	11
,, prawników	1
,, ze średniem wykształceniem	12
,, z niższem ,,	2
urzędników kancelaryjnych	7
pomocników technicznych	4
Razem	37

14) Budownictwo miejskie Oddział B.:

referentów politechników	23
,, ze średniem wykształceniem	7
drogomistrzów	4
urzędników kancelaryjnych	7
pomocników technicznych	3
Razem	44

15) Miejski Urząd Zdrowia:

lekarz naczelny	1
lekarzy okręgowych	11
,, szkolnych	8
,, zakładowych (bez M. Zakł. Sanit.)	1
,, referentów biurowych	2
lekarz specjalista	1
chemików	2
urzędników fachowych	3
referent ze średniem wykształceniem	1
higjenistek (opiekunek szkolnych)	8
urzędników kancelaryjnych	7
Razem	45

16) Miejski Urząd Weterynaryjny:

referentów lekarzy weterynaryjnych okręg.	2
urzędników kancelaryjnych	3
Razem	5

17) Miejskie Biuro Statystyczne:

urzędników	12
pracowników niższych	2
Razem	14

W urzędach pomocniczych pracowało w roku 1929:

1)	w Dzienniku podawczym Magistratu	4	urzędników
2)	Głównym Ekspedycie i Kancelarji Doręczycielskiej Magistratu	9	,,
3)	Głównem Archiwum Magistratu	3	,,
4)	Komisarjacie targowym Magistratu (przy 22 placach targowych)	11	,,
5)	Komisarjacie Obwodu I.	5	,,
6)	,, ,, II.	5	,,
7)	,, ,, III.	5	,,
8)	,, ,, IV.	6	,,
9)	,, ,, V.	2	,,
10)	,, ,, VI.	2	,,
11)	,, ,, VII.	2	,,
12)	,, ,, VIII.	2	,,
13)	,, ,, IX.	2	,,
	Razem	58	urzędników

Ogółem pracowało w Magistracie (z wyłączeniem Rzeźni, Targowicy, Miejskich Zakładów Sanitarnych i Miejskich Zakładów Aprowizacyjnych) w dniu 31 grudnia 1929 roku 542 urzędników a to:

I. Urzędników:

a) z akademickiem wykształceniem:

1)	prawników	53
2)	techników	35
3)	lekarzy	24
4)	chemików	2
5)	weterynarzy	2

b) ze średniem wykształceniem:

6)	urzędników referendarskich II. grupy	71
7)	urzędników technicznych	21
8)	,, rachunkowo-kasowych	70
9)	,, targowych	6

c) z niższem wykształceniem:

10) urzędników kancelaryjnych	38
11) kancelistów	77
Razem	399

II. Pomocników fachowych, technicznych, rachunkowo-kasowych i kancelaryjnych:

12) pomocników fachowych	5
13) ,, technicznych	21
14) ,, rachunkowo-kasowych	34
15) ,, kancelaryjnych	83
Razem	143

B. Personal niższy.

Przydział personalu niższego obejmuje:

1) służbę kancelaryjną	w ilości	76	osób
2) ,, doręczycielską	,,	28	,,
3) ,, egzekucyjną	,,	7	,,
4) ,, sanitarną	,,	18	,,
5) ,, drogowo-kanałową	,,	32	,,
6) ,, polową	,,	9	,,
7) ,, budowlaną	,,	2	,,
8) ,, targową	,,	37	,,
9) ,, mytniczą	,,	165	,,
10) ,, domową	,,	41	,,
11) ,, szkolną	,,	98	,,
12) ,, weterynaryjną	,,	5	,,
13) ,, Miejskiej Pracowni Chemicznej		2	,,
14) ,, Miejskiego Domu Noclegowego i Oczyszczalni miejskiej		6	,,
Razem		526	osób

Z powyższej ilości 526 osób należy:

do stale mianowanych	311	osób
do prowizorycznie mianowanych	115	,,
do robotników dziennie płatnych	100	,,
Razem	526	osób

Ilość personalu urzędowego na etacie Magistratu z końcem roku 1929 wynosiła:

urzędników	542	osób
niższych pracowników	526	,,
Razem	1.068	osób

II. ZAKŁADY I INSTYTUCJE MIEJSKIE.

1) Rada szkolna miejska:

urzędników	7
służby kancelaryjnej	2
Razem	9

2) Szkoła ekonomiczno-handlowa:

służby	5

3) Miejska Szkoła Gospodarstwa Domowego:

sił nauczycielskich	9
urzędnik kancelaryjny	1
służby	3
Razem	13

4) Muzeum Narodowe:

urzędników muzealnych	7
,, kancelaryjnych	3
służby	26
Razem	36

5) Muzeum Przemysłowe:

urzędników muzealnych	3
,, kancelaryjnych	11
siły fachowe	8
służba	6
Razem	28

6) Archiwum Aktów Dawnych:

urzędników archiwalnych	4
pomocników	2
służby	2
Razem	8

7) Zarząd Ogrodów miejskich:

urzędników	4
służby etatowej i prowizorycznej	38
robotników	70
Razem	112

8) Zarząd Lasu Wolskiego:

urzędników	3
pomocników kancelaryjnych	2
służby etatowej i prowizorycznej	5
robotników	8
Razem	18

9) Miejska Straż Pożarna:

oficerów	9
załogi	129
Razem	138

10) Zakład Czyszczenia miasta i Miejskie Zakłady Samochodowe:

urzędników	24
służby etatowej	143
robotników	253
Razem	420

11) Teatr miejski im. Juljusza Słowackiego:

personal administracyjny	7	osób
,, artystyczny:		
kobiet	22	,,

mężczyzn	25	osób
personal techniczny:		
etatowy	17	,,
prowizoryczny	31	,,
Razem	102	osób

12) Miejskie Zakłady Sanitarne:

lekarzy	6
kapelan	1
służby etatowej	18
,, prowizorycznej	7
Razem	32

13) Gazownia miejska:

urzędników technicznych	8
,, rachunkowych	26
inkasentów	12
niższych pracowników:	
stabilizowanych	68
prowizorycznych	80
robotników	26
Razem	220

14) Elektrownia miejska:

urzędników technicznych	21
,, rachunkowych	71
niższych pracowników:	
stabilizowanych	134
prowizorycznych	57
robotników	18
Razem	301

15) Wodociąg miejski:

urzędników technicznych	6
,, rachunkowych	18
niższych pracowników:	
stabilizowanych	117
prowizorycznych	82
robotników	36
Razem	259

16) Miejskie Zakłady Ceramiczne:

urzędników technicznych	1
,, rachunkowych	9
niższych pracowników:	
stabilizowanych	12
robotników	221
Razem	243

17) Tramwaj:

urzędników stałych	60
,, prowizorycznych	3
niższych pracowników:	
stałych	419
prowizorycznych	51
Razem	533

18) Miejskie Zakłady Aprowizacyjne:

a) Miejski Skład węgla:

urzędników	3
robotników	15
Razem	18

b) Piekarnia miejska:

urzędników	2
robotników	35
Razem	37

c) Rzeźnia miejska:

urzędników weterynaryjnych	4
,, kancelaryjnych	4
pracowników niższych:	
stabilizowanych	12
prowizorycznych	13
robotników	18
Razem	51

d) Targowica miejska:

urzędników weterynaryjnych	1
,, kancelaryjnych	1
pracowników niższych:	
stabilizowanych	5
Razem	7

e) Fabryka mydła:

urzędników	1
robotników	3
Razem	4

19) Cmentarze miejskie:

urzędników	2
pracowników niższych:	
stabilizowanych	8
prowizorycznych	3
robotników	4
Razem	17

20) Areszta miejskie:

urzędników	1
pracowników niższych:	
stabilizowanych	4
prowizorycznych	1
robotników	3
Razem	9

21) Oprawisko:

pracownicy niżsi:	
stabilizowani	1
robotnicy	2
Razem	3

22) Stacja trychinoskopijna:

trichinoskopistów	11

23) Składy Towarowe Gminy miasta Krakowa:

urzędników administracyjnych	1
,, magazynowych	1
,, manipulacyjnych	1
pracowników niższych:	
robotników	7
Razem	10

24) Urząd Rozjemczy dla spraw najmu:

przewodniczących	2
urzędników administracyjnych	1
,, kancelaryjnych	1
niższych pracowników stabilizowanych	1
Razem	5

25) Urząd ksiąg gruntowych:

urzędnik kancelaryjny	1

26) Biuro nowych pomiarów miasta Krakowa:

urzędników technicznych	3
pomocników technicznych	4
Razem	7

27) Biuro Meldunkowe:

urzędników kancelaryjnych	10

Ogółem Gmina miasta Krakowa z końcem grudnia 1929 r. zatrudniała:

	urzędników	pracown. niższych	robotników	razem:
w Magistracie	542	426	100	1.068
w Zakładach i Instytucjach m.	448	1522	697	2.667
Razem	990	1.948	797	3.735

Z końcem grudnia 1929 r. zatrudniało:

1) Budownictwo miejskie Oddział A.

przy konserwacji budynków miejskich . . 15 robotników

2) Budownictwo miejskie Oddział B.

a) przy pomiarach	14	,,
b) przy robotach drogowych	125	,,
c) ,, ,, kanałowych	135	,,
Razem	289	robotników

4. Uposażenie pracowników miejskich.

(Według stanu z dnia 31 grudnia 1929 r.)

w V. grupie uposażenia	17	osób
,, VI. ,, ,,	44	,,
,, VII. ,, ,,	126	,,
,, VIII. ,, ,,	153	,,
,, IX. ,, ,,	139	,,
,, X. ,, ,,	246	,,
,, XI. ,, ,,	149	,,
,, XII. ,, ,,	267	,,
,, XIII. ,, ,,	199	,,
,, XIV. ,, ,,	272	,,
w XV. grupie uposażenia	223	osób
,, XVI. ,, ,,	188	,,
Razem	2.023	osób
pobierających wynagrodzenie ryczałtowe względnie dzienne	2.002	,,
Razem pracowników miejskich	4.025	osób

5. Ruch służbowy.

Z końcem roku 1929 personal administracyjny Magistratu obejmował 542 urzędników i 526 pracowników niższych. Z powyższej ilości przypada 399 na urzędników stałych, 143 na pomocnicze siły fachowe, techniczne, rachunkowe i kancelaryjne, oraz 311 na niższych pracowników stale mianowanych, 115 na niższych pracowników prowizorycznie mianowanych i 100 na robotników dziennie płatnych. Ogółem zatrudnionych było w Magistracie w dniu 31 grudnia 1929 r. osób 1068 doliczając zaś do tego jeszcze 289 robotników zatrudnionych z końcem grudnia 1929 r. w Budownictwie miejskiem Oddział A. i Oddział B. — razem 1.357 osób.

W liczbie 399 urzędników Magistratu mieści się:

urzędników prawników	53
,, administracyjnych	71
,, kancelaryjnych	38
,, kancelistów	77
,, służby zdrowia	24
,, weterynaryjnych	2
,, chemików	2
,, techników	56
,, rachunkowo-kasowych	70
,, targowych	6
Razem	399
pomocników fachowych, technicznych, rachunkowych i kancelaryjnych	143
Razem	542

Z urzędniczego personalu Magistratu 43 osoby przydzielone są do Zakładów i Instytucyj miejskich w szczególności:

do Elektrowni miejskiej	2
,, Zarządu Lasu Wolskiego	1
,, Muzeum Przemysłowego	1
,, Zakładu Czyszczenia miasta	5
,, Miejskich Zakładów Aprowizacyjnych	2
,, Biura nowych pomiarów miasta	7
,, Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu	2
,, Zarządu Cmentarza miejskiego	1
,, Kasy targowej	1
,, Biura Meldunkowego	10
,, Urzędu ksiąg gruntowych	1
,, Kierownictwa budowy mostu na Wiśle	1
,, Wodociągu miejskiego	2
,, Rady Szkolnej miejskiej	7
Razem	43

tak, że w Magistracie pracowało faktycznie urzędników 499.

Poza Magistratem do personalu administracyjnego Gminy, w ścisłem tego słowa znaczeniu, zaliczyć należy personal Miejskiego Urzędu poboru opłat i podatków pośrednich w liczbie 28 urzędników i 165 niższych pracowników miejskich. W etacie powyższym, stanowiącym dziś integralną część personalu administracyjnego Magistratu, zmian ważniejszych w roku administracyjnym 1929 nie było.

Personal niższych pracowników Magistratu zwiększył się w okresie sprawozdawczym, w wyniku przyjętej przez Radę miasta zasady stabilizacji po 5 latach służby, o 108 osób i wynosi obecnie 526 osób.

W powyższej liczbie w roku 1929 było:

stale mianowanych pracowników	311
prowizorycznie mianowanych pracowników	115
robotników dziennych	100
Razem	526

Wysłużeni pracownicy przechodzą sukcesywnie w stan spoczynku, w roku 1929 przeszło w stan spoczynku 28 niższych pracowników Magistratu.

Największy odsetek przydziału przypada na służbę mytniczą Magistratu, w służbie tej bowiem pracowało 165 osób, pozatem Magistrat zatrudniał:

tercjanów szkolnych	98	osób
woźnych kancelaryjnych	76	,,
dozorców gmachów urzędowych, wrotnych, stróżów	41	,,
dozorców targowych	37	,,
dozorców drogowo-kanałowych	32	,,
doręczycieli	28	,,
sanitarjuszy	18	,,
polowych	9	,,
woźnych Biura egzekucyjnego	7	,,
personal niższy Domu Noclegowego i Oczyszczalni	6	,,
personal niższy Miejskiego Biura Weterynaryjnego	5	,,
podmajstrzych murarskich	2	,,
personal niższy Miejskiej Pracowni chemicznej	2	,,
Razem	526	osób

Z wykazanych z końcem grudnia 1929 r. z ogolnej liczby 1.522 niższych pracowników w Zakładach i Instytucjach miejskich, przypada:

na Radę Szkolną miejską	2	pracown. niższych
,, Szkołę Ekonomiczno-Handlową	5	,, ,,
,, Miejską Szkołę Gospod. dom.	1	,, ,,
,, Muzeum Narodowe	26	,, ,,
,, Muzeum Przemysłowe	6	,, ,,
,, Archiwum Aktów Dawnych	2	,, ,,
,, Zarząd Ogrodów miejskich	38	,, ,,
,, Zarząd Lasu Wolskiego	5	,, ,,
,, Miejską Straż Pożarną	129	,, ,,
,, Zakład Czyszczenia m. i Miejskie Zakłady Samochodowe	143	,, ,,
,, Teatr m. im. J. Słowackiego	48	,, ,,
,, Miejskie Zakłady Sanitarne	25	,, ,,
na Gazownię miejską	148	pracown. niższych
,, Elektrownię miejską	191	,, ,,
,, Wodociąg miejski	199	,, ,,
,, Miejskie Zakłady Ceramiczne	12	,, ,,
,, Tramwaj	470	,, ,,
,, Miejski Skład Węgla	10	,, ,,
,, Piekarnię miejską	8	,, ,,
,, Rzeźnię miejską	25	,, ,,
,, Targowicę miejską	5	,, ,,
,, Miejską Fabrykę mydła	3	,, ,,
,, Cmentarze miejskie	11	,, ,,
,, Areszta miejskie	5	,, ,,
,, Oprawisko miejskie	3	,, ,,
,, Składy Towarowe Gminy miasta Krakowa	1	,, ,,
,, Urząd Rozjem. dla spraw najmu	1	,, ,,
Razem	1.522	pracown. niższych

W roku 1929 przeprowadzono dalszą stabilizację pracowników miejskich, dłużej służących.

I tak stabilizowano w Magistracie: 3 urzędników i 23 pracowników niższych, w Zakładach miejskich: 9 urzędników i 48 pracowników niższych, razem stabilizowano 12 urzędników i 71 pracowników niższych. Stabilizacja dalszych pracowników miejskich jest w toku.

Stan robotników miejskich wynosił z końcem grudnia 1929 r.:

robotników Ekonomatu miejskiego	100
,, Budownictwa m. Oddział A.	15
,, przy pomiarach	14
,, drogowych	125
,, kanałowych	135
,, Ogrodów miejskich	70
,, Lasu Wolskiego	8
,, Zakładu Czyszczenia miasta i Miejskich Zakładów Samochodowych	253
,, Gazowni miejskiej	26
,, Elektrowni miejskiej	18
,, Wodociągu miejskiego	36
,, Miejskich Zakładów Ceramicznych	221
,, Miejskiego Składu Węgla	5
,, Piekarni miejskiej	27
,, Rzeźni miejskiej	18
,, Cmentarzy miejskich	4
,, Aresztów miejskich	3
,, Oprawiska miejskiego	2
,, Składów towarowych Gminy m. Krakowa	6
Razem	1.086

W roku 1929 ubyło w etacie wskutek przeniesienia w stan spoczynku urzędników: 13, niższych pracowników i robotników miejskich: 34.

Zmarło w roku sprawozdawczym 6 urzędników i 4 niższych pracowników.

6. Rada miasta, Sekcje i Komisje.

W roku 1929 Rada miasta odbyła ogółem 17 posiedzeń, w tem 7 posiedzeń budżetowych. Poza posiedzeniami Rady miejskiej odbywały się posiedzenia Sekcyj, Komisyj, Komitetów, Podkomitetów, wreszcie Magistratu. Magistrat odbył w roku 1929 posiedzeń 95.

Z Sekcyj:

Sekcja I.	odbyła posiedzeń	13
,, II.	,, ,,	18
,, III.	,, ,,	16
,, IV.	,, ,,	4
,, V.	,, ,,	6
,, VI.	,, ,,	9
,, VII.	,, ,,	4
,, VIII.	,, ,,	3
	łącznie Sekcje odbyły posiedzeń	73

Z Komisyj:

Komisja drogowo-kanałowa i gruntowa	7	posiedzeń
,, administracyjna	9	,,
,, dla Zakładów przemysłowych	10	,,
,, statystyczna	1	,,
,, budżetowa	4	,,
,, sanitarna	1	,,
,, przemysłowa	4	,,
,, dla zakładów miejskich	1	,,
,, budowlana dla Elektrowni miejskiej	1	,,
,, dla Zakładu Czyszczenia miasta i Miejskiej Straży Pożarnej	3	,,
,, dla spraw plantacyj i ogrodów m.	3	,,
,, dla Miej. Muzeum Przemysłowego	1	,,
,, dla uczczenia pamięci bł. p. Wiceprezydenta inż. Józefa Sarego	1	,,
,, aprowizacyjna	6	,,
,, cennikowa	13	,,
łącznie	65	posiedzeń

Z Komitetów i Podkomitetów:

Komitet w sprawie udziału Gminy na P. W. K.	2	posiedzeń
,, rozbudowy	2	,,
,, Muzeum Narodowego	2	,,
Podkomitet Sekcji I. dla spraw ogrodowych i plantacyjnych	1	,,
,, dla spraw cmentarnych	1	,,
,, dla sprawy przebudowy Wikarówki przy kościele N. P. Marji	2	,,
Komitet mieszkaniowy	1	,,
Rada Artystyczna	14	,,
Rada Szkolna miejska	6	,,
łącznie	31	posiedzeń

Ogólna liczba posiedzeń wynosiła w 1929 roku 169. Pozatem odbywały się w Magistracie miasta Krakowa posiedzenia Rady Nadzorczej Krakowskiej Spółki Tramwajowej, Kamieniołomów miast małopolskich, Komunalnych kopalń węgla w Jaworznie, Spółki mieszkaniowej miast Małopolskich, Spółki „Caro", Krakowskiej Spółki samochodowej i t. p., w których Gmina posiada udziały.

7. Sprawy ogólne.

Zasadnicze kierunki ogólnej polityki Gminy nie uległy zmianie. Zarząd miasta kontynuował w roku ubiegłym zabiegi o zaspokojenie tych potrzeb, których realizacja leży w sferze możliwości Państwa, względnie jego organów rządowych. W okresie układania budżetu państwowego Zarząd miasta zgłosił w poszczególnych resortach administracji centralnej postulaty miasta Krakowa, zmierzające do należytego udotowania w budżecie państwowym robót na terenie miasta już rozpoczętych, a nie dokończonych, a to kredytów na dokończenie prac około kanalizacji Wisły i zabezpieczenia miasta przed powodzią, na dokończenie budowy gmachu Akademji górniczej i Kliniki ginekologicznej. W dziedzinie nowych budowli Zarząd miasta zabiegał o budowę nowych gmachów gimnazjalnych, budowę pałacu sprawiedliwości i więzień, poruszył erygowanie politechniki w Krakowie, starał się o restaurację Bibljoteki Jagiellońskiej i budowę nowego gmachu dla pomieszczenia jej zbiorów, wreszcie o rozbudowę węzła kolejowego krakowskiego łącznie z budową nowego dworca osobowego, budowę połączenia kolejowego Kraków—Warszawa via Miechów, budowę skrótu linji Kraków—Zakopane z opuszczeniem stacji Kraków—Płaszów, budowę drugiego połączenia Krakowa z Górnym Śląskiem. Zagadnienia powyższe realizują się bardzo powoli. Najlepiej stosunkowo przedstawia się sprawa kanalizacji i regulacji Wisły oraz zabezpieczenia miasta przed powodzią; sprawa ta rokrocznie posuwa się naprzód i o ile kredyty nadal będą przyznawane, ukończoną będzie w najbliższych latach. Pozostanie nierozwiązanym, wymagający dłuższych studjów i znacznych kosztów, problem architektonicznego wykształcenia murów bulwarowych od Skałki do mostu Zwierzynieckiego pod Wawelem. Sprawa dokończenia budowy gmachu Akademji górniczej postąpiła o tyle naprzód, że w bieżącym roku szkolnym część budynku mogła Akademja zająć. Gorzej przedstawia się sprawa Kliniki ginekologicznej, której otwarcia w najbliższej przyszłości nie można się spodziewać. Sprawa budowy nowego gmachu dla Bibljoteki Jagiellońskiej weszła wreszcie przez wstawienie w budżecie państwowym na rok 1930/1 kwoty miljona zł., w stadjum realizacji. Inne, jak budowa pałacu sprawiedliwości, więzień, politechniki, budynków na pomieszczenie szkół średnich ogólnokształcących, czekać muszą pomyślniejszych czasów. W okresie sprawozdawczym najbliższą realizacji wydawała się sprawa rozbudowy krakowskiego węzła kolejowego, a to w związku z projektowaną budową linji Kraków—Miechów—Radom—Warszawa i zamierzoną budową nowej parowozowni na gruntach między ul. Prądnicką a Aleją Królewską (dawnym traktem warszawskim). Z powodu bardzo znacznych kosztów wykupna

gruntów powyższych — projekt ten został zaniechany i obecnie Ministerstwo komunikacji szuka rozwiązania problemu tego w inny sposób. W dziedzinie inwestycyj rządowych Kraków otrzymał nowy Pałac Pracy wybudowany kosztem funduszu bezrobocia, mieszczący w sobie między innemi Państwowy Urząd pośrednictwa pracy i Sąd pracy.

8. Uroczystości.

1) Dnia 18—19/III. Imieniny Marszałka Piłsudskiego.

2) Dnia 25 III. Pogrzeb bł. p. Inż. Józefa Sarego, Wiceprezydenta m.

3) Dnia 26/III. Nabożeństwo żałobne za śp. Marszałka Ferdynanda Focha.

4) Dnia 7—8 IV. Dziesięcioletni jubileusz Orkiestry Symfonicznej Związku Zawodowego Muzyków R. P.

5) Dnia 7—8/V. Pobyt Ministra Poczt i Telegrafów.

6) Dnia 4 VI. Pobyt Ministra Spraw Wewnętrznych.

7) Dnia 16/VI. Poświęcenie sztandaru Związku Sybiraków.

8) Dnia 29—30/VI. Sprowadzenie zwłok Generała Józefa Bema.

9) Dnia 4 VII. Uczczenie rocznicy niepodległości Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

10) Dnia 15—30 VII. Pobyt Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego.

11) Dnia 21—23/VII. Zakończenie I. Zjazdu Polaków z zagranicy.

12) Dnia 6/VIII. „Marsz szlakiem Kadrówki".

13) Dnia 27/VIII. Pobyt Uczestników Zjazdu XVIII. Sesji Międzynarodowego Instytutu Statystycznego.

14) Dnia 9—11/IX. Pobyt Parlamentarzystów francuskich.

15) Dnia 1/X. Pobyt Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

16) Dnia 20/X. Uczczenie 150-ej rocznicy śmierci Kazimierza Pułaskiego.

17) Dnia 10—11/XI. Obchód Rocznicy Niepodległości Polski.

18) Dnia 23/XI. Pobyt Wicemarszałka Senatu.

19) Dnia 20/XII. Pobyt Prezesa Głównego Związku Straży Pożarnych i Wojewody Warszawskiego.

9. Reorganizacja administracji.

Reorganizacja administracji miejskiej jest w toku. Idzie ona w dwóch kierunkach — uproszczenia manipulacji i usprawnienia administracji samej. Uproszczenie manipulacji przeprowadza się stopniowo, kasując poszczególne, zbędne stadja postępowania manipulacyjnego i wprowadzając skrócenie czynności kancelaryjnych. W ten sposób zreorganizowano dziennik podawczy, uzyskując przez to znaczną oszczędność i w pomieszczeniu i personalu. Tak iesamo uproszczenie wprowadza się w kancelarjach Wydziałów i Biur. Pozatem wprowadzono na próbę w jednym z Wydziałów Magistratu nową manipulację kancelaryjną, zaprowadzoną przed rokiem w urzędach państwowych administracji ogólnej; skróca ona znacznie czynności manipulacyjne kancelarji, przerzucając część czynności kancelaryjnych na referentów bez uszczerbku dla ich właściwych czynności. Manipulacje te sprawdza się obecnie w innych Wydziałach i biurach Magistratu. W referacie wprowadzono bardzo znaczną ilość druków (formularzy) i stampilji zastępujących prace referentów. W opracowaniu jest wydanie zbiorów formularzy dla załatwiania powtarzających się czynności urzędowych, w przygotowaniu wprowadzenie centralnego rejestru karnego osób administracyjnie karanych, oraz sprawa otwarcia biura meldunkowego z chwilą wydania przez Rząd rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia Prezydenta R. P. o ewidencji i kontroli ruchu ludności z marca 1928 r. Z dniem 1 października 1929 r. przejął Magistrat od Starostwa Grodzkiego wydawanie dowodów osobistych.

Rozważaną i w znacznej części przygotowaną jest reforma administracji miejskiej w kierunku zdecentralizowania agend administracji w sprawach drobniejszej wagi, oraz reformy administracji skarbowo-finansowej w najszerszem tego słowa pojęciu. W pierwszym kierunku rozpatrywanem jest przekształcenie obecnych Komisarjatów obwodowych na okręgowe urzędy miejskie, jako samoistne, okręgowe oddziały Magistratu dla spraw drobniejszej wagi, zwłaszcza zaś dla spraw policji porządkowej, ogniowej i budowlanej, przy równoczesnem zredukowaniu obecnej ich ilości 9 do 5, względnie 6, oraz przy wprowadzeniu zasady wzajemnego pokrywania się okręgów przyszłych projektowanych Komisarjatów obwodowych z okręgami inspekcji budowlanej, policji sanitarnej, targowej, a nawet i z okręgami Komisarjatów policyjnych. Drugą zamierzoną zmianę stanowi reforma administracji finansowo-skarbowej, rozdzielonej obecnie między Wydział II, Izbę Obrachunkową, M. Urząd poboru opłat i podatków pośrednich a częściowo także między zakłady i przedsiębiorstwa osobno administrowane. Punktem wyjścia ostatniej reformy jest założenie, że musi istnieć organ, któryby opracowywał i przygotowywał zasady ogólnej gospodarki finansowej Gminy jako takiej. Dotyczy to zwłaszcza polityki inwestycyjnej, a obejmować musi kontrolę gospodarczą w najogólniejszem tego słowa pojęciu, kontrolę celowości zamierzeń gospodarczych i właściwości wykonania ich w czasie i przestrzeni, oraz wzajemnego ustosunkowania zamierzeń gospodarczych miasta w poszczególnych dziedzinach jego życia. Z natury rzeczy dla zadań tego rodzaju predystynowanym jest Wydział II, który prócz obecnego referatu podatkowego i działu egzekucyjnego, prowadzić powinien referat budżetowo-finansowy w pojęciu materjalnego opracowania zamierzeń gospodarczych Gminy i opracowanie kierunków polityki finansowej gminnej, jako całości administracyjno-gospodarczej. Realizacji powyższych projektów, które mogłyby się stać rzeczywiście poważną podstawą do reformy administracji i gospodarki miejskiej, stoi na przeszkodzie brak pomieszczeń. Zarząd miasta stara się dla usprawnienia

administracji podatkowo-skarbowej przenieść Wydział II do Gł. gmachu Magistratu i umieścić go obok Izby Obrachunkowej dla ułatwienia kontaktu i współdziałania tych dwóch organów administracji miejskiej, z których jeden wymierza i ściąga, a drugi likwiduje i pobiera główne dochody Gminy. Translokacja taka wymagałaby przeniesienia Wydziału III i Budownictwa miejskiego Oddział B. do pałacu Larysza, który ze względu na brak światła dla Budownictwa m. jest niemożliwy. Sprawę komplikuje konieczność rozszerzenia Wydziału II, pracującego już obecnie w niesłychanej ciasnocie miejsca, utrudniającej i obniżającej sprawność urzędowania. W razie zwinięcia Miejskiego Urzędu poboru opłat i podatków pośrednich i przekazania spraw podatków pośrednich Wydziałowi II, gdzie one z natury rzeczy należeć powinny, stosunki pomieszczenia się jeszcze pogorszą. Ten sam brak pomieszczeń stoi również na przeszkodzie wspomnianej poprzednio decentralizacji Magistratu, na utworzenie bowiem projektowanych okręgowych urzędów miejskich, które powinny być umieszczone w centrum odnośnych okręgów, potrzebaby 5—6 lokali, złożonych przynajmniej z 5 ubikacyj każdy. Na razie przeto dla spraw budżetowo-finansowych utworzył Zarząd miasta osobny referat przy Biurze prezydjalnem.

Częściowe odprężenie ciasnoty miejsca spowoduje zamierzona likwidacja Miejskiego Urzędu poboru opłat i podatków pośrednich przez wspomniane przydzielenie spraw podatkowych do Wydziału II, a spraw targowych i zarządu Rzeźni i Targowicy oraz zakładów przy nich istniejących do Wydziału VIII targowo-aprowizacyjnego. Jak wspomniałem, Wydział II, a również i Wydział VIII będzie musiał być rozszerzony, w każdym razie po M. U. P. O. i P. P. pozostanie lokal z 13 ubikacyj, gdzie po przeprowadzeniu pewnych adaptacyj, będzie można część biur Magistratu pomieścić i o przeniesieniu Wydziału II pomyśleć.

Ciasnota pomieszczenia, obniżająca sprawność urzędowania nie jest zresztą wyjątkowem zjawiskiem Wydziału II. Istnieje ona w całym szeregu Wydziałów, Biur i Urzędów. To też jest obecnie rozpatrywana kwestja rozbudowy gmachu Magistratu.

Drugą przyczyną utrudniającą naszą administrację jest względnie znaczna ilość urzędników wysłużonych, których funkcjonalność jest zmniejszona, a których Zarząd miasta nie przenosi w stan spoczynku, by wydatków administracyjnych nie powiększać. Mimo tego Zarząd miasta musi starać się o narybek urzędniczy. W okresie sprawozdawczym przyjęto szereg młodych sił technicznych do Budownictwa miejskiego zarówno z wyższem jak i średniem wykształceniem. Szczególniejszą uwagę poświęca się doborowi kandydatów na urzędników ze średniem wykształceniem, którzy w przyszłości stanowić będą trzon miejskiego aparatu administracyjnego. Zarząd miasta zarządził również podniesienie kwalifikacji fachowych urzędników kancelaryjnych z niższem wykształceniem, poddając ich specjalnemu egzaminowi, przepisanemu w służbie państwowej dla III kategorji urzędników. Egzaminowi temu poddało się przeszło 50 kandydatów, a wyniki ułatwiają zorjentowanie się w zdolnościach, wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych kandydatów na przyszłych urzędników.

10. Wydawnictwa urzędowe.

Oprócz opinij projektów ustawodawczych, wydawanych na żądanie władz, prowadzono w dalszym ciągu wydawnictwo zbioru „Ustawy i rozporządzenia Gminy stoł. król. m. Krakowa". Ze zbioru tego wydano w okresie sprawozdawczym tom VI, obejmujący przepisy określające stosunki służbowe pracowników miejskich, a więc przepisy pragmatykalne, regulaminy i instrukcje służbowe, przepisy uposażeniowe, emerytalne itp. Tom ten obejmuje 800 stron druku. Również wyszedł tom VII, obejmujący przepisy dotyczące administracji wodnej. W druku znajduje się tom VIII obejmujący przepisy sanitarne, opieki społecznej, oświaty, kultury i sztuki; poza tem przygotowuje się materjały do ostatnich 2 tomów.

Podjęty w roku 1927 druk księgi pamiątkowej o Wielkim Krakowie, mimo trudności technicznych strony ilustracyjnej wydawnictwa, postępuje naprzód. Dotychczas wydrukowano 48 arkuszy (384 stron). Całość obejmuje przeszło 500 stron i opuści prasę w pierwszem półroczu 1930 r.

Z innych publikacyj wymienić należy monografję „Kraków współczesny", opracowaną dla Wystawy poznańskiej przez Naczelnika Biura prezydjalnego, ilustrowaną zdjęciami Krakowa, oraz wydany w roku 1929 nowy szematyzm pracowników Gminy. Pozatem, jak corocznie, wydano drukiem w osobnych broszurach sprawozdania administracyjne Gazowni miejskiej, Elektrowni miejskiej, Muzeum Przemysłowego, Wodociągu miejskiego itd.

11. Dziennik Rozporządzeń miasta Krakowa.

Podobnie jak w latach poprzednich, drukowano w roku ubiegłym w części nieurzędowej Dziennika Rozporządzeń artykuły i sprawozdania z dziedziny administracji miejskiej i ogólnopaństwowej. Za grudzień wydano numer jubileuszowy o zwiększonym znacznie rozmiarze dla uczczenia 50-tej rocznicy istnienia wydawnictwa, najstarszego z wydawnictw urzędowych w Polsce. Z artykułów zamieszczonych w roku 1929 wymienić należy:

Karol Rolle: „Zagadnienia usprawnienia administracji państwowej", „Sprawozdanie z państwowej Rady rozbudowy miast i z Komisji głównej tejże Rady", „Sprawozdanie z działalności Komitetu Rozbudowy m. Krakowa za rok 1928", „1880—1930".

Piotr Wielgus: „Exposé budżetowe na okres 1929/30", „Budżet m. Krakowa 1929/30".

Tadeusz Przeorski: „Bł. p. wiceprezydent m. inż. Józef Sare", „Zagadnienia samorządowe w dobie obecnej", „Samorząd m. Krakowa w 80-tych latach ubiegłego stulecia", „Miscellanea administracyjne".

Adam Chmiel: „W sprawie herbu i pieczęci m. Krakowa", „Historja herbu miasta, tytuły miasta, barwa miasta",

„Prezydent miasta Dr. Mikołaj Zyblikiewicz", „Dzienniki urzędowe m. Krakowa".

Józef Owsiński: „Stosunki sanitarne we Włoszech".

J. Stopczański: „Cele i zadania poradni przeciwwenerycznej w Krakowie".

Władysław Medyński: „Poradnia zawodowa we Frankfurcie nad Menem".

Zygmunt Dunaj: „M. Ambulatorjum lamp kwarcowych".

Ryszard Reiner: „Międzynarodowy kongres dla spraw rozbudowy miast w Paryżu 1928".

Adolf Gross: „Akcja mieszkaniowa".

Aleksander Adelman: „Rozbudowa miast".

Stanisław Klimecki: „Sfinansowanie rozbudowy miast".

Fryderyk Wessely: „Kraków, a nowoczesne potrzeby wychowania fizycznego i sportu".

Edward Kubalski: „Polskie prawo przemysłowe".

Tadeusz Kannenberg: „Krakowskie szkoły dokształcające", „Oświata, kultura i sztuka w Krakowie przed 50 laty".

Marcin Chmaj: „Rozwój trwałych nawierzchni drogowych w Krakowie w latach powojennych", „Działalność samorządu miejskiego w Krakowie w zakresie porządkowania miasta w latach 1866—1880".

Mieczysław Seifert: „Rozwój krakowskiej Gazowni m. w latach 1918—1928".

Jarosław Doliński i Mieczysław Seifert: „Początki krakowskich przedsiębiorstw miejskich o charakterze użyteczności publicznej".

Jan Krzyżanowski: „Budżet miasta Krakowa z przed pięćdziesięciu lat".

Stanisław Bieliński: „Elektrownia miejska w Krakowie".

Marjan Friedberg: „Uwagi o archiwach francuskich", „Dziennik Rozporządzeń stoł. król. m. Krakowa (1880—1930)".

Jan Fiszer: „Kanalizacja miasta Pragi".

Zofja Żulińska: „Sprawozdanie M. Szkoły Gospodarstwa domowego za rok 1927/28".

Bolesław Pirożyński: „Kronika krakowska z r. 1880".

Ponadto drukowane były ważniejsze przemówienia na posiedzeniach Rady miasta, sprawozdania z posiedzeń Rady, Sekcyj, Komisyj Rady miasta. Dziennik rozporządzeń m. Krakowa za rok 1929 obejmuje 700 stron druku.

12. Sprawy robotnicze.

W dniu 4 marca 1929 r. uchwaliła Rada miasta rozporządzenie wykonawcze do Przepisów służbowych, obejmujące nowy regulamin służbowy dla niższych pracowników M. Zakładów użyteczności publiczności. Regulamin ten zrównał w prawach służbowych stale zatrudniony, a dotychczas dziennie płatny personal, fizycznie pracujący w Budownictwie miejskiem, Ogrodach, Elektrowni, Gazowni, Zakładzie czyszczenia miasta, Wodociągu, Teatrze i t. d., ze stale mianowanym niższym personalem służbowym Gminy. Wynikiem powyższego było znaczne rozszerzenie etatów a to (łącznie z M. Urz. pob. opłat i pod. pośr. oraz z M. Zakł. Sanit.):

w Magistracie	z dotychczasowych posad		523	na	863
w Gazowni	„	„	50	na	150
w Elektrowni	„	„	67	na	212
w Zakładzie czyszczenia miasta		„	157	na	435
w Wodociągu miejskim		„	58	na	190

Razem przeto ilość posad niższych funkcjonarjuszów Gminy wzrosła z 855 posad na 1850.

13. Zaopatrzenie emerytalne.

Ilość osób pobierających uposażenie emerytalne z końcem roku 1929 wynosiła:

1) w Magistracie (łącznie z M. U. pob. opł.) . . .	720
2) w Gazowni miejskiej	74
3) w Elektrowni miejskiej	13
Razem	807

Uprawnionych do zaopatrzenia emerytalnego jest:

1) w Magistracie	968 osób
2) w Zakładach i Instytucjach miejskich . .	1302 „
Razem (bez Tramwaju)	2270 osób

Wobec uchwalenia przez Radę miasta w dniu 4 marca 1929 r. nowego regulaminu służbowego dla niższych pracowników miejskich, ilość powyższa powiększy się w ciągu najbliższych lat o około 1000 osób, a temsamem wzrośnie obciążenie Gminy świadczeniami analogicznemi. Obciążenie to wynosi dzisiaj w Gminie około 1,600.000 zł. rocznie przy 807 osobach pobierających zaopatrzenie emerytalne i dary z łaski. Poruszona w zeszłorocznem sprawozdaniu sprawa fuzji poszczególnych funduszów emerytalnych została ostatecznie opracowaną; wnioski zostaną w najbliższym czasie Radzie miejskiej przedłożone.

14. Sprawy pożyczkowe.

A. POŻYCZKA ZAGRANICZNA.

Sytuacja finansowa panująca na rynkach zagranicznych, nie pozwoliła Gminie na zaciągnięcie w roku 1929 zagranicznej pożyczki inwestycyjnej. Firma Blair & Co, z którą Gmina prowadziła pertraktacje pożyczkowe w roku 1928 oświadczyła, że z chwilą poprawy stosunków finansowych na rynku nowojorskim powróci do swojej oferty i będzie się starała o uplasowanie papierów pożyczkowych Gminy.

B. WALORYZACJA.

Rozpoczęte w poprzednich latach pertraktacje z Boden-Credit-Anstalt w Wiedniu w sprawie zwaloryzowania wszystkich pożyczek zaciągniętych w tymże Banku przed wojną, były prowadzone w dalszym ciągu, a poszczególne propozycje Banku były przedkładane Sekcji II i III. Rady miejskiej, każdorazowo do decyzji. Ostatnio Bank ten zaproponował zwaloryzowanie wszystkich pożyczek na łączną kwotę 150.000 dolarów, płatna w przeciągu 10 lat w ratach półrocznych za oprocentowaniem 8% w stosunku rocznym. Ponieważ powyższa propozycja znacznie odbiegała od warunków,

Sekcji Rady miejskiej, które upoważniały Magistrat do zwaloryzowania wszystkich pożyczek na 2% przy rozłożeniu spłaty pożyczki na dłuższe raty, przy dotychczasowem oprocentowaniu 4%, przeto Sekcja II. i III. nie zaaprobowały powyższej propozycji Banku. Wobec sfuzjonowania się Banku Boden-Credit-Anstalt z Bankiem Credit-Anstalt pertraktacje te zostały na razie wstrzymane; Gmina miasta Krakowa przekazuje Bankowi należne raty annuitetowe, obliczając je w stosunku dawna korona austr. równa nowej koronie austr. czyli 10.000 koron równe jednemu szylingowi.

Sprawa waloryzacji pożyczki zagranicznej przedwojennej zaciągniętej w Czeskiej Kasie Oszczędności w Pradze w kwocie 3 miljony koron austr., stała się w zeszłym roku znów aktualną wskutek odniesienia się tego Banku przez Poselstwo Republiki Czecho-Słowackiej w Warszawie do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które znów przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych odniosło się do Gminy o przyśpieszenie i ostateczne uregulowanie tej pożyczki. Na skutek tego sprawa weszła pod obrady Sekcji II. i III., które zgodziły się na prowadzenie pertraktacyj pod następującymi warunkami: pożyczka może być zwaloryzowaną najwyżej na 27 1/2%, termin spłaty zwaloryzowanej pożyczki rozłożony zostanie przynajmniej na 35 lat, a oprocentowanie nie będzie wynosić więcej jak 5% w stosunku rocznym. Równocześnie uchwalono żądać odpowiedniego częściowego zwolnienia hipotek, obecnie obciążonych koronowemi pożyczkami tego Banku.

Na skutek powyższej uchwały Magistrat rozpoczął pertraktacje z zastępcą Czeskiej Kasy Oszczędności Dr. Bedrichem Bobekem, szefem sekcji Ministerstwa w Pradze, które przypuszczalnie w roku 1930 zostaną ukończone.

Ciągnąca się od kilku lat sprawa waloryzacji i konwersji pożyczki obligacyjnej Gminy miasta Krakowa, wypuszczonej w roku 1909 i 1919, została w roku sprawozdawczym definitywnie załatwioną. Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 18 lutego 1929 Nr. D. II. 310/2 zatwierdziło plan konwersji 4% pożyczki obligacyjnej stoł. król. miasta Krakowa uchwalony przez Radę miejską w dniu 7 października 1926 r. i 5 lipca 1928 r. Przerachowanie nastąpiło zgodnie z rozporządzeniem waloryzacyjnem Prezydenta Rzpltej z roku 1924 w ten sposób, że obligacje pożyczki z roku 1909 zostały przerachowane w stosunku 200 koron na Zł. 42·10, a obligacje z roku 1919 w stosunku 200 koron na Zł. 12·50. Dawne obligacje pożyczki koronowej wymieniane będą na nowe obligacje pożyczki konwersyjnej, która zostaje wydana w odcinkach po Zł. 10, 40, 60, 120, 210, 310, 420, 620, 1050, 2100, a różnica pomiędzy kwotą nowej obligacji a sumą przerachowania, wypłaconą będzie przez Główną Kasę miejską gotówką przy wymianie obligacji. Okres umorzenia pożyczki konwersyjnej ustalono na lat 35, poczynając od 2 listopada 1925 r. w ratach półrocznych przez wylosowanie obligacji, w wysokości ustalonej w planie umorzenia. Inne warunki pożyczki zostały te same.

Dotychczas odbyły się dwa losowania, a to w dniu 2 maja 1929 r. obejmujące 8 pierwszych rat półrocznych i w dniu 2 listopada 1929 obejmujące ratę płatną w tym dniu. W losowaniu obligacji w dniu 2 maja wziął udział Komisarz rządowy dla spraw obligacji p. Józef Gliński, radca Ministerstwa Skarbu.

C. POŻYCZKI.

W związku z przeprowadzanemi nowemi inwestycjami i na dokończenie inwestycyj, rozpoczętych w poprzednich latach, zaciągnęła Gmina w roku 1929 pożyczek na łączną

kwotę	Zł.	1,195.000
oraz dolarów 105.500 czyli	„	936.800
Razem	Zł.	2,131.800
na poczet tego spłacono w r 1929 . .	„	200.000
Pozostaje	Zł.	1,931.800

Jedną z większych pożyczek, jaką Gmina miasta Krakowa uzyskała, była pożyczka Towarzystwa Ubezpieczeń na życie „Feniks". Pożyczka ta została zaciągniętą na podstawie uchwały połączonych Sekcyj z dnia 5 września 1929 oraz Rady miejskiej z dnia 14 listopada 1929 r. w kwocie 2,000.000 zł., z tem, że za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu w zeszłym roku została zrealizowana tylko część pożyczki w wysokości 700.000 zł. Pożyczka została zaciągniętą na podkład skryptu dłużnego, oprocentowana jest po 7% w stosunku rocznym, a zwrotną w przeciągu 5 lat. Waluta pożyczki została wypłaconą w dolarach. Reszta pożyczki zostanie wypłaconą w miarę wzrostu rezerw Towarzystwa asekuracyjnego „Fenix".

W roku sprawozdawczym przystąpił Bank Gospodarstwa Krajowego do konwersji krótkoterminowych pożyczek budowlanych na pożyczki długoterminowe w listach zastawnych Banku, spłacalne w przeciągu 25 lat, za oprocentowaniem 7%, z których 4% pokrywa Gmina, a 3% fundusz rozbudowy miast. Dotychczas zostało skonwertowanych 14 pożyczek w łącznej kwocie 685.000 zł., przyczem zaciągnięcie pożyczek konwersyjnych zostało uchwalone przez Radę miejską. Skonwertowanie reszty pożyczek odbędzie się prawdopodobnie w roku 1930.

W dniu 30 czerwca 1929 r. przypadały do zapłaty dwie pożyczki zaciągnięte w Banku Gospodarstwa Krajowego, a to pożyczka w kwocie 5,640.000 zł. oraz 2,000.000 zł. Bank Gospodarstwa Krajowego zgodził się na prolongatę tychże pożyczek do dnia 31 grudnia 1929 r., a ostatnio do dnia 31 marca 1930 r. pod pewnemi zastrzeżeniami, których ostateczne ustalenie i załatwienie jest w toku.

Na prowadzoną akcję budowy domów mieszkalnych uzyskała Gmina w roku 1929 dwie pożyczki, a to w Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie Zł. 300.000 na dokończenie budowy domu mieszkalnego na t. zw. Birnbaumówce, oraz w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Krakowa w kwocie 500.000 zł. względnie 56.000 dolarów na budowę domu mieszkalnego na Grzegórzkach.

15. Rozbudowa miasta.

W okresie sprawozdawczym Magistrat zatwierdził kilka podziałów gruntowych, między innemi parcelację gruntów Spółki „Esge" w Dz. XIII., XIV. i XVI., gruntów Dr. M. Biesiadeckiego w Dz. XIV. i gruntów inż. Drobniaka w Dz. XIII. Rada miejska na posiedzeniu w dniu 7 listopada uchwaliła rozsprzedanie parcel budowlanych z gruntów po firmie M. L. Dobrowolski w Dz. XXII. po zniżonych cenach. Uchwałą z dnia 11 lipca upoważniła Rada miejska Sekcję ekonomiczną, do nabywania i pozbywania gruntów dla regulacji i urządzenia ulic, oraz dla wyrównywania granic. Gmina miasta Krakowa ustanowiła prawo zabudowy na gruncie przy ul. Reymonta na rzecz stowarzyszenia Polaków uchodźców z kresów wschodnich, pod Dom Akademicki. Pod budowę kościoła parafjalnego i zabudowań plebańskich w Dz. XXI. Płaszów oddano grunt o obszarze około 1 ha 40 a Zgromadzeniu Ks. N. Serca Jezusowego, który to Zakon podjął się tej budowy. Również zgodziła się Rada miejska zasadniczo na odstąpienie części gruntu gminnego na cele przebudowy t. zw. Wikarówki przy kościele N. P. Marji. Na podstawie uchwały Rady miejskiej zarezerwowano również parcelę o powierzchni około 507 m^2 w Dz. XXII. dla funduszu emerytalnego pracowników Krakowskiej Spółki Tramwajowej.

Sprawozdanie z działalności Komitetu Rozbudowy miasta zostanie ogłoszone osobno.

16. Budowa domów.

W pierwszych miesiącach 1929 r. przygotował Rząd nowy projekt akcji mieszkaniowo-budowlanej i jej sfinansowania. Projekt ten wywołał ożywioną dyskusję ze względu na wpływ, jaki w razie sankcji ustawowej mógłby wywrzeć na stosunki gospodarcze i społeczne. Na posiedzeniu Rady miejskiej w dniu 1 marca 1929 omówiono powyższy program, uchwalono szereg wniosków, opracowano referaty ogłoszone w Nrze 5 Dziennika Rozporządzeń m. Krakowa. Dla sprecyzowania i przedłożenia ostatecznych wniosków, Komitet Rozbudowy miasta wybrał ściślejszy Komitet mieszkaniowy, który na posiedzeniu w dniu 3 grudnia rozpatrywał wnioski i tezy dotyczące akcji mieszkaniowej przedstawione przez radcę m. Dra A. Grossa.

W roku sprawozdawczym Gmina wybudowała dwa domy mieszkalne, a mianowicie 4-ro piętrowy dom na t. zw. Birnbaumówce o 45 lokalach i 3 piętrowy dom przy ul. Słonecznej L. 4 o 24 lokalach mieszkalnych. Gmina miasta Krakowa jest obecnie właścicielką 236 budynków, które według stanu z dnia 31 grudnia 1929 r., obejmowały 585 mieszkań o 1.269 ubikacjach mieszkalnych. Z ilości powyższej zajmują funkcjonarjusze miejscy (głównie Elektrowni, Gazowni, Tramwaju) 171 mieszkań. Tytułem czynszu pobrała Gmina w ubiegłym roku kwotę 398.121 zł.; przeciętny czynsz z jednej ubikacji wynosi 28 zł. Tu zaliczyć należy również mieszkania służbowe (stróżów, dozorców) w ilości 55 o 84 ubikacjach.

Prócz mieszkań realności miejskie obejmowały:

a) 128 lokali handlowych o 175 ubikacjach wynajmowanych za czynszem 196.323 zł. rocznie,

b) 34 lokali przemysłowych o 108 ubikacjach wynajmowanych za czynszem 39.861 zł. rocznie,

c) 7 lokali o 21 ubikacjach wynajmowanych na cele kooperatywno-handlowe za czynszem 14.985 zł. rocznie,

d) 28 lokali o 173 ubikacjach dla celów naukowych, kulturalnych, artystycznych, wynajmowanych za czynszem 63.300 zł. rocznie,

e) 8 lokali o 108 ubikacjach wynajmowanych na cele urzędowe za czynszem 75.555 zł. rocznie,

f) 17 lokali o 37 ubikacjach wynajmowanych na różne cele za czynszem 4.269 zł. rocznie.

Ogółem Gmina wynajmuje 746 lokali o 1.807 ubikacjach, otrzymując tytułem czynszu kwotę 794.532 zł. rocznie, oddaje zaś bezpłatnie 67 lokali o 117 ubikacjach.

17. Sprawy gruntowe.

Ciągnąca się od kilku lat sprawa oddania gruntów państwowych na cele rozszerzania cmentarza rakowickiego, weszła w ostatnim roku na realne tory wskutek rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 Nr. 19 poz. 170 Dz. U. R. P., którem zatwierdzono bezpłatne oddanie tych gruntów Gminie miasta Krakowa. Magistrat przygotował już projekt kontraktu, po podpisaniu którego przez obie strony, będzie mogła Gmina przystąpić do rozpoczęcia robót i opracowania szczegółowego projektu nowego cmentarza, zwłaszcza, że sąsiednie grunty zostały już przez Gminę miasta na ten cel wywłaszczone i zapłacone.

W ciągu roku 1929 Gmina nabyła: w drodze kupna 17 ar. 35·54 m^2 za cenę 7.292 zł. i 12.538·20 dolarów, w drodze zamiany 6 ha 03 ar. 67·46 m^2 gruntów za dopłatą 2,008.777 Mkp. (w tem mieści się tranzakcja zapoczątkowana w 1921 co do gruntów po b. krajowym Urzędzie odbudowy a ponownie załatwiona uchwałą Rady miejskiej z dnia 1 marca 1929 r.), bezpłatnie pod cmentarz rakowicki 6 ha 49 ar. 72 m^2 gruntu, pod ulice i place bezpłatnie lub ze zastrzeżeniem potrącenia z kosztów urządzenia tych ulic i placów 3 ha 28 ar. 07·84 m^2 gruntów.

Razem nabyła Gmina 15 ha 98 ar. 82·84 m^2 gruntów.

W okresie sprawozdawczym Gmina pozbyła: w drodze sprzedaży 37 ar. 52·46 m^2 gruntów za łączną cenę 305·415·50 zł., w drodze zamiany 18 ar. 74·28 m^2 gruntów za dopłatą łączną 8,339.90 zł., w drodze wywłaszczenia pod rozszerzenie ładowni stacji kolejowej Kraków—Wisła 2 ha 06 ar. 33 m^2 gruntu za odszkodowaniem 206.330 zł., pod budowę portu zimowego na Wiśle 16 ha 57 ar. 79 m^2 za odszkodowaniem 209,877.66 zł.

Razem pozbyła Gmina 19 ha 20 ar. 38·74 m^2 gruntów. Z tego przypada 51 ar. 35·86 m^2 na cele budowlane, 2 ha 06 ar. 33 m^2 na cele kolejowe, 16 ha 57 ar. 79 m^2 pod port, resztę na wyrównanie granic itp.

Gospodarkę miejską gruntami ilustruje poniżej zamieszczone zestawienie dzierżaw gruntów:

Gmina wydzierżawiła na:

1) cele przemysłowe obszary powyż. 10 ar.	razem 29 ha	za czynszem	49.524·16 zł.
2) cele przemysłowe obszary do 10 arów	„ 30 „	„	12.950·20 „
3) cele rolne obszary powyżej 1 ha . . .	„ 13 „	„	10.315·45 „
4) cele rolne obszary od 10 ar. do 1 ha	„ 272 „	„	15.398·90 „
5) parcelki pod uprawę jarzyn obszary od 100 m² do 10 ar.	„ 283 „	„	2.558·50 „
6) błonia i pastwiska	„ 6 „	„	1.735·25 „
7) boiska sportowe	„ 23 „	„	4.337·80 „
8) kioski i kolumny reklamowe . . .	„ 145 „	„	30.680·92 „
9) stoliki przed kawiarniami i restauracjami	„ 9 „	„	11.436·40 „
10) świetlniki, szachty, ogródki i uznawcze czynsze obszary do 50 m² . . .	„ 198 „	„	4.731·50 „
	razem 994 ha	za czynszem	143.669·08 zł.

18. Spółka mieszkaniowa miast małopolskich.

Udział gruntowy i pieniężny Gminy miasta Krakowa w tejże Spółce wynosi łącznie zł. 447.541·51. Szczegółowe sprawozdanie Spółki za rok 1928 zostało wydrukowane w Nrze 6 Dziennika Rozporządzeń miasta Krakowa, sprawozdanie za rok 1929 zostanie wydrukowane w Dzienniku Rozporządzeń po Walnem Zgromadzeniu Spółki.

19. Inwentarz ruchomy.

Wartość inwentarza ruchomego Gminy wynosiła z końcem 1929 r. nie licząc inwentarzy zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw miejskich, kwotę 910.000 zł. w tem wartość urządzeń biur 375.000 zł., a inwentarza ruchomego szkolnego 535.000 zł.

Drobne dostawy i roboty oddawano przedsiębiorcom po doraźnem ściągnięciu ofert na podstawie zatwierdzającej uchwały Podkomitetu sprawunkowego Sekcji I. Rady miejskiej. Na większe dostawy Magistrat rozpisywał i przeprowadzał przetargi ofertowe publiczne na okres 3-letni budżetowy t. j. do dnia 31 marca 1932 r. W ten sposób przeprowadzono przetarg między innemi na roboty introligatorskie, stolarskie, krawieckie i drukarskie, oraz na dostawę obuwia, kożuchów, ścierek, papieru i przyborów kancelaryjnych, środków dezynfekcyjnych, mioteł i styli. Przetarg ograniczony rozpisano i przeprowadzono na roboty tapicerskie, ślusarskie, pokostnicze i malarskie, na dostawę czapek i rękawic wełnianych, na dostawę sprzętów blacharskich, narzędzi, przyborów do czyszczenia pieczęci oraz na naprawę maszyn do pisania. Firmie Zajączek i Lankosz przedłużono na 1 rok dostawę sukna i podszewek. Oleje smary i naftę pobierano w Polminie na podstawie oferty przyjętej przez Magistrat.

20. Ubezpieczenie.

Gmina miasta Krakowa ubezpiecza:

1) od ognia

a) nieruchomości 219 polic,

b) ruchomości, jak samochody, rzeczy osób eksmitowanych, urządzenie sali Starego Teatru i t. d. 31 polic

2) od kradzieży (kasy, wartościowe urządzenia i t. p.) 14 polic,

3) od odpowiedzialności cywilno-prawnej w Krakowskiem Towarzystwie Wzajemnych Ubezpieczeń z tytułu posiadania samochodów, nieruchomości i t. d. 75 polic,

4) od uszkodzenia samochodów 2 police.

21. Podatki.

W dziale dochodów podatkowych Gminy miasta Krakowa zaszły w ciągu roku 1929 następujące zmiany:

Na podstawie uchwały komisji budżetowej Rady miasta z 15 marca 1929 r. zaniechała Gmina poboru podatku od zaprotestowanych weksli od nowego okresu budżetowego t. j. od dnia 1 kwietnia 1929 r. Podatek od szyldów pobiera Gmina od tego czasu, według nowego statutu podatkowego, zreformowanego uchwałą Rady miasta z dnia 13 grudnia 1928 r. zatwierdzonego przez Władze nadzorczą i wprowadzającego rozległe uwolnienia od tego podatku dla wszystkich miejscowych firm handlowych i przemysłowych. Pozatem przy poborze podatku widowiskowego od przedstawień kinomatograficznych stosuje się od 1 września 1929 r. stawki podatkowe, przepisane rozporządzeniem Ministra Skarbu z 25 czerwca 1929 r. Nr. S. F. 4944/3, którem dotychczasowe stawki tego podatku wydatnie obniżono i którego stosowanie obniża, preliminowany w budżecie miejskim dochód z tego źródła podatkowego. Ze względu na wzrost potrzeb budżetowych Gminy podwyższyła Rada miasta podatek gminny od nieruchomości z 75% na 100%, uchwałą z dnia 17 października 1929 r.; w tej wysokości pobiera się ten podatek od początku bieżącego roku budżetowego.

Wysokość stawek podatkowych i wpływy z poszczególnych podatków i opłat gminnych przedstawiają się następująco:

1. Dodatki do podatków państwowych.

Dodatek do podatku gruntowego: 135% wpływ	31.047 zł.
Dodatki do podatku przemysłowego:	
a) do opłat od świadectw przemysłowych 30%	605.406 „
b) do podatku obrotowego 25%	2,078.736 „
Dodatek do podatku od nieruchomości 75%	1,673.771 „
Razem . . .	4,388.960 zł.

2. Udział w podatkach państwowych.

Udział w podatku dochodowym — 15% .	1,566.430 zł.
Udział w podatku od lokali — 50% . .	1,028.187 „
Razem . . .	2,594.617 zł.

3. Podatki samoistne.

Podatek od umów o przeniesienie własności nieruchomości 2% i podatek od spadków i darowizn — 10%	387.135 zł.
Podatek od szyldów, stawka 10 zł. do 60 zł. według powierzchni szyldu	93.527 „
Podatek hotelowy — 20%	322.083 „
Podatek tramwajowy — 10%	456.626 „
Podatek od publ. zabaw i widowisk, stawka od 5% do 60%	853.694 „
Razem . . .	2,113.065 zł.

4. Opłaty administracyjne.

Opłaty od podań i świadectw urzędowych według taryfy	81.791 zł.
Opłaty za czynności urzędowe według taryfy	143.075 „
Opłaty egzekucyjne	168.127 „
Razem . . .	392.993 zł.

5. Zwroty ze Skarbu Państwa.

Odszkodowanie za wymiar i pobór:

a) państwowego podatku od nieruchom.	103.663 zł.
b) państwowego podatku od lokali .	39.534 „
Razem . . .	143.197 zł.

Zestawienie dochodów podatkowych.

1)	4,388.960 zł.
2)	2,594.617 „
3)	2,113.065 „
4)	392.993 „
5)	143.197 „
Razem . . .	9,632.832 zł.

Z porównania powyższych dochodów podatkowych z takiemiż dochodami roku 1928 (9,392.498 zł.) okazuje się, że wpływy w roku sprawozdawczym znajdują się prawie na tym samym poziomie, co w roku ubiegłym i nieznacznie się tylko podniosły. Doliczając do nich inne wpływy z danin komunalnych o charakterze podatkowym, jak dodatki gminne do podatku od spożycia, od patentów i podatek od towarów dowożonych w łącznej kwocie 2,190.428 zł, otrzymamy sumę dochodów podatkowych 11,287.065 zł., która przedstawia obciążenie ludności miasta w roku 1929 podatkami gminnemi. W stosunku do obecnej cyfry ludności miasta Krakowa 210.632 oznacza to, obciążenie głowy mieszkańca podatkami komunalnemi w kwocie 53 zł. 58 gr. rocznie.

22. Egzekucja podatków.

1) Ilość niezałatwionych spraw z końcem roku 1928	2.984
Wpływ w roku 1929	53.705
Razem . . .	56.689
Z powyższej ilości wpływu załatwiono w r. 1929	49.546
Zaległość z końcem roku 1929	7.143
2) Ilość dokonanych czynności egzekucyjnych	131.801
w tem:	
a) zajęć nieruchomości	28.975
b) rewizji osobistych	415
c) licytacji	18
d) raportów egzekucyjnych	50.725
e) egzekucyjnego poboru gotówki w ilości pozycji	51.668

3) Kwota ściągniętych egzekucyjnie należytości:

Gminy miasta Krakowa	1,000.406 zł.
Rządu	1,258.796 „
Innych instytucyj publicznych . . .	206.842 „
Opłat egzekucyjnych	167.367 „
Razem . . .	2,633.411 zł.

Podana wyżej kwota 1,000.406 zł. ściągniętych egzekucyjnie przez Magistrat należytości gminnych przedstawia 11·94% w stosunku do ogólnego wpływu z danin komunalnych i innych należytości gminnych podlegających egzekucji administracyjnej, który to wpływ wynosi 8,374.828 zł.

23. Podatki i opłaty pośrednie.

I. Dodatek komunalny do państwowych podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji pobierany jest w wysokości 30% od trunków, a 15% od innych artykułów z wyjątkiem węgla, olejów mineralnych, soli i cukru.

Udział Gminy w tym dodatku wyniósł 596.680·10 zł.

II. Dodatek gminny do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków pobierany jest w wysokości 100% przy wyrobie, a 150% przy sprzedaży trunków.

Tytułem tego podatku wpłynęło w roku sprawozdawczym 239,384·63 zł.

III. Podatek towarowy.

Na mocy art. 12 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, pobiera Gmina podatek towarowy od towarów, przywożonych do Krakowa koleją żelazną, albo Wisłą.

Pobór odbywa się na podstawie kolejowej taryfy towarowej, a unormowany jest w ten sposób, że od towarów przychodzących z odległości do 50 km.,tudzież od kilkudziesięciu artykułów osobno wymienionych, podatek nie może przenosić połowy opłaty kolejowej za 5 km., względnie 1/3 za 10 km.; od towarów, przywożonych z odległości od 50 do 200 km. nie może przewyższać opłaty przewozowej za 10 km., wreszcie od towarów przychodzących z większej

odległości niż 200 km. podatek nie może przenosić opłaty kolejowej za 15 km. wzgl. za 10 km.

Dochód z podatku towarowego wyniósł 1,136.965'69 zł.

IV. Opłaty mytnicze.

Opłaty mytnicze pobierano w r. 1929 w dotychczasowej wysokości, a mianowicie:

1) od zwierząt domowych, idących luzem . . . 10 gr.
2) ,, ,, ,, w zaprzęgu . . . . 40 ,,
3) od samochodów osobowych i ciężarowych, tudzież od doczepek . . . . 2 zł.
4) od autobusów . . . . 3 ,,

Dochód z opłat mytniczych wyniósł 886.459 zł.

V. Inne opłaty.

a) opłata targowa od wozów z drzewem budowlanem. Wymieniona opłata wynosiła po 1 zł. od wozu.

b) opłata za użycie wagi urzędowej.

Opłata ta wynosi po 10 gr. od każdych 100 kg. względnie ilości mniejszej od 100 kg., za ważenie samochodów dla rejestracji po 20 gr. od każdych 100 kg. i za nadwyżkę mniejszą od 100 kg.

Dochód z powyższych opłat wyniósł:

a) z opłat od wozów z drzewem budowlanem 12.665 zł.
b) za wagę i czynności urzędowe . . . 7.769 ,,

24. Sprawy przemysłowe.

W roku 1929, tj. w drugim roku po wejściu w życie Rozp. Prezydenta Rzpltej z dnia 7/VI. 1927 Dz. U. R. P. Nr. 53 o prawie przemysłowem, przeprowadzono w Wydziale przemysłowym, poza bieżącemi agendami szereg prac nadzwyczajnych, a przedewszystkiem przekształcenie dawnych przymusowych cechów na korporacje dobrowolne. W okresie sprawozdawczym zorganizowano na podstawie statutów zatwierdzonych przez Województwo 39 cechów rzemieślniczych, 11 Korporacji przemysłowych, tj. razem 50 Stowarzyszeń, oraz erygowano Związek cechów krakowskich.

W roku 1929 przeprowadzono wybory do Izby rzemieślniczej w Krakowie, poprzedzone rejestracją rzemieślników. Dawne karty przemysłowe, wydane rękodzielnikom na podstawie przepisów obowiązującej poprzednio austrjackiej noweli przemysłowej, przerejestrowano i wymieniono na nowe karty rzemieślnicze w myśl przepisów nowej ustawy przemysłowej.

Zgodnie z zapowiedzią w sprawozdaniu administracyjnem za rok ubiegły, poddano rewizji uprawnienia przemysłowe z dawniejszych lat, co do których nasuwała się wątpliwość, czy rzeczone zakłady przemysłowe nadal istnieją, względnie w jakich pracują warunkach.

Poważna konjunktura finansowa oraz ciężary podatkowe spowodowały, że ruch w dziedzinie przemysłowej nie był tak żywym, jakby się należało spodziewać. Mimo to wydano:

potwierdzeń zgłoszenia przemysłu wolnego . . 797
kart rzemieślniczych 222
koncesyj 31
licencyj na przemysł domokrążny 112

Natomiast ruch budowlany w zakresie zakładów przemysłowych wykazuje w roku sprawozdawczym znaczne ożywienie. Na terytorjum miasta Krakowa wybudowano kilka większych objektów fabrycznych, jak zakłady graficzne, wytwórnię opakowań blaszanych firmy „Artigraph" przy ul. Prądnickiej (2.000 m^2 zabud. pow.), zakłady preperatów kosmetycznych Dra Lustra przy ul. Oboźnej, tartak przy ul. Łokietka, odlewnię metali przy ul. Rzemieślniczej itd.

Mniejszych zakładów i wyrobni rzemieślniczych jak pralni, stolarni, ślusarni, składów itp. powstało w tymże roku około 90.

Istniejące już fabryki, mimo trudności finansowych prowadziły rozbudowę swych zakładów lub zmieniały wewnętrzne urządzenie. Przy sposobności zatwierdzania planów na rozbudowy, przeprowadzano rewizję zakładów pod względem bezpieczeństwa ogniowego, sanitarnym, zewnętrznego wyglądu budynków, zadymienia, urządzenia podwórzy itp., wydając jednocześnie odpowiednie zarządzenia.

Planów na nowe objekty przemysłowe zatwierdzono 121.

Na skutek wydania rozporządzenia wykonawczego o sądach pracy przekształconych ze sądów przemysłowych, koszty połączone z dostarczeniem lokalu, urządzeniem tegoż, opału, oświetlenia i wszelkich potrzeb rzeczowych dla tegoż sądu, które dotychczas ponosiła Gmina, przeszły na Rząd, odciążając w ten sposób budżet miasta.

W referacie środków przewozowych przeprowadzono kontrolę uprawnień przemysłowych dorożek samochodowych, uzupełniono kataster samochodów na podstawie ksiąg ewidencyjnych Starostwa Grodzkiego, usprawniono egzekucję opłat od środków przewozowych przez zaniechanie posyłania stronom nakazów płatniczych. W miejsce zniesionych nakazów płatniczych zastosowano afigowanie odnośnego obwieszczenia w dziennikach miejscowych. Wskutek rozwoju ruchu samochodowego wpływy kasowe wzrosły w pierwszem półroczu 1929 roku o 10.000 zł. w porównaniu z wpływami w latach poprzednich. Magistrat przygotowuje dla celów statystycznych spis zarejestrowanych po koniec 1929 roku dorożek samochodowych, dorożek konnych i wozów ciężarowych. W roku ubiegłym założono specjalny kataster dla przekroczeń przepisów z zakresu statystyki przemysłowej. Dla uproszczenia manipulacji bez uszczerbku dla sprawności tejże, zreformowano czynności w dziedzinie orzecznictwa karno-administracyjnego za nieprzestrzeganie przepisów o godzinach handlu.

Magistrat przeprowadził w ubiegłym roku 337 komisyj, poddając rewizji przemysłowo-sanitarnej 36 hoteli, pensjonatów i domów noclegowych, 312 restauracyj, wyszynków, kawiarni, garkuchni, mleczarni, masarni i fryzjerni, 16 fabryk wody sodowej, 22 fabryki wódek, 6 zakładów kąpielowych publicznych. W wyniku tych rewizyj wydano szereg zarządzeń administracyjnych, mających na celu poprawę stanu sanitar-

nego, bezpieczeństwa publicznego i ogniowego wzmiankowanych zakładów. Skalkulowano przytem i zatwierdzono cenniki za pokoje w hotelach i pensjonatach.

Mimo wydanych poleceń niektóre pracownie rękodzielnicze nie posiadają dotychczas jeszcze należytych urządzeń, ze względu jednak na trudności mieszkaniowe, Magistrat zdecydował przez jakiś czas uwzględniać indywidualnie te niedomogi i tolerować je, o ile to możebne, aż do poprawy istniejących stosunków gospodarczych.

25. Miejskie Szkoły Powszechne.

a) FREKWENCJA W SZKOŁACH POWSZECHNYCH W ROKU SZKOLNYM 1929/1930.

Szkoła	Liczba dzieci		Liczba klas	Nauka po połud.
	chłopców	dziewcząt		
1. św. Scholastyki	—	486	12 (11 + VIII)	—
2. I. św. Wojciecha	470	—	11	3 kl.
3. II. św. Barbary	183	—	4	—
4. III. św. Mikołaja	620	—	12	1 kl.
5. IV. św. Jana Kantego	280	—	8 (7 + VIII)	—
6. V. Kazimierza W.	334	—	8	—
7. VI. Czackiego	—	308	7	—
8. VII. św. Florjana	600	—	13 (12 + VIII)	—
9. VIII. św. Szczepana (specjalna)	118	76	12	4 kl.
10. IX. St. Konarskiego	—	332	9 (8 VIII)	—
11. X. św. Jadwigi	—	254	7	3 kl.
12. XI. Dietla	304	—	7	—
13. XII. Piramowicza	—	394	10	2 kl.
14. XIII. Mickiewicza	—	352	9	1 ,,
15. XV. Tańskiej	—	364	8	1 ,,
16. XVI. Śniadeckiego	327	—	8	1 ,,
17. XVII. Konopnickiej	—	412	9	2 ,,
18. XVIII. św. Anny	—	562	13	1 ,,
19. XIX. Szujskiego	—	320	8	4 ,,
20. XX. Oleśnickiego	—	477	12 (11 + VIII)	—
21. XXI. Wł. Jagiełły	336	—	9	5 kl.
22. XXII. Długosza	—	280	7	—
23. XXIII. Kraszewskiego	325	—	7	—
24. XXIV. Kochanowskiego	413	—	10	3 kl.
25. XXV. św. Kingi	—	222	6	2 ,,
26. XXVI. Jachowicza	200	—	5	5 ,,
27. XXVII. Słowackiego	170	—	4	—
28. XXVIII. Krasińskiego	—	285	7	—
29. XXIX. Rydla	85	65	4	—
30. XXX. Pułaskiego	390	—	10	1 kl.
31. XXXI. H. Jordana	365	—	—	—
32. XXXII. Chodkiewicza	136	119	—	—
33. XXXIII. Batorego	265	—	—	—
34. XXXIV. J. z Łobzowa	—	317	—	—
35. XXXV. Sobieskiego	177	—	—	—
36. XXXVI. Skargi	318	—	—	2 kl.
37. XXXVII. św. Józefa	—	270	—	2 ,,
38. XXXVIII. Ujejskiego	240	200	—	3 ,,
39. XXXIX. Głowackiego	263	212	—	5 ,,
40. XL. św. Stanisł. Bisk.	198	179	—	2 ,,
41. XLI. Czarnieckiego	208	208	11	3 ,,
42. XLII. Lenartowicza	—	252	7	2 ,,
43. XLIII. Winc. Pola	—	367	10	1 kl.
44. XLIV. św. Bronisławy	—	311	7	—
45. XLV. Sienkiewicza	—	440	12 (11 + VIII)	—
46. XLVI. Kościuszki	665	—	16 (15 + VIII)	3 kl.
47. XLVII. Jagiellonki	—	430	11	—
48. XLVIII. ks. Poniatowskiego	336	—	8	—
49. XLIX. Dąbrówki	—	315	7	—
50. L. Chrzanowskiej	—	504	11	4 kl.
51. LI. Król. Wandy	—	290	7	3 ,,
52. LII. Kopernika	262	—	6	6 ,,
53. LIII. Matejki	376	—	8	1 ,,
54. LVI. Reja	263	—	7	—
55. LVII. H. Kołłątaja	—	307	7	7 kl.
Razem . .	9227	9910	472	86

Zestawienie:

uczniów	9.227
uczennic	9.910
Razem .	19.137
W roku szkolnym 1928/29 . . .	18.988
Obecnie więcej o	149

b) ADAPTACJE W BUDYNKACH SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

Z wiosną przeprowadził Magistrat komisje dla robót przedzimowych z udziałem inspektora szkolnego. Roboty ograniczały się wszędzie do koniecznej konserwacji budynków. Poza temi robotami przeprowadzono w szeregu miejskich budynków szkół powszechnych kilka większych adaptacyj. W szczególności:

1. Ustępy spłukiwane.

a) Przeprowadzono połączenie ustępów spłukiwanych z kanałem miejskim w szkołach przy Rynku Kleparskim, Placu Matejki, oraz w budynkach szkolnych w dzielnicach Łobzów i Ludwinów,

b) W dzielnicy XXII wybudowano piętrowe ustępy spłukiwane i połączono je z kanałem miejskim w 2 szkołach a to męskiej i żeńskiej mieszczących się w budynku przy ulicy Lwowskiej 60.

W ten sposób z roku na rok zmniejsza się liczba ustępów wolnospadowych w miejskich budynkach szkół powszechnych. Pozostało jeszcze 9 szkół pozbawionych nowocześnie urządzonych ustępów z powodu braku kanalizacji, a to w ulicach: Zamojskiego, Mazowieckiej, Królowej Jadwigi, Jachowicza (Dąbie), Saskiej (Płaszów) i Szwedzkiej (Zakrzówek),

c) Najgorzej pod względem higjenicznym przedstawia się stan obu szkół męskiej i żeńskiej przy ulicy Mazowieckiej, gdzie dotychczas istnieją ustępy drewniane w podworcu i gdzie

niema instalacji wodociągowej. Zarząd Wodociągów miejskich rozpoczął w ostatnich czasach budowę instalacji wodociągowej w budynku, pozatem Magistrat przeprowadzi z wiosną 1930 roku kanalizację tej części ulicy Mazowieckiej tak, że w lecie 1930 roku można będzie przystąpić do budowy ustępów spłukiwanych piętrowych w obu budynkach szkolnych.

2. Budowa mieszkań dla tercjanów.

Poza budową piętrowych ustępów spłukiwanych w obu budynkach szkolnych w Dz. XXII przy ul. Lwowskiej 60 Magistrat wybudował tamże parterowe mieszkanie dla tercjana szkoły męskiej, którą dotychczas obsługiwał tercjan dochodzący.

3. Oświetlenie elektryczne.

Elektrownia miejska prowadziła w dalszym ciągu instalację oświetlenia budynków szkolnych, przeprowadzając również naprawę starych instalacyj i przerobienie sieci już istniejących, jednak wadliwych pod względem bezpieczeństwa publicznego.

W ciągu roku wykonano instalację w 15 budynkach szkolnych. Dotychczas przeprowadzono instalację elektryczną w 33 budynkach szkół powszechnych.

4. Umywalki spłukiwane.

Od kilku lat przeprowadza Gmina instalację umywalek wodociągowych w korytarzach szkolnych corocznie po kilka; w tym roku zaprowadzono podobne umywalki w 7 szkołach.

5. Podworce szkolne.

Pragnąc stopniowo polepszyć stan podworców szkolnych, Magistrat w ubiegłym roku uporządkował podworzec w szkole męskiej przy ul. Mazowieckiej, poparł akcję Komitetu rodzicielskiego co do uporządkowania podworca w szkole na Grzegórzkach. Przygotowano również sprawę przydzielenia pewnych partyj nieużytków na Krzemionkach dla szkół powszechnych w Dz. XXII przy ul. Lwowskiej 60 i Zamojskiego 60 na boiska szkolne.

6. Urządzenie sali na kurs krawieczyzny.

Zarząd żeńskiej szkoły XXVIII im. Z. Krasińskiego przy pl. Matejki otrzymał z Kuratorjum znaczniejszy kredyt na zakupno maszyn do szycia i przyrządów do nauki robót kobiecych, Magistrat zaś przeprowadził instalację gazową oraz udzielił Dyrekcji szkoły subwencji na zakupno potrzebnego inwentarza dla kursu.

7. Warsztaty stolarskie dla szkół.

W ciągu roku ubiegłego ukończono pertraktację z Dyrekcją VIII gimnazjum państwowego w sprawie nabycia 19 warsztatów stolarskich. Warsztaty te po odnowieniu rozdzielono po kilka pomiędzy 7 szkół. W ten sposób na 28 męskich szkół powszechnych posiada już 16 szkół warsztaty, na których odbywa się dla młodzieży nauka slöjdu.

8. Centralne ogrzewanie.

Z powodu wadliwie rozmieszczonych grzejników centralnego ogrzewania w budynku szkolnym przy ulicy Szlak oraz częściowego zniszczenia poszczególnych części starej już instalacji, Magistrat przeprowadził w ubiegłym roku gruntowną naprawę centralnego ogrzewania szkoły kosztem 3.000 zł.

9. Natryski szkolne.

Dotychczas nieliczne budynki szkół powszechnych posiadają natryski szkolne. Urządzenia te ulegają jednak częstemu psuciu się i wymagają stałego fachowego nadzoru. Brak funduszów nie pozwolił na naprawę urządzeń natryskowych w ubiegłym roku. Będą one przeprowadzone z wiosną 1930 r.

10. Zabezpieczenie wodociągów i ustępów przed zimą.

Silne mrozy ubiegłej zimy poczyniły wiele szkód po szkołach. Same uszkodzenia urządzeń wodociągowych były tak znaczne, że Zarząd Wodociągów miejskich przez dłuższy okres czasu przeprowadzać musiał ich naprawę, która w rezultacie kosztowała przeszło 10.000 zł. W obawie przed powtórzeniem się zamarznięcia instalacji w roku bieżącym przeprowadzono po szkołach szereg zabezpieczeń ustępów i instalacyj wodociągowych. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono również kosztem przeszło 10.000 zł. naprawę pieców we wszystkich szkołach oraz remont pieców kaloryferowych w ustępach szkół przy ul. Miodowej, Zielonej, św. Sebastjana, Studenckiej i pl. Matejki, nadto naprawę dachów, rynien i rur spustowych przez ubiegłą zimę zniszczonych.

11. Wewnętrzne urządzenia szkół.

Odnowienie wewnętrznego urządzenia szkół postępuje naprzód. W szczególności sprawiono 100 stor do okien, sprawiono 192 krzeseł nowych dla klas niższych z odpowiedniemi pulpitami na 2 względnie 3 uczniów, ze starych nieużywanych pultów rysunkowych.

W ten sposób urządzono wzorowe pierwsze klasy w kilku szkołach powszechnych.

Rozpoczęto również wymianę tablic drewnianych na tablice z linoleum. Tablice linoleowe mają tę wyższość, że odrazu kilku uczniów może przy niej się uczyć. Są one jednak znacznie droższe od drewnianych starego typu.

12. Prowadzenie wyższych klas.

Ponieważ sprawa wyższych (VIII) klas przy szkołach powszechnych nie została definitywnie rozstrzygniętą, Prezydjum miasta zwołało konferencję z Radą szkolną i zaproponowało, aby od września 1929 r. oprzeć istnienie klas VIII na samowystarczalności. Zasadę tę przyjęto i od września 1929 otwarto 7 klas VIII przy kilku szkołach powszechnych, przyczem uczniowie dotychczasowe opłaty składają w kancelarji Dyrekcji szkoły. Opłaty idą na utrzymanie jednej siły nauczycielskiej potrzebnej ponad etat danej szkoły 7-klasowej, w której prowadzi się klasę VIII. Cały zatem ustrój tej klasy po-

zostaje poza sferą działalności Magistratu, a jedynie Gmina subwencjonuje te klasy roczną kwotą 3000 zł.

Ten sposób rozwiązania najlepiej ujmuje sprawę VIII klasy. Ilość ich bowiem zależy wyłącznie od istotnej potrzeby, z drugiej zaś strony Gmina odciążoną jest znacznie w swych wydatkach. Zamiast bowiem wydatku kilkunastotysięcznego udzielać będzie w przyszłości kilkutysięcznej zaledwie subwencji. Obecnie Magistrat przeprowadza z władzami szkolnemi rokowania co do wyrównania znacznych zaległości Gminy z tytułu prowadzenia w latach poprzednich 21 klas wyższych. Na pokrycie tych zaległości przez szereg lat trzeba będzie wstawiać do budżetu kredyt po 10.000 zł. Będzie to jednak w stosunku do dawnych wydatków znaczne odciążenie budżetu Gminy.

13. Szkoła IV. przy ul. Smoleńsk i Szkoła X. przy ul. Loretańskiej.

W ubiegłym roku uzyskała Gmina od Akademji Górniczej zwrot, na razie 2 budynków szkolnych, a to IV. szkoły męskiej przy ul. Smoleńsk i X. szkoły żeńskiej przy ul. Loretańskiej.

Akademja Górnicza otrzymała powyższe budynki szkolne jeszcze w roku 1919 i 1922 na okres kilku miesięcy. Wobec tego, że przez cały czas użytkowania tych budynków Akademja nie czyniła żadnych adaptacyj, owszem przeprowadziła w szkole X. szereg urządzeń dla szkół powszechnych nieodpowiednich, koniecznym był remont obu budynków szkolnych.

Sporządzony kosztorys przez Budownictwo miejskie, obejmujący najkonieczniejsze adaptacje w tych szkołach, przekroczył kwotę 21.000 zł.

Rada miejska na posiedzeniu w dniu 7 listopada 1929 r. uchwaliła kredyt dodatkowy na powyższe roboty do zwrotu od Skarbu Państwa, albowiem Akademja Górnicza przy obejmowaniu budynków tych w użytkowanie przyjęła warunek, że odda budynki w stanie dobrym, zdolnym do użytkowania i że ewentualnie potrzebne roboty przeprowadzi własnym kosztem.

W danym wypadku Akademja pisemnie zgodziła się, by adaptacje przeprowadził Magistrat własnym kosztem, a wydatek z tego tytułu powstały, zwróci Akademja Gminie po uzyskaniu decyzji Rządu.

14. Rozbudowa budynku szkoły św. Scholastyki — pedagogium państwowe.

Jednem z najpilniejszych zadań Gminy jest przebudowa szkoły św. Scholastyki. Budynek jest w stanie niemal zupełnej ruiny i już od szeregu lat wymaga poważnego remontu.

Przytykający doń budynek szkoły św. Kingi, położony od północy, pozbawiony światła i wilgotny, jest również bardzo zniszczony i wymaga gruntownej restauracji.

Szkoła św. Scholastyki cieszy się znaczną frekwencją (około 500), szkoła zaś św. Kingi jest mniejszą (około 300 uczenic).

Oba powyższe budynki należałoby połączyć w jeden wielki gmach szkolny z równoczesnem podwyższeniem go o jedno piętro (III. p.)

Pomieszczone w 7 salach parterowych szkoły św. Scholastyki kursy pedagogiczne uniemożliwiają jednak nietylko rozbudowę gmachu, lecz stoją na przeszkodzie również przerobieniu parteru budynku wraz z wysokiemi suterenami na pomieszczenie miejskiej szkoły gospodarstwa domowego. Szkoła gospodarstwa mieści się dotychczas w zupełnie nieodpowiednim prywatnym lokalu w suterenach, na parterze i I. p. realności św. Rodziny przy ul. Pędzichów L. 13.

Kursy pedagogiczne, jako średnia szkoła państwowa, nie mają nic wspólnego ze szkolnictwem powszechnem, jednak nie można ich usunąć, gdyż Dyrekcja kursów zawarła z Gminą umowę o najem 7-miu sal na parterze w szkole św. Scholastyki jeszcze w roku 1919 i płaci Gminie czynsz. Kuratorjum, uznając potrzebę usunięcia kursów, zgodziło się na ich przeniesienie, o ile jednak Gmina wskaże inny lokal i zaproponowało oddanie na rzecz kursów budynku szkolnego przy ul. Loretańskiej.

Gdy dotychczasowy najem lokalu w szkole św. Scholastyki stoi pod ustawową ochroną lokatorów, przeto usunięcie kursów ze szkoły św. Scholastyki nie da się inaczej przeprowadzić jak tylko drogą wyszukania dla nich innego lokalu. Kuratorjum zaś kursa te uważa za nader ważną placówkę naukową i rozwój ich popiera bezwzględnie.

Odbyta w tej sprawie konferencja reprezentantów Gminy i Kuratorjum szkolnego ustaliła, że budynek szkoły X. przeznacza się z powrotem dla szkoły X. z tem jednak czasowem ograniczeniem, że kursy pedagogiczne używać będą tego budynku w godzinach rannych, szkoła zaś X. odbywać będzie naukę w godzinach popołudniowych. Sprawa oparła się o Sekcję IV. Rady miasta, która ostatecznie zadecydowała, że:

1) budynek szkoły X. przy ul. Loretańskiej 18, po przeprowadzeniu odpowiedniego remontu, oddaje się do dyspozycji Rady szkolnej celem pomieszczenia szkoły X. im. św. Jadwigi;

2) ze względu na znaczenie państw. kursów pedagogicznych, kształcących przyszłych nauczycieli szkół powszechnych, Gmina zgadza się na pomieszczenie wspomnianych wyżej kursów w budynku szkoły X. pod następującemi warunkami:

a) pomieszczenie to uważać będą władze szkolne jako prowizorjum aż do czasu uzyskania przez władze szkolne innego lokalu na pomieszczenie kursów,

b) ze względu na użytkowanie budynku szkolnego kursy pedagagiczne zwracać będą Gminie ryczałt roczny w kwocie 1.500 zł. tytułem zwrotu za coroczny remont szkoły oraz za połowę opału w miesiącach zimowych ryczałtową kwotę 1.000 zł. czyli razem 2.500 zł. rocznie, płatnych kwartalnie z góry w Kasie miejskiej,

c) należy odnieść się do Rady szkolnej miejskiej z prośbą, aby kursa „Pedagogium" były pomieszczone w budynku X.

szkoły w godzinach rannych, zaś szkoła X. całkowicie w godzinach popołudniowych.

15. Rozbudowa szkół powszechnych.

Budowę nowych gmachów szkolnych uznał Zarząd miasta jeszcze w roku 1922 za konieczną, postanawiając przystąpić do niej po zaciągnięciu pożyczki inwestycyjnej. Aktualność tej sprawy wzrasta z każdym rokiem. Budynki szkolne pod względem ich przydatności na cele szkolne podzielić należy na 4 typy:

1) z najnowszemi urządzeniami, jak dwie szkoły przy ul. Loretańskiej, szkoła przy ul. Lubomirskich, Słonecznej, Szlak, Topolowej, trzy szkoły przy ul. Wąskiej, oraz szkoły w Dębnikach, Łobzowie, Dąbiu i Płaszowie,

2) starsze, dobre, ze surowej cegły, jak przy ul. Dietla, Sebastjana, Bernardyńskiej, św. Scholastyki, Studenckiej, Loretańskiej, ul. Miodowej, Rynku Kleparskim, pl. Matejki, ul. Smoleńsk i w Dz. XXII przy ulicy Sokolskiej,

3) 4 szkoły barakowe,

4) kilka budynków nieodpowiednich na cele szkolne, jak np. przy pl. św. Ducha, św. Krzyża, w Dz. XXII itp.

Do zupełnie nieodpowiednich należy lokal prywatny przy ulicy Pędzichów 13 wynajęty przez Gminę na szkołę XLII żeńską.

Według art. 8 ustawy z 17 lutego 1922 o budowie publicznych szkół powszechnych, kolejność budowy szkół oznacza Rada szkolna po wysłuchaniu opinji organów samorządowych. Ostateczna decyzja należy do Kuratorjum.

Rada szkolna miejska kolejność budowy szkół na najbliższe 3 lata oznaczyła jeszcze w roku 1926 w następujący sposób:

1) szkoła męska i żeńska na Warszawskiem,

2) szkoła męska i żeńska w Dz. XXII około III mostu,

3) szkoła męska przy pl. św. Ducha,

4) szkoła męska i żeńska na Blichu.

W kolejności budowy szkół pominęła Rada szkolna budowę szkoły w Dz. VIII dla pomieszczenia dzieci, uczęszczających do szkoły barakowej w ulicy Dietla.

Ponieważ barak ten nie odpowiada swemu przeznaczeniu, przeto potrzebę nowego budynku Magistrat uznał za konieczną jeszcze w roku 1922, włączając budowę szkoły w Dz. VIII do programu budowy szkół.

Magistrat projektował swego czasu rozpoczęcie budowy 2 szkół w okresie najbliższych 3 lat męskiej i żeńskiej na Warszawskiem, potem w Dz. XXII i w Dz. VIII.

W latach 1927 i 1928 miano wybudować równocześnie dwie szkoły podwójne, tj. męską i żeńską w Dz. XVIII Warszawskie i w Dz. XXII w okolicy III mostu.

W roku 1929 szkołę męską i żeńską w Dz. VIII.

Natomiast odroczono do dalszego okresu rozbudowy szkolnictwa powszechnego szkołę męską i żeńską na Blichu, gdzie są już 2 szkoły z najnowszemi urządzeniami, żeńską przy ul. Topolowej i męską przy ul. Lubomirskich, oraz szkołę przy pl. św. Ducha, która jeszcze przez kilka lat może służyć swym celom.

Na połączonych sekcjach w roku 1927 wnioski te zostały uchwalone z tem, że wydatek na ten cel obliczony wówczas na 2,100.000 zł. miał być pokryty z pożyczki inwestycyjnej. W końcu Rada m. wstawiła 200.000 zł. na rozpoczęcie budowy szkoły w Dz. XVIII Warszawskie do wydatków nadzwyczajnych budżetu 1929/1930. Z powodu niemożności uzyskania pożyczki nie można było z kredytu tego skorzystać.

Tymczasem Rada szkolna w listopadzie 1929 zawiadomiła Magistrat, że przyjmując w zasadzie program budowy szkół powszechnych w Krakowie z r. 1926, pragnie wprowadzić w nim tę zmianę zastosowaną do obecnych potrzeb, by zaniechać planu budowy szkół na Warszawskiem, ponieważ Kuratorjum stawia w Czerwonym Prądniku duży 2-piętrowy budynek szkolny. Natomiast podtrzymuje Rada szkolna dawny plan co do budowy szkoły męskiej dla obecnej szkoły przy pl. św. Ducha, oraz szkoły męskiej i żeńskiej na Blichu.

Niezależnie od budowy tych szkół, które wymagają znacznych funduszów, Rada szkolna uważa za konieczne, aby choć w części zapobiec katastrofalnemu wprost brakowi sal, natychmiastowe rozpoczęcie nadbudowy szkół następujących:

a) nadbudowę I piętra szkoły w Dąbiu,

b) nadbudowę piętra szkoły w Łobzowie, dokąd możnaby przenieść szkołę męską z nieodpowiedniego budynku przy ul. Mazowieckiej,

c) nadbudowę piętra w szkole żeńskiej Nr. 37 przy ul. Mazowieckiej, dokąd możnaby skierować część młodzieży ze szkoły przy ul. Pędzichów 13, reszta pomieściłaby się w szkołach Nr. 20 i 28,

d) nadbudowę szkoły św. Scholastyki i św. Kingi.

W dalszym planie:

a) nadbudowę piętra nad szkołami Nr. 50 i 53 przy ul. Lwowskiej w Podgórzu,

b) nadbudowę piętra nad szkołą żeńską w Dębnikach,

c) dobudowę skrzydła w szkole żeńskiej Nr. 13 przy ul. Loretańskiej (róg Studenckiej),

d) dobudowę skrzydła lub nadbudowę piętra w szkole żeńskiej Nr. 34 przy ul. Kazimierza Wielkiego,

e) nadbudowę piętra w szkole męskiej 41 w Płaszowie.

Koniecznem również jest rozszerzenie szkół żeńskich przy ul. Mazowieckiej i Kazimierza Wielkiego, bo wtedy możnaby opróżnić lokal w najwyższym stopniu nieodpowiedni na szkołę przy ul. Pędzichów 13, oraz pokoje donajmowane dla szkoły Nr. 34 przy ul. Nowowiejskiej.

Wobec niemożności przystąpienia, dla braku pożyczki inwestycyjnej, do budowy szkół, liczbę sal szkolnych będzie można łatwiej powiększyć przez nadbudowy w następujących szkołach:

1) I piętra na parterowym budynku szkoły w Łobzowie dla pomieszczenia w niej 7 klas szkoły męskiej z Krowodrzy i Łobzowa. Dziś szkoła ta jest rozdzieloną. Część klas mieści

się w Łobzowie, część w szkole przy ul. Mazowieckiej. Przez nadbudowę szkoły w Łobzowie zwolniłoby się szkołę męską przy ul. Mazowieckiej i przeniosłoby się do niej szkołę żeńską z ul. Pędzichów 13 z prywatnej realności św. Rodziny. W ten sposób przy ul. Mazowieckiej byłyby 2 szkoły żeńskie,

2) nadbudowę III p. szkoły św. Scholastyki. Parter i suterény szkoły św. Scholastyki zajęłaby miejska szkoła gospodarstwa domowego, która mieści się w prywatnym budynku św. Rodziny przy ul. Pędzichów 13.

W ten sposób Gmina oddając św. Rodzinie dwa budynki szkolne, zyskałaby na czynszu najmu lokalu dla szkoły im. Lenartowicza . . . . 4.305 zł.
za lokal szkoły gospodarstwa domowego . . . 6.762 „
Razem . . 11.067 zł.

3) nadbudowę I p. na parterowym budynku szkoły powszechnej w Dąbiu, gdzie wskutek budowy baraków miejskich oraz rozwoju tamtej dzielnicy przeszło 140 dzieci nie pobiera żadnej nauki, gdyż szkoła licząca przeszło 400 uczniów więcej pomieścić nie jest w możności.

Według kosztorysów opracowanych przez Budownictwo miejskie, koszt
nadbudowy I p. szkoły w Dąbiu wyniesie około 150.000 zł.
nadbudowy I p. w Łobzowie około . . . 150.000 „
nadbudowy III p. i przeróbki suteryn szkoły św. Scholastyki około . . . . 320.000 „
Razem około 620.000 zł.

Na częściowe pokrycie tego wydatku służyłaby przyrzeczona pożyczka 200.000 zł. z funduszów Kuratorjum na rozbudowę szkół powszechnych w kraju na lat 15 na 5%.

Sprawozdanie oparte na powyższem przedstawieniu przyjęła Sekcja IV na posiedzeniu w dniu 8 listopada 1929 r.

26. Szkoły zawodowe dokształcające

W roku 1929/1930 istniało tak, jak w roku ubiegłym, 24 szkół dokształcających, mianowicie 19 szkół męskich, w tem 16 szkół zawodowych, a 3 handlowe i 5 żeńskich, w tem 3 zawodowe, 1 zawodowa handlowa, oraz 1 handlowa.

a) MĘSKIE SZKOŁY DOKSZTAŁCAJĄCE PRZEMYSŁOWE.

Frekwencja uczniów.

L. p.	Nazwa i adres szkoły	Przemysły dla których szkoła przeznaczona	Ilość uczn.	Ilość klas	Ilość naucz.
1	Szkoła zawodowa dokszt. im. św Wojciecha ul. Krowoderska 14 (barak)	monterzy, instalatorzy, blacharze, odlewnicy, kowale, kotlarze	363	9	15
2	Szk. zawod. dokszt. im. św. Mikołaja ul. Lubomirskich 19	krawcy	188	6	13
3	Szk. zawod. dokszt. im. Kazimierza Wielkiego ul. Wąska 5	krawcy i pokrewne zawody	212	8	16
4	Szk. zawod. dokszt. im. Śniadeckiego, ul. Zielona 27	szewcy	207	8	13
5	Szkoła zawodowa dokszt. dla uczniów fryzjerskich i kuśnierskich, ul. Miodowa 38 (barak)	fryzjerzy i kuśnierze od 1/I. 1930	269	9	12
6	Szk. zawod. dokszt. Dz. XXII (Podgórze) ul. Sokolska 13	ślusarze maszynowi	252	9	17
7	Szkoła zawodowa dokszt. II. Dz. XXII (Podgórze) ul. Zamojskiego 58	stolarze meblowi	271	8	14
8	Szkoła zawodowa dokszt. dla zawodów spożywczych ul. Loretańska 16	rzeźnicy, masarze, piekarze, cukiernicy, szynkarze i t. p.	262	7	18
9	Szkoła zawodowa dokszt. dla uczniów ślusarskich i budowl. Dz. Czarna Wieś ul. Konarskiego 2	ślusarze budowlani	252	7	12
10	Szk. zawod. dokszt. dla szoferów i mechaników ul. Szlak 5/7	szoferzy i mechanicy	251	5	8
11	Szk. zawod. dokszt. dla elektrotechników Al. Krasińskiego 7/9	elektrotechnicy i elektromonterzy	212	7	13
12	Szk. zawod. dokszt. dla rzemiosł artyst. ul Miodowa 36	rzemiosła artystyczne	278	7	13
13	Szk. zawod. dokszt. dla rzemiosł budowl. ul. Słoneczna 18	murarze, kamieniarze, lakiernicy, szklarze, kaflarze, kotlarze itp.	155	5	8
14	Szk. zawod. dokszt. im. św. Florjana ul. Szlak 5/7	stolarze budowlani	311	8	12
15	Szkoła zawodowa dokszt. dla uczniów drukarskich i litografów ul. Szujskiego 2	drukarze i litografi	131	4	9
16	Szkoła zawodowa dokszt. przy M. Zakładzie dla bezdomnych chłopców ul. Filarecka	—	39	2	5
		Razem	3653	109	198

b) MĘSKIE SZKOŁY DOKSZTAŁCAJĄCE HANDLOWE.

L. p.	Nazwa i adres szkoły	Przemysły dla których szkoła przeznaczona	Ilość uczn	Ilość klas	Ilość naucz.
1	Szkoła im. Kochanowskiego ul. Loretańska 16		174	5	11
2	Szkoła im. J. Słowackiego pl. Wolnica — Ratusz		140	4	10
3	Szkoła handl. dokszt. Dz. XXII ul. Józefińska 10		67	3	6
		Razem	377	12	27

c) ŻEŃSKIE SZKOŁY PRZEMYSŁOWE DOKSZTACAJĄCE.

L. p.	Nazwa i adres szkoły	Przemysły dla których szkoła przeznaczona	Ilość uczenic	Ilość klas	Ilość naucz.
1	Szk. zawod. dokszt. I. żeńska ul. św. Marka L. 34	ogólno-przemysłowa	107	3	10
2	Szk. zawod. dokszt. II. żeńska ul. Dietlowska (barak)	ogólno-przem. z oddziałami handlowemi	178	8	17
3	Szk. zawod. dokszt. III. żeńska Dz. Podgórze ul. Szkolna 6	ogólno-przemysłowa	155	5	11
4	Szk. zawod. dokszt. dla uczenic krawiec. i modniarskich Rynek Kleparski 18.	krawczynie i modniarki	292	10	18
		Razem	732	26	56

d) ŻEŃSKA SZKOŁA DOKSZTAŁCAJĄCA HANDLOWA.

L. p.	Nazwa i adres szkoły	Przemysły dla których szkoła przeznaczona	Ilość uczenic	Ilość klas	Ilość naucz.
1	Szk. handl. dokszt. żeńska ul. Studencka L. 13		101	4	10
		Razem	833	30	66

W roku 1929/930 zapisało się zatem do szkół dokształcających 4030 uczniów, w tem do zawodowych 3653, do handlowych 377 — uczenic 833, w tem do zawodowych 732, handlowych 101.

Nauczycieli w szkołach dokształcających w roku 1929/30 uczyło 291.

W ubiegłym roku zakupiono dla tychże szkół 11 szaf na pomieszczenie katalogów, pomocy naukowej, książek itp.

Rozpatrywaną jest kwestja wprowadzenia do programu nauk w szkołach dokształcających żeńskich nauki gospodarstwa domowego, a to w ten sposób, że dla uczenic szkół tych urządzonoby wieczorny kurs nauki gotowania w miejskiej szkole gospodarstwa domowego, zaś dla uczenic żydowskich ze względu na odmienny sposób gotowania podjętoby urządzenie takiegoż kursu w prywatnej żydowskiej szkole gospodarstwa domowego stow. „Ognisko pracy", przy ul. Mikołajskiej, subwencjonowanej przez Rząd. O ileby kurs taki powstał przy szkole „Ognisko pracy", Gmina byłaby skłonną podwyższyć subwencję dla tejże szkoły z 1000 zł. na 2000 zł. rocznie. Natomiast zwiększony z tego powodu wydatek za godziny nadliczbowe grona nauczycielskiego przy m. szkole gospodarstwa domowego byłby pokryty w 1/3 przez Gminę, w 2/3 przez Rząd.

Magistrat wdrożył również kroki celem uruchomienia warsztatu fryzjerskiego przy szkole dokształcającej dla uczniów fryzjerskich z pomocą cechu fryzjerów. Sprawa jednak napotyka na trudności z powodu braku odpowiedniego lokalu.

W Dz. XI. § 101 h. budżetu na rok 1929/1930 wstawiono kredyt 4.400 zł. na nagrody dla uczniów szkół dokształcających. W poprzednich latach z tego kredytu przyznawano z końcem każdego roku szkolnego po 20 zł. na książeczce Kasy Oszczędności m. Krakowa dla najpilniejszych uczniów. W roku sprawozdawczym odstąpiono od tego zwyczaju, przeznaczając cały kredyt na zorganizowanie wycieczki najpilniejszych uczniów na P. W. K. do Poznania.

W wycieczce wzięło udział 104 uczniów, 6 nauczycieli i 3 nauczycielki.

27. Miejska szkoła gospodarstwa domowego.

Miejska szkoła gospodarstwa domowego obejmuje 8 kursów, a mianowicie:

L. p.	Kurs	Czas trwania kursu	Wpisowe zł.	Czesne zł.	Opłata za obiady mies. zł.	Ilość uczenic w r. 1929/30
1	Szkoła gospodarstwa domowego Oddz. A. i B.	1 rok	20·—	10	24·—	48
2	Bieliźniarstwo, krawieczyzna, gotowanie Oddz. C.	„	25·—	18	10·—	26
3	Roboty ręczne Oddział D.	„	22·50	15	—	25
4	Trykotarstwo ręczne Oddział H.	„	22·50	15	—	13
5	Bieliźniarstwo i krawieczyzna Oddział F.	„	22·50	20	—	25
6	Gotowanie dla pań Oddział I.	„	25·—	15	30·—	21
7	Gotowanie dla pomocnic gospodarczych Oddz. K.	„	20·—	—	16·50	24
8	Szkoła dla pomocnic gospodarczych	2 lata	—	—	20·—	15
	Razem . . .					197

W skład grona nauczycielskiego wchodziła Dyrektorka, 7 nauczycielek stałych, 1 praktykantka, 1 asystentka, 7 docentów, 3 nauczycielki kontraktowe i 1 sekretarka.

Szkołę wizytowała z ramienia Kuratorjum p. Strassburger, dyrektorka państw. seminarjum gospodarstwa domowego, która zwiedziła sale szkolne i wszystkie urządzenia.

28. Świadczenia Gminy na cele innych zakładów szkolnych oraz instytucyj oświatowych.

1. Subwencje.

Poza subwencjami wyszczególnionemi w dz. VI § 34 budżetu 1929/1930, przyznano z kredytu 7000 zł. na różne cele oświatowe szereg zasiłków jak: 1550 zł. na rzecz Towarzystwa Miłośników książki, 1000 zł. Radzie szkolnej dla najbiedniejszych uczniów tut. szkół powszechnych dobrze się uczących na wycieczkę do Poznania na P. W. K., 500 zł. na rzecz Towarzystwa Esperanto, oraz szereg drobniejszych datków na rzecz szkoły pracy społecznej w Krakowie, Związku młodzieży katolickiej, Związku Młodych Polek, Polskiego Białego Krzyża, Towarzystwa opieki nad Polakami zagranicą, Kolegjum wykładów naukowych, Zarządu VI Koła T. S. L., nadto kilku szkołom męskim powszechnym na zakupno materjału do nauki slöjdu.

2. Państwowa szkoła zawodowa żeńska.

Sprawa ostatecznego uregulowania stosunku Gminy do Rządu w przedmiocie świadczeń na rzecz państwowej szkoły zawodowej żeńskiej, dotychczas nie została załatwioną. Rząd bowiem wysunął żądanie, aby poza jednorazowym ryczałtem na remont budynku w kwocie 30.000 zł. oraz poza stałym dodatkiem rocznym 1.600 zł. na utrzymanie porządku, na światło, opał i służbę, pozostawić nadal zobowiązanie Gminy z poprzedniego kontraktu z rządem austrjackim o bezpłatne dostarczanie wody i gazu dla celów szkolnych.

Magistrat z uwagi na rozwijającą się szkołę, coraz większą frekwencję uczenic oraz zaprowadzone w szkole natryski, ustalił ilość pobrać się mającej bezpłatnie wody i gazu do wysokości przecięcia z ostatnich trzech lat. Sprawa znajduje się w Kuratorjum, które dotąd swej zgody na stanowisko Magistratu nie wyraziło.

3. Dom wycieczkowy.

Sprawa budowy domu wycieczkowego w Krakowie sięga roku 1922, w tym bowiem roku Kuratorjum Okręgu szkolnego krakowskiego zażądało od Gminy przydzielenia parceli na budowę takiego domu.

W dalszym ciągu sprawę budowy domu wycieczkowego przyjęło na siebie Towarzystwo Krajoznawcze w Krakowie, żądając od Gminy również odpowiedniego gruntu pod budowę. Sprawa o grunt toczyła się bez przerwy przez następne lata.

Dopiero w roku 1926 Kuratorjum zawiadomiło Magistrat, że budowa domu wycieczkowego będzie podjęta przez specjalną fundację, którą ma zarządzać Kuratorjum.

Magistrat chcąc sprawę ruszyć z martwego punktu, zwrócił się w roku 1928 do Ministerstwa W. R. i O. P. z prośbą o przyznanie Gminie subwencji na budowę domu wycieczkowego, zobowiązując się oddać bezpłatnie grunt pod dom oraz wybudować dom na podstawie planów zatwierdzonych przez władze szkolne, dom ten przeznaczyć na wycieczki młodzieży szkół powszechnych, średnich oraz średnich-zawodowych, tudzież na inne cele wychowania pozaszkolnego krakowskiej młodzieży, pozatem dom ten utrzymywać w stanie zdolnym do użytku, ponosić koszty oświetlenia i opału. Propozycją tą pragnął Magistrat ześrodkować dotychczasową prywatną inicjatywę, podjętą kolejno przez Towarzystwo Szkoły Ludowej, Towarzystwo Krajoznawcze, Związek Turystyczny i Towarzystwo Obrony Kresów Zachodnich.

Odbyta w kwietniu 1928 roku konferencja przy udziale Kuratora Okręgu szkolnego krakowskiego ustaliła typ budynku zdolnego pomieścić wycieczki do 400 osób, z odpowiedniemi urządzeniami wewnętrznemi. Ustalono dalej zasadnicze wnioski na Radę miejską, według których Rząd miałby dać bezzwrotną subwencję na razie 250.000 zł., płatną w 2 ratach, a to z chwilą rozpoczęcia budowy 175.000 zł., resztę w miarę postępu robót.

Gmina wyznaczyła kilka parcel do wyboru dla komisji, która miała na miejscu sprawę rozpatrzeć. Ostatecznie wybrano parcelę przy ul. Słonecznej obszaru 1680 m^2., uzbrojoną w kanały, wodociągi oraz przewody elektryczne i gazowe. Budownictwo miejskie przystąpiło do opracowania planów. Pismem z dnia 22 października 1928 r. zawiadomił Magistrat Kuratorjum, że może przystąpić do budowy domu wycieczkowego na razie na 200 łóżek kosztem 600.000 zł., oraz że Gmina daje grunt pod dom i kwotę 200.000 zł. na budowę. Natomiast Kuratorjum, poza subwencją 300.000 zł., którą miałaby otrzymać Gmina na rozpoczęcie budowy, przyznałoby jeszcze na wykończenie budowy dalszą subwencję 100.000 zł. W piśmie tem zaproponował Magistrat utworzenie Komitetu budowy, w skład którego wszedłby delegat Kuratorjum.

Z początkiem roku 1929 przesłał Magistrat Kuratorjum krakowskiemu plany ze szczegółowemi wyjaśnieniami co do rozkładu sal, ilości łóżek itp. Po konferencji w Warszawie w r. 1929 co do praktycznego zastosowania najnowszych urządzeń domów wycieczkowych zagranicą, ustalono rozpoczęcie budowy na wrzesień 1929 r. z tem, że do zimy budowa w surowej robocie będzie doprowadzona pod dach.

W międzyczasie jednak Województwo krakowskie podniosło myśl wybudowania domu wycieczkowego w sąsiedztwie projektowanego domu im. Marszałka Piłsudskiego w Oleandrach, a nie przy ul. Słonecznej. Mimo, że grunt w „Oleandrach“ stanowił objekt surowy, nieuzbrojony, że uzbrojenie tego gruntu podroży koszty budowy domu wycieczkowego o kwotę około 150.000 zł. a przeprowadzenie planu regulacyjnego wymagać będzie odroczenia sprawy conajmniej o rok, Magistrat niezwłocznie przystąpił do sprawy uregulowania tej partji gruntów w myśl uchwały Rady miasta z dnia 5 grudnia 1929 roku.

Budownictwo miejskie wydzieliło nową odpowiednią parcelę o obszarze około 1700 m² i szkic sytuacyjny oddało do dyspozycji architekty, który ukończył już pracę nad nowemi planami. W dniu 6 grudnia 1929 przesłał Magistrat Kuratorjum krakowskiemu gotowe szkice do aprobaty. Po decyzji Kuratorjum względnie Ministerstwa W. R. i O. P. co do tych szkiców wypracuje Budownictwo miejskie szczegółowe plany wraz z kosztorysem, poczem sprawa wejdzie pod obrady Rady miasta.

W tym stanie rzeczy przyjąć można:

1) że w najlepszym razie będzie można przystąpić do budowy domu wycieczkowego z wiosną 1930 r.,

2) że koszty budowy domu wycieczkowego poza wzrostem wydatków na robociznę i materjał wzrosną o wydatek na uzbrojenie parceli,

3) że sprawa budowy domu była przez Magistrat tak przygotowaną, że już w obecnym czasie budynek w surowym stanie byłby na ukończeniu,

4) że zwłoka jednego roku powstała wskutek zmiany decyzji co do parceli, bez wpływu Zarządu Gminy, że jednak zwłoka powyższa niewątpliwie wpłynie dodatnio na przyśpieszenie budowy domu im. Marszałka Piłsudskiego i że wybudowanie domu wycieczkowego w sąsiedztwie projektowanego domu oraz istniejącego tamże domu akademickiego, w niedalekiej odległości od parku Dra Jordana i w kompleksie zamierzonych budowli u wylotu ul. Wolskiej, stanowić będzie w przyszłości jedną z najlepiej zabudowanych partyj w tej dzielnicy miasta.

29. Sprawy wyznaniowe.

1. Zmiany wyznania.

W 1929 roku zgłosiło wystąpienie ze społeczności religijnej 110 osób a mianowicie:

1) z kościoła katolickiego obrządku rzym. kat. 55 osób, w tem:

na bezwyznaniowość wzgl. wyznanie nie uznane prawnie	19	osób
na wyznanie staro-katolickie	18	,,
,, ,, ewangelickie	14	,,
,, ,, prawosławne	2	,,
,, ,, izraelickie	2	,,
2) z kościoła katol. obrz. grecko-katol.	11	,,
na obrządek rzymsko-katol.	8	,,
,, wyznanie ewang.	2	,,
,, ,, starokatol.	1	,,
3) ze społeczności religijnej izraelickiej	33	,,
na wyzn. rzymsko-katol.	18	,,
,, bezwyznaniowość	14	,,
,, wyzn. ewang.	1	,,

4) z kościoła prawosławnego 7 osób wszystkie na wyznanie rzym. kat.

5) z kościoła ewang. 3 osoby na wyznanie rzym. kat.

6) z kościoła starokatolickiego 1 osoba na wyznanie rzym. kat.

2. Sprawy małżeńskie.

W ciągu ubiegłego roku udzielono 18 ślubów cywilnych i 70 dyspenz od zapowiedzi.

30. Dzień Oszczędności.

W ubiegłym roku podjęto inicjatywę, by z okazji dnia oszczędności wprowadzić po szkołach powszechnych szkolne kasy oszczędnościowe. Mianowicie każda szkoła miałaby książeczkę wkładkową Kasy Oszczędności m. Krakowa, wybrany zaś nauczyciel prowadziłby konta dla wszystkich uczniów danej szkoły, którzyby dobrowolnie składali własne oszczędności. Każdy uczeń miałby odpowiednią książeczkę szkolną, w której byłyby notowane oszczędności oraz pewien od niej procent. Zasadą miałoby być, że uczeń może książeczkę swoją zrealizować dopiero z chwilą opuszczenia szkoły. Każdy uczeń miałby prawo wglądu w swoje konto, a raz na miesiąc odnośny nauczyciel zwoływałby wszystkich uczniów, mających wkładki w danej szkole na pogadankę o znaczeniu oszczędności.

W dniu 14 grudnia 1929 r. odbyła się w tej sprawie konferencja w Kuratorjum Okręgu Szkolnego krakowskiego, na której ustalono, by sposobem próby wprowadzić system skarbonkowy, znaczków markowych i gotówkowy, a który z nich okaże się najpraktyczniejszy, ten zatrzymać. Kuratorjum poleciło zaprowadzić kasy szkolne we wszystkich szkołach krakowskiego Okręgu szkolnego.

31. Sprawy fundacyjne.

Fundacja Chronowskich.

Rozdanie stypendjów z tej fundacji na rok 1929 1930 odbyło się na posiedzeniu Komitetu fundacji w dniu 13 listopada. Podań o stypendja wniesiono 76.

Komitet przyznał:

a) 23 stypendjów po 40 i 30 zł. miesięcznie na czas od 1 X 1929 do 30/VI. 1930 uczniom i uczenicom tut. szkół a mianowicie: 12 uczniom Państw. Szkoły przemysłowej, 5 uczniom Państwowej Szkoły przemysłu artystycznego, 4 uczniom Szkoły Rzemiosł, po jednem stypendjum uczenicom Państwowej szkoły zawodowej żeńskiej i Miejskiej Szkoły gospodarstwa domowego,

b) 2 stypendja na wyjazd zagranicę w kwotach po 100 zł. miesięcznie na przeciąg 1 roku dwom czeladnikom stolarskim i

c) jedno stypendjum studentowi Politechniki we Lwowie.

32. Sprawy kultury i sztuki.

1. Muzeum Narodowe.

Sale muzealne Sukiennic otrzymały nową instalację oświetlenia elektrycznego dla wieczornego oświetlenia obrazów, wskutek czego sale można będzie otwierać dla publiczności w niedziele i święta w godzinach popołudniowych również i w czasie miesięcy zimowych.

W Domu Matejki przeprowadził Magistrat gruntowny remont sieni, rozszerzając ją przez zburzenie sklepu na parterze. Dalsze roboty około upiększenia wejścia do sal projektuje się z przyszłorocznego budżetu.

Muzeum Czapskich otrzymało gruntowne odświeżenie ogrodu i lapidarjum.

W Oddziale im. Barącza osuszono sutereny i naprawiono instalację elektryczną.

We Wieży Ratuszowej w sali na I. p. wmurowano oryginalną rzeźbę Wita Stwosza „Jaszczurki" oraz zaprowadzono instalację elektryczną.

W budynku poszpitalnym na Wawelu oddano 3 dalsze sale II. p., zajęte dotychczas na skład odlewow Muzeum Narodowego, Kuratorjum szkolnemu na rozszerzenie kursów nauczycielskich dla Białorusinów.

Zbiory fundacji ś. p. Feliksa Jasieńskiego zostały zinwentaryzowane. Część zbiorów umieszczoną została w 4 salach I. p. budynku fundacji śp. Szołayskich przy ul. Szczepańskiej przeznaczonym na Muzeum Narodowe, Oddział F. Jasieńskiego. Należyte pomieszczenie znajdą zbiory dopiero wówczas, gdy przeprowadzi się nadbudowę III. p. tej realności. Plany są już wykonane przez Budownictwo miejskie w porozumieniu z Muzeum Narodowem.

Dla uczczenia pamięci zmarłego Gmina zamierza własnym kosztem wystawić śp. Jasieńskiemu grobowiec na cmentarzu rakowickim. Potrzebny kredyt wstawiono do projektu budżetu, Budownictwo miejskie zaś otrzymało polecenie opracowania projektu grobowca.

Projekt grobowca śp. Erazma Bgrącza jest już gotowy i grobowiec będzie wybudowany z wiosną 1930 roku.

W sprawie budowy nowego gmachu Muzeum Narodowego przeprowadziło biuro architektów Budownictwa miejskiego szczegółowe studja zagranicą. Rezultatem studjów przedwstępnych jest opracowany przez architektów inż. Kreislera i inż. Boratyńskiego plan przyszłego gmachu Muzeum Narodowego. Dalszy tok prac zależny jest od wyznaczenia miejsca pod budowę przez Radę miejską i uzyskania potrzebnych na ten cel funduszów.

2. Subwencje na cele kultnralne.

Podobnie jak w latach ubiegłych udzielono szereg subwencyj różnym instytucjom, związkom i Towarzystwom. Przyznawanie nagród z kredytu 15.000 zł. na popieranie nauki, literatury i sztuki odbywa się na podstawie wniesionych podań, bądź wniosków na Komitecie radzieckim złożonym z osób ze świata literackiego i naukowego.

W ubiegłym roku przyznano nagrody:

1) Drowi Stanisławowi Estreicherowi, profesorowi U. J. 5.000 zł. za dzieło „Bibljografja Polska",

2) Władysławowi Orkanowi, poecie, 2.500 zł. za dotychczasową działalność literacką i poetycką,

3) Towarzystwu Literackiemu A. Mickiewicza Filja w Krakowie 1.000 zł. na wydawnictwo „Pamiętnik literacki".

4) Związkowi zawodowemu literatów w Krakowie 1.000 zł. na poparcie działalności i rozwoju Związku,

5) Adamowi Chmielowi dyr. Archiwum aktów dawnych 1.000 zł. za dotychczasową działalność literacko-naukową,

6) Towarzystwu „Nadzieja" 1.000 zł. na wydawnictwo „Dzieje żydów w Krakowie i na Kazimierzu",

7) Komitetowi opiekuńczemu wychowania Hanny Rembowskiej sieroty po zmarłym malarzu, który ofiarował za rzecz Muzeum Narodowego kilkadziesiąt portretów legjonistów z czasów ostatniej wojny zasiłek 500 zł.,

8) Komitetowi urządzającemu wystawę „Sto lat malarstwa polskiego" 2.000 zł.

Ostatnie 1.000 zł. zużyto na kilka drobniejszych zasiłków.

Z kredytu 14.000 zł. na popieranie muzyki i śpiewu otrzymały subwencje: Towarzystwo „Echo" 6.000 zł., Związek zawodowy muzyków 3.000 zł. oraz 1.000 zł. z okazji jubileuszowego poranku symfonicznego, orkiestra robotnicza „Hejnał" 500 zł., orkiestra kolejowa 500 zł., orkiestra młodzieży rękodzielniczej 300 zł., orkiestra niższych funkcjonarjuszy miejskich 500 zł., chór akademicki 500 zł., Towarzystwo śpiewackie „Hasło" 300 zł., Towarzystwo organistów 300 zł.

33. Sprawy wojskowe.

Główny pobór wojskowy roczników 1908, 1907 i 1906 i starszych, odbył się w dniach od 2 maja do 28 czerwca 1929 r. włącznie.

Z rocznika 1908 z obowiązanej do stawiennictwa liczby 2.717 stawiło się 1.851.

Z rocznika 1907 z obowiązanej do stawiennictwa liczby 1.412 stawiło się 650.

Z rocznika 1906 z obowiązanej do stawiennictwa liczby 648 stawiło się 217.

Z roczników starszych stawiło się 67.

Ochotników z roczników 1909, 1910 i 1911 stawiło się 42, z czego uznano za zdatnych 17.

Razem stanęło do poboru osób 2.827.

W r. 1929 nałożono ogółem za przekroczenia ustawy wojskowej grzywien 2008, z czego zapłacono 777, odpisano 18, pozostało niezapłaconych 1213.

W jesieni przeprowadził Magistrat rejestrację 18 letnich mogących być ewentualnie powołanymi na wypadek wojny do służby wojskowej, do której zgłosiło się 995. Na tej podstawie sporządzony zostanie osobny rejestr 18 letnich, tudzież spis poborowych z ukończonym 20 rokiem życia, którzy w następnym roku mają stawać do przeglądu wojskowego; do spisu zgłosiło się 3.216 osób.

Przeprowadzone w dniu 10 marca 1929 r. próbny alarm 5 dyw. art. konnej, zaś w dniu 21 marca 1929 r. 8 pułku ułanów wypadły bardzo dobrze.

W ciągu roku 1929 wypłacił Wydział wojskowy tytułem zasiłków rodzinom rezerwistów powołanych na ćwiczenia wojskowe kwotę 5.941 zł. 30 gr. Stałych nowych kwater wojskowych dla oficerów dostarczono 21, wypowiedziano w tymże

czasie kwater 8, obecnie zajętych jest łącznie kwater 45. Wydatki z tego tytułu wynoszą miesięcznie 13.582 zł. 09 gr., z czego na Gminę przypada ustawowo kwota 3.124 zł. 03 gr., resztę zaś pokrywa fundusz kwaterunkowy wojskowy i administracja wojskowa.

W okresie sprawozdawczym doręczono 863 kart powołania do służby wojskowej, 798 książeczek wojskowych, 660 kart powołania na ćwiczenia wojskowe, 176 zaświadczeń o zaliczeniu do nadkontyngentu, oprócz tego większą ilość wezwań do Komisji wojskowej inwalidzkiej dla podchorążych itd.

Na żądanie Województwa krakowskiego przystąpiono do uporządkowania ewidencji roczników starszych 1896, 1897, 1898 i 1899.

34. Sprawy obywatelstwa.

W sprawach obywatelstwa państwowego wystawił Magistrat 752 poświadczeń obywatelstwa polskiego, 50 zwolnień z obywatelstwa polskiego, 38 aktów uznania obywatelstwa t. j. razem 840. Tytułem taks za przyjęcie do Gminy na zasadzie § 8 statutu m. powzięto zł. 2443·20. Poświadczeń przynależności gminnej wystawiono 1732. Ponadto przeprowadzano w dalszym ciągu porządkowanie katastru osób do gminy m. Krakowa przynależnych tak pod względem treści jak i formy; porządkowano również księgi spisów ludności.

35. Rzeczy znalezione.

Magistrat prowadził referat rzeczy znalezionych i przeprowadzał licytację rzeczy, których właściciele nie zgłosili się w przepisanym ustawowo terminie, a uzyskaną stąd sumę przelano na fundusz ubogich miejscowych.

36. Opieka społeczna.

Współudział w administracji publicznej.

Na zasadzie obowiązujących ustaw i rozporządzeń Magistrat wykonywał przydzielone mu agendy w zakresie opieki społecznej, z szczególnem uwzględnieniem spraw rejestracji i nadzoru nad zakładami prywatnemi, spraw inwalidów wojennych, pomocy bezrobotnym w zakresie ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia na wypadek choroby, bezrobocia, ubezpieczenia na starość, spraw sanitarno-karnych; ponadto na żądanie Państwowych Zakładów leczniczych jako też Miejskiego Urzędu Zdrowia, ściągał przypadające opłaty szpitalne.

W powyższym zakresie działania Magistrat wygotował w okresie sprawozdawczym 3 większe zestawienia dla użytku władz państwowych, nadto dwie szczegółowe opinje dotyczące projektów ustawowych.

a) OPIEKA WOLNA.

1. Miejskie Biuro wsparć.

Wsparcia stałe miesięczne wypłacano 779 osobom w łącznej kwocie 111.229 zł., wsparć doraźnych udzielono 555 osobom w kwocie 7.637 zł.

Nadrożne otrzymało 2.147 osób w łącznej kwocie 13.165 zł.

Lekarstwa i środki lecznicze wydano 40 osobom za kwotę 1.094 zł.

Udzielono zapomóg na pogrzeb 99 osobom w kwocie 1.207 zł.

Miejskie Biuro wsparć przyjęło do Komitetu walki z żebractwem t. zw. akcję bloczkową polegającą na sprzedaży bloczków, któremi zamiast pieniężnej jałmużny kupcy i osoby prywatne, obdzielają ubogich. Ubodzy otrzymują za bony w kuchniach ludowych posiłki i chleb. Akcja ta będzie w najbliższym czasie rozbudowaną przez zwiększenie liczby miejsc sprzedaży bonów, wzmożenie propagandy prasowej i umożliwienie nabywania przez ubogich za bloczki obok żywności także odzieży, opału, a nawet opłaty pomieszczeń.

Celem akcji w tym kierunku jest wykluczenie demoralizacji przez obdzielanie ubogich względnie żebraków gotówką.

2. Miejskie Biuro opieki zawodowej.

Biuru przybyło 313 nowych opiek, które łącznie z poprzedniemi od założenia Biura opieki wykazują na dzień 31 grudnia 1929 r. stan 5828 dzieci, nad któremi Biuro wykonywało ustanowioną przez Sąd opiekę. Biuro wniosło 292 skargi o ojcostwo i alimentacje, 713 skarg o egzekucję, 280 skarg w innych sprawach.

Delegaci Biura wzięli udział w 348 audjencjach sądowych. Ponadto w biurze napisano osobom ubogim 7340 podań do władz i urzędów.

3. Odbieranie nieuleczalnie chorych ze szpitali.

Dyrekcja Państwowego Szpitala św. Łazarza zwróciła się do Magistratu o odebranie 104 osób bądź to wyleczonych, bądź też nie nadających się do dalszego leczenia.

Z pośród nich udzielono nadrożne 4 osobom, odstawiono do gmin stałego pobytu 33 osoby, do domu w Krakowie 60 osób, umieszczono w Miejskim Domu Starców 2 osoby, a 4 osoby zmarło w szpitalu w międzyczasie przed odebraniem.

4. Komisje opieki społecznej i opiekunowie społeczni.

W sprawie powyższej, unormowanej rozporządzeniem Prezydenta Rzpltej z dn. 6/3. 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 29 poz. 267. Magistrat wygotował projekt szczegółowy instrukcji, oraz wnioski co do nominacji 56 opiekunów społecznych dla 56 obwodów, na które miasto zostało podzielone. Odebranie przyrzeczenia od zamianowanych opiekunów społecznych odbyło się dnia 1 grudnia 1929 r.

b) OPIEKA PRZYTUŁKOWA.

1. Opieka nad dziećmi i młodzieżą.

a) Miejski Żłóbek pod wezwaniem św. Józefa.

W dniu 1 stycznia 1929 r. było w Żłóbku 192 dzie-

ci, w ciągu okresu sprawozdawczego przyjęto 148 dzieci w tem 23 podrzutków. W tymże czasie ubyło 112 dzieci, a to przez odebranie 39, przyjęcie za swoje 3, oddanie do Zakładów wychowawczych 22, odesłanie do szpitala 24, śmierć w Żłóbku 24. Wśród zmarłych w Żłóbku było dziewcząt 17, chłopców 7, w tem na zapalenie płuc itp. 7, na choroby przewodów pokarmowych 12, z innych przyczyn 5.

Z odesłanych do szpitala 24 dzieci nie wróciło żadne. W dniu 31 grudnia 1929 r. znajdowało się w Żłóbku 228 dzieci.

b) Miejski Zakład wychowawczy dla bezdomnych chłopców.

W dniu 1 stycznia 1929 r. było 67 chłopców, w ciągu okresu sprawozdawczego przyjęto 37, a w tym samym czasie opuściło Zakład 28. Odebrano przez rodziców 20, wyzwolono na czeladników krawieckich 2, introligatorskich 1, szewskich 5.

Do szkół ogólnokształcących uczęszczało 35 chłopców, uczyło się w warsztacie krawieckim 17, w szewskim 15, w introligatorskim 9, w stolarskim 3 — razem 44. W dniu 31 grudnia 1929 r. było 76 chłopców.

c) Miejski Zakład wychowawczy dla bezdomnych dziewcząt.

W dniu 1 stycznia 1929 r. było dziewcząt 63, w ciągu okresu sprawozdawczego przybyło 26, a ubyło 12. W dniu 31 grudnia 1929 r. było 77 dziewcząt. Z 12 dziewcząt, które z Zakładu wystąpiły 1 odesłano do Sanatorjum w Witkowicach, 1 do Zakładu w Łagiewnikach, 9 odebrali rodzice. Z przebywających w Zakładzie dziewcząt uczęszcza do szkół powszechnych 56, do Szkoły Gospodarstwa Domowego 10, w warsztacie kilimkarskim i pralni pracuje 12 dziewcząt.

d) Sieroty umieszczone przez Gminę na jej koszt w prywatnych zakładach wychowawczych.

W omawianym czasokresie przebywało w prywatnych Zakładach wychowawczych i leczniczych 556 dzieci, umieszczonych tamże przez Gminę na jej koszt. W zakładach poprawczych przebywało na koszt gminy 21 dzieci. W bursach i internatach 33 dzieci. Razem w zakładach prywatnych 610 dzieci. Ponadto 65 sierót umieszczono u osób prywatnych.

Ogółem w okresie sprawozdawczym Gmina miasta Krakowa utrzymywała i wychowywała 1061 sierót.

e) Ochronki.

W r. 1929 było otwartych w Krakowie 20 ochronek (przedszkoli) dla 1551 stale korzystających, niezamożnych dzieci w wieku przedszkolnym.

2. Opieka nad dorosłymi.

a) Miejski Dom Starców.

W dniu 1 stycznia 1929 r. było 316 osób, przybyło w okresie sprawozdawczym 137 osób, ubyło 125 (w tej liczbie zmarło 77, odesłano do szpitala 11, zabrano lub wystąpiło 37). W dniu 31 grudnia 1929 r. pozostawało w obydwu oddziałach M. Domu Starców 328 osób.

b) Starcy i nieuleczalni umieszczeni przez Gminę w zakładach prywatnych.

W powyższym czasokresie Gmina miasta Krakowa utrzymywała w Domu im. Helclów 62 osoby, pokrywając za nie z funduszów gminnych przypadającą należytość. W Towarzystwie Dobroczynności opłacała Gmina koszta wyżywienia za 80 osób, a ryczałt umówiony za 57 osób, w Domu Staruszek na Blichu za 5 osób.

W ten więc sposób Gmina miasta Krakowa utrzymywała w własnym Zakładzie i Zakładach prywatnych razem 532 osoby dorosłe.

Uwzględniając 779 osób, które pobierają stałe wsparcie, 1061 dzieci pozostających w opiece zakładowej i 532 osoby starsze w przytułkach, Gmina miasta Krakowa utrzymywała w okresie sprawozdawczym 2372 osoby.

c) Sprawa powiększenia M. Zakładów opiekuńczych.

Piekąca sprawa przeniesienia i rozbudowy Miejskich Zakładów opiekuńczych z powodów finansowych w roku sprawozdawczym nie posunęła się naprzód.

37. Opieka nad bezdomnymi.

a) Miejskie Schronisko dla bezdomnych.

Z Miejskiego Schroniska dla bezdomnych utrzymywanego przez Braci Albertynów korzystało w okresie sprawozdawczym 785 mężczyzn — przyczem frekwencja dzienna w miesiącach zimowych wynosiła przeciętnie 252 osoby, a w miesiącach letnich 183 osoby. Z mężczyzn tych pracowało w Schronisku w zimie 45 osób, a w lecie 39. Strawy wydano 176.858 porcyj. Umarło w Schronisku 15 osób.

Z oddziału Schroniska dla kobiet utrzymywanego przez SS. Albertynki korzystało w sprawozdawczym okresie 1265 kobiet i 92 dzieci. Frekwencja przeciętna w zimie wynosiła 140 kobiet, 35 dzieci, w lecie 115 kobiet, 25 dzieci. Pracą względnie nauką było zajętych przeciętnie w zimie 52 kobiety, 12 dzieci, w lecie 45 kobiet i 12 dzieci. Zmarło 15 kobiet i 3 dzieci.

b) Miejskie Schronisko dla bezdomnych rodzin.

Baraki mieszkaniowe w liczbie 9 rozmieszczone po peryferjach miasta przemienił Magistrat na tymczasowe Schroniska dla bezdomnych rodzin o charakterze Zakładów opieki społecznej. Zadaniem ich jest dostarczyć rodzinom obarczonym dziećmi tymczasowo, do chwili wyszukania odpowiedniego stałego mieszkania, możliwie zdrowych i spokojnych pomieszczeń. Wprowadzenie ścisłych rygorów przy korzystaniu z tych schronisk okazało się bardzo pożytecznem, ponadto, skłania korzystających do większej zapobiegliwości i starań w kierunku zdobycia stałego mieszkania. W ten sposób Magistrat zdobył możność złagodzenia w Krakowie najdotkliwszych objawów bezdomności rodzin.

W 9 barakach jest 247 izb mieszkalnych z piecem kuchennym, obecnie mieszka tam 292 rodzin w ogólnym

składzie 1456 osób, z tego 225 rodzin mieszka samoistnie, 67 rodzin pomieszczonych jest po 2 w jednej izbie.

W okresie sprawozdawczym 59 rodzin opuściło schroniska, a w ich miejsce przyjęto 74 rodzin, które swoje pomieszczenia prawie bez wyjątku utraciły na skutek eksmisji sądowej.

38. Kolonje i półkolonje dla młodzieży w Krakowie.

W sezonie 1929 roku 47 instytucyj urządziło kolonje i półkolonje dla dzieci i młodzieży. Akcją kolonij objętych było 5.821 dzieci, półkolonij 1987 dzieci — razem 7.818 dzieci.

W ogólnej liczbie było 3.654 dziewcząt i 4.164 chłopców, w tem 5.632 chrześcjan i 2.186 żydów. Kolonij o charakterze leczniczym było 11 dla 1637 dzieci (w tem 1034 żydów), o charakterze wypoczynkowym 28 dla 4184 młodzieży (w tem 551 żydowskiej).

Koszty wyniosły 861.487 zł. 81 gr., na pokrycie których Państwo udzieliło subwencji 64.610 zł. a Gmina miasta Krakowa 31.086 zł. (łącznie z urządzeniem kolonji dla wychowanków Miejskich Zakładów).

Wydatek na dzień i głowę w kolonjach leczniczych wyniósł 3 zł. 80 gr. dziennie, wypoczynkowych 3 zł. 30 gr., w półkolonjach 70 gr.

Nadmienić należy, iż Towarzystwo Przyjaciół dzieci obok kolonij letnich prowadzi w Kobiernicy okresowe kolonje zimowe, uwieńczone jak najlepszym wynikiem.

39. Ogródki działkowe.

W związku z pojawić się mającą ustawą o ogródkach działkowych, nakładającą na gminy obowiązek zorganizowania tej pożytecznej i tak bardzo na zachodzie rozpowszechnionej instytucji — Magistrat przeprowadził szereg konferencyj, mających na celu uruchomienie w najbliższym czasie pierwszej wzorowej kolonji tych ogródków.

40. Sprawy wychowania fizycznego i sportu.

Utworzony przy Magistracie referat dla spraw wychowania fizycznego i sportu, pozostając w ścisłym kontakcie z Miejskim Komitetem W. F. i P. W. opinjuje i załatwia podania stowarzyszeń o pomoc gminną, — ponadto gromadzi i opracowuje materjały mające dać podstawę do szerszej działalności Gminy w kierunku ułatwienia masowego wychowania fizycznego.

W sprawozdawczym okresie, generał Czikel na prośbę Miejskiego Komitetu opracował bardzo obszerny i szczegółowy projekt dla urządzeń wychowania fizycznego i sportu w mieście Krakowie z uwzględnieniem przyszłego rozwoju, tej tak ważnej, dla ludności dziedziny.

W ubiegłym roku Magistrat dokończył urządzenia parku gier i zabaw dla młodzieży szkół średnich na pl. Groble, przy przyczynieniu się pieniężnem Komitetu rodzicielskiego; uzupełniono częściowo inwentarz w parku Dra Jordana; obok subwencji 20,000 zł. dla Miejskiego Komitetu wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego, wypłacono kilka subwencyj dla instytucyj sportowych w łącznej kwocie 3.000 zł.

Ponadto Magistrat popierał każdą inicjatywę Towarzystw i Klubów sportowych w kierunku rozwoju sportu, a zaznaczył to głównie przez przyznanie na 17 większych zawodów 10 medali I klasy, 10 medali II klasy, 8 medali III klasy, 17 wartościowych nagród w formie srebrnych pucharów i papierośnic, precezyjnych karabinków etc. w końcu 52 pamiątkowych żetonów.

41. Wojewódzki Międzykomunalny Związek Opieki Społecznej.

W ubiegłym roku z inicjatywy Urzędu Wojewódzkiego powstał Międzykomunalny Wojewódzki Związek Opieki społecznej w Krakowie.

Celem jego jest spełnienie zadań opieki społecznej ciążących na niezorganizowanym dotychczas u nas samorządzie Wojewódzkim. Do Związku Gmina miasta Krakowa przystąpiła z wkładką wynoszącą przez lat 10 co roku 1% kwoty ogólnej budżetu wydatków zwyczajnych Gminy. Wpływ Gminy miasta Krakowa w Związku wyraża się piastowaniem 12 mandatów w Radzie Związku.

42. Zwalczanie żebractwa.

Odczuwaną w mieście plagę żebractwa mogłaby złagodzić energiczniejsza działalność represyjna organów Policji Państwowej, a to w wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 14 października Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 823 o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa.

Najnatrętniejsze żebraczki i żebracy, to jak stwierdzono żywioł przeważnie napływowy, czerpiący z swego procederu tak wielkie stosunkowo korzyści, że łagodne kary od drogi obranej nie są w stanie ich zawrócić. Jedynie tylko surowe represje policyjne mogą stan rzeczy w naszem mieście zmienić.

Z tego powodu koniecznem jest wydanie rozporządzenia wykonawczego do powołanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, jakoteż utworzenie przez Związek Wojewódzki domów pracy przymusowej.

43. Areszty miejskie.

W aresztach miejskich przebywało w okresie sprawozdawczym 1.578 osób — z tego 297 osób odcierpiało karę aresztu nałożoną przez Magistrat za przekroczenia ustaw i przepisów administracyjnych, 27 osób przytrzymano z powodu uchylenia się od poboru wojskowego, 540 osób wyszupasowano. Wykonano 367 kar aresztu nałożonego na kobiety przez Starostwo Grodzkie za przekroczenia regulaminu dla prostytutek. Pozostałe osoby zwolnione zostały na polecenie Starostwa Grodzkiego i Magistratu względnie odstawione rodzinom do zaopiekowania się, bądź też do gmin przynależności, zakładów poprawczych względnie zakładów zaopatrzenia.

44. Ubezpieczenie społeczne.

W granicach ustawami przepisanemi ubezpiecza Gmina swoich pracowników na wypadek choroby, od wypadków, oraz na starość i na wypadek niezdolności do pracy.

Koszty ubezpieczeń społecznych wynosiły w r. 1928:

a) leczenie stałych pracowników. . . .	127.772·—	Zł.
b) Kasa chorych	314.211·—	,,
c) Zakład Pensyjny dla funkcj.	45.691·—	,,
d) Zakład Ubezpieczeń od wypadków . .	144.774·—	,,
e) Fundusz bezrobocia	45.222·—	,,
Razem . . .	677.670·—	Zł.

Kwoty powyższe nie obejmują opłat uiszczonych przez ubezpieczonych oraz kosztów ubezpieczeń robotników sezonowo zatrudnionych.

45. Policja budowlana.

A) NOWE USTAWODAWSTWO BUDOWLANE.

W roku 1928 weszła w życie nowa ustawa budowlana, która czasowo utrzymała w mocy niektóre postanowienia poprzedniej ustawy budowlanej dla miasta Krakowa, przewidując wydanie miejscowych przepisów budowlanych, mających szczegółowo unormować szereg kwestyj w ustawie zasadniczo tylko załatwionych. Wydanie miejscowych przepisów budowlanych jest rzeczą nader pilną, to też po zebraniu potrzebnych materjałów i opinji zainteresowanych Wydziałów i Urzędów miejskich przystąpiono do opracowania projektu. Prace są w pełnym toku — znaczna część projektu jest już gotowa i projekt cały około połowy r. 1930 będzie skończony i przedłożony do uchwalenia Radzie miejskiej.

B) ZARZĄDZENIA ADMINISTRACYJNE.

Stan budynków, istniejących w mieście w roku ubiegłym, tak pod względem budowlanym, jak porządkowym, zwłaszcza pod względem wyglądu zewnętrznego znacznie się poprawił. W ubiegłym roku zdołano przeprowadzić opróżnienie i zburzenie dwóch domów, które od kilku lat stanem swym zagrażały bezpieczeństwu, a mianowicie dom przy ul. Augustjańskiej L. 18 i oficyny domu przy ul. Krakowskiej L. 28 i Bożego Ciała L. 23. Decyzje o obowiązku opróżnienia i zburzenia domów ze względów bezpieczeństwa wydano w 32 przypadkach, opróżniono i zburzono 17 domów. Mieszkańców opróżnionych domów umieszczono przeważnie w domach i barakach miejskich, a częściowo w mieszkaniach, dostarczonych na skutek interwencji Magistratu przez właścicieli domów zburzonych. Zarządzeń, nakazujących przeprowadzenie rozmaitych adaptacyj wydano ogółem 1200, wyegzekwowano ogółem około 400, kar w sprawach budowlanych orzeczono 1332.

Celem przyśpieszenia toku postępowania w dziedzinie spraw budowlanych, wprowadzono w dużym zakresie zasadę ustności przy wydawaniu decyzji, oraz zaprowadzono sposób wydawania decyzji w krótkiej drodze na sporządzonych ad hoc formularzach.

Wszystkie lokale widowiskowe, t. j. teatry, kina, sale koncertowe i zabawowe itp. poddane są pod względem policyjno-budowlano-ogniowym i porządkowym stałemu nadzorowi, sprawowanemu przy pomocy organów technicznych i Miejskiej Straży Pożarnej.

Niezależnie od tego w ubiegłym roku we wszystkich tych lokalach przeprowadzono komisyjną rewizję przy współudziale Starostwa Grodzkiego i Policji Państwowej. Stan lokali widowiskowych nie wykazywał braków pod względem bezpieczeństwa.

W roku 1929 zatwierdzono plany na budowę nowego kinoteatru przy Rynku Głównym, narożnik św. Jana (,,Fenix“) a to w związku z budową w tem miejscu 4-piętrowego domu, budowę ,,Domu Ludowego“ w połączeniu z kinoteatrem na narożniku ul. Zwierzynieckiej, przebudowę realności przy ul. św. Tomasza L. 11 na kinoteatr, rozbudowę kinoteatru ,,Uciecha“ i rozbudowę kinoteatru ,,Wanda“ oraz przystosowanie lokalu kina ,,Uciecha“ i ,,Sztuka“ do filmu dźwiękowego.

C) UPORZĄDKOWANIE PORTALI SKLEPOWYCH, SZYLDÓW, GABLOT I T. P.

W dziedzinie tej akcja Magistratu posunęła się wybitnie naprzód. W Rynku Głównym większość portali sklepowych została przebudowana — pozostało tu jeszcze 12 portali nieprzebudowanych, które jednak w lecie 1930 r. bezwzględnie zostaną przerobione. W innych ulicach Śródmieścia przebudowano już częściowo portale na ul. Szewskiej i Florjańskiej. Akcję, dotyczącą uporządkowania portali sklepowych prowadzi Magistrat systematycznie, wydając dotyczące zarządzenia ulicami. I tak zbadano w całości ul. Grodzką, Sienną, Szewską, Jagiellońską oraz poszczególne zbyt rażące swym wyglądem portale w innych ulicach Śródmieścia. Ogółem wydano w roku 1929 ponad 350 zarządzeń przebudowy. Wielką wagę przykłada się do tego, by powstające portale, szyldy i t. p. odpowiadały charakterowi miasta. Ponieważ istniejące dotychczas rozporządzenie Magistratu wykazało w praktyce potrzebę nowelizacji, przeto zgodnie z uchwałą Rady miasta zostało ono przez Magistrat zmienione w kierunku obostrzenia obecnych przepisów.

46. Policja sanitarno-porządkowa.

W roku sprawozdawczym podobnie jak porzednio prowadził Magistrat w dalszym ciągu energiczną akcję, zmierzającą do podniesienia stanu sanitarno-porządkowego miasta. W tym celu wydano szereg zarządzeń, których przeprowadzenie zlecono organom wykonawczym Magistratu, a specjalnie t. zw. lotnej sanitarno-porządkowej komisji. Ogólnie biorąc stosunki porządkowe w mieście znacznie się poprawiły. Działalność komisji lotnej ilustruje ilość dokonanych w roku 1929 czynności urzędowych. Zbadano ogółem 2400

lokali przemysłowych i realności, w powyższej ilości 1150 lokali przemysłowych, a 1250 realności. W I. kwartale 1929 r. komisja lotna zajmowała się przeważnie sprawą usunięcia uszkodzeń instalacji wodociągowych, zamarzniętych wskutek niezwykle ostrej zimy, oraz usuwania śniegu z dachu. W lokalach przemysłowych spożywczych stan porządkowo-sanitarny, który w r. 1928 był ujemny, częściowo się poprawił. Z lokali przemysłowych spożywczych, najczyściej są utrzymane restauracje i wyszynki oraz sklepy spożywcze w Dz. I. W sklepach masarskich stan sanitarny poprawia się, natomiast w niektórych pracowniach masarskich są jeszcze wielkie niedomagania. Piekarnie mieszczące się w piwnicach, są urządzone wadliwie, wykazując liczne usterki i braki, w kawiarniach natomiast na ogoł porządek jest przestrzegany. W pracowniach cukierniczych istnieją tu i ówdzie usterki porządkowe, a to często skutkiem nieodpowiedniego lokalu.

W I. półroczu 1929 komisja przeważnie nakładała kary na opornych, aby ich w ten sposób przymusić do utrzymania czystości i porządku, w drugiej zaś połowie 1929 roku stosowała komisja system upominania, który w wielu wypadkach okazał się bardziej celowy. O ile powyższe środki okazały się niewystarczające, komisja zarządzała wykonanie zastępcze, a to w szczególności w razie zanieczyszczenia domów, w razie konieczności wywozu rumowiska, śmieci, odtajania zamarzniętej instalacji wodociągowej, przetkania rur kanałowych i t. d.

Do ważniejszych zarządzeń ogólnej natury porządkowej, należy rozporządzenie Magistratu z dnia 27 lutego 1927 L. VII. 6727/929 o utrzymywaniu instalacyj wodociągowych w należytym stanie. W związku z tem wydano instrukcję wprowadzającą uproszczenie w sprawach wodociągowo-porządkowych, tej treści, że organa wodociągowe mają na przyszłość zaniechać wysyłania w drobnych sprawach doniesień karnych do Magistratu, natomiast spostrzeżone braki z urzędu usuwać na koszt winnych; doniesienia wysyłane mają być jedynie tylko w przypadkach oporu winnego. Dalej wydano rozporządzenie z dnia 16 listopada 1929 L. VII. 37247/29 zawierające regulamin domowy, którym uregulowano ze stanowiska porządkowego obowiązki mieszkańców domu. Za rozmaite przekroczenia natury porządkowej wydano 3090 orzeczeń i nakazów karnych.

47. Policja drogowa.

W zakresie spraw policyjno-drogowych opracowano i przedłożono Urzędowi Wojewódzkiemu projekt „Przepisów o prowadzeniu w Krakowie przedsiębiorstw dorożkarskich“, oraz projekt rozporządzenia o przedsiębiorstwach autobusowych, celem wydania ich jako rozporządzeń porządkowych na zasadzie postanowień art. 108 ustęp 2. rozporz. Prezydenta Rzpltej z dnia 19 stycznia 1928 Dz. U. P. P. Nr. 11. Dotychczas projekty te nie zostały zatwierdzone. Opracowano nadto i ogłoszono z zakresu policji drogowej rozporządzenia w sprawie ustanowienia drugiego dworca dla autobusów w Dz. XXII u wylotu ul. Staromostowej i Sokolskiej, w sprawie wprowadzenia ruchu jednokierunkowego na ul. Pijarskiej i w sprawie znaków drogowych ostrzegawczych; w związku z tem ustawiono 6 tablic czerwonych, 14 tablic z rysunkiem wozu ciężarowego i 2 tablice z literą „P“.

Przeprowadzono prolongatę kart rowerowych na rok 1929, przyczem do rejestracji zgłoszono ogółem 2.078 rowerów, z tego poraz pierwszy zarejestrowanych 1.182, reszta, tj. 896 przypada na prolongatę kart rowerowych. Wyznaczono stanowiska dla wozów ciężarowych i wózków ręcznych, a to 11 stanowisk dla 68 wozów i 27 stanowisk dla 129 wózków ręcznych; w końcu zmniejszono częściowo stanowiska dorożek konnych i dorożek samochodowych.

Za rozmaite przekroczenia policyjno-drogowe wydano 7004 orzeczeń i nakazów karnych.

48. Reklama.

Rozpoczęta w zeszłych latach akcja, zdążającą do spowodowania kupców, aby wystawy sklepowe oświetlali również w godzinach wieczornych poza porą otwarcia sklepów, postąpiła w roku 1929 znacznie naprzód. Prawie wszystkie większe sklepy w śródmieściu po przerobieniu portali sklepowych instalują światło w ten sposób, aby mogło ono być użyte poza godzinami otwarcia sklepów. Przyczynia się to w dużym stopniu do dodatniego wyglądu miasta, a równocześnie do reklamy kupiectwa.

Ilość kolumn reklamowych pozostała bez zmiany.

Wydane w 1928 r. rozporządzenie, dotyczące obwożenia reklamy po mieście, przyczyniło się do estetycznego wyglądu miasta; Magistrat wydaje zezwolenie jedynie w tym wypadku, jeżeli reklama odpowiada warunkom rozporządzenia.

49. Aprowizacja i targi.

W dziedzinie aprowizacyjno-targowej działalność Magistratu skierowaną była podobnie jak w latach poprzednich w kierunku ulepszenia stosunków na placach targowych, poprawy stosunków sanitarnych w lokalach spożywczych oraz zapewnienia należytej aprowizacji miasta.

I. PLACE TARGOWE.

W okresie sprawozdawczym wykonano nawierzchnię meksfaltową na placu targowym przy ul. Słowiańskiej, przeznaczonym dla sprzedaży nabiału i jarzyn, na placu Nowym wykonano nawierzchnię bazaltową, wybudowano i oddano do użytku publicznego wychodek podziemny, wreszcie wybetonowano nawierzchnię placu Zgoda w Dz. XXII., przenosząc sprzedaż siana i słomy na plac Serkowskiego.

Ilość ław dla sprzedaży nabiału na placach targowych znacznie powiększono.

Ruch targowy na placach przedstawia się w okresie sprawozdawczym mniejwięcej tak samo, jak w latach ubiegłych.

Celem utrzymania należytego porządku na placach targowych w godzinach pozatargowych, jak również celem tę-

pienia handlu obnośnego po ulicach miasta zaprowadzono służbę dyżurną, którą wykonują funkcjonarjusze Komisarjatu targowego. Tytułem opłat placowych i targowych, obowiązujacych bez zmiany od 1 lipca 1926 r. wpłynęło zł. 252.384·60.

II. POLICJA SANITARNO-APROWIZACYJNA.

Kontrola pracowni piekarskich i masarskich, sklepów spożywczych, masarń i jatek przeprowadzana stale zarówno nad utrzymywaniem czystości i porządku w powyższych lokalach przemysłowych, jak nad zdrowotnością artykułów spożywczych przyczyniła się w znacznej części do poprawy stosunków w każdym kierunku.

III. SPRAWY APROWIZACYJNE.

Dowóz artykułów pierwszej potrzeby był w okresie sprawozdawczym zupełnie wystarczający. Jedynie w miesiącach lutym i pierwszej połowie marca dowóz węgla okazał się niedostateczny i brak tegoż dawał się dotkliwie odczuć mieszkańcom. Brak opału spowodowały z jednej strony większe zapotrzebowanie wobec niebywale ostrej zimy, z drugiej strony przeszkody natury komunikacyjnej. Przez cały krytyczny okres Magistrat oznaczał ceny maksymalne na węgiel, przeprowadzał przez Komisarjat targowy kontrolę nad rozdziałem i sprzedażą węgla oraz rozsprzedał we własnym zarządzie pomiędzy ludność, zakłady i przedsiębiorstwa przeszło 800 wagonów węgla.

Szczegółowy obraz kształtowania się cen podstawowych artykułów pierwszej potrzeby przedstawia zamieszczona poniżej tabela porównawcza cen z poszczególnych miesięcy.

Celem utrzymania cen pieczywa, mięsa, wędlin i tłuszczów na odpowiednim poziomie, ustanawiało Prezydjum miasta taryfy maksymalne na powyższe artykuły, nad przestrzeganiem których wykonywał Magistrat przez organa Komisarjatu targowego ścisłą kontrolę. Z dniem 15 listopada 1929 z powodu stabilizacji cen powyższych artykułów, zawieszono na razie działalność miejskiej Komisji do badania cen i wprowadzono sposobem próbnym wolny handel pieczywem, mięsem, wędlinami i tłuszczami.

Sprawa utworzenia w Krakowie wielkiej rozlewni mleka jest w toku prac przygotowawczych.

Dla zabezpieczenia należytej aprowizacji ludności miasta Krakowa i okolicy prowadzi Gmina od 1 września 1929 r. magazyny składowe pod nazwą: „Składy towarowe Gminy stoł. król. m. Krakowa".

W ciągu roku 1929 prowadziła Gmina w dalszym ciągu akcję państwowej rezerwy zbożowej, tudzież podobnie jak w latach ubiegłych dwa zakłady aprowizacyjne t. j. piekarnię miejską oraz skład środków opałowych.

Z udzielonego przez Państwowy Bank Rolny kredytu miljona złotych zakupiła Gmina na rok gospodarczy 1928/29 1,992.000 kg. żyta netto. Po częściowej likwidacji tego zapasu, już to drogą przemiału żyta i przydziału mąki piekarni miejskiej, już też sprzedaży żyta w ilości 599.962 kg. po cenach targowych, utrzymywała Gmina przez cały rok bieżący rezerwę żyta w ilości 1,206.051 kg., przechowując ją częściowo (18 wagonów) w spichlerzach firmy „Ziarno" w Krakowie, a częściowo (102 i 1/2 wagona) w silosach młynów parowych Neumanna i Ski w Białej. Rezerwy tej Gmina dotychczas nie zlikwidowała z powodu niekorzystnej dla żyta konjunktury targowej.

IV. PIEKARNIA MIEJSKA.

W piekarni miejskiej wypieczono i rozsprzedano:

w styczniu . .	81.553	kg.	chleba	i 528.400	szt.	bułek
w lutym . . .	82.249	„	„	i 532.920	„	„
w marcu . .	89.763	„	„	i 662.750	„	„
w kwietniu . .	87.765	„	„	i 591.597	„	„
w maju. . . .	91.774	„	„	i 694.700	„	„
w czerwcu . .	78.846	„	„	i 624.250	„	„
w lipcu . . .	70.946	„	„	i 612.400	„	„
w sierpniu . .	72.314	„	„	i 621.350	„	„
we wrześniu .	84.553	„	„	i 648.050	„	„
w październiku .	103.250	„	„	i 723.250	„	„
w listopadzie .	102.614	„	„	i 675.300	„	„
w grudniu . .	89.627	„	„	i 633.050	„	„
Razem . .	1,035.254	kg.	chleba	i 7,548.017	szt.	bułek

Zapotrzebowanie mąki żytniej dla piekarni miejskiej pokrywano głównie w młynach poznańskich, zakupy mąki pszennej czyniono w młynach miejscowych i okolicznych po cenach zawsze znacznie niższych od cen giełdowych.

V. MIEJSKI SKŁAD ŚRODKÓW OPAŁOWYCH.

Rozsprzedano:

w styczniu	248	wag.	węgla	12	wag.	koksu	20	wag.	drzew	opał.
w lutym	384	„	„	2 1/2	„	„	31	„	„	„
w marcu	415	„	„	31	„	„	57	„	„	„
w kwietniu	198	„	„	—	„	„	46	„	„	„
w maju	157	„	„	—	„	„	24	„	„	„
w czerwcu	134	„	„	—	„	„	45	„	„	„
w lipcu	282	„	„	—	„	„	71	„	„	„
w sierpniu	266	„	„	—	„	„	38	„	„	„
we wrześn.	335	„	„	—	„	„	38	„	„	„
w paźdź.	418	„	„	—	„	„	58	„	„	„
w listop.	287	„	„	—	„	„	76	„	„	„
w grudniu	233	„	„	—	„	„	37	„	„	„
Razem	3.357	wag.	węgla	45 1/2	w.	koksu	541	wag.	drzewa	op.

W stosunku do ubiegłego roku ruch towarowy w składzie środków opałowych wzmógł się o około 100%.

Węgiel sprzedawano o 10—15%, drzewo opałowe o 15—20% taniej od składów prywatnych, chleb zaś z Piekarni miejskiej od 2—4 gr. niżej od cen maksymalnych i w ten sposób regulowano drogą silnej konkurencji ceny pieczywa i środków opałowych w mieście.

Ze składu węgla około 40% środków opałowych dostarczono na potrzeby Gminy; bardzo wielkie ilości opału sprzedano funkcjonarjuszom miejskim i państwowym na spłaty ratalne. Pozatem rozdzielono w składzie dla ubogich i instytucji dobroczyn-

50. Wykaz cen targowych w roku 1929.

ARTYKUŁ	Waga	do 5/I 1929	4/II	1/III	2/IV	7/V	4/VI	2/VII	6/VIII	3/IX	1/X	5/XI	3/XII
		zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.
Chleb żytni 70%	1 kg.	0·52	0·52	0·52	0·52	0·52	0·45	0·47	0·45	0·46	0·45	0·45	0·47
Mąka pszenna 45% grysikowa	„	0·95	0·95	0·95	—	—	—	—	—	—	0·92	0·84	0·85
Mąka pszenna 65% grysikowa	„	—	—	0·86	0·90	0·90	0·88	0·88	0·88	0·86	—	—	—
Mąka pszenna 45% gładka	„	0·92	0·92	0·92	—	—	—	—	—	—	0·90	0·82	0·84
Mąka pszenna 65% gładka	„	0·84	0·84	0·84	0·88	0·88	0·86	0·86	0·86	0·84	0·82	0·76	0·80
Mąka żytnia 70% krakowska	„	0·60	0·60	0·60	0·62	0·62	0·56	0·58	0·56	0·54	0·54	0·54	0·56
Mąka żytnia 70% poznańska	„	0·62	0·62	0·62	0·66	0·66	0·58	0·62	0·58	0·56	0·56	0·56	0·58
Kasza jęczmienna (siekanka)	„	0·62	0·65	0·65	0·68	0·68	0·64	0·60	0·56	0·56	0·56	0·56	0·52
Pęcak	„	0·60	0·60	0·60	0·65	0·65	0·58	0·56	0·50	0·50	0·48	0·48	0·48
Groch zwyczajny	„	0·90	0·90	0·90	0·90	0·90	0·85	0·85	0·85	0·70	0·80	0·80	0·80
Groch „Victoria“	„	1·40	1·40	1·40	1·30	1·30	1·20	1·10	1·10	1·10	1·10	1·15	1·15
Fasola biała	„	1·30	1·40	1·80	2·—	1·80	1·80	1·70	1·50	1·50	1·30	1·40	1·20
Kasza jaglana	„	1·—	1·—	1·—	1·05	1·15	1·10	1·10	1·10	1·10	1·10	1·10	1·10
Ryż	„	1·—	1·—	1·—	1·—	1·—	0·96	0·96	0·96	0·96	0·96	1·10	1·10
Kasza gryczana	„	1·10	1·10	1·10	1·15	1·20	1·20	1·10	1·05	0·95	0·95	0·95	0·85
Cukier kryształ (grysikowy)	„	1·60	1·60	1·60	1·60	1·60	1·60	1·60	1·70	1·70	1·70	1·70	1·70
Cukier kostkowy	„	1·90	1·82	1·82	1·82	1·82	1·82	1·82	1·96	1·96	1·94	1·94	1·94
Mleko niezbierane	1 litr	0·55	0·55	0·55	0·55	0·55	0·45	0·40	0·40	0·40	0·40	0·45	0·45
Jaja świeże	1 szt.	0·32	0·30	0·32	0·18	0·15	0·15	0·18	0·18	0·18	0·21	0·24	0·26
Ser krowi	1 kg.	1·60	1·40	1·60	2·20	1·50	1·60	1·40	1·20	1·20	1·20	1·20	1·30
Kiełbasa czysto wieprzowa	„	5·—	5·—	5·—	5·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—
Kiełbasa wieprz. niższy gat.	„	4·—	4·—	4·—	4·—	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40
Mięso wołowe	„	2·60	2·60	2·60	2·60	3.—	3·20	3·20	3·20	3·20	3·20	3·20	3·20
Smalec wieprzowy	„	4·40	4·40	4·40	4·20	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40
Słonina krajowa	„	3·60	3·60	3·60	3·60	4·—	4·—	4·—	4·—	4·—	4·—	4·—	4·—
Masło deserowe	„	8·80	8·20	8·60	7·40	7·20	6·80	6·40	6·—	6·20	7·—	7·—	7·40
Masło kuchenne	„	7·80	6·50	7·—	6·80	6·—	5·60	5·40	5·—	5·20	5·30	5·60	6·40
Kartofle stare	„	0·13	0·15	0·18	0·16	0·18	0·15	0·13	0·15	0·15	0·12	0·10	0·10
Kartofle nowe	„	—	—	—	—	—	—	0·60	—	—	—	—	—
Sól biała	„	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38
Kawa palona „Santos“	„	10·80	10·80	10·80	10·80	9·60	9·60	9·60	9·60	9·60	9·—	9·—	9·—
Kawa zbożowa	„	1·90	1·90	1·90	1·90	1·90	1·90	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80
Herbata „Or. Cejlon“	„	24·—	24·—	24·—	24·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—
Węgiel kamienny	100 kg.	5·50	6·—	6·—	5·70	5·80	5·80	5·60	5·60	5·60	5·80	5·80	5·80
Drzewo rąbane	1 kg.	0·10	0·12	0·12	0·12	0·12	0·10	0·10	0·10	0·10	0·10	0·10	0·12
Nafta	„	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·64	0·70	0·70	0·72	0·72
Mydło do prania	„	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20
Kapusta kiszona	„	0·58	0·55	0·55	0·58	0·75	1·20	1·20	—	—	—	0·60	0·60
Buciki męskie	para	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	50·—	50·—
Podzelowanie	para	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—
Opłata za strzyżenie		1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80
Gazeta		0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25
Zeszyt szkolny 16 stron		0·15	0·15	0·15	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20
Gaz	1 m^3	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0.39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39
Przejazd tramwajem		0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25

nych bezpłatnie według dyspozycji Magistratu 50 wagonów węgla z daru Jaworznickich komunalnych kopalni.

Skład środków opałowych uporządkowano, częściowo skanalizowano i wybrukowano. Na obecną zimę przygotowano w Składzie stałą rezerwę opałową w ilości 120 wagonów drzewa, 60 wagonów węgla i 30 wagonów koksu.

51. Sprawy sanitarne.

A. ADMINISTRACJA OGÓLNA.

M. Urząd Zdrowia oprócz zwalczania chorób zakaźnych przeprowadzał kontrolę czystości i porządku na mieście, wykonywał nadzór nad żywnością oraz nad jakością wody. W okresie sprawozdawczym skontrolowano 608 urządzeń wodociągowych, przyczem pracownia chemiczna przeprowadziła 316 badań wody wodociągowej, a pracownia bakterjologiczna takich badań 447.

W tymże czasie lekarze miejscy przeprowadzili 4.326 rewizyj sanitarnych domów, ustępów, piwnic, podwórzy, ścieków ulicznych, placów targowych i ustępów publicznych, oraz 3.279 rewizyj sanitarnych, sklepów spożywczych, wytwórni środków spożywczych, restauracyj, kawiarń, szynków i piwiarń.

W okresie sprawozdawczym zrewidowano pod względem sanitarnym 1.465 zakładów przemysłowych, warsztatów rzemieślniczych, fabryk, hoteli i domów noclegowych; przeprowadzono pozatem kontrolę cmentarzy, zakładów dentystycznych, aptek i składów środków leczniczych, zakładów kąpielowych i t. p. Wynikiem powyższych rewizyj i kontroli było 1.167 doniesień do Magistratu.

Wśród wielu innych czynności wydano: 1) pozwoleń na ekshumację 138; 2) pozwoleń na wywóz zwłok 134; 3) odebrano zwłok przywiezionych do Krakowa 84.

B. OPIEKA SZKOLNA.

Podobnie jak w latach poprzednich wszystkie szkoły powszechne miejskie pozostawały pod stałą opieką 8 lekarzy szkolnych miejskich i 8 higjenistek.

Opieka szkolna skierowała i odstawiła do:

1)	Ambulatorjum dentystycznego szkolnego	1.387	dzieci
2)	„ okulistycznego	427	„
3)	„ chirurgicznego	89	„
4)	na oddział chorób gardła, nosa i uszu	89	„
5)	„ „ „ skórnych	77	„
6)	„ „ „ nerwowych	118	„
7)	„ „ „ wewnętrznych	116	„
8)	do zakładów kąpielowych	8.203	„
9)	do Poradni przeciwgruźliczej	72	„

Pozatem dokonano 1.390 wywiadów domowych, 1.619 wizyt szkolnych, przeprowadzono 10.628 badań dzieci, 40.742 inspekcyj czystości u dzieci, zaszczepiono 5.480 dzieci i przeprowadzono rewizję u 53 wychowawczyń obcych dzieci.

C. ZAKŁADY SANITARNE MIEJSKIE.

W Zakładach Sanitarnych miejskich na Prądniku Białym leczono na szkarlatynę 251 osób, z czego wyszło wyleczonych 211, a zmarło 5; pozostawało z końcem grudnia 1929 roku w leczeniu 35 osób. Na dyfterję leczono 40, z czego wyszło wyleczonych 37, a zmarła 1 osoba; pozostało w leczeniu 2 osoby.

Przychód z kosztów leczenia na oddziale zakaźnym wynosił 65.590 zł.

Odkażono 1.001 mieszkań, wykąpano 1.683 osób.

Koszty dezynfekcji wynosiły 19.473 zł. 20 gr.

W Sanatorjum gruźliczem leczono 550 osób, z czego wyszło 366 osób, zmarło 79 osób, a pozostało w leczeniu 105 osób.

Przyczyną znacznej stosunkowo śmiertelności jest konieczność przyjmowania chorych w ostatnim okresie choroby.

Przychód z Sanatorjum wynosił 308.616 zł. Dni leczenia było 51.730.

Taksa na I. klasie wynosiła 15 zł., na II. — 10·50 zł., a na III. — 5 zł. dziennie.

Ogólne dochody zakładowe wynosiły około 450.000 zł.

W zakładach zajętych jest 6 lekarzy stałych, 1 dojeżdżający laryngolog, 1 chirurg, służby pielęgniarskiej 38, innej służby 36 osób.

W czerwcu 1929 r. uruchomiono piąty pawilon gruźliczy na 14 łóżek, oraz urządzono centralne ogrzewanie.

D. PRACOWNIA CHEMICZNA MIEJSKA.

Szczególniejszą uwagę poświęciła Pracownia chemiczna miejska kontroli studzien wodociągu krakowskiego w związku z następstwami silnych mrozów, panujących podczas zimy 1928/29. Po przeprowadzeniu szeregu analiz wody ze studzien, polecono niektóre z nich wyłączyć i oczyścić, co wpłynęło bardzo korzystnie na jakość wody wodociągowej, znajdującej się w sieci. Nadto wykonano całkowitą analizę wody wiślanej, celem stwierdzenia, czy i w jakich ilościach woda ta zanieczyszczona jest solami metali ciężkich trujących.

Kontynuowane są nadal prace z zakresu użycia lampy kwarcowej do kontroli rozmaitych środków żywności i przedmiotów użytku.

W opracowaniu jest podręcznik z zakresu nauki o środkach spożywczych z uwzględnieniem najważniejszych wiadomości z chemji ogólnej nieorganicznej i organicznej, który będzie przeznaczony do użytku w Miejskiej Szkole Gospodarstwa Domowego w Krakowie.

Ilość analiz prywatnych w porównaniu z rokiem przeszłym wzrosła wydatnie, szczególnie ilość analiz moczu doszła w tym roku do 172.

WYKAZ
wykonanych analiz w Miejskiej Pracowni Chemicznej.

Lp.	Przedmiot badania	Ilość próbek	Uznano za nieodpowiednie
1.	Mleko	2.779	120
2.	Śmietanka i śmietana	194	117

L. p.	Przedmiot badania	Ilość	Uznano za nieodpowiednie
3.	Jaja	11.076	4.050
4.	Masło i tłuszcze	422	150
5.	Ser	75	35
6.	Mąka	810	41
7.	Pieczywo zwyczajne	127	63
8.	Pieczywo zbytkowne	154	55
9.	Wyroby cukiernicze	38	11
10.	Wyroby masarskie	—	—
11.	Konserwy rybne	18	9
12.	,, mięsne	1	—
13.	,, jarzynowe	25	13
14.	Ocet	21	17
15.	Wódki i likiery	61	28
16.	Wino, miód do picia, piwo	53	27
17.	Miód pszczelny	42	7
18.	Soki i marmolady	39	18
19.	Korzenie i przyprawy	18	1
20.	Sól	1	1
21.	Cukier	3	—
22.	Kawa	3	—
23.	Herbata	24	—
24.	Kakao	17	3
25.	Woda studzienna	55	11
26.	Woda sodowa	316	—
27.	Woda płynąca i odpływowa	65	—
28.	Środki kosmetyczne	31	10
29.	Preparaty farmaceutyczne	24	2
30.	Rudy i metale	15	—
31.	Przetwory ropy i nafty	10	4
32.	Grzyby	2	1
33.	Inne przedmioty badania	195	5
	Razem . .	16.714	4.799

Komisyj i rewizyj odbyto 109
Opinij fachowych wydano 221

E. MIEJSKIE AMBULATORJUM DENTYSTYCZNE SZKOLNE.

1. Ogólna liczba nowych pacjentów 1.970
2. Chłopców 655
3. Dziewcząt 1.315
4. Zębów wyjęto 3.017
5. Plomb założono 2.349
6. Zaopatrzeń korzeni 689
7. Wyleczono zgorzeli zębowych 76
8. Zdjęto kamień zębowy i oczyszczono zęby . . 33
9. Inne zabiegi dentystyczne 2.394
10. Ogólna liczba ordynacyj 7.762

Badania uzębienia dzieci szkół powszechnych.

a) Zbadano dzieci szkolnych 9.793
b) Zdrowe uzębienie 2.266
c) Wysłano odezw 3.570

F. MIEJSKI DOM NOCLEGOWY.

Miejski dom noclegowy przy ul. Nadwiślańskiej połączony z zakładem kąpielowym i dezynfekcyjnym urządzono w 1928 r. po przerobieniu na ten cel dawnej Elektrowni miejskiej w Podgórzu.

Działalność tego Zakładu za rok 1929 przedstawia się następująco:

1. Nocowało mężczyzn 38.393
2. ,, kobiet 15.058
3. ,, dzieci 4.885 58.336
4. Wykąpano osób nocujących . . 14.652
5. ,, dzieci szkolnych . . 1.667
6. Użyto aparatu gorącem powietrzem 2.338 razy
7. ,, ,, parowego . . . 334 razy
8. Herbaciarnia czynna od 1/XI. wydała:
   a) porcyj płatnych 9.604
   b) ,, bezpłatnych 708

G. ŁAŹNIE LUDOWE MIEJSKIE.

Frekwencja w łaźniach miejskich w roku sprawozdawczym znacznie się zwiększyła tak, iż urządzenia trzeba było znacznie rozszerzyć i przerobić.

I tak w łaźni przy ul. Karmelickiej zbudowano nowy zbiornik na wodę, w łaźni zaś przy ul. Rejtana w Podgórzu rozszerzono rury wodociągowe dla zwiększenia dopływu i odpływu wody.

Mimo zamknięcia obydwóch łaźni na przeciąg jednego miesiąca letniego z powodu adaptacyj, w roku sprawozdawczym wydano:

a) w łaźni miejskiej przy ul. Karmelickiej:
1) kąpieli wannowych 10.141
2) ,, natryskowych 29.660 39.801

b) w łaźni miejskiej przy ul. Rejtana w Podgórzu:
1) kąpieli wannowych 7.836
2) ,, natryskowych i parówek . . 21.954 29.790

W obydwóch łaźniach korzystają pracownicy miejscy, urzędnicy, akademicy i dzieci szkolne ze zniżek do 50%.

H. MIEJSKIE AMBULATORJUM LAMP KWARCOWYCH.

Ambulatorjum uruchomione w październiku 1927 r. dla pracowników miejskich i dla dzieci szkolnych, których rodzice nie mają ustawowej opieki lekarskiej, a nie są w możności leczyć się prywatnie, cieszy się coraz większą frekwencją.

W ambulatorjum tem naświetlano w okresie sprawozdawczym 484 osoby, udzielając ogółem 9.117 naświetlań, przyczem ambulatorjum było zamknięte od 1 lipca do 23 września 1929 r. z powodu wakacyj szkolnych.

J. PRACOWNIA BAKTERJOLOGICZNA MIEJSKA.

Pracownia bakterjologiczna miejska wykonała następującą ilość badań bakterjologiczno-serologicznych:

1) wody 447
2) kału 31
3) plwocin 195
4) krwi 36
5) nalotów gardła 28

K. MIEJSKA STACJA OPIEKI NAD MATKĄ I NIEMOWLĘTAMI.

Stację tę uruchomiono w dniu 1 lipca 1929 r. Do 31 grudnia 1929 r. działalność stacji przedstawia się następująco:

1)	ilość dni poradnianych	83
2)	ilość udzielonych porad	1.179
3)	ilość przyjętych dzieci nowych (ogółem)	412
4)	w tem chłopców	209
5)	,, dziewcząt	203
6)	,, wyznania rzym. kat.	154
7)	,, ,, mojżeszowego	257
8)	,, ,, ewangielickiego	1
9)	dzieci zdrowych	636
10)	,, z krzywicą	112
11)	,, z gruźlicą	18
12)	,, z kiłą	1
13)	,, ze schorzeniem przewodu pokarmowego	138
14)	,, ,, ,, ,, oddechowego	93
15)	,, z innemi schorzeniami	241
16)	ilość dzieci wypisanych	13
17)	,, wywiadów domowych	1.070
18)	,, pokazów praktycznych na Stacji	7

52. Policja weterynaryjna.

a) OGÓLNA ADMINISTRACJA.

Oprócz nadzoru nad rzeźniami, targami zwierzęcemi, rakarnią, zakładem przeróbki padlin, poza kontrolą zakładów przerabiania surowców zwierzęcych i produktów pochodzenia zwierzęcego, lokali handlowych, środków żywności pochodzenia zwierzęcego M. Urząd Weterynaryjny przeprowadzał badanie mięsa, wyrobów masarskich i słoniny, przywożonych do Krakowa. Wykonywał ponadto stale kontrolę masarń, sklepów z wyrobami masarskiemi, jatek i sklepów ze sprzedażą mięsa, drobiu, ryb, dziczyzny, jak również kontrolę restauracyj, sklepów korzennych itp., podających, względnie sprzedających mięso, wyroby masarskie, marynaty, konserwy mięsne, rybne i t. p.

Baczną uwagę zwracano przy zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych; przeprowadzono ogólną rewizję zwierząt domowych w mieście, dwukrotnie przegląd zwierząt jednokopytowych i dwukrotne zbadanie koni dorożkarskich.

O stwierdzonych brakach, względnie przekroczeniach wydanych zarządzeń donoszono do Magistratu.

b) NADZÓR WETERYNARYJNY NAD UBOJEM ZWIERZĄT.

Wyznaczeni lekarze weterynaryjni przeprowadzali w dwóch rzeźniach miejskich, tj. w rzeźni przy ul. Rzeźniczej dla bydła rogatego, świń, owiec i kóz i w rzeźni przy ul. Zabłocie dla koni, badanie zwierząt przeznaczonych na konsumcję, a to tak przed ubojem, jak i po uboju.

Z zabitych na konsumcję miejscową w tutejszych rzeźniach miejskich przypada 2.584 sztuk koni, 27.389 sztuk bydła rogatego, 34.415 sztuk cieląt, 129 sztuk owiec i kóz i 51.684 sztuk świń, razem 116.201 sztuk zwierząt. Zniszczono mięso niezdatne do spożycia z 35-ciu całych sztuk, nadto 3 ćwierci mięsa i 3.489 sztuk innych narządów. Pozatem sprzedano w taniej jatce przy Rzeźni miejskiej po przeprowadzeniu sterylizacji jako mięso mniej wartościowe 322 całych sztuk mięsa, 45 sztuk ćwierci i 3 sztuki innych narządów.

c) NADZÓR WETERYNARYJNY NAD TARGAMI ZWIERZĘCEMI.

Miejscy lekarze weterynaryjni przeprowadzali badania zwierząt na trzech targowicach zwierzęcych, a mianowicie na targowicy centralnej dla zwierząt rzeźnych, na targowicy dla koni, na targowicy dla zwierząt hodowlanych. Przed wpuszczeniem na targ każde zwierzę zostało zbadane tak pod względem stanu jego zdrowia, jak również zgodności z opisem podanym w świadectwie pochodzenia, względnie dowodzie tożsamości. Przeprowadzono również kontrolę osób handlujących zwierzętami, co do posiadania uprawnień przemysłowych, przyczem zwracano uwagę, by handlem zajmowały się osoby uprawnione.

1. Targowica centralna na zwierzęta rzeźne w Dz. XIX.

Przed dopuszczeniem na targ zbadano bydła rogatego 31.906 sztuk, cieląt 34.563 sztuk, owiec i kóz 153 sztuk, świń 51.610 sztuk, razem 118.232 sztuki zwierząt. Z ilości tej sprzedano na konsumcję miejscową 114.037 sztuk, na konsumcję innych gmin sąsiednich 3.844 sztuk, do innych województw wywieziono 192 sztuk, a za granicę 154 sztuk zwierząt.

2. Targowica na konie w Dz. XXII. (ul. Zabłocie).

Ogółem targów koni odbyło się 53, na które doprowadzono 9.198 sztuk koni; z ilości tej zakupiono 792 sztuk na miejscowy ubój w celach aprowizycyjnych miasta, a około 1.200 sztuk koni rzeźnych dla wywozu do Wiednia.

3. Targowica na zwierzęta hodowlane.

Targów hodowlanych odbyło się 48, na które spędzono 6.482 sztuki świń i 21 sztuk kóz.

d) KONTROLA SANITARNA PRZYWOŻONEGO MIĘSA I WĘDLIN.

W roku sprawozdawczym miejscy lekarze weterynaryjni przeprowadzali stałą kontrolę sanitarną mięsa, wyrobów masarskich i słoniny, wprowadzanych do Krakowa, codziennie na trzech stacjach kontroli mięsa równocześnie, a mianowicie: 1) na rogatce XIV. przy ul. Wielickiej, 2) w Rzeźni miejskiej przy ul. Rzeźniczej oraz 3) na dworcu pośpieszno-towarowym przy ul. Pawiej.

e) STACJA TRYCHINOSKOPIJNA.

W stacji trychinoskopijnej przy Rzeźni miejskiej przeprowadzano badania mięsa wszystkich sztuk świń bitych

w tutejszej Rzeźni na obecność włośni (trychin). Ogółem poddano badaniu 51.684 sztuk świń. Nadto poddano badaniu na obecność włośni mięso wieprzowe, wyroby masarskie i słoninę przywożone do Krakowa z prowincji, gdzie badanie na obecność włośni nie jest przeprowadzane.

Ogółem zbadano próbek mięsa wieprzowego z całych sztuk 58.083, z połówek 879, z polędwic 564, z szynek 125, z wędlin 2.876 (łącznej wagi 97.061 kg.), z słoniny 1.150 (łącznej wagi 23.480 kg.). Razem zbadano 63.674 próbek mięsa wieprzowego, wyrobów masarskich i słoniny, z których stwierdzono włośnię w 14-tu wypadkach, cewy Mieschera w 450 wypadkach.

f) PRACOWNIE ROZPOZNAWCZO-WETERYNARYJNE.

Badania próbek wyrobów masarskich, oraz zakwestjonowanych sztuk drobiu bitego, ryb, względnie mięsa lub słoniny przez organa Urzędu Weterynaryjnego, Komisarjatu targowego, Policji Państwowej przeprowadzano w 2-ch miejskich pracowniach rozpoznawczo-weterynaryjnych, a mianowicie: 1) przy Miejskim Urzędzie Weterynaryjnym i 2) przy Rzeźni miejskiej.

g) POLICJA WETERYNARYJNA PRZY ZWALCZANIU ZARAŹLIWYCH CHORÓB ZWIERZĘCYCH.

Oprócz badania wszystkich zwierząt przyprowadzonych na targi zwierzęce, izolacji zwierząt chorych lub podejrzanych o choroby zaraźliwe, przeprowadzano stałą kontrolę stajen, obór i chlewów, oględziny zwierząt przed wydaniem świadectwa pochodzenia oraz perjodyczne rewizje zwierząt domowych.

We wszystkich wypadkach chorób zaraźliwych, a nawet w wypadkach podejrzanych o te choroby przeprowadzono badania rozpoznawcze, jak np. badanie krwi itp. i stosowano szczepienie lecznicze, ochronne lub zapobiegawcze. Wszystkie sztuki padłe poddawano sekcji w tutejszej rakarni, a wycinki organów wewnętrznych były badane bakterjologicznie w Państwowym Zakładze Weterynaryjnym Badań Rozpoznawczych przy Uniwersytecie Jagiellońskim.

Winnych niedoniesienia o wybuchu zarazy, jak również wszelkie przekroczenia zarządzeń policyjno-weterynaryjnych donoszono do Magistratu w celu pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

h) RAKARNIA.

Oprawca miejski przeprowadzając codziennie objazd w mieście, jak również w gminach sąsiednich powiatu krakowskiego zebrał do rakarni miejskiej 522 psów, które nie były zaopatrzone w kaganiec lub nie miały marki ewidencyjnej, względnie wałęsały się jako bezdomne. Z liczby tej wydano właścicielom na podstawie zezwoleń Województwa lub Magistratu 170 psów, a zgładzono 325. Oprawcy miejskiemu oddano do zgładzenia 44 psy z powodu niemożliwości uiszczenia opłat gminnych i 36 psów z powodu nieuleczalnych chorób.

W rakarni miejskiej pozostawało czasowo w obserwacji lekarsko-weterynaryjnej 2 konie i 1 kot podejrzane o świerzb, 23 psy i 6 kotów podejrzanych o wściekliznę a 129 psów z powodu pokąsania osób.

W okresie sprawozdawczym wykonano w sali sekcyjnej Rakarni miejskiej ogółem 446 sekcyj, a mianowicie:

1) na 60 koniach (w tem 9 zabitych na skórę)
2) na 11 sztukach bydła rogatego,
3) na 75 świniach,
4) na 233 psach,
5) na 6 kotach,
6) na 2 sarnach (1 rogacz),
7) na 62 kurach,
8) na 6 gęsiach i 1 kaczce.

Do Zakładu przeróbki padlin oddano z rakarni miejskiej, celem zniszczenia nieszkodliwego i przeróbki na mączkę mięsną i tłuszcz techniczny 21.661 kg. mięsa i 1.240 kg. tłuszczu zwierzęcego.

WYKAZ

mięsa przywożonego do miasta Krakowa w roku 1927, 1928 i 1929 w kilogramach.

	1927	1928	1929
Mięso wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie . . .	3,069.783	3,400.515	3,930.336
Wędliny	108.832	130.557	97.061
Słonina	75.206	75.652	23.480
Razem	3,253.821	3,606.724	4,050.877

WYKAZ

mięsa przywożonego w sztukach za rok 1928 i 1929 w stosunku do uboju zwierząt w tutejszej rzeźni.

	1928		1929	
	Ubój w rzeźni	Przywóz z prowincji	Ubój w rzeźni	Przywóz z prowincji
Bydła	25.896	9.430	27.389	8.719
Cieląt	33.748	31.646	34.415	31.743
Owiec i kóz . .	144	1.538	129	w tem owce i kozy
Trzody chlewnej .	50.286	17.252	51.684	11.407
Razem	110.074	59.866	113.617	51.869

Przywóz mięsa z prowincji wynosi 54·38% uboju miejscowego 1928 r.
Przywóz mięsa z prowincji wynosi 56·80% uboju miejscowego 1929 r.

WYKAZ

o dozorze weterynaryjnym nad rzeźniami za rok 1929.

Powiat miejscowość	Rodzaj zwierząt zabitych w rzeźniach	Ilość ogólna zwierząt zabitych w rzeźniach	Wyszczególnienie stwierdzonych chorób	W ilu wypadkach stwierdzono chorobę	Zniszczono: całych sztuk	Zniszczono: ćwierci	Zniszczono: innych części	Zniszczono: narządów wewnętrznych	Zniszczono: innych narządów	Zniszczono: skór	Poddano ograniczeniu przy sprzedaży: całych sztuk	Poddano ograniczeniu przy sprzedaży: ćwierci	Poddano ograniczeniu przy sprzedaży: innych części	Poddano ograniczeniu przy sprzedaży: narządów wewnętrznych	Poddano ograniczeniu przy sprzedaży: innych narządów
Miasto Kraków	zwierzęta jednokopytowe	2584	Nosacizna	4	4	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
			Posocznica	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Ropnica	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Wychudzenie	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie płuc	84	—	—	—	84	—	—	—	—	—	—	—
			Pasożyty płuc	23	—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—
			Przekrwienie płuc	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
			Pasożyty wątroby	7	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie wątroby	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie serca	8	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—
			Zakażenie ropne	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Nacieki krwawe	4	—	3	—	—	25 kg	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie kiszek	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Złamanie kończyn	67	—	—	—	—	160 kg	—	—	—	—	—	—
			Złamanie kości	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Dobicie w agonji	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	bydło rogate	27389	Gruźlica	469	—	—	—	469	—	—	70	39	—	—	—
			Bąblowce	111	—	—	—	111	—	—	—	—	—	—	—
			Motylica	1590	—	—	—	1590	—	—	—	—	—	—	—
			Pasożyty płuc	135	—	—	—	135	—	—	—	—	—	—	—
			Chroniczny katar kiszek	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
			Zapalenie kiszek	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
			Niedowład przedporodowy	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
			Wychudzenie	8	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—
			Zapalenie płuc	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie osierdzia	3	—	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—
			Zapalenie ropne nerek	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
			Zapalenie pęcherza i zatrucie moczem	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Ciężki poród	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
			Zapalenie otrzewnej	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
			Zakażenie ropne	33	—	—	—	26	5	—	31	—	—	—	—
			Zapalenie wymion	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—

Powiat miejscowość	Rodzaj zwierząt zabitych w rzeźniach	Ilość ogólna	Wyszczególnienie stwierdzonych chorób	W ilu wypadkach stwierdzono chorobę	Zniszczono						Poddano ograniczeniu przy sprzedaży				
					całych sztuk	ćwierci	innych części	narządów wewnętrznych	innych narządów	skór	całych sztuk	ćwierci	innych części	narządów wewnętrznych	innych narządów
Miasto Kraków	bydło rogate		Żółtaczka	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
			Złamanie kości	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
			Promienica głowy	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	cielęta	34415	Gruźlica	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
			Posocznica	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Ropnica	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie otrzewnej	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
			Wychudzenie	6	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—
			Grożące uduszenie	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
			Żółtaczka	15	1	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—
	owce i kozy	129													
	świnie	51684	Włośnica	13	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Cewy Mischera	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
			Złogi wapniowe	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
			Wągrzyca	167	—	—	—	—	—	—	167	—	—	—	—
			Gruźlica	88	1	—	—	85	—	—	2	—	—	—	—
			Różyca	6	—	—	—	5	—	—	6	—	—	—	—
			Pomór świń	18	—	—	—	12	—	—	—	4	—	—	1
			Zaraza świń	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
			Zapalenie płuc	5	—	—	—	3	—	—	2	—	—	—	2
			Pasożyty płuc	86	—	—	—	86	—	—	—	—	—	—	—
			Zanieczyszczenie płuc	16	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie opłucnej	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie osierdzia	14	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie kiszek	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
			Bąblowce wątroby i płuc	601	—	—	—	601	—	—	—	—	—	—	—
			Razem zwierząt: 116.201 sztuk	3630	35	3	—	3298	191	4	322	46	—	—	3

WYKAZ

mięsa przywożonego, a skonfiskowanego na podstawie wyniku badań jako niezdatne, warunkowo zdatne, lub mniej wartościowe.

L. p.	POWÓD UZNANIA	całych sztuk				inne narządy i części w kg.				UWAGA
		bydło	cielęta	świnie	owce i kozy	bydło	cielęta	świnie	owce i kozy	
1.	Gruźlica	21[1]	—	18[2]	—	—	—	—	—	[1] warunkowo zdatne
2.	Różyca	—	—	1[1]	—	—	—	—	—	[2] mniej wartościowe
3.	Włośnie	—	—	2[3]	—	—	—	—	—	[3] zniszczone
4.	Wągry	—	—	7[1]	—	—	—	—	—	[4] niezdatne
5.	Posocznica	2[3]	1[3]	—	—	—	—	—	—	
6.	Wodnica	2[3]	1[3]	—	—	—	—	—	—	
7.	Rozkład gnilny	22[3]	47[3]	—	41[3]	—	64[3]	—	—	
8.	Zanieczyszczenie	18[2]	10[2]	—	—	60[2]	—	86[2]	—	
9.	Żółtaczka	2[3]	4[3]	—	—	—	—	—	—	
10.	Ogniska ropne	1[3]	—	—	—	—	—	—	—	
11.	Motylica	—	—	—	—	48[3]	—	—	36[3]	
12.	Przekrwienie	3[3]	2[3]	—	—	—	—	—	—	
13.	Wychudzenie z powodu choroby	2[3]	15[3]	—	—	—	—	—	—	
14.	Niezupełne wykrwawienia	24[2]	—	—	—	—	—	—	—	
15.	Niedojrzałość	—	90[2]	—	—	—	—	—	—	
16.	Zapalenie otrzewnej	2[2]	—	1[2]	—	—	—	—	—	
17.	Dobicie w agonji	5[4]	—	1[4]	—	—	—	—	—	
18.	Inne zmiany i choroby	1[1]	6[1]	4[1]	—	28[1]	—	42[1]	36[1]	

WYKAZ

sekcyj i badań bakterjologicznych, przeprowadzonych w Miejskim Urzędzie Weterynaryjnym.

Ogółem przeprowadzono 485 badań wędlin, mięsa, drobiu, ryb itp., z czego 438 badań dało wynik ujemny.

Z chorób stwierdzono:

Cholera drobiu: 3 gęsi, 4 kury, 3 kurczęta.
Gruźlica ptasia: 1 kura,
Wągry: mięso wieprzowe, kiełbasy,
Uduszenie: 1 gęś, 1 kura,
Stan gnilny: wędzonka 6 kawałków, 1 szynka,
Udławienie: 1 kura,
Zapalenie osierdzia: 1 gęś, 1 kura,
Zarżnięcie po śmierci: 3 gęsi, 4 kury, 3 koguty,
Obce ciała: w żołądku (szpilki),
Obce ciała: w kiełbasach (papier, kawałki żelaza)
Tajny ubój bez oględzin: mięso wołowe, cielęce, wieprzowe.

STATYSTYKA EPIZOOCJI ZWIERZĘCYCH ZA ROK 1929.

L. p.	NAZWA CHOROBY	Ilość dzielnic		Ilość zagród		Ogólna liczba zwierząt		Ilość zachorowań		Padło sztuk		Zabito sztuk		Ilość podejrzanych zwierząt		Ilość szczepień		Ilość pokąsań	
		1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929
1.	Księgosusz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Zaraza płucna bydła rogatego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.	Pryszczyca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	Wąglik	1	—	1	—	3	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
5.	Szelestnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	Zaraza dziczyzny i bydła rogatego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

L. p.	NAZWA CHOROBY	Ilość dzielnic		Ilość zagród		Ogólna liczba zwierząt		Ilość zachorowań		Padło sztuk		Zabito sztuk		Ilość podejrzanych zwierząt		Ilość szczepień		Ilość pokąsań	
		1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929
7.	Gruźlica bydła	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.	Nosacizna zwierząt jednokopytowych	1	1	2	1	6	2	1	1	—	—	2	1	4	1	4	—	—	—
9.	Ospa owcza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10.	Zaraza stadnicza koni . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11.	Otręt koni i bydła rogatego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12.	Świerzb zwierząt jednokopytowych i owiec . . .	2	—	2	—	15	—	2	—	—	—	1	—	13	—	—	—	—	—
13.	Wścieklizna	14	6	20	5	84 psów 7 kotów	31 psów 8 kotów	15 p.	6 p.	15 p.	5 p.	6 psów 7 kotów	3 psy 2 koty	23 psów 6 kotów	13 ludzi	7 ludzi	13 ludzi	7 lud.	—
14.	Pomór i zaraza świń . .	7	4	7	4	59	42	19	10	14	4	3	20	42	18	—	—	—	—
15.	Różyca świń	4	5	4	5	30	38	7	7	4	5	—	2	26	31	26	31	—	—
16.	Cholera drobiu i pomór kur	3	3	3	3	64	73	35	40	25	40	—	—	39	33	—	—	—	—

WYKAZ
Sekcji zwierząt w rakarni miejskiej w roku 1929.

Ogółem sekcjonowano 446 zwierząt.

Przy sekcji stwierdzono następujące choroby:

Nosacizna	4
Świerzb	2
Zaraza i pomór świń	18
Różyca . . . . . . , ...	27
Wścieklizna	5
Paraliż zadu	1
Zapalenie płuc	15
Wycieńczenie	6
Pęknięcie żołądka, kiszek	3
Zakażenie	2
Zapalenie żołądka (otrzewnej) . . .	4
Kolka	15
Krwotok wewnętrzny	1
Skręt jelit	1
Zapalenie osierdzia	6
Pasożyty organów wewnętrznych . .	1
Złamanie nóg	4
Uduszenie	27
Zapalenie mięśni serca	3
Zapalenie kiszek	14
Ogólny rozkład	5
Otrucie	3
Tyfus psi	4
Paraliż serca	8
Zapalenie nerek	2
Nowotwory	1
Porażenie prądem	2
Wodna puchlina	1
Cholera drobiu	2
Ciężki poród	1
Zołzy	1

53. Regulacja miasta.

a) PLANY REGULACYJNE.

W roku 1929 opracowano następujące plany zabudowania:

Gruntów Biesiadeckiego w Łobzowie nad Młynówką obok Szkoły podchorążych, 3 alternatywy rozbicia bloku między ul. Urzędniczą, J. Lea, Konarskiego i Szopena na Nowej Wsi, obszaru Krowodrzy między ulicami: Świętokrzyską, Wrocławską, Mazowiecką i koszarami Czarneckiego, przedłużenia ulicy J. Lea wzdłuż granicy Bronowic Małych, obszaru Krowodrzy między ulicami: Łokietka, Składową i Szpitalem wojskowym, placu u wylotu Kalwaryjskiej do ul. Wadowickiej w Podgórzu, obszaru Płaszowa między ul. Wielicką, Gipsową i granicą Woli Duchackiej, obszaru Płaszowa między ul. Wielicką, Dworcową, stacją Płaszów i ul. Wodną, gruntu Popielów między ul. J. Lea i ul. Kazimierza W. w Nowej Wsi, rozbicia bloku między ul. Wyspiańskiego, ul. Grottgera, Kujawską i Kazimierza Wielkiego, otwarcia ulicy na gruntach Rippera w bloku między ulicami Szlak, Krowoderską, Al. Słowackiego i ul. Długą, obszaru Czarnej Wsi między przedłużeniem ul. Kawiory, Piastowską, przedłużeniem ulicy Reymonta i ulicą Miechowską, gruntów Karwata między ul. Mogilską, Rymarską i przedłużeniem ul. Zalewskiego na Grzegórzkach, ul. Kasztelańskiej i jej przedłużenia do błoń miejskich w Półwsiu Zwierzynieckiem, przedłużenia ul. Smoleńsk do ul. Łowieckiej, obszaru grun-

tów w Dąbiu między gruntem szkolnym i gruntami Gazowni miejskiej, gruntów J. Feltschera przy ul. Krzywda w Płaszowie, gruntów Al. Skrzyńskiego przy ul. Krzywda wraz z ogólnym planem zabudowania obszaru Płaszowa między ul. Krzywda, Gromadzką, stacją kolej. Kraków-Płaszów i osadą mieszkaniową na gruntach Skrzyńskiego przy ul. Przewóz, gruntu Zakładu Matecznego między ul. Konopnickiej, Piotra Skargi i przedłużeniem ul. Krasickiego w Podgórzu, gruntów inż. Drobniaka, oraz części gruntu miejskiego przy ul. Słonecznej w Półwsiu Zwierzynieckiem, nowego ukształtowania bloków pod dom im. Piłsudskiego i dom Bratniej Pomocy Stud. U. J. przy Al. 3-go Maja, węzła ulic przy pl. Zgoda w Podgórzu, gruntów Peipera i Ski między ul. Skawińską i Piekarską na Kazimierzu, oraz kilka alternatyw planu zabudowania części Płaszowa w otoczeniu przyszłego kościoła parafjalnego.

Wydanie planu miasta w podziałce 1 : 5.000 znajduje się w tem stadjum, że z 4-ch środkowych arkuszy, obejmujących prawie cały obecny obszar miasta, sporządzono kilkadziesiąt próbnych odbitek, ktoremi obdzielono wydziały i biura Magistratu dla urzędowego użytku. Sporządzenie większej ilości egzemplarzy kompletnego planu nastąpi po ukończeniu przez biuro pomiarów M. R. P. zdjęć dzielnic IX, X i XI i po odpowiedniem uzupełnieniu matryc.

b) POMIARY.

Zakres czynności Biura pomiarowego powiększa się z roku na rok. Poza czynnościami czysto mierniczemi, Biuro załatwia sprawy oszacowania, wysokości czynszów i ustalenia klasy gruntów wydzierżawianych, sprawdza uchwały sądowe co do przeprowadzonych spraw podziałowych w hipotece, przeprowadza badania hipoteczne i katastralne dla celów ściągnięcia zaległych podatków gruntowych od podatników, zestawia statystykę ogólnego obszaru miasta, jakoteż obszarów, stanowiących majątek i dobro Gminy itd.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono w szczególności:

1) wytyczenie 118 linij regulacyjnych dług. 4.500 mb.,

2) wytyczenie osi ulic między linjami regulac. zatwierdzonemi, a nieistniejącemi na gruncie dla celów kanalizacji, lub linij regulacyjnych ulic dla budowy dróg,

3) w związku z nowemi pomiarami miasta ustalenie granic na dług. 8.000 mb. i ograniczenie kamieniami granicznemi,

4) zbadanie hipoteczne i zmierzenie 189 frontów realności o sumarycznej dług. 12.000 m. dla obliczenia należytości za urządzenie dróg lub połączeń kanałowych,

5) pomiary dla kontraktów kupna i sprzedaży, w sprawach wywłaszczeń, plany dla hipoteki,

6) pomiary dla ustalenia przekroczeń gruntowych,

7) definitywne ustalenie granic Lasu Wolskiego,

8) pomiary jezdni i chodników w ulicach o trwałych nawierzchniach.

c) BIURO NOWYCH POMIARÓW MIASTA.

W dziale pomiarów poligonalnych wykończono Dz. XII. i XIII. Półwsie Zwierzynieckie i Zwierzyniec; obecnie ustala się reambulację Dz. XVII. Krowodrza. Zdjęte i skartowane są: Dz. IX., X. i XI. Dębniki, Zakrzówek i Ludwinów.

Przeprowadzono uzupełniające pomiary w Dz. XX. Dąbie, XIX. Grzegórzki i Piaski, w Dz. XXI. Płaszów założono i pomierzono triangulację, założono poligonizację z pomiarem dług. boków i opisem topograficznym punktów.

W dziale prac kancelaryjnych skartowano Dz. XVII. Krowodrza, obecnie wykończa się matrycę i sporządza protokoły zmian dla komisarza gruntowego. W pracy są obliczenia poligonizacji Dz. XX. i XIX. Dąbia i Grzegórzek.

54. Budowa kanałów.

W roku sprawozdawczym wykonano kanałów ulicznych ogółem 8.218 mb., z czego na kolektor wschodni przypada 1.450 bm., na kolektor zachodni 880 mb. Z ważniejszych kanałów wymienić należy kanał w ul. Cystersów długości 225 mb., w ulicy Zielnej, Mieszczańskiej i Dębowej długości 485 mb., w ulicy Kasztelańskiej 326 mb., w ulicy Kawiory 335 mb., w ul. Grzegórzeckiej od fabryki ,,Ada" do ul. Okopy długości 300 mb., w ul. Śląskiej długosci 160 mb., na gruntach Dobrowolskiego w Dz. XXII. długości 160 mb., w ul. Parkowej długości 130 mb., w ul. Flisackiej i w ul. Widok po 100 mb. Ponadto mniejsze kanały wykonano w ul. św. Krzyża, Kujawskiej i Łącznej.

Z innych robót wykonano odwodnienie kościoła św. Anny, osuszenie kościoła NP. Marji oraz kanalizację M. Składu węgla o łącznej długości 569 mb. Prowizoryczny kanał o długości 570 mb. wykonano w ulicy Ks. Józefa Poniatowskiego i długości 330 mb. na gruntach Firmy ,,Esge" w ul. Bartosza Głowackiego.

Koszty powyższych robót wynoszą 734.700 zł.

We własnym zarządzie Gminy wykonano 86 nowych wodościeków, oczyszczono perjodycznie 2.300 wodościeków ulicznych, oraz przeczyszczono 26.360 mb. rowów ulicznych. Koszty tych robót wyniosły 89.000 zł.

55. Drogi.

a) BUDOWA NOWYCH ULIC I NAWIERZCHNI.

W roku 1929 wydano na inwestycje drogowe kwotę 812.000 zł. W kwocie tej mieszczą się koszty budowy:

1) nowych jezdni i chodników,

a) jezdni z betonu asfaltowego w ul. Batorego, Reymonta, św. Krzyża, Wielopole, Długiej, na Placu Zgody, na Placu Nowym,

b) nawierzchni z betonu cementowego na placach targowych, Placu Zgody i Placu Nowym,

c) jezdni z bruku kamiennego w ul. św. Krzyża, u wylotu ulicy Wielopole i Starowiślnej, w ul. Salinarnej i Miejskich Zakładach Aprowizacyjnych na Warszawskiem,

d) jezdni szosowych w ul. Chocimskiej, Juljusza Lea, Słonecznej, bocznej Skawińskiej, na tzw. Birnbaumówce, na Woli Justowskiej (udział Gminy w Spółce drogowej);

2) trzech wysp dla publiczności na przystankach tramwajowych, tj. jednej u wylotu ul. Starowiślnej i dwóch na Rynku Głównym;

3) nawierzchni szosowej na gruntach prywatnych, tj. w ul. Halickiej, na gruncie kolejowym, w jednej ul. na gruntach Dr. Zakrzewskiego, w jednej ulicy na gruntach Sierakowskiej, oraz jezdni z betonu asfaltowego przed Kliniką Urologiczną na gruntach szpitala św. Łazarza;

4) nowych chodników w ul. Ks. Józefa, Bonarka, Smoleńsk, Felicjanek, Retoryka, Al. Krasińskiego, Al. Mickiewicza, Al. Słowackiego, Syrokomli, Sienkiewicza, Pomorskiej, Wybickiego, Kościelnej, Ludwinowskiej, Grzegórzeckiej, Lubelskiej, Siemiradzkiego, Prądnickiej, Warszawskiej, Czarnowiejskiej, Kraszewskiego, Słonecznej, Lwowskiej, Rzeszowskiej, Miodowej, Szerokiej, Szpitalnej, św. Tomasza i na Wawelu.

b) ROBOTY KONSERWACYJNE.

Na roboty konserwacyjne wydano w r. 1929 kwotę 821.000 zł.

Roboty te objęły:

1) całkowitą odnowę jezdni szosowych tłuczniem bazaltowym w 10 ulicach, porfirowym w 26 ulicach, diabazowym w 9 ulicach, wapiennym w 10 ulicach, oraz naprawę jezdni szosowych w 85 ulicach kosztem . . . . 539.500 zł.

2) powierzchowne smołowanie jezdni szosowych w 3 ulicach, oraz pow. impregnowanie jezdni szosowych w 2 ulicach kosztem . . . . . . 13.500 „

3) naprawę jezdni asfaltowych w 10 ulicach, betonowych w 8 ulicach, oraz brukowych w 36 ulicach kosztem . . . . 84.500 „

4) naprawę chodników asfaltowych w 5 ulicach, betonowych i brukowych w 138 ulicach kosztem . . . . 33.000 „

5) wykonanie chodników prowizorycznych z kawałków płyt betonowych w 9 ulicach i żużlowych w 35 ulicach kosztem . . . . . . 11.500 „

6) gruntową naprawę 3 mostów, oraz poręczy w 9 ulicach kosztem . . . . 19.000 „

7) naprawę nawierzchni jezdni i chodników po robotach instalacyjnych Elektrowni, Gazowni, Wodociągu, Poczty i kanalizacji, kosztem . . 120.000 „

W szczególności wykonano odnowę jezdni szosowych:

a) tłuczniem bazaltowym w ulicach: Karmelickiej, na pl. Matejki, Warszawskiej, Al. Królewskiej, Wielopole, Grzegórzeckiej, Salinarnej, Wielickiej, Kalwaryjskiej, Wadowickiej,

b) tłuczniem porfirowym w ulicach: Łobzowskiej, Garbarskiej, Asnyka, Krowoderskiej, Mogilskiej, Rakowickiej, św. Gertrudy, Miodowej, Estery, św. Idziego, drodze na Wawel, Czystej, Al. Słowackiego, Juljusza Lea, Urzędniczej, Lelewela, Senatorskiej, św. Bronisławy, Piastowskiej, Rynku Dębnickim, Tynieckiej, Płaszowskiej, Gromadzkiej, Legjonów, Rejtana, Serkowskiego,

c) tłuczniem diabazowym w ulicach: Zyblikiewicza, Librowszczyzny, Rzeźniczej, Dietlowskiej, Al. Mickiewicza, Al. Krasinskiego, Al. 3-go Maja, Madalińskiego, Barskiej,

d) tłuczniem wapiennym w ulicach: Piastowskiej, Racławickiej, Fabrycznej, Barakowej, Krasickiego, Dąbrowskiego, Wita Stwosza, Rękawce, Wodnej, Mieszczańskiej.

Powierzchowne smołowanie wykonano w ulicach: Wielopole, Grzegórzeckiej, Rakowickiej, powierzchowne impregnowanie w ul. Karmelickiej i Łobzowskiej.

Naprawę jezdni asfaltowych wykonano w ulicach: Basztowej, Dunajewskiego, Sławkowskiej, Kopernika, św. Tomasza, Jabłonowskich, Studenckiej, Strzeleckiej, św. Filipa, Rynku Kleparskim, Grodzkiej, Franciszkańskiej, Wiślnej, Florjańskiej, pl. WW. Świętych, Pijarskiej, Szpitalnej, Szczepańskiej, nadto wykonano większe naprawy bruków w ulicach: Dominikańskiej, Poselskiej Kanoniczej, Gołębiej, Stradom, Krakowskiej, Stolarskiej, Starowiślnej, Lubicz, Długiej, Rakowickiej, Pawiej, Szewskiej, Straszewskiego, Zwierzynieckiej, Kościuszki, Salinarnej, Kalwaryjskiej, Lwowskiej.

Większe naprawy chodników wykonano w ulicach i placach: Rynku Głównym, Placu Marjackim, Jagiellońskiej, Szczepańskiej, Gołębiej, Grodzkiej, Kanoniczej, Pl. WW. Świętych, Siennej, Stolarskiej, Wiślnej, Dominikańskiej, Basztowej, Karmelickiej, Długiej, Smoleńsk, Zwierzynieckiej, Starowiślnej, Bożego Ciała, Al. Mickiewicza, Al. Krasińskiego, Czarnowiejskiej, św. Bronisławy.

Chodniki prowizoryczne z kawałków płyt wykonano w ulicach: Mogilskiej, Twardowskiego, Długosza, Rydlówka, Bonarka, Al. Krasińskiego, Al. Słowackiego, Smoleńsk, Syrokomli.

W konserwacji mostów wykonano: 1) gruntowną rewizję mostu żelaznego na Rudawie w ul. Tad. Kościuszki, przyczem wymieniono zużyte nity, przerdzewiałe części składowe, odczyszczono i pominiowano cały most, 2) przebudowę mostu drewnianego na Młynówce w Aleji Słowackiego, i 3) przebudowę mostu w ul. Łobzowskiej koło Hotelu Krakowskiego.

Ponadto wykonywała Gmina przez organa Budownictwa m. Oddział B. nadzór techniczny nad budową ulic na gruntach parcelowanych A. Skrzyńskiego w Dz. XXI, oraz Zamojskiego i Raczyńskiej w Dz. XIX i na Olszy.

56. Budowle gminne.

W ciągu roku 1929 wykończono i oddano do użytku cztero-piętrowy budynek mieszkalny na t. zw. Birnbaumówce, obejmujący 35 mieszkań (pokój, kuchnia z przynależnościami) oraz 10 izb z piecem kuchennym; ogólny koszt budowy tego domu wynosi 350.000 zł.

Przy nowootworzyć się mającej ulicy na błoniach grzegórzeckich w Dz. XIX. przeprowadza się obecnie budowę

4-piętrowego domu gminnego, obejmującego 47 mieszkań, składających się z pokoju i kuchni z przynależnościami, 2 sklepy, oraz lokal dla pomieszczenia biur miejskiego Komisarjatu obwodowego; ogólny koszt tej budowy wyniesie około 600.000 zł.

W domu administracyjnym na Cmentarzu rakowickim przeprowadzono rekonstrukcję klozetów i łazienek kosztem około 12.000 zł.

W gminnych składach aprowizacyjnych przy ul. Warszawskiej przeprowadzono remont ważniejszych budynków kosztem około 11.000 zł.

W Muzeum im. J. Matejki przy ul. Florjańskiej przeprowadzono częściową rekonstrukcję westibulu kosztem 5.000 zł.

Na skwerach i ulicach miasta wykonano żelazne ogrodzenia kosztem ogólnym około 27.000 zł.

Na Placu Nowym wykończa się budowę publicznego wychodka podziemnego z nadziemnym kioskiem, przeznaczonym na skład ławek targowych — kosztem 28.000 zł.

W miejskim domu noclegowym przy ul. Nadwiślańskiej przeprowadza się dobudowę nowej kotłowni, oraz pomieszczenie na aparat dezynfekcyjny — ogólnym kosztem (łącznie z kotłem i aparatem) około 36.000 zł.

W Rzeźni miejskiej rozpoczęto budowę hal mięsnych kosztem 180.000 zł.

Oprócz tego wykonało Budownictwo miejskie projekt domu wycieczkowego w Oleandrach (400 łóżek), którego cała budowa według przybliżonego kosztorysu wyniesie 1,200.000 zł. Narazie ma być wybudowane jedno skrzydło kosztem 600.000 zł.

W opracowaniu znajdują się plany i kosztorysy na nadbudowę, oraz przebudowę szkoły im. św. Scholastyki i św. Kingi — nadbudowę szkół powszechnych w Dąbiu i Łobzowie. Również w opracowaniu są plany na przebudowę i nadbudowę domu Szołayskich przy placu Szczepańskim na pomieszczenie zbiorów muzealnych F. Jasieńskiego.

57. Konserwacja budynków miejskich.

Biuro konserwacji budynków miejskich, sprawując nadzór techniczny nad utrzymaniem w należytym stanie 220 budynków gminnych (szkoły, ochronki, domy czynszowe, schroniska, łaźnie publiczne itp.) przeprowadziło w roku 1929, oprócz normalnych napraw, wynikłych z naturalnego zużycia, cały szereg robót adaptacyjnych kosztem około 233.000 zł.

Z ważniejszych robót wymienić należy:

Odnowienie dolnej części pokrycia głównego hełmu Wieży Marjackiej wokół wieżyczek kosztem około 12.000 zł.; rekonstrukcję północno-wschodniej ściany wieży ratuszowej przez wymianę zniszczonych części kamiennych, oraz ceglanych — ogólnym kosztem około 28.000 zł., remont biur w głównym gmachu ratusza i w budynku Larischa, kosztem 62.000 zł. W budynku głównej Strażnicy pożarnej wykonano nowe pokrycie dachu kosztem 14.000 zł.; gruntowny remont wychodków, oraz naprawę pokrycia dachu w Sukiennicach kosztem 7.300 zł.; w realności miejskiej przy ul. Lwowskiej 2 w Dz. XXII. przeprowadzono gruntowny remont ubikacyj w parterze na pomieszczenie „Stacji opieki nad dzieckiem" — kosztem 14.000 zł. Na 2 placach publicznych postawiono nowe tymczasowe wychodki drewniane, a to na „Kolonji bezdomnych" w Podgórzu i na Placu Targowym w Grzegórzkach kosztem 3.000 zł. — W realności miejskiej przy ul. Lubicz 2 i Pawia 1 odnowiono fasady frontową i podwórzową kosztem 3.500 zł.; w radjostacji w Dębnikach wykonano gruntowny remont wewnętrzny kosztem 6.000 zł.; we filji Zakładu czyszczenia miasta w Dz. XXII. gruntowny remont dachów kosztem 2.500 zł. — W Żłóbku miejskim przy ul. Polnej w Dębnikach wykonano nowe pokrycie dachów kosztem 3.500 zł., a w M. Zakładach Sanitarnych gruntowny remont VII. baraku gruźliczego kosztem 19.000 zł. W kilku budynkach miejskich wykonano kanalizację podwórzową kosztem 5.000 zł., a w miejskiej łaźni przy ulicy Karmelickiej remont wewnętrzny hali maszyn kosztem 1.500 zł.

Koszty wszystkich robót w dziale Konserwacji budynków miejskich wynosiły w roku 1929 około 390.000 zł.

58. Ruch budowlany prywatny.

W roku 1929 wydał Magistrat 546 konsensów na budowy nowe, dobudowy, przebudowy i nadbudowy, w czem na przebudowę portali sklepowych 55.

Wydano 281 konsensów na użytkowanie wykończonych budowli nowych, przebudów, dobudów i nadbudów, w czem dla nowych budynków parterowych 58, jednopiętrowych 33, dwupiętrowych 14, trzypiętrowych 3, dla nadbudów 61, dobudów 54, przebudów 25; ogółem przybyło w okresie sprawozdawczym w Krakowie 1276 mieszkań o łącznej ilości 3782 ubikacyj, 96 sklepów i 26 pracowni przemysłowych.

Dla przeprowadzanych budów wyznaczano na ulicach miasta przeszło 200 miejsc dla składania materjałów budowlanych, za co pobrano należytość taryfową około 18.000 zł.

Biuro inżyniersko-maszynowe przy Budownictwie miejskiem wydało w ciągu 1929 roku 19 konsensów na uruchomienie nowych dźwigów osobowych i 9 ciężarowych, oraz przeprowadziło rewizję 201 dźwigów dawniej już zainstalowanych. Biuro to wydało 332 opinje w zakresie swego uprawnienia, przy komisyjnem badaniu lokalów fabrycznych lub rękodzielniczych, oraz przeprowadziło przeszło 1300 napraw urządzeń ogrzewczych, wodociągowych i instalacyj elektrycznych w budynkach gminnych.

59. Archiwum planów i Biuro policzbowania domów.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono w dalszym ciągu rewizję policzbowania realności; w toku powyższej czynności, sprawiono i umieszczono 130 tablic z nazwami ulic, względnie placów, 279 tabliczek z liczbami porządkowemi domów, oraz 1441 tabliczek z liczbami spisowemi. Rozpoczęto pracę około sporządzenia szczegółowego katastru domów w formie kartoteki. Dotychczas przygotowano materjał dla ośmiu dzielnic

starego Krakowa — praca w całości wykończona zostanie w połowie roku 1930. Pozatem podobnie, jak w latach ubiegłych, załatwiono cały szereg czynności urzędowych, związanych z legalizacją kopij planów, wydawaniem planów, względnie aktów do wglądu urzędów, instytucyj i osób interesowanych; sporządzono wykazy statystyczne o ruchu budowlanym, dla użytku władz skarbowych uzupełniono wykazy zmian w posiadaniu nieruchomości i ewidencję uprawnionych techników.

60. Statystyka.

Normalne prace Biura Statystycznego we własnym zakresie działania obejmowały zestawienie tygodniowych sprawozdań o naturalnym ruchu ludności, przygotowanie i opracowanie materjałów do własnych perjodycznych publikacyj miesięcznych i rocznych z zakresu stosunków meteorologicznych i hydrografji, naturalnego ruchu ludności, prywatnego ruchu budowlanego, ruchu hipotecznego, ruchu całego szeregu zakładów miejskich, przestępczości, pożarów, zachorowań zakaźnych, stosunków aprowizacyjnych i cen, przemysłu, pracy, opieki socjalnej, komunikacji i t. p., wreszcie perjodyczne wydawanie imiennych wykazów zmian w stanie posiadania realności.

W wykonaniu uchwały III Zjazdu Statystyków Miejskich opracowano dla redagowanego przez Związek Miast Polskich wydawnictwa pt.: „Rocznik Statystyki Miast Polskich“ dane za lata 1926—1928.

Dane te ujęto w 83 tablice, w obrębie 10 działów, dotyczących obszaru miasta, demografji, dróg, budownictwa, zdrowia publicznego, opieki społecznej, oświaty i kultury, cen i aprowizacji, komunikacji, przedsiębiorstw użyteczności publicznej, instytucyj finansowych, przestępczości, pożarów i akcji straży ogniowej. Pozatem dokonano dla Związku Miast Polskich 12 miesięcznych zestawień o stosunkach ludnościowych, zdrowotnych, budowlanych i aprowizacyjnych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, udzielało Biuro wyjaśnień licznym placówkom krajowym i obcym, zwłaszcza z zakresu demografji.

Z zakresu poruczonego na pierwszem miejscu wymienić należy prace wykonane dla Głównego Urzędu Statystycznego, w szczególności:

a) miesięczne zestawienia prywatnego ruchu budowlanego,

b) miesięczne i kwartalne zestawienia naturalnego ruchu ludności,

c) zestawienia zarobków, względnie uposażeń pracowników miejskich, a mianowicie wykazy roczne co do pracowników stałych i prowizorycznych, a zestawienia miesięczne co do robotników miejskich,

d) tygodniowe wykazy cen detalicznych i hurtownych,

e) miesięczne wykazy uboju zwierząt,

f) dane z zakresu demografji dla „Rocznika Statystyki Rzeczypospolitej Polskiej“.

g) operat, obejmujący wyniki spisu zapasów płodów rolnych według stanu z dnia 31 grudnia 1928 i 31 marca 1929 oraz operat, zawierający wyniki przeprowadzonej w r. 1929 rejestracji powierzchni, zasiewów, zbiorów i zwierząt gospodarskich,

h) materjały, obejmujące dane o przedsiębiorstwach miejskich,

i) miesięczne dane co do spożycia mięsa,

j) roczne zestawienia finansów miejskich.

Dla Ministerstwa Spraw Wewnętrznych sporządzono przy współudziale Wydziału VII i Budownictwa m. Oddz. A. miesięczne zestawienia w przedmiocie czystości w domach.

Dla Państwowej Szkoły Higjeny w Warszawie opracowano zachorowania zakaźne i zgony na te choroby za lata 1910—1928.

Dla Zakładu Medycyny Sądowej przy Uniwersytecie Warszawskim opracowano statystykę dokonanych samobójstw za okres ubiegłych 25 lat i przygotowano materjał indywidualny do statystyki zamachów samobójczych za rok 1929. Wreszcie dla Międzynarodowego Instytutu Statystycznego zestawiano miesięczne dane o naturalnym ruchu ludności.

Z prac nadzwyczajnych wymienić należy opracowanie wyników ankiety przeprowadzonej w r. 1928 w sprawie czytelnictwa i księgozbiorów, ujęte w kilka tabel statystycznych dla „Rocznika Statystyki Miast Polskich“, opracowanie wyników wyborów do Sejmu i Senatu R. P. z 4 i 11 marca 1928 pod względem statystycznym, współdziałanie w organizacji nowych placówek statystycznych, jak np. przy organizacji statystyki miejskiej w Świętochłowicach i Gdyni, dostarczenie materjałów naukowo-statystycznych do użytku wydawnictw obcych, zwłaszcza amerykańskich. Ilość zestawień statystycznych materjałów i wykazów dochodzi rocznie do liczby kilkuset. Wydawnictwo rocznika „Statystyka miasta Krakowa“ doprowadzono do zeszytu XII, obejmującego dane za rok 1908 i 1909. W ciągu roku sprawozdawczego gromadzono w dalszym ciągu materjały i w miarę możności opracowano tablice do następnego zeszytu rocznika.

Ostatniemi czasy, w myśl opinji Komisji Statystycznej Rady Miasta, dla zabezpieczenia rozporządzalnego materjału na lata następne, oraz utrzymania ciągłości, Biuro Statystyczne przystąpiło do opracowania materjału za lata 1910—1928 w jednym zeszycie, którego druk rozpocznie się w I. kwartale 1930 r. Brak rocznika zastępują w pewnej mierze statystyczne sprawozdania miesięczne.

W związku z Powszechną Wystawą Krajową w Poznaniu opracowało Biuro Statystyczne album pt. „Kraków w cyfrach“, w którem pomieszczono 137 tablic statystycznych. W albumie oświetlono możliwie dokładnie wszystkie dziedziny stosunków miejskich i zjawisk dotyczących miasta, a zatem położenie geograficzne, stosunki meteorologiczne, obszar miasta, domy, budynki, mieszkania, ludność, rolnictwo i hodowlę, przemysł, komunikację, spożycie, miejskie zakłady użyteczności publicznej, ceny, sprawy społeczne, pożary, szkolnictwo i wychowanie, życie umysłowe i kulturalne, zdrowot-

ność publiczną, sądownictwo i przestępczość, państwowe podatki bezpośrednie, oraz finanse miejskie.

Poza tem Biuro współdziałało przy sporządzeniu kilkudziesięciu wykresów, które wypracowano w Miejskiem Muzeum Przemysłowem na podstawie dostarczonych dat i rozwieszono w stoisku krakowskiem pawilonu samorządowego na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu.

61. Miejski Urząd Rozjemczy dla spraw najmu.

W roku 1929 wpłynęło ogółem do Miejskiego Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu 721 spraw, z czego załatwiono wydaniem orzeczenia przy rozprawach 479, ugodą przy rozprawie 42, cofnięciem wniosku przy rozprawie lub ugodą pozasądową, wzgl. spoczywaniem sprawy itp. 94, w toku załatwienia znajduje się 106 spraw.

Pozatem załatwiono 100 odwołań od orzeczeń Urzędu Rozjemczego i 445 pism sądów cywilnych, oraz różnych urzędów.

Tytułem taks i opłat wpłynęła do Kasy Urzędu łącznie kwota 4.098 zł. 82 gr.

62. Bibljoteki urzędowe.

Oprócz bibljotek Muzeum Narodowego, Muzeum techniczno-przemysłowego i Archiwum akt dawnych miasta Krakowa, których działalność w r. 1929 została wyżej omówiona, posiada Magistrat dwie bibljoteki dla celów urzędowych, a to centralną Bibljotekę Prawniczą przy Biurze Prezydjalnem Magistratu, oraz Bibljotekę przy Biurze Statystycznem. Prócz tego przy wydziałach i biurach Magistratu istnieją podręczne fachowe bibljoteki, uzupełniane co roku nowemi wydawnictwami.

a) BIBLJOTEKA PRAWNICZA.

Bibljoteka Prawnicza Magistratu obejmuje zbiory i wydawnictwa ustaw i rozporządzeń, wydawnictwa naukowe z dziedziny prawa, administracji, skarbowości i nauk politycznych.

Prócz czynności z zakresu kompletowania zbiorów i ich wypożyczania, prowadzi Bibjoteka abonament czasopism urzędowych i fachowych dla wszystkich wydziałów, biur i urzędów miejskich. Czasopism tych abonowano 64, w tej liczbie: a) technicznych 27, b) lekarskich 7, c) weterynaryjnych 3, d) chemicznych 2, e) innych 25. Bibljoteka obejmuje 4.379 tomów, w czem 118 nabytych w okresie sprawozdawczym.

b) BIBLJOTEKA BIURA STATYSTYCZNEGO.

Bibljoteka Biura Statystycznego z 11.967 jednostek inwentarzowych wzrosła w ciągu 1929 roku do 12.516, wykazując przyrost jednostek 549 w przeciwstawieniu do 202 w r. 1928.

Na wspomniany co dopiero przybytek składają się przeważnie dzieła otrzymane drogą wymiany; na zakupione bowiem przypada jedynie 131 dzieł w 169 tomach, 3 mapy ścienne i 2 atlasy. Łączny koszt zakupu wynosił 3.592·41 zł.

Bardzo silną tendencję rozwoju wykazuje istniejąca przy bibljotece czytelnia, z której w r. 1929 poza personalem Magistratu, korzystało 349 osób, w przeciwstawieniu do 106 czytelników z 1928 r.

Pragnąc Bibljotece, przedstawiającej pierwszorzędną wartość i jedynej w swoim rodzaju w Krakowie, zapewnić należyte warunki dalszego rozwoju, wprowadzono w niej szereg ulepszeń, w szczególności opracowano nowy regulamin porządku bibljotecznego i cały szereg podręcznych ewidencyj, jak wskaźnik miejsc zaszeregowania książki, katalog rzeczowy według systemu dziesiętnego, kataster otrzymywanych publikacyj perjodycznych, kataster odbiorców wydawnictw Biura, kataster czytelników i wypożyczonych książek itd.

Urządzenia te są nietylko środkami, ułatwiającemi korzystanie z bibljoteki, lecz pozwalają również na opracowanie dokładnej statystyki czytelnictwa, żądanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

63. Komisje urzędowe.

W roku sprawozdawczym Magistrat odbył 3.713 komisyj, w tem: przemysłowych 387, poborowych 62, budowlanych 2.463, porządkowych 64, drogowych 95, gruntowych 100, bezpieczeństwa publicznego 47, ogniowych 12, portalowych i szyldowych 477, dla spraw walki z nierządem 1, dla spraw kapitalizacji rent inwalidzkich 5. Komisje lotne odbywały się zasadniczo codziennie z małemi przerwami z wyjątkiem niedzieli i świąt.

II. DZIAŁALNOŚĆ INSTYTUCYJ I PRZEDSIĘBIORSTW.

64. Miejska Straż Pożarna.

Organizacja Straży pożarnej pozostała niezmienioną.

Stan liczebny korpusu wynosił 138 ludzi.

Park Straży Pożarnej obejmuje 15 samochodów pożarnych a to: 4 pompy samochodowe o wydajności od 1.200 do 1.500 litrów wody na minutę, 4 samochody osobowo-rekwizytowe, wyposażone w różnego rodzaju przybory pożarnicze, 3 beczkowozy z pompami odśrodkowemi o wydajności do 1.500 litrów, 2 drabiny mechaniczne samochodowe 30 m. długie, 1 samochód półciężarowy, 1 samochód osobowy służbowy. Park ten posiada nadto jedną drabinę mechaniczną konną 25 m. długą, oraz 6 sikawek 4-kołowych konnych, umieszczonych w objektach wojskowych.

Do filji Miejskiej Straży Pożarnej w Dz. XXII. przydzielono 2 pompy samochodowe o wydajności od 800 do 1.200 litrów wody na minutę, 2 samochody osobowo-rekwizytowe, wyposażone w różnego rodzaju przybory pożarnicze i 1 samochodowy beczkowóz o pojemności 4.000 litrów wody.

Sieć telegrafu pożarnego obejmowała 105 automatów pożarnych, w Dz. XXII. zaś 10 automatów, rozmieszczonych po ulicach i placach miasta na zewnątrz budynków do sygnalizowania pożarów, 3 telefony państwowe i 1 telefon wojskowy, łączący wszystkie objekty wojskowe z Centralą Miejskiej Straży pożarnej.

Wyjazdów do pożarów w roku 1929 było ogółem 150, a to:

do pożarów dachowych . . 18
piwnicznych . . 8
wewnętrznych . 29
zewnętrznych . 8
pokojowych . . 54
sklepowych . . 15
kominowych . . 8
zamiejscowych . 10 w tem groźnych:

1. dnia 12 lutego Bronowice Wielkie, pożar baraku wojskowego,

2. dnia 21 lipca Pleszów, pożar wieży dzwonnicy kościelnej,

3. dnia 2 sierpnia Bonarka, pożar dachu budynku na fabryce Libana,

4. dnia 22 września Zielonki, pożar domu i stodoły napełnionej zbożem,

5. dnia 27 września Kostrze, pożar domu mieszkalnego i 2 stodół,

6. dnia 6 października Borek Fałęcki, pożar domu mieszkalnego, 4 stodół napełnionych zbożem, 2 stajni i 2 szop,

7. dnia 7 października Jadowniki pow. Brzesko, pożar 8 domów mieszkalnych, 5 stodół ze zbożem,

8. dnia 20 października Kobierzyn, pożar domu mieszkalnego, stodoły ze zbożem i stajni.

Nadto interwenjowała Straż pożarna w 173 wypadkach niepożarowych i tak przy podnoszeniu wozów tramwajowych, przy usuwaniu zapór ulicznych, ratowaniu ludzi i zwierząt, w tem 2 razy poza granicami miasta, a mianowicie dnia 1 maja w Rakowicach przy wypadku z samolotem i dnia 16 czerwca w Woli Justowskiej, przy wydobyciu żołnierza ze studni.

Przez sezon letni Straż wykonywała nadzór bezpieczeństwa na Wiśle; na 5 stanowiskach, wyratowano w zeszłym roku z topieli ogółem 96 osób.

Straż pożarna, w której od długich lat nie przeprowadzano żadnych większych inwestycyj, otrzymała w ubiegłym roku nowe urządzenie rekwizytów pożarnych. Mianowicie zakupiono kosztem około pół miljona złotych 4 wozy osobowo-rekwizytowe, 2 autopompy, 3 beczkowozy z pompami, drabinę mechaniczną 30 metrową, aparat pianowy do gaszenia płynów łatwopalnych, drabinki strażackie i inne drobniejsze urządzenia. Ponadto przeprowadzono rewizję urządzeń sygnalizacji pożarnej, zarządzono zmianę rozmieszczenia aparatów sygnalizacyjnych na mieście, oraz sposobu oznaczenia zewnętrznego tych aparatów.

65. Miejski Tabor Samochodowy.

W dniu 31 grudnia 1929 r. tabor samochodowy miejski liczył 156 wozów, w czem 23 osobowych, 133 ciężarowych, pożarnych i t. p.

Z podanej ilości 23 wozów osobowych przypada na:

1) Centralny Zarząd (wozy reprezentacyjne, służbowe, komisyjne) 9
2) Straż Pożarna 1
3) Zakład czyszczenia miasta, wóz służbowy 1
4) Budownictwo m. Oddział drogowy, wóz służbowy . 1
5) Zakłady sanitarne, omnibus 1
6) Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków pośrednich (pobór myta) 2
7) Wodociąg, wozy służbowe 3
8) Elektrownia, wozy służbowe 3
9) Gazownia, wozy służbowe 2

Ilość 133 wozów rekwizytowych i ciężarowych rozdziela się na:

1) Straż pożarną 19
2) Zakład czyszczenia miasta 53
3) Piekarnia miejska 3
4) Budownictwo miejskie 2
5) Miejskie Zakłady Sanitarne 5
6) Tramwaj, autobusy i samochody ciężarowe . . . 36
7) Elektrownia miejska 9
8) Gazownia miejska 5
9) Rzeźnia, targowica, fabryka mydła i t. d. 1

66. Zakład Czyszczenia Miasta i Miejskie Zakłady Samochodowe.

Zakład Czyszczenia miasta i Zakłady Samochodowe zostały w roku sprawozdawczym przekształcone na instytucję o charakterze przedsiębiorstwa, administrowanego przez Magistrat. W związku z tą zmianą przeprowadzono reorganizację biura i kasy Zakładu, opierając administrację na systemie handlowym i wprowadzono nowy system inwentaryzacji, gospodarki materjałowej, pozatem rozpoczęto pracę nad zreorganizowaniem gospodarki warsztatowej. Wprowadzone zmiany w administracji Zakładu odciążyły administrację Magistratu, usprawniły i uprościły tok czynności w samym Zakładzie. Działalność Zakładu obejmuje: a) czyszczenie miasta, b) prowadzenie zakładów samochodowych i c) warstatów.

a) CZYSZCZENIE MIASTA.

W roku 1929 zatrudnionych było przy czyszczeniu miasta kontrolorów 6, dozorców 15, robotników 260.

Prace czyszczenia miasta obejmowały: czyszczenie ulic i placów, wywóz popiołu i zmiotków domowych, wywóz nieczystości kloacznych, oraz czyszczenie kanałów.

Czyszczenie ulic i placów przeprowadzano mechanicznie przy pomocy automatów samochodowych (mycie, skrapianie, zamiatanie ulic i placów) oraz wozów ciężarowych, służących do wywozu błota, śmieci ulicznych i śniegu. Czyszczenie ręczne przeprowadzano przy pomocy osobnych partyj robotników, wyposażonych w odpowiednie narzędzia pracy, oraz t. zw. doczyszczaczy. Personal robotniczy, zajęty przy czyszczeniu ulic i placów składał się z 7 dozorców i 180 robotników.

Wywóz popiołu i zmiotków domowych przeprowadzano w całem mieście systemem skrzynkowym. Zakład wywozi codziennie 450 do 500 skrzynek popiołu. Ogółem wywieziono

250.946 m^3. Przy wywozie popiołu pracowało 8 dozorców i 71 robotników.

Wywozu nieczystości kloacznych dokonywano przy pomocy parku Talarda, składającego się z 2 maszyn Talarda, 2 wozów rekwizytowych, oraz 12 beczek. Do uruchomienia parku Talarda służyło 12 par koni. Wywóz odbywał się z realności, położonych w ulicach ruchliwych porą nocną, w innych ulicach w porze dziennej.

Personal parku Talarda składał się z 2-ch maszynistów, 2 palaczy, oraz 12 fornali.

Zorganizowany przy parku Talarda warsztat podręczny do drobnych naprawek zatrudniał 2 rękodzielników, a kuźnia jednego kowala.

Wywieziono ogółem nieczystości kloacznych 10.194 m^3, wypompowano wody 82 m^3.

Zakład Czyszczenia miasta przeprowadzał perjodyczne czyszczenie kanałów i wywóz gąszczu z dołów kloacznych. Czyszczenie kanałów polegało na usuwaniu osadu z kanałów miejskich, oraz przetykaniu połączeń kanałowych w realnościach prywatnych. W okresie sprawozdawczym wywieziono z dołów kloacznych gąszczu 323 m^3, z kanałów osadu 1.320 m^3, wykonano przetkań połączeń kanałowych 447.

Prace te wykonano przy pomocy parku kanalarskiego, składającego się z 3 pak kanalarskich, żelaznych, krytych, 2 pak kanalarskich otwartych, drewnianych i jednej pary koni. Park kanalarski zatrudniał jednego majstra kanalarskiego oraz 16 kanalarzy.

Oprócz prac wykonawczych przy czyszczeniu miasta w normalnym toku czynności, Zakład przeprowadzał z urzędu roboty około uporządkowania realności prywatnych na koszt ich właścicieli, jak czyszczenie podwórzy, strychów i piwnic, mycie klatek schodowych, ganków i sieni, oraz czyszczenie zlewów i krat ściekowych. Roboty takie wykonano w 250 realnościach prywatnych. Pozatem przeprowadził Zakład w roku ubiegłym usunięcie skutków uszkodzeń rur wodociągowych i kanałowych w realnościach prywatnych, powstałych wskutek silnych mrozów, panujących w okresie zimowym. Roboty zostały przeprowadzone przy pomocy prywatnych firm instalatorskich w 73 realnościach prywatnych na koszt ich właścicieli.

b) ZAKŁADY SAMOCHODOWE.

W roku sprawozdawczym obsługiwały Miejskie Zakłady Samochodowe nadal instytucje miejskie, które posiadają trakcję samochodową, a w szczególności Miejską Straż Pożarną, Miejską Piekarnię mechaniczną, Miejskie Zakłady Sanitarne i Miejski Urząd Poboru.

Świadczenia dla tych instytucyj polegały na współpracy przy wymianie taboru Miejskiej Straży Pożarnej na nowy, na oszacowaniu i przydziale starego taboru samochodowego, na konserwacji taboru strażackiego, jak i na konserwacji garażujących w Straży pożarnej samochodów prezydjalnych. Miejskie Zakłady Samochodowe dostarczały dla Piekarni miejskiej codziennie dwa samochody do rozwozu pieczywa, przeprowadzały konserwację taboru Miejskich Zakładów Sanitarnych, wreszcie utrzymywały i dostarczały pojazdów samochodowych dla celów urzędowych (komisyjnych) Magistratu. Zakłady przeprowadziły na polecenie Magistratu akcję ustawiania piecyków na mieście dla biednej ludności w czasie ostrej zimy ubiegłego roku, nadto dostarczały środków przewozowych dla instytucyj społecznych, humanitarnych, kulturalnych i oświatowych.

Zakłady Samochodowe posiadały 52 jednostki samochodowe, a mianowicie:

1	samochód osobowy służbowy Zakładu czyszczenia miasta,
4	samochody osobowe do obsługi wszystkich komisyj miejskich,
1	samochód furgon gospodarczy,
4	samochody ciężarowe drewniane otwarte do wywozu błota,
4	samochody ciężarowe żelazne otwarte do przewozu materjałów,
8	samochodów ciężarowych krytych do wywozu zmiotków ulicznych,
15	samochodów ciężarowych krytych do wywozu popiołu,
2	samochody automaty do kropienia,
10	samochodów automatów do kropienia i zamiatania
Razem 49	jednostek.

Pozatem znajdują się w generalnym remoncie i przeróbce 2 samochody ciężarowe i 1 samochód „Austro-Daimler" razem 52 jednostki. Przy obsłudze tych samochodów zatrudnionych było 35 kierowców samochodowych i 3 pomocników garażowych.

Samochody osobowe kursowały przeciętnie w 80% stanu posiadanego, zaś samochody ciężarowe kursowały przeciętnie w 70% (zimą 90%).

Samochody osobowe czynne były w sumie około 8000 godzin i przebyły w tym czasie około 162.000 km.

Samochody ciężarowe przepracowały w sumie około 48.000 godzin i wykonały w tym czasie pracę około 600.000 ton km. netto, przewożąc w sumie około 160.000 m^3 błota, śmieci ulicznych i popiołu około 200.000 m^3 wody.

Samochody zamiatacze w przeciętnej ilości 6 sztuk, pracując 150 dni w roku oczyściły w sumie 43 miljony m^2 powierzchni ulic.

c) WARSZTATY.

Warsztaty obsługiwały przedewszystkiem tabor samochodowy własny, zatrudniając 42 rzemieślników i pomocników. Poza konserwacją własnego taboru w ilości 1.480 napraw drobnych, wykonały warsztaty 12 generalnych remontów samochodów, 34 remontów średnich i 45 remontów drobnych, tak własnych samochodów, jak i pojazdów innych instytucyj miejskich. Z innych robót wymienić należy konserwację zaprzęgów konnych przy Talardzie, konserwację i wykonanie nowych skrzyń dla gromadzenia zmiotków ulicznych na mieście.

Warsztaty współpracowały nadto przy budowie piętra

nad starą halą montażową, gdzie wykończono świetlicę robotniczą i mieszkanie dla zawiadowcy warsztatów, przeprowadzając w nadbudowanem skrzydle kanalizację, urządzenia wodociągowe i świetlne. Uruchomieniu świetlicy robotniczej w tym roku stanęła na przeszkodzie konieczność odstąpienia lokalu na biura rachunkowe.

d) WYSYPISKO.

Na wysypisko w Dębnikach przerzucono około 160 tysięcy m³ materjału, zatrudniając przy tem 16 robotników i 2 dozorców. Dla usprawnienia pracy zakupiono dwie lokomotywki o sile 6/8 HP. i zainstalowano je, usuwając z wysypiska niewydatne zaprzęgi konne.

Nieużytki w Dz. Dębniki zasypane już blisko w połowie przestrzeni przeznaczonej do zasypania, zamieniono w urodzajne, wysoko położone tereny, stwarzając kompleks wartościowych gruntów.

Utrzymywanie kolejki, konserwację taboru kolejkowego i rampy wysypiskowej prowadzono we własnym zarządzie.

Dotychczas używane światło naftowo-gazowe, służące do oświetlenia rampy wysypiskowej, zastąpiono światłem elektrycznem, zainstalowanem przez Elektrownię miejską.

67. Rzeźnia miejska.

W roku 1929 zabito:

a) wołów i buhai	sztuk	14.090
b) krów	„	5.790
c) jałownika	„	7.509
d) cieląt	„	34.415
e) baranów	„	129
f) świń	„	49.754
	Razem sztuk	111.687

Z Rzeźni m. wysłano do innych miejscowości w kraju i zagranicę mięsa:

1) wołowego	20.338	kg.
2) cielęcego	5.545	„
3) wieprzowego	49.484	„
4) baraniego	70	„
5) wędlin	398	„
Razem	75.835	kg.

Z ilości tej wysłano poza granicę kraju:

1) do Czechosłowacji	7.500 kg.	miesa wieprzowego
2) do Austrji	7.800 „	mięsa wieprzowego
3) do Francji	23.800 „	mięsa wieprzowego i wędlin
Razem	39.100 kg.	

Opłaty pobierane w Rzeźni miejskiej.

A) OPŁATY ZA UŻYCIE RZEŹNI MIEJSKIEJ.

a) od bydła rogatego nad 400 kg. . .	9·— zł.	od sztuki
b) „ „ „ „ 250 „ . . .	8·50 „	„ „
c) „ „ „ „ 60 „ . . .	7·— „	„ „
d) „ „ „ do 60 „ . . .	3·— „	„ „
e) od owiec, kóz, baranów . .	3·— „	„ „
f) od nierogacizny do 60 „ . .	5·— „	„ „
g) „ „ „ 150 „ . .	6·50 „	„ „
h) „ „ nad 150 „ . .	8·— „	„ „
i) od prosiąt do 10 kg. łącznie z opłatą oględzinową	1·— „	„ „
k) od jagniąt i koźląt	0·50 „	„ „

Równocześnie pobierano w r. 1929 opłaty na amortyzację i budowę rzeźni w następującej wysokości:

a) od bydła rogatego nad 400 kg.	2·— zł.
b) „ „ „ „ 200 „	1·50 „
c) „ „ „ „ 60 „	1·— „
d) „ świń od 60—150 kg.	0·50 „
e) „ „ nad 150 „	1·— „

Cielęta, owce, kozy oraz nierogacizna poniżej 60 kg. nie są tą opłatą obciążone.

B) OPŁATY ZA UŻYCIE CHŁODNI:

I. Za użycie haka

a) 0·50 zł. na dobę,

b) od rzeźników i masarzy opłaty za haki pobierano przy poborze opłaty rzezalnianej w następującej wysokości:

1) od bydła rogatego rosłego ponad 60 kg. po 60 gr. od sztuki
2) od nierogacizny . . . . „ 40 „ „ „
3) od cieląt, owiec, kóz i prosiąt . . „ 30 „ „ „

II. za użycie wózka na dobę . . . . 1 zł.
III. „ „ 1 m² komory rocznie . . . . . 150 „
IV. za 1 m² solarni na mięso rocznie . . . . 70 „
V. za klatki na podrób po zł. 15, 24, 30 kwartalnie.

C) OPŁATY ZA OGLĘDZINY WETERYNARSKIE:

Wymienione opłaty wynosiły w roku 1929 po 1 zł. od wszystkich zwierząt bez względu na wagę.

D) OPŁATY ZA UŻYCIE WAGI:

a) za ważenie zwierząt żywych bez względu na wagę 30 gr. od sztuki,

b) za ważenie mięsa i innych produktów od każdych 50 kg. lub mniejszej ilości 15 gr.

E) OPŁATY ZA UŻYCIE STAJNI:

Od każdego zwierzęcia bez względu na wagę 50 gr. za dobę.

Od cieląt, owiec, kóz i świń po 20 gr. za dobę.

F) OPŁATY ZA STERYLIZACJĘ MIĘSA:

a) od świń dotkniętych węgrzycą po 5 zł. od sztuki,

b) od bydła dotkniętego gruźlicą po 8 zł. od sztuki,

c) za użycie wolnej jatki na sprzedaż mięsa sterylizowanego po 2 zł. od sztuki.

G) OPŁATA ZA UŻYCIE JEDNEGO PRZEDZIAŁU NA SOLENIE SKÓR:

800·— zł. rocznie.

H) NALEŻYTOŚĆ ZA UŻYCIE RZEŹNI M. POZA GODZINAMI:

a) przy biciu do 50 sztuk . . . . 16 zł.
b) przy biciu nad 50 sztuk . . po 30 gr. od sztuki.

DOCHODY Z RZEŹNI WYNOSIŁY BRUTTO:

za użycie Rzeźni	745.967·80 zł.
„ „ Chłodni	162.407·18 „
za oględziny weterynaryjne	290.394·99 „
za użycie wagi	24.712·65 „
„ „ stajni	4.368·70 „
„ „ składów na skóry	2.600·— „
za sterylizację	2.075·35 „
z toru przemysłowego	108·60 „
inne dochody	4.048·— „
Ogólne dochody w Rzeźni	1,236.583·27 zł.
Wydatki	889.043·48 „
Nadwyżka	347.539·79 zł.

W Rzeźni miejskiej wykończono w roku 1929 roboty, połączone z rozbudową chłodni; w listopadzie 1929 rozpoczęto roboty około urządzenia hali dla hurtownej sprzedaży mięsa, sprowadzanego do Krakowa oraz budowę garaży dla samochodów do rozwozu lodu i 2 mieszkań.

Personal Rzeźni składa się z jednego lekarza weterynaryjnego, jako dyrektora i 3 miejskich lekarzy weteryn., 1 kancelistki, 1 kontrolora administr., 1 werkmistrza, 2 maszynistów, 4 palaczy, 4 ślusarzy, 5 pomocników, 2 halmistrzów, 22 stróżów, 1 cieśli, 1 szofera i 11 trychinoskopistek.

68. Fabryka lodu.

Przy Rzeźni miejskiej istnieje fabryka lodu, która wyrobiła 95.271 słupów lodu po 25 kg.

Cena lodu wynosiła:

	do 7 maja 1929		od 7 maja 1929
loco fabryka . . .	1·— zł. za słup	—	1·20 zł.
z dowozem	1·20 „ „ „	—	1·50 „

Dochód brutto z fabryki lodu wynosił 131.179·75 zł.

69. Miejska Wyrobnia mydła.

Na terytorjum Rzeźni miejskiej znajduje się Miejska Wyrobnia mydła prowadzona w małym rozmiarze, zatrudniająca jednego kierownika i 5 robotników.

W wyrobni tej przerobiono następujące ilości surowców:

łoju topionego	20.615 kg.
oleju kokosowego	25.561 „
„ gorczycowego	710 „
„ kostnego	7.200 „
„ Soya	13.974 „
sody żrącej	11.001 „
potażu żrącego	2.910 „
sody krystalicznej	17.300 „
kalafonji	7.327 „

Wyrobiono mydła (w czasie od I. IV. do 31. XII. 1929):

twardego	73.920 kg.
mazistego	33.308 „
Dochody	164.223·53 zł.
Wydatki	150.606·30 „
Zysk . . .	13.617·23 zł.

70. Kafilerja.

(Zakład dla przerabiania padliny).

Przerobiono 50 sztuk koni, 36 sztuk bydła rogatego, 12 cieląt, 74 sztuk nierogacizny, 215 psów, 6 kotów, 15 sztuk drobiu, 1 sarnę, 40 kg. wędlin, narządów wewnętrznych 5.200 sztuk, razem wagi około 37.328 kg.

Z przeróbki padłych, wzgl. zabitych zwierząt wyprodukowano 3.804 kg. tłuszczu i 6.319 kg. mączki.

Dochód ze sprzedaży tłuszczu i mączki wyniósł 2.497·10 zł. brutto.

71. Topiarnia łoju.

Budynek na topiarnię łoju wystawiony został w 1925 kosztem 4 przedsiębiorców, zajmujących się topieniem łoju, którym wynajęto ten budynek w 1925 na lat 10 za czynszem 300 zł. rocznie.

72. Rzeźnia końska.

Oprócz rzeźni w dzielnicy Grzegórzki istnieje druga rzeźnia w dzielnicy Podgórze, w której bije się tylko konie.

W roku 1929 zabito 2.584 koni. Zniszczono całych sztuk 2, narządów wewnętrznych 52.

Opłata za użycie Rzeźni wynosiła po 7 zł. od sztuki, dochód brutto wynosi 17.994·50 Zł.

Personal składa się z zarządcy i stróża.

73. Centralna Targowica na bydło.

Spędzono na Targowicę miejską:

bydła grubego . .	31.906 sztuk
cieląt	34.563 „
owiec i kóz . . .	153 „
nierogacizny . . .	51.610 „
razem zwierząt . .	118.232 sztuk

Z tego poszło:

na konsumcję miejscową	114.131 sztuk
„ „ gmin okolicznych	3.956 „
„ eksport	145 „

Opłaty:

a) opłaty targowe wynosiły w r. 1929:
1) od cieląt, owiec i kóz . . . —·75 gr. od sztuki
2) od bydła rog. rosłego i nierogacizny . . . . 3·— zł. „ „

b) opłata stajenna:

Opłata ta wynosiła w roku 1929 po 50 gr. od sztuki na dobę, od bydła rogatego rosłego, zaś od cieląt, owiec, kóz i świń po 20 gr. na dobę;

c) opłata wagowa po 30 gr. od każdego zwierzęcia;
d) opłata za oględziny weterynarskie:
1) od cieląt, owiec, kóz po . . 50 gr. od sztuki
2) „ bydła rogatego rosłego po . 1 zł. „ „
3) „ nierogacizny . . . . . 1 „ „ „
e) opłata od wozów wjeżdżających na Targowicę wynosi po 50 gr. od wozu.

Dochody z opłat wynosiły:

z opłat targowych i wagowych . .	289.731·05 zł.
z opłat stajennych	26.551·— „
za oględziny weteryn.	112.707·80 „
od wozów	7.460·— „
Ogólny dochód z Targowicy na bydło . .	436.449·85 zł.

Centralna Targowica na bydło zostaje pod bezpośrednim zarządem dyrektora Rzeźni m. a nadto jednego lekarza weterynaryjnego, jednego manipulanta i 4 stróżów.

Na Targowicy m. czynną jest Kasa Targowa, którą na mocy kontraktu prowadzi Spółka „Caro". Zadaniem Kasy Targowej jest udzielanie rzeźnikom i masarzom krótkoterminowego kredytu w formie wypłacania za nich ceny kupna sprzedawcom.

Dochód z Kasy Targowej za udzielenie lokalu i za prawo prowadzenia wyniósł za rok budżetowy 1928/29 — 76.418·82 zł., za rok 1929 wpłynie po zamknięciu rachunków.

74. Targowica na konie i drzewo na Zabłociu.

Magistrat pobiera na Targowicy na konie i drzewo na Zabłociu następujące opłaty:
a) od koni po 1·50 zł. od sztuki,
b) od świń hodowlanych po 50 gr..
c) od drzewa 1 zł. od fury,
d) postojowe 50 gr. od wozu.

Dochód brutto z Targowicy na konie i drzewo wyniósł 20.151·50 zł.

75. Ogrody miejskie.

a) PLANTACJE W ŚRÓDMIEŚCIU.

Gospodarka Zarządu Ogrodów miejskich w roku sprawozdawczym miała szersze zadania, niż w latach ubiegłych, a to wskutek bardzo ciężkiej i długo trwającej zimy, która w stanie zadrzewienia plantacyj poczyniła znaczne szkody. Skutkiem niezwykłego opóźnienia się wiosny, dopiero z początkiem kwietnia rozpoczęto roboty wiosenne bardziej intenzywnie, gdyż okres wiosenny był krótszy, niż w normalnych latach. Przystąpiono przedewszystkiem do wygrabienia i oczyszczenia trawników z liści, śmieci, przekopano dużą część gazonów, zniszczonych wskutek długotrwałych śniegów i obsiano je na nowo trawą. Jeszcze w jesieni 1928 roku zaprojektowano zmianę otoczenia pomnika Straszewskiego, a na wiosnę po przekopaniu całej tej części plant i nawiezieniu gliną, zasadzono róże pienne i krzaczaste własnej hodowli, tworząc tam piękny zakątek róż kwitnących przez całe lato aż do późnej jesieni. W innych częściach plantacyj dosadzono i uzupełniono grupy róż tak, że w roku sprawozdawczym wysadzono ogółem przeszło 4.000 róż. Jak corocznie tak i w tym roku obsadzono kwietniki plant, zmieniono niektóre w rysunku, ozdobiono kwiatami dywanowemi i rabatowemi, utrzymując je w kwitnącym stanie przez cały okres wegetacji. Nadprogramową pracę stanowiło usuwanie drzew i krzewów zmarzniętych. Wycięto i wykopano około 160 drzew starych. Roboty te wykonano częściowo we własnym zarządzie, częściowo oddano do wycięcia przedsiębiorcom. Drzewa wycięte użyto na materjał stolarski, mniej zdatny na opał. Doły pozostałe po wykopanych drzewach zasypano ziemią i zasiano trawą. Na miejsce usuniętych zasadzono 150 młodych drzew i 200 krzewów. We własnym zarządzie naprawiono około 200 ławek. W okresie letnim podczas silnych upałów, panujących w roku bieżącym, skupiano siły robocze głównie koło należytego podlewania i kropienia kwietników, gazonów a także i krzewów delikatniejszych, ażeby je uchronić przed wyschnięciem i wypaleniem przez słońce.

b) PLANTACJE IM. PREZ. J. DIETLA.

Plantacje te doprowadzone już do normalnego stanu, wymagały przez cały rok stałej opieki ze względu na bardzo ożywiony ruch publiczności i prace połączone z utrzymaniem w porządku trawników, ścieżek i ogrodzeń. Oczyszczono i usunięto zmarznięte drzewa i krzewy, dosadzając nowych krzewów około 80 sztuk i drzew 25 sztuk.

c) PARKI MIEJSKIE.

W parkach miejskich przeprowadzono w roku sprawozdawczym gruntowne odmładzanie trawników zachwaszczonych i wyjałowionych. I tak w Parku Krakowskim przekopano $^3/_4$ powierzchni trawników, a w Parku Dra Jordana $^1/_2$, zasiewając je świeżą trawą. Jak wszędzie tak i tutaj ucierpiały drzewa i krzewy; zmarznięte drzewa usunięto, oczyszczono pozostałe, dosadzając braki. Szpalery grabowe i tuje w Parku Dra Jordana oczyszczono, przycięto i uformowano na nowo. Naprawiono ścieżki zniszczone przez zimę, ogrodzenia i ławki.

d) SKWERY I ULICE.

Skwery w mieście, w szczególności na ul. Retoryka, na pl. Kazimierza Wielkiego, w Alei 3-ch wieszczów, w ul. Brzozowej, na pl. Groble utrzymywane były przez cały rok w należytym stanie, koszono trawniki, czyszczono ścieżki, naprawiano ogrodzenia; na skwerach już zakrzewionych oczyszczono przymarznięte krzewy, przycinano je, podlewano w czasie upałów, dosadzano brakujące; na pl. Groble wysadzono około 200 sztuk krzewów w grupach i 920 sztuk na żywopłoty.

W roku sprawozdawczym powstał nowy skwer w mieście na ul. Krótkiej o pow. 513 m^2, gdzie po zregulowaniu terenu i ogrodzeniu prowizorycznem zasiano trawę i wysadzono

drzewa oraz żywopłot. Również nowy skwer powstał na pl. Bawół o pow. 741 m^2.

Największe spustoszenie poczyniła zima w drzewach na ulicach miasta, gdzie wymarzło około 3.000 drzew. Drzewa te trzeba było usunąć oraz oczyścić drzewa nadmarznięte. Z wczesną wiosną przystąpiono częściowo do wysadzania nowych drzew, ale wskutek spóźnionej pory, okres sadzenia był bardzo krótki tak, że zdołano tylko zasadzić 250 drzew, resztę zasadzono w jesieni. Ogółem zasadzono około 3.000 drzew. W okresie letnim przeprowadzono okopywanie drzew, ażeby spulchnić ziemię, a przez to dopuścić powietrze do korzeni. Zasadzone młode drzewka zaopatrzono w kosze ochronne.

e) SZKÓŁKA DRZEW I KRZEWÓW OZDOBNYCH W DĘBNIKACH.

Szkółka drzew i krzewów w Dębnikach prowadziła w roku sprawozdawczym intenzywną pracę około hodowli drzew, krzewów i róż krzaczastych. W zimie przygotowano sadzonki krzewów ozdobnych w różnych gatunkach i odmianach w ilości około 15.000 sztuk, które z wiosną wysadzone zostały na grunt. W okresie zimowym przeprowadzono naprawy narzędzi, okien inspektowych, skrzyń, przygotowano maty ze słomy na nakrywanie inspektów, przerabiano komposty i nawozy, z nastaniem wiosny rozpoczęto wysiewy nasion w inspektach. Półroczne sadzonki wysadzono na grunt do dalszej hodowli, zyskując w ten sposób około 10 tysięcy drzew i krzewów. W okresie letnim przeprowadzono przycinanie i oczkowanie drzew i krzewów. W jesieni dokonano wysadzenia drzew i krzewów na plantach, ulicach i parkach. W okresie sprawozdawczym ogród hodowlany wyprodukował około 214.000 sztuk roślin kwiatowych dywanowych i rabatowych, wysadzonych następnie na kwietniki i rabaty oraz około 6.900 sztuk roślin szklarniowych kwitnących i zielonych, zużytych dla dekoracji plantacyj, gmachów urzędowych itp.

f) MIEJSKI ZAKŁAD OGRODNICZY PRZY CMENTARZU RAKOWICKIM.

Praca Zakładu na Cmentarzu zdążała do uzyskania efektów estetycznych, a w ogrodzie do wyprodukowania odpowiedniej ilości sadzonek kwiatów wiosennych, letnich i jesiennych dla pokrycia zapotrzebowania prywatnego. Inwentarz Zakładu powiększono przez zakupno roślin twardolistnych, używanych na dekorację w kaplicy i przy grobach.

Zakład opiekuje się grobami osób zasłużonych dla miasta i kraju (17 grobów) oraz grobami oddanemi Zakładowi w opiekę.

Gospodarka Zakładu w roku sprawozdawczym przedstawia się cyfrowo następująco:

1) w obsłudze było grobów 939
2) jednorazowo oczyszczono grobów 253
3) ożużlowano mogił 761
4) usypano mogił ziemnych 450
5) ubrano kwiatami wiosennemi grobów . . . 231
6) ,, ,, letniemi ,, . . . 836
7) ,, ,, jesiennemi ,, . . . 176
8) sprzedano kwiatów w kiosku za 15.360 zł.

Dochód ogólny za czas od 1/IV—9/XII 1929 r.	83.371·42 zł.
Dochód przypuszczalny od 9/XII—1/IV 1930 r.	10.000·— ,,
Razem	93.371·42 zł.
Wydatki przewidziane w r. 1929/30 . . .	64.742·— ,,
Przypuszczalny czysty dochód	28.629·42 ,,

76. Park miejski „Las Wolski“.

I. Rozbudowa Parku.

a) BUDOWLE.

Poza coroczną konserwacją istniejących altan, budek i wychodków, odnowiono gajówki i barak robotniczy; gajówkę Jacka Malczewskiego pokryto nową białą papą, a w domku myśliwskim wykonano naprawę sufitów i pomalowano ściany.

Istniejącą studnię powojskową przy Zwierzyńcu zremontowano, a nadto założono nową studnię przy gajówce Skowronkowy Dół, na 7 m. głębokości, dla użycia wody zaskórnej do potrzeb gospodarczych.

b) DROGI I CHODNIKI.

Wybudowano chodnik dla pieszych po prawej stronie Aleji Kasy Oszczędności na długości 540 mb. z wyszutrowaniem żwirem porfirowym, zadarnieniem szkarp i postawiono sześć ławek. Przy chodniku Prezydenta Lea wydarniowano bankiety. Mostek murowany przy Panieńskich Skałach zaopatrzono w poręcze brzozowe. Wreszcie wykonano nowy chodnik im. Kościuszki od drogi Przegorzalskiej nieopodal Sikornika, aż do drogi okrężnej długości 730 mb o szerokości 3 m.

c) POLANY I ZIELEŃCE.

Polanę Lea jak niemniej polanę Jasną częściowo przekopano i obsiano trawami i łubinem trwałym.

d) KONSERWACJA DRÓG I CHODNIKÓW.

W dziale tym wykonano:

a) gruntowną naprawę nawierzchni chodnika od Panieńskich Skał aż do Wilczego Dołu na długości 2.500 mb.; dokonano konserwacji wszystkich istniejących chodników, deptaków i ścieżek na łącznej długości 14.755 mb. z umieszczeniem nowych ławek i pomalowaniem starych w ilości 80 sztuk;

b) rozszerzono drogę leśną od zamknięcia na Ostrej Górze do bażantarni z nasypaniem haszu dla jazdy automobilowej na długości 500 mb.; odnowiono wszystkie zapory, tablice ochronne i ostrzegawcze tak przy wjazdach do Parku, jak i przy chodnikach w całym Parku;

c) naprawiono drogę główną (Aleja Kasy Oszczędności) od centrali telefonicznej, aż do granicy lasu OO. Kamedułów w Bielanach, a bankiety i rowy dwukrotnie oczyszczono na długości 7.200 mb.;

d) u wjazdu do Parku od strony Woli Justowskiej zasadzono pod przyszłą aleję dęby czerwone na długości ponad 100 m.

II. Regeneracja Parku.

a) ODNOWIENIE.

Jak rokrocznie tak i w bieżącym roku słabo zadrzewione przestrzenie odnowiono sztucznie stosownie do potrzeb gospodarczych i wymagań kultury leśnej. Wysadzono w ten sposób na kilku oddziałach jako przyszłe gospodarstwo choinkowe szkółkowane cztero- i pięcioletnie jodły w miejscach cienistych, w słonecznych zaś świerka; nad Skowronkowym Dołem obsadzono starszemi siewkami pięcioletniej buczyny 1.750 sztuk, nadto wysadzono 1.500 sztuk takich samych siewek bukowych przy chodniku Zdzisława Tarnowskiego. Na spalenisku nad Wolskim Dołem, dalej przy polanie Lea oraz jako poprawka na Zaskalu wysadzono sadzonki trzyletnie czeremchy amerykańskiej — oryginalnego pochodzenia. Tak samo grupami wysadzono czeremchę amerykańską w lukach w Skowronkowym Dole i w zagajniku przy bażantarni. Wykonano poprawkę kultury trójiglicznej na Zaskalu, sadzonkami surmji wspaniałej, klęka kanadyjskiego, orzecha czarnego, sosny czerwonej i modrzewia. Na stoku północnym Skałek i Zielonego Dołu, na gruncie kamienistym, w trudnych warunkach zasadzono świerka sitkajskiego, zaś nad Wolskim Dołem na stoku północnym rozrzucono pojedynczo 300 sztuk starszych 5-cio letnich sadzonek sosny amerykańskiej weymutki. Na dawnej linji świerkowej do Mokrego Dołu zasadzono 1.500 sztuk sosny pochodzenia z trzystoletniego drzewostanu z Białowieży, a również sosny japońskiej żółtej i sosny japońskiej czerwonej. Nad Wolskim Dołem zasadzono w łubinie modrzewia europejskiego starszego, wreszcie jako przyszłe solitery rozsadzono w szkółce na Pustelniku sadzonki sosny amerykańskiej i jodły pospolitej, oraz wykonano poprawkę na Sowińcu świerkiem, jaworem, lipą, jak niemniej przy bażantarni jodłą, świerkiem, czeremchą i łubinem. Jako pojedyncze drzewa ozdobne, wysadzono na Celinach jodłę kalifornijską rozrzuconą po całym obszarze.

Łącznie wysadzono z iglastych:

jodły pospolitej 11.400 sztuk, świerka pospol. 7.440 sztuk, sosny amerykańskiej 600 sztuk, modrzewia europejskiego z Sudetów 3.250 sztuk, świerka sitkajskiego 2.800 sztuk i sosny pospolitej 1.500 sztuk.

Z liściastych:

buka 3.250 sztuk, czeremchy amerykańskiej 3.115 sztuk, surmji wspaniałej 180 sztuk, klęka kanadyjskiego 40 sztuk, orzecha czarnego 20 sztuk, jawora 200 sztuk, lipy 210 sztuk.

Razem na ogólnej przestrzeni 4 ha wysadzono 34.000 szt.

Wszystkie wymienione sadzonki dla ochrony przed szkodami, a głównie dla pielęgnacji, wypalikowano.

b) ROZSADNIKI.

Dla odnowienia Parku Zarząd Parku Wolskiego utrzymuje stale 9 szkółek siewnych i drzewnych na przestrzeni 161 arów, a roczny zapas sadzonek wynosi przeciętnie 500.000 sztuk. W tej liczbie mieszczą się gatunki drzew tak krajowych, jak i zagranicznych w wieku od 1 do 5 lat i wyżej.

Z wiosną 1929 roku po wydobyciu potrzebnych sadzonek do odnowienia Parku, dla zalesień ochronnych itp. na wolnych grzędach przeszkółkowano 5.000 sztuk jodły 2 letniej, 5.000 sztuk sosny czarnej 1 letniej i 300 sztuk daglezji zielonej 2 letniej, oraz zasiano odpowiednią ilość nasienia drzew potrzebnych do odnowienia lasu.

Łącznie zakupiono i wysiano 19 kg. nasion.

W związku z zapoczątkowaniem akcji hodowli jedwabnictwa przez Ligę Pracy Kobiet Polskich w Krakowie, Zarząd Parku przystąpił również do tej akcji, produkując sadzonki morwy białej na razie w trzech rozsadnikach.

c) UŻYTKOWANIE.

Użytkowanie Parku aż do uregulowania gospodarki przyszłym planem gospodarczym — niema miejsca, a Zarząd ogranicza się jedynie do koniecznych czynności pielęgnacyjnych.

III. Ochrona ptactwa i założenie zwierzyńca.

1. Dla ochrony ptactwa pożytecznego i śpiewającego zakłada się konieczne i potrzebne urządzenia jak poidła, baseny, sztuczne gniazda po drzewach i krzewach. W bieżącym roku sprowadzono ze Szwajcarji z Zurychu dalsze wzory tanich i praktycznych karmników w różnych typach i odmianach.

2. Istniejącą bażantarnię z roku na rok się rozszerza przez własną hodowlę sztuczną i w sposób dziki, sprowadzając dla odświeżenia krwi nowe sztuki; w roku bieżącym zakupiono 8 sztuk bażantów.

3. Dla szerszej publiczności, a głównie dla młodzieży szkolnej i dziatwy, utrzymuje się w Parku Wolskim zwierzyniec fauny krajowej, który z dniem 6 lipca b. r. otworzony dla publiczności, posiada dotąd 108 okazów zwierząt i ptaków jakoto: wilki, dziki, jelenie, sarny, borsuki, lisy, świstaki, świnki morskie, chomiki, króliki, żółwie, wiewiórki, kuny leśne itp. — z ptakow zaś drapieżnych: orły, puhacze, myszołowy, jastrzębie, błotniaki, sowy płomykówki, wreszcie z innych ptaków: bociany czarne, synogarlice, gołębie, sroki, wrony, kawki itp. Zwierzyniec zwiedziło w czasie od 6 lipca do końca października 1929 roku 7.852 osób.

W roku bieżącym przybyły między innemi dary: dwa jelenie z tych 1 ze Spały, dar Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, dwa czarne bociany, odyniec i trzy wilki poleskie, jeleń, borsuk, orzeł krzykliwy, sarna, 2 lisy karpackie i trzy wiewiórki, błotniak, dwa orły, pięć chomików, dwa dzikie króliki, jastrząb gołębiarz, dwa susły, trzy świnki morskie, jedna wiewiórka, jeden rogacz, trzy krzywonosy.

4. Łowiectwo. Dla podniesienia stanu zwierzyny i chowu tejże utrzymuje się własny obwód łowiecki, dzierżawi się na razie dwa okręgi sąsiednie gminnej spółki łowieckiej na Bielanach i w Chełmie; w toku pertraktacji, dla arondacji

i ochrony zwierzostanu, jest dzierżawa trzeciego okręgu gminnego w Przegorzałach.

Wydatki złączone z powyższemi działami w roku bieżącym wynosiły łączną kwotę 15.600 zł., zaś przychód ze wstępów opłacanych przez publiczność za 4 miesiące letnie dał kwotę 3.353 zł. 70 gr.

IV. Plan gospodarczy.

Z okazji wystawy poznańskiej w roku bieżącym sporządzono na podstawie szczegółowych dat pomiarowych trzy mapy, a to: mapę drzewostanów wedle stanu z roku 1918, przedstawiającą gospodarstwo po przyjęciu przez Gminę miasta Krakowa; mapę obrazową Parku Las Wolski w klasach wieku drzewostanów według stanu z grudnia 1928 roku, oraz mapę pomiarowo-gospodarczą Parku miejskiego Las Wolski według stanu z roku 1928, z podziałem przestrzennym i graficznem oznaczeniem wszelkich dat i szczegołów od czasu objęcia daru Kasy Oszczędności miasta Krakowa przez Gminę miasta Krakowa.

Sporządzono także relief przedstawiający dokładny obraz całości Lasu Wolskiego.

Przeprowadzono również sprawdzenie i ustalenie granic całej obwodnicy Parku miejskiego Las Wolski na długości 10.000 mb. tj. 10 kilometrów i ustawiono 300 graniczników kamiennych.

W ten sposób załatwiono zaległą i konieczną potrzebę ubezpieczenia całej własności Parku.

V. Zalesienia ochronne — Parki dzielnicowe.

Niezależnie od rozbudowy Parku miejskiego Las Wolski prowadził Zarząd miasta także prace około zalesień ochronnych, pod przyszłe parki dzielnicowe na Skałach Twardowskiego, Krzemionkach i Bonarce.

W roku bieżącym z powodu opóźnionej wiosny wykonano tylko część tego, co zamierzano wykonać i tak: na Skałach Twardowskiego przeprowadzono poprawki na przestrzeni 6 ha i dokonano nowego zalesienia na 1 ha, na Krzemionkach poprawiono powstałe braki na zalesieniach w latach poprzednich na przestrzeni 2.50 ha, na Bonarce zapoczątkowano i wykonano nowe zalesienie na przestrzeni 4 ha głównie sadzeniem sosny czarnej.

Poprawki wykonano starszemi sadzonkami szkółkowanemi drzew liściastych, a głównie szpilkowemi, do których użyto przedewszystkiem sosny czarnej, a częścią siewem z ręki również nasieniem sosny czarnej.

Na wszystkich tych trzech objektach istnieją rozsadniki na obszarze 37 arów według potrzeb corocznych odpowiedniem nasieniem uprawiane.

Wszystkie tak prowadzone zalesienia ze względu na istniejące stosunki miejscowe dla ochrony przed szkodami, muszą być ubezpieczone; zalesienia te są ogrodzone drutem kolczastym na słupach w kombinacji ze sztangami żelaznemi. Ogrodzenie to w tym roku wykonano na długości 480 mb.

Mimo tej ochrony, szkody tak w ogrodzeniach, jak w plantacjach i inwentarzu są bardzo znaczne i wymagają stałej opieki, oraz wybudowania budynków strażniczych.

77. Cmentarze miejskie.

a) CMENTARZ RAKOWICKI.

Na cmentarzu rakowickim pochowano w okresie sprawozdawczym 2.842 zmarłych, w tem 263 w grobach murowanych, a 2.579 w grobach ziemnych czasowych i stałych.

Ekshumacyj dokonano 160.

Wyznaczono miejsc pod groby stałe ziemne o wymiarze 1·60 m^2 215

Wyznaczono miejsc pod groby murowane 60

W okresie sprawozdawczym:

a) wyszutrowano 864 mb. nowych ścieżek, nałożono nawierzchnie na starych ścieżkach na długości 1.241 mb. oraz wybrukowano podworzec w budynku admin. 25×9 mb.

b) wyrównano i skopano kwatery: XIVa, XIVb, Ca, Cb, Cc, Cd, Ba, Bb, Ra, Rb, IX, XIIIa, XIIIb, Ł, oraz plac za pomnikiem Rokitniańczyków. Naprawiono i wyrównano 4.459 mb. rabatek, wykonano 8.295 mb. nowych rabatek i wykopano 45 pniaków po ściętych drzewach.

c) rozebrano 7 pomników, 281 krzyży i 8 attyk ze względu na bezpieczeństwo publiczne. Naprawiono 18 pomników i 6 grobowców wymarłych rodzin. Podwyższono 2 pomniki zasypane ziemią przy regulacji ścieżek. Naprawiono, pogłębiono i wyczyszczono 23 studzienki (wsiąkacze). Naprawiono gruntownie klozety wewnątrz cmentarza.

d) pomalowano 30 ławek gminnych, 19 katafalków i 28 lichtarzy. Ponadto postawiono 167 mb. parkanu od strony Al. Królewskiej, wybudowano nową drewnianą portjerówkę od strony Al. Królewskiej, na podwórzu budynku administracyjnego postawiono szopę drewnianą na narzędzia robocze.

Na wiosnę i w jesieni wyczyszczono gruntownie kwatery i pasy.

Roboty drogowe, ziemne i t. p. rozpoczęto z dniem 2 kwietnia 1929 r.; zatrudniano 14 robotników do dnia 24 sierpnia br., a 28 do dnia 16 listopada 1929 r., z którym to dniem roboty zastanowiono.

b) CMENTARZ PODGÓRSKI.

Na cmentarzu podgórskim poza stałem sprzątaniem wyczyszczono kwatery i pasy na wiosnę i w jesieni. Pozatem cmentarz został już w poprzednich latach doprowadzony do należytego stanu.

Na cmentarzu podgórskim pochowano 402 zmarłych, w tem 12 w grobach murowanych.

Wyznaczono miejsc pod groby stałe ziemne 20, a miejsc pod groby murowane 8.

78. Oświetlenie elektryczne.

W roku ubiegłym rozszerzono znacznie elektryczne oświetlenie publiczne według programu uchwalonego przez Magistrat.

Zrekonstruowano w szeregu ulic stare przedwojenne oświetlenie elektryczne, które nie odpowiadało już dzisiejszym wymaganiom i zamieniono w dzielnicach podmiejskich oświetlenie naftowe na elektryczne, przy znacznem powiększeniu ilości lamp. Ogółem zawieszono 656 lamp, przez co oświetlono 29·5 km. ulic. Oświetlono:

w Dzielnicy I. Śródmieście:

plac Bernardyński. . . . . . 2 lampami

w Dzielnicy VI. Wesoła:

ul. Lubicz . . . . 14 lampami
ul. Topolową . . . . 10 ,,
ul. Rakowicką . . . . 23 ,,
ul. Mogilską . . . . 9 ,,

w Dzielnicy VIII. Kazimierz:

ul. Bożego Ciała . . . . . . 9 lampami
ul. Miodową . . . . 1 ,,
ul. Józefa . . . . 1 ,,
ul. Rabina Meiselsa . . . . . 1 ,,

w Dzielnicy XI. Lndwinów:

ul. Turecką . . . . 5 lampami
ul. Spiską . . . . 7 ,,
ul. Czackiego . . . . 1 ,,
ul. Zatorską. . . . . 5 ,,
bez nazwy . . . . 12 ,,
ul. Swobody . . . . 3 ,,
ul. Ludwinowską . . . . 5 ,,

w Dzielnicy XVII. Krowodrza:

Al. Królewską . . . . 11 lampami
ul. Mazowiecką . . . . 23 ,,
ul. Lubelską . . . . 8 ,,
ul. Sienkiewicza . . . . . . 3 ,,
ul. bez nazwy . . . . 3 ,,
ul. Cieszyńską . . . . 6 ,,
ul. Świętokrzyską . . . . 3 ,,
ul. Wójtowską . . . . 3 ,,
ul. Warzywną . . . . 3 ,,
ul. Rzeczną . . . . 3 ,,
ul. Kujawską . . . . 7 ,,
ul. Swistackiego . . . . 3 ,,
ul. Wrocławską . . . . 36 ,,
ul. Litewską . . . . 16 ,,
ul. Poznańską . . . . 12 ,,
ul. Obożną . . . . 7 ,,
ul. Łokietka . . . . 18 ,,
ul. Friedleina . . . . 10 ,,
ul. Śląską . . . . 6 ,,

w Dzielnicy XVIII. Warszawskie:

ul. Żmujdzką . . . . 7 lampami
ul. Żytnią . . . . 4 ,,
ul. Sadową . . . . 4 ,,
ul. Wiśniową . . . . 2 ,,
ul. Duchacką . . . . 5 ,,
ul. Wileńską . . . . 5 ,,
ul. Celerowską . . . . 13 ,,
ul. Czerwoną . . . . 2 ,,

w Dzielnicy XIX. Grzegórzki:

ul. Piaski . . . . 10 lampami
ul. Gliniana . . . . 17 ,,
ul. Pasterską . . . . 5 ,,

w Dzielnicy XXII. Podgórze:

ul. Józefińską . . . . 8 lampami
ul. Krakusa . . . . 1 ,,
ul. Wita Stwosza . . . . . . 4 ,,
ul. Nadwiślańską . . . . . . 7 ,,
ul. Nad Bulwarami . . . . . 7 ,,
ul. Kącik . . . . 2 ,,
ul. Janowa Wola . . . . . . 1 ,,
ul. Dąbrówki . . . . 1 ,,
ul. Traugutta . . . . 4 ,,
ul. Dąbrowskiego . . . . . . 9 ,,
ul. Rydlówkę . . . . 24 ,,
ul. Wadowicką . . . . 21 ,,
ul. Bonarka . . . . 7 ,,
ul. Łagiewnicką . . . . . . 10 ,,
ul. Czarną . . . . 4 ,,
ul. Zakopiańską . . . . . . 7 ,,
ul. Cmentarną . . . . 1 ,,
ul. Płaszowską . . . . 34 ,,
ul. Sarmacką . . . . 7 ,,
ul. Boczną Sarmackiej . . . . 2 ,,
ul. Gromadzką . . . . 28 ,,
ul. Krzywdy . . . . 7 ,,
ul. Wodną . . . . 5 ,,
ul. Przewóz . . . . 10 ,,
ul. Saską . . . . 7 ,,
ul. Wiejską . . . . 2 ,,
ul. Rybitwy . . . . 2 ,,
ul. Koszykarską . . . . 10 ,,
ul. Myśliwską . . . . 12 ,,
ul. Gumniska . . . . 6 ,,
ul Zadwórze . . . . 3 ,,
ul. Lipową . . . . 6 ,,
ul. Dekerta . . . . 12 ,,
ul. Wałową . . . . 3 ,,
ul. Na Dołach . . . . 1 ,,
ul. Krzywdy . . . . 1 ,,

79. Oświetlenie gazowe.

W okresie sprawozdawczym wykonała Gazownia szereg robót, związanych ze wzmocnieniem oświetlenia publicznego ga-

zowego, w szczególności wymieniono istniejące palniki niskoświecowe na wysokoświecowe w ulicach: Jabłonowskich, Czapskich, stok Wawelu od strony ul. Bernardyńskiej, Studenckiej, Loretańskiej, Kapucyńskiej, Garncarskiej, Bocheńskiej, Sobieskiego, Batorego, Retoryka, Wygoda, Syrokomli, Morawskiego, Kazimierza Wielkiego i Reymonta (16 ulic).

Zwiększono ilość latarń z równoczesną wymianą istniejących niskoświecowych palników na wysokoświecowe w ulicach: Nowej, pl. Nowym, Estery, Izaaka, Kupa, Warszauera, Wąskiej, Mostowej, Skawińskiej, Pl. Wolnica, św. Józefa, Plac Bawół, Jakóba, Bonifraterskiej, Augustjańskiej, Węgłowej, Skałecznej, Miodowej, Bartosza, Rynek Kleparski, Paderewskiego, Krzywej, Krótkiej, św. Filipa, Kurniki, Zacisze, Krupniczej i Aleji Krasińskiego na przestrzeni od Zwierzynieckiej do Smoleńskiej (28 ulic).

Zwiększono ilość latarń istniejących w ul. Słonecznej w przedłużeniu ul. Smoleńsk oraz w ul. Sobieskiego.

Zaprowadzono oświetlenie latarniami wysokoświecowemi w ul. Morsztyna.

Stan latarń oświetlenia publicznego w dniu 31 grudnia 1929 r. w stosuku do stanu w dniu 1 kwietnia 1929 r.:

	Auera	grupowe	intens.	razem
Stan 1 kwietnia 1929	972	443	227	1642
„ 31 grudnia „	717	798	236	1751
Wynik	− 255	+ 355	+ 9	+ 109
Wynik % w stosunku do ogólnej ilości latarń	− 15·5	+ 21·6	+ 0·05	+ 6·65

Natężenie światła 1/IV. 1929 wynosiło 412.240 świec norm.
„ „ 31/XII. „ „ 612.760 „ „
Przyrost natężenia światła wynosi 200.520 „ „
czyli 48·7%.

Koszt inwestycyj oświetlenia wyniósł około zł. 75.000.

W ciągu roku 1929 zniesiono oświetlenie gazowe skutkiem zaprowadzenia oświetlenia elektrycznego w ulicach: Cieszyńskiej, Śląskiej, Lubelskiej, Łokietka, Wrocławskiej, Obożnej, Jagiellońskiej, Gołębiej, Lubicz, Topolowej, Rakowickiej, Kujawskiej, oraz części Mogilskiej, Bożego Ciała, św. Józefa i Rabina Meiselsa (16 ulic).

Rewizja szczelności rurociągów wykazała 48 nieszczelności na rurociągach o średnicy od 35 mm. do 200 mm.

W ciągu okresu sprawozdawczego zbadano 39 km. rurociągu głównego wraz z połączeniami.

79. Gazownia miejska.

Rozpoczęte w poprzednich latach inwestycje zostały w roku 1929 w całości ukończone. W szczególności zmontowano własną centralę elektryczną i puszczono ją w ruch, oraz wykończono budynek kompresorni i opracowano szczegółowy plan budowy fundamentów pod dalekotłocznię i stację pomp amonjakalnych. Z nowych robót rozpoczęto w dniu 2 kwietnia 1929 r. kopanie fundamentów pod budynek żelazno-betonowy dla pieca Nr. IV. dwukomorowego, systemu Koppersa oraz generatora centralnego do opalania tego pieca. Budynek żelazo-betonowy został wykończony z końcem sierpnia 1929 r., przyczem przystąpiono do murowania komór. Budowę tę ukończono z końcem września, poczem przeprowadzono montaż generatora centralnego, a z początkiem listopada przystąpiono do montażu armatury żelaznej pieca, dostarczonej przez firmę Zieleniewski w Krakowie.

Piec zapalono z początkiem grudnia br., uruchomienie zaś pieca i pierwsza produkcja gazu nastąpi w pierwszym kwartale 1930 r.

W nowej kotłowni rozpoczęto i ukończono budowę kanałów dymowych, łączących oba stare kotły z nową kotłownią, dalej zmontowano parociąg dla nowego kotła parowego o powierzchni 100 m^2, wykonano całą instalację zasilającą nowy kocioł wodą, ustawiono injektor, pompę i wentylator powietrzny. Dla piecowni Koppersa zamówiono 2 chłodniki amonjakalne, których montaż rozpocznie się z wiosną 1930 r.; uruchomiono instalację gazolową, mającą na celu karburyzację gazu do normalnej wartości kalorycznej, przy dużej konsumcji w okresie zimy; w końcu poczyniono przygotowania do zmontowania sztucznego ciągu, jako rezerwy dla istniejącego komina piecowni Koppersa.

SIEĆ RUR W MIEŚCIE.

W okresie sprawozdawczym wykonano szereg inwestycyj w sieci rur, w szczególności przedłużono istniejące rurociągi gazowe w ulicach: Juljusza Lea, pl. Nowy, pl. Zgody, Słonecznej, Chocimskiej, Czarnowiejskiej, Mogilskiej, Parkowej, Kupa, Kasprowicza, Moniuszki, Tatarskiej, Smoleńsk, Długiej, św. Łazarza, Świętokrzyskiej, Ks. J. Poniatowskiego, Warneńczyka, Rękawka, al. A. Grottgera i Kujawskiej, tj. w 21 ulicach. Wykonano nowe rurociągi w ulicach: Reymonta, Morsztyna, Misjonarskiej, Janowa Wola, Piaski, Szkolnej, Gnieźnieńskiej, Gramatyka, Bocznej, ul. Skawińskiej na t. zw. Birnbaumówce, Cystersów i Fabrycznej, tj. w 11 ulicach. Wymieniono rurociągi o małym przekroju na większy w ulicach: Batorego, Sobieskiego, Siemiradzkiego, św. Krzyża, Tarłowskiej, Słonecznej, Pl. Nowym, Długiej i Wielopole, tj. w 9 ulicach.

Ogółem ułożono 5.380·50 mb. rurociągu głównego.

W tym czasie wykonano 124 połączeń domowych, do czego zużyto około 800 mb. rur tak, że całkowita ilość ułożonego rurociągu gazowego w r. 1929 wynosi:

głównego . . .	5.380·50 mb.	
na połączenia .	800·— „	
ogółem	6.180·50 mb.	kosztem około 185.000 zł.

OBSŁUGA KONSUMENTÓW.

Wykonano instalacyj:

1) przez własne organa Gazowni	84
2) przez instalatorów prywatnych z polecenia i na rachunek Gazowni	77
3) na rachunek własny instalatorów	347
Razem	508

Kosztorysów wykonano 321; przeróbek już istniejących instalacyj wykonano 236; połączeń domowych z rurociągiem głównym wykonano 124; gazomierzy ustawiono 681.

Na roboty wykonane przez Dział instalacyjny Gazowni oraz instalatorów prywatnych z polecenia i na rachunek Gazowni spotrzebowano rur kutych 4.884·23 mb.

Pogotowie monterskie wzywano 8.375 razy, tj. przeciętnie 37 razy dziennie.

W celu kontroli, propagandy i udzielenia instrukcyj dotyczących kuchen gazowych w domach prywatnych, popularyzatorki obeszły 1.077 mieszkań.

Z nowych instalacyj większych założono urządzenie kuchni na zamku królewskim na Wawelu, zainstalowano 3 kotły samoczynne, 3 sterylizatory i pralnię w szpitalu Bonifratrów, oraz różne aparaty gazowe w szeregu krakowskich fabryk i przedsiębiorstw.

80. Wodociąg miejski.

W ubiegłym roku administracyjnym prowadził Zarząd Wodociągu dalsze inwestycje, w szczególności wyprowadzono przy budowie nowej kotłowni na Bielanach mury pod dach i zmontowano konstrukcję dachową; w budynku warsztatowym na Bielanach przeprowadzono szereg adaptacyj; wymieniono rurociąg żelazny 40 mm doprowadzający wodę do klasztoru OO. Kamedułów na lano-żelazny; rozpoczęto budowę kolejki dojazdowej z Krakowa do Bielan, oraz rampy zjazdowej do filtrów; zasypano i wyrównano w dalszym ciągu teren wodociągowy; dla robót ziemnych zakupiono łopatę mechaniczną.

Rozbudowując urządzenia maszynowe na Bielanach, rozpoczęto, a częściowo również i ukończono montaż żelaznej konstrukcji dachowej w nowej kotłowni, zbiornika żelaznego na węgiel i żórawia o dźwigu 8 ton. W kotłowni przystąpiono do montowania aparatów dla analizy gazów kominowych. W roku 1929 uruchomiono 2 pompy odśrodkowe, pędzone motorami elektrycznemi, o wydajności po 500 m³ wody na godzinę, które uzupełniają istniejące, a niewystarczające już pompy parowe. W związku z ich instalacją przerobiono częściowo istniejący rurociąg tłoczny w hali pomp parowych i wykonano połączenie i początek 2-go rurociągu tłocznego. Obecnie jest w montażu ostatni jego odcinek w hali pomp odśrodkowych z banią powietrzną.

Dla zapewnienia należytego odpompowania wód ściekowych z kanałów hali maszyn, zmotowano nową pompę odwadniającą o średnicy 125 mm.

Równocześnie wykonano dla nowych pomp elektrycznych instalację elektryczną łącznie z konieczną przeróbką i uzupełnieniem głównej tablicy rozdzielczej.

Z drobniejszych robót wykonano instalację ekskawatora w kotłowni, usuwającego gazy z kanałów popiołowych.

W związku z wykonanym nowym rurociągiem do klasztoru OO. Kamedułów, przerobiono rurociągi przy pompie i przy zbiorniku.

Zainstalowano telefon między głównym Zakładem pomp, a halą pomp nad Wisłą.

Dla wodociągu na lotnisko w Rakowicach zmontowano i uruchomiono stację przepompowania przy Al. Królewskiej, obejmującą 3 agregaty pomp odśrodkowych, pędzonych motorami elektrycznemi, wraz z potrzebną instalacją elektryczną. W warsztatach w dworcu wodociągowym przeniesiono stolarnię do nowo dobudowanej części, przeznaczając ubikację po dawnem jej pomieszczeniu na warsztat naprawy wodomierzy i stację prób tychże.

W warsztatach wykonano poza drobniejszemi naprawami gruntowną naprawę 2-ch lokomobili parowych, okna żelazne do nowych warsztatów w Bielanach i Krakowie, oraz do nowej kotłowni, montaż przęseł szynowych dla kolejki do Bielan, rozjazdy i kociołki do tychże, żóraw drewniany dla obsługi pieca wapiennego, łódź, łóżka żelazne dla poczekalni robotniczych, przygotowano materjał drzewny na konstrukcje dachowe nowych budowli, sprzęty biurowe, wykończono 200 sztuk wodomierzy o średnicy 20 mm, 25 sztuk o średnicy 30 mm. i 50 sztuk o średnicy 25 mm, oraz części rezerwowe do wodomierzy.

W robocie znajdują się wozy rekwizytowe dla konserwacji sieci, obrotnice kolejowe, wozy 4-osiowe dla kolejki do Bielan, 15 szt. wodomierzy o średnicy 80 mm, 40 sztuk o średnicy 40 mm i 40 szt. o średnicy 50 mm.

Aparaty dla stacji cechowania wodomierzy są już wysłane; do budowy stacji cechowania przystąpi Zarząd w najbliższym czasie, przeznaczając na to ubikację po hali odżeleziacza w wodociągu rezerwowym.

Zamówiony kompresor przewoźny dla robót przy konserwacji sieci został już dostarczony; dla robót montażowych zakupiono 2 ręczne wiertarki elektryczne.

W sieci rur wodociągowych wykonano:

530·64 mb. rurociągów zamiejscowych

a na terenie miasta

w dzielnicy	III.	4·70	,,	(do hydrantu)
,,	VIII.	118·92	,,	100 mm i 80 mm
,,	IX.	562·20	,,	100 ,, i 80 ,,
,,	XIII.	280·50	,,	100 ,, i 80 ,,
,,	XVI.	24·00	,,	100 ,,
,,	XVII.	42·84	,,	100 ,,
,,	XVIII.	685·67	,,	100 ,,
,,	XIX.	862·42	,,	100 ,, i 80 mm
,,	XXII.	267·62	,,	100 ,, i 80 ,,

Ogółem wykonano 3.379·51 mb. rurociągów wodociągowych, umieszczono 11 zasuw i ustawiono 26 sztuk hydrantów. Napraw uszkodzonych rurociągów uskuteczniono razem 105.

Przeróbek rurociągów wodociągowych z powodu rekonstrukcji ulic, budowy kanałów, zakładania kabli i t. p. wykonano 16; napraw hydrantów na ulicach miasta uskuteczniono 147; zamrożonych hydrantów odzięblono 320; studzien publicznych naprawiono 91; zamrożonych studzien odzię-

biono 45; szybów studziennych przebudowano 6; połączeń wodociągowych wykonano 149 o długości ogólnej 835·37 mb.

W roku sprawozdawczym ustawiono 206 nowych wodomierzy, a naprawiono 2.579 wodomierzy.

Zarząd wodociągu miejskiego wykonał 565 napraw instalacyj wodociągowych w realnościach miejskich oraz zrewidował przez lotną kontrolę 19.962 prywatnych urządzeń wodociągowych, uszczelniając w tym czasie 2.938 wypływów.

82. Elektrownia miejska.

Przyrost ilości konsumentów prądu elektrycznego w roku 1929 wynosił 3.273 tak, że z końcem grudnia 1929 ilość konsumentów wynosiła 33.925. Moc przyłączona wzrosła o 2.667 kW. do ogólnej mocy przyłączonej 37.792 kW. z końcem roku 1929. Zużycie prądu u 29.547 konsumentów mierzone było 30.340 licznikami, a konsumcję 4.378 latarń orjentacyjnych obliczano według stawek ryczałtowych. Z powyższej ilości konsumentów przyłączonych jest na prąd zmienny 23.998, podczas gdy z prądu stałego korzysta jeszcze 5.137 instalacyj, które najdalej do 5-ciu lat mają być na prąd zmienny przełączone.

W roku 1929 prowadzono w dalszym ciągu rekonstrukcję sieci prądu stałego na prąd zmienny w miarę środków finansowych i z uwzględnieniem życzeń konsumentów. Przełączono 158 złączy domowych i 925 konsumentów na prąd zmienny. Nowych złączy domowych wykonano 235.

W związku z rekonstrukcją sieci rozszerzono znacznie sieć prądu zmiennego. Ułożono kabli zasilających na 5.000 wolt 9.034 mb., a kabli rozdzielczych na 220 wolt 10.290 mb.

W myśl nowego uprawnienia, które ma być w najbliższym czasie przez Ministerstwo Robót Publicznych gminie miasta Krakowa udzielone, rozpoczęto elektryfikację gmin przyległych do Krakowa. Sprawa ta uległa pewnej zwłoce wskutek projektu Harrimana. Gmina doszła jednak do porozumienia z firmą W. A. Harriman & Co, która zrezygnowała z elektryfikacji 23 gmin okolicznych na korzyść Elektrowni miejskiej tak, że udzieleniu odnośnego uprawnienia w myśl uchwały Rady miejskiej z dnia 28 grudnia 1928 nic nie stoi na przeszkodzie. Uwzględniając powyższe porozumienie, udzieliło Starostwo Krakowskie zezwolenia na przeprowadzenie przewodów w gminach okolicznych, chcąc przyśpieszyć elektryfikację tych gmin, które wniosły podania o przyłączenie do sieci elektrycznej Elektrowni miejskiej. W roku 1929 przyłączono gminę Prądnik Czerwony, ustawiając stację transformatorową Nr. 111 o mocy 100 KVA i rozprowadzając sieć napowietrzną dla konsumentów prywatnych i dla oświetlenia publicznego. Wkrótce po uruchomieniu sieci było już przyłączonych do powyższej stacji transformatorowej 91 instalacyj świetlnych o łącznej mocy 47 kW i 5 motorów o mocy 13 kW. Dla oświetlenia publicznego zawieszono 55 lamp. Pozatem ustawiono stacje transformatorowe w Przegorzałach (1 stacja), w Woli Justowskiej (2 stacje), w Bronowicach Wielkich (1 stacja), w Białym Prądniku (1 stacja), w Olszy (1 stacja). Z powyższych stacyj jest już czynną stacja Nr. 115 w Przegorzałach, roboty nad rozprowadzeniem sieci dla konsumentów i dla oświetlenia publicznego oraz montaż dalszych stacyj są w toku.

Oprócz stacji transformatorowej dla Prądnika Czerwonego, która stoi na terytorjum Krakowa, wykonano i uruchomiono w obrębie Krakowa następujące stacje transformatorowe:

Nr. 112 przy ul. Słonecznej . . o mocy 100 KVA.
,, 113 ,, ,, Kapucyńskiej . ,, ,, 400 ,,
,, 114 ,, ,, Fabrycznej w Monopolu Spirytusowym o mocy 100 KVA.
Nr. 116 przy ul. Łokietka (Tartak) o mocy 100 KVA.
,, 117 ,, ,, Wolnica . . ,, ,, 300 ,,

Ogółem powiększono moc stacyj transformatorowych o 1.160 KVA tak, że obecnie zainstalowana jest w stacjach transformatorowych moc 15.602 KVA.

Zrekonstruowano, względnie powiększono następujące stacje transformatorowe: Nr. 7 przy ul. Zwierzynieckiej, Nr. 61 w Miejskich Zakładach Sanitarnych, Nr. 36 na Dworcu Towarowym i Nr. 30 w Żeńskiej Szkole Przemysłowej.

W Laboratorjum liczników sprawdzono w roku 1929 ogółem 12.042 liczników, z których zalegalizowano 10.817 w tem własnych 5.777, a obcych 5.040. Z Laboratorjum korzystało 29 elektrowni z całej Polski.

Na pokrycie zapotrzebowania energji elektrycznej wyprodukowała:

Elektrownia	35,250.902 kWh
a sprzedała	25,912.165 ,,
zużyto na własną potrzebę i straty w sieci	9,338.737 kWh

co odpowiada 26.5% produkcji.

Dochód z prądu wynosił	Zł. 9,192.318·03
co w porównaniu z dochodem za r. 1928	,, 8,313.901·49
daje zwyżkę dochodów	Zł. 978.416·54

czyli powiększenie dochodów o 11.8%.

Z robót inwestycyjnych w dziale ruchu wykonano rekonstrukcję kotła Nr. VII. syst. „Garbe“ o pow. ogrzew. 505 m^2. Rekonstrukcja ta polegała na wymianie rusztów na nowe syst. Babcock Wilcox, nowem obmurowaniu i zmianach konstrukcyjnych samych kotłów. Przez tę rekonstrukcję uzyskano znacznie lepszą wydajność kotłów. Oszczędność na węglu wynosiła w r. 1929 okrągło 2.785 ton, co odpowiada przy cenie węgla Zł. 25 za tonę — kwocie zł. 69.625.

Przeprowadzono dalej coroczny remont palenisk w 4-ch kotłach oraz remont 3 turbin. Przystąpiono do zmodernizowania 2 turbin o mocy 750 kW, które po rekonstrukcji będą miały moc 800 kW. Wykonano fundamenty i rozpoczęto montowanie 2 kotłów syst. Babcock Wilcox o pow. ogrzew. 625 m^2. Ustawienie tych kotłów było konieczne celem uzyskania niezbędnej rezerwy kotłowej wymaganej przez Inspektorat Dozoru Kotłów.

Rozpoczęto wykonanie fundamentów pod nową turbinę

przeciwprężną o mocy 1.400 kW. Turbina przeciwprężna o mocy 1.400 kW umożliwi lepsze wyzyskanie nowych kotłów o ciśnieniu 28 atm. w ten sposób, że para z tych kotłów przechodzić będzie po wykonaniu pracy w tejże turbinie do innych turbin o ciśnieniu 12 atmosfer, przez co wyzyska się różnicę ciśnienia między 28 atm. a 12 atm., przy znacznej oszczędności na węglu. Oszczędność ta wyniesie przy 4.500 godzin rocznej pracy turbiny przeciwprężnej według przeprowadzonych obliczeń Zł. 221.630 tak, że koszt turbiny przeciwprężnej będzie w ciągu $1^1/2$ roku zapłacony oszczędnością na węglu.

Rozpoczęto budowę nowej stacji transformatorowej dla prądu jaworznickiego na 60.000/5.000 wolt, oraz budowę żurawia na 35.000 kg. i torów dojazdowych do powyższej stacji. Budynek jaworznickiej stacji transformatorowej I-piętrowy o zabudowanej powierzchni 320 m^2 pomieści w sobie: 2 transformatory o mocy 6.000 kW, 2 transformatory do regulowania napięcia, 1 transformator do gaszenia ładowań atmosferycznych wraz z urządzeniem rozdzielczem i wyłącznikami oraz stację telefoniczną o wysokiej frekwencji syst. Telefunken dla bezpośredniego porozumienia się z elektrownią w Jaworznie. Dwa transformatory o mocy 6.000 kW nadeszły z końcem roku sprawozdawczego, a dalsze materjały nadchodzą tak, że w miesiącu lutym rozpocznie się montaż całego urządzenia.

Roboty nad budową elektrowni w Jaworznie są również w pełnym toku i ustawione już są wszystkie słupy żelazne dla linji przesyłowej Jaworzno-Kraków. Roboty prowadzone są w takiem tempie, że termin kontraktowy rozpoczęcia dostawy prądu do Krakowa wyznaczony na 1 października 1930 r. będzie dotrzymany.

Z dalszych robót budowlanych wykończono II budynek mieszkalny 3-piętrowy przy ul. Słonecznej L.: 4 na 24 mieszkań. Na ukończeniu jest budynek o zabudow. pow. 488 m^2 dla oddziału sieci elektrycznej, który pomieści biura, warsztaty i magazyny tego działu. Przez nadbudowę II piętra domu administracyjnego uzyskano 11 biur dla pomieszczenia działu sprzedaży prądu, przyczem zrekonstruowano klatkę schodową.

Na potrzeby Elektrowni zakupiono parcelę przy ul. św. Wawrzyńca i Dajwór.

Roboty przy oświetleniu publicznem wykonane zostały przez personal biura instalacyjnego. Poza tem biuro to wykonało szereg instalacji w szkołach miejskich, Muzeum Narodowem, Gazowni miejskiej, Teatrze im. Słowackiego i innych domach miejskich; również prowadzono nadal instalację oświetlenia elektrycznego na Wawelu.

Wykonano 3.516 doprowadzeń prądu do instalacyj zgłoszonych przez instalatorów i przeszło 5.000 drobnych napraw i rekonstrukcji.

83. Miejskie Zakłady Ceramiczne.

Stagnacja, jaka w roku 1929 dotknęła budowlany przemysł polski, nie oszczędziła też Miejskich Zakładów Ceramicznych zwłaszcza, że przemysł budowlany, będący podstawą Zakładów najbardziej odczuwa wszelkie wahania ogólnej konjunktury. Dzięki celowej polityce obroty Miejskich Zakładów Ceramicznych cyfrowo w roku 1929 się nie umniejszyły i wynosiły zł. 1,404.112'52.

Likwidacja działu handlowego postąpiła w okresie sprawozdawczym naprzód, powodując zmniejszenie utargów w tychże artykułach z kwoty zł. 418.123 w roku 1927 i zł. 159.769 w roku 1928, do kwoty zł. 65.301'51 w roku 1929, w czem się mieści już sprzedaż piasku.

Analiza cyfr obrotowych poszczególnych działów produkcji wykazuje znaczne zwiększenie zbytu wapna, a to z kwoty zł. 563.786' – w roku 1928 do kwoty zł. 783.188'26 w roku 1929. Powodów należy szukać w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych o bieleniu zagród i chałup, oraz w dostawach wapna dla Zakładów w Chorzowie i Mościcach. Natomiast inne działy wykazują zmniejszenie obrotów, a to: Cegielnia z kwoty zł. 200.982 w r. 1928 do kwoty zł. 167.970 w r. 1929, kamieniołomy z kwoty zł. 207.080 w r. 1928 do kwoty zł. 186.398 w roku 1929 i betoniarnia z cyfry zł. 258.341 w roku 1928 do kwoty zł. 201.253'— w roku 1929. Przyczyn należy szukać w zmniejszeniu się ruchu budowlanego w mieście, oraz w mniejszych inwestycjach Gminy.

Dostawy Miejskich Zakładów Ceramicznych dla Gminy i jej Zakładów wynosiły w roku 1929 zł. 252.282'82 wobec zł. 352.802'— w roku 1928 i zł. 520.211'72 w roku 1927 i stanowiły 18'8% całkowitego utargu wobec 25'4% w roku 1928 i 33'7% w r. 1927.

84. Muzeum Narodowe.

Sprawa budowy nowego gmachu dla Muzeum Narodowego nie posunęła się w r. 1929 naprzód. Na odbytem w czerwcu posiedzeniu Komitetu Muzeum Narodowego omówiono wszechstronnie tę kwestję. Ponieważ co do miejsca pod przyszły budynek niema dotąd ustalonego poglądu, Komitet na tem zebraniu przekazał wybór miejsca specjalnej komisji, która ma zbadać 3 proponowane przez Magistrat miejsca i po dokonaniu wyboru najodpowiedniejszego przedłożyć je Komitetowi do zatwierdzenia. Po ustaleniu placu pod budowę architekci miejscy w porozumieniu z Dyrekcją Muzeum opracują ogólny plan szkicowy rozmieszczenia zbiorów. Szkic ten będzie służył jako informator przy późniejszem szczegółowem opracowywaniu planów.

Sprawa budowy nowego gmachu nie ograniczała się tylko do samych narad, ale przyniosła także kilka modeli plastycznych i planów rysunkowych budowli muzealnych, zaprojektowanych dla trzech różnych miejsc, a to u wylotu ulicy Wolskiej, na Wawelu na przebudowę budynku poszpitalnego i przy ul. Andrzeja Potockiego między wylotem ulicy Zyblikiewicza i Kopernika.

Modele te i plany oraz wykresy objaśniające wzrost w ostatniem 10-cio leciu zbiorów muzealnych, frekwencję,

dane budżetowe itp. były wystawione w pawilonie miasta Krakowa na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu. Pomieszczenie na perjodyczne wystawy zyskał Oddział im. Feliksa Jasieńskiego. Z chwilą bowiem śmierci śp. Włodzimiery Szołayskiej zmarłej w roku 1928, a w roku 1929 po śmierci jednej z lokatorek, mieszkania ich przeszły na użytek Oddziału im. Feliksa Jasieńskiego. W mieszkaniu na I. piętrze po gruntownem odrestaurowaniu, ukończonem dopiero z wiosną 1929 r. urządzono zmienną wystawę części zbiorów Jasieńskiego, na II. p. zaś pomieszczono część zbiorów muzealnych przeniesionych z magazynów w budynku poszpitalnym na Wawelu, gdzie Muzeum zmuszone było znowu oddać dalsze ubikacje. Z końcem kwietnia 1929 r. wyłoniła się sprawa dalszego zmniejszenia magazynów z powodu domagania się oddania trzech sal II. piętra na rzecz Kuratorjum Szkolnego dla kursów nauczycielskich dokształcających. Sale te mieściły bibljotekę, zbiory etnograficzne i gipsowe odlewy, które to działy zostały tu zaledwo przed kilku miesiącami przeniesione po odpowiedniej adaptacji sal. W rezultacie bibljotekę zmagazynowano w kamienicy Szołayskich, zbiory etnograficzne rozdzielono po innych salach I. p., gipsy zaś zgrupowano w jednej sali, która straciła odtąd bezpośrednie połączenie z resztą magazynów.

W dniu 6 kwietnia zmarł założyciel i ofiarodawca Oddziału Muzeum Narodowego swego imienia śp. Feliks Jasieński. Oddział ten dożywotnio przez niego zarządzany przeszedł wskutek tego pod wyłączną opiekę i administrację dyrektora Muzeum.

Dom Szołayskich, przeznaczony wyłącznie na pomieszczenie Oddziału im. F. Jasieńskiego, po śmierci właścicielki oddany został na własność i pod wyłączny zarząd Muzeum, co umożliwiło opracowanie planów nadbudowy III. piętra, wykonanych przez Budownictwo miejskie. Nadbudowa ta z salami o górnem oświetleniu pomieści część zbiorów Oddziału Jasieńskiego, mianowicie galerję obrazów, w skład której wchodzą dzieła artystów z okresu pomatejkowskiego. Dalsze zaś zbiory muszą czekać na swe wystawienie na I. i II. piętrze do czasu, gdy kwestja mieszkających tam obecnie lokatorów zostanie rozwiązaną.

W zakresie adaptacji przeprowadzono gruntowny remont instalacji elektrycznej w Domu Jana Matejki, oraz przywrócono dawny wygląd sieni zniekształconej niegdyś wzniesieniem ścian dla uzyskania sklepu. Ściany te usunięto.

Muzeum Narodowe jako warsztat naukowy z zakresu historji sztuki i kultury polskiej utrzymywało ożywiony kontakt z pokrewnemi instytucjami w kraju i zagranicą, służyło stale fachowemi objaśnieniami, poradami i orzeczeniami, wydawanemi ustnie lub drogą korespondencji. Na interesantów tych składały się osoby prywatne w wielkiej liczbie, instytucje naukowe krajowe i obce, nasze władze państwowe i autonomiczne. Muzeum Narodowe opracowywało nieraz całe referaty, szczególnie dla zagranicy, o sztuce i artystach polskich.

Muzeum Narodowe wydało we własnym nakładzie przy pomocy zasiłku Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego źródłową pracę pt. ,,Obrazy polskiego pochodzenia w Muzeum Narodowem w Krakowie, wiek XIV—XV" z tablicami ilustracyjnemi i. naukowym tekstem, opracowanym przez Feliksa Koperę i Józefa Kwiatkowskiego.

Zarząd Muzeum urządził w ciągu roku 1929 szereg specjalnych wystaw, a to w Sukiennicach: wystawę Sztuki średniowiecznej, dzieł Juljana Fałata, dzieł Jacka Malczewskiego (ostatnie dwie z powodu śmierci tych artystów); na wystawy te złożyły się obrazy ze zbiorów Muzeum i prywatnych właścicieli; Stanisława Szukalskiego, dalej wystawę dzieł w Wieży Ratuszowej, wystawę rzeźby średniowiecznej, w domu Szołayskich wystawę kilimów polskich, dywanów perskich, oraz pasów polskich i perskich ze zbiorów Jasieńskiego. Wystawy te, szczególnie dzieł Szukalskiego i Malczewskiego cieszyły się znaczną frekwencją szerokich kół kulturalnej publiczności.

Zbiory, prócz zakupów z kwot preliminowanych budżetem, powiększyły się także drogą darów. Drogą tą przybyło: 18 obrazów olejnych i akwarel, 1 rysunek, 2 szkicowniki, 1 miniatura, 3 litografje, 7 miedziorytów, 4 sztuki monet, medali i plakiet, 1 rzeźba, 1 odlew gipsowy, boazerja z XVIII wieku z jednego pokoju, 1 kamea, 20 okazów ceramiki i szkła, 1 tkanina, 1 pieczęć, 26 książek i publikacyj, 7 czasopism, 3 dokumenty, 223 fotografje.

Wśród tych darów zwracają uwagę dwa wazony japońskie (cloisonné), darowane do oddziału F. Jasieńskiego przez Dra Adolfa Schwarza, pierścionek z kameą wykonaną przez Marcelego Guyskiego, miniatura i kolekcja 28 medali i monet w srebrze i złocie, dar Franciszka Biesiadeckiego, boazerja z XVIII. wieku, dar Aleksandra hr. Skrzyńskiego i Zygmunta hr. Zamoyskiego, obraz z XVIII. wieku, darowany przez Adama Wolańskiego, dwa obrazy olejne Rembowskiego, przedstawiające górali naturalnej wielkości, uzupełniające serję tych obrazów, dar Antoniego Lindego, obraz olejny Jacka Malczewskiego przedstawiający portret artysty malarza St. Tondosa, oraz akwarela tegoż — dar Schwanitz-Szwantowskiej, dalej kolekcja 11 obrazów olejnych i akwarelowych z zapisu ś. p. Jana Kantego Steczkowskiego, wśród nich prace: Wyczółkowskiego, Stanisławskiego, Tetmajera, Kozakiewicza, Ziomka i innych, kollekcja rysunków architektonicznych, planów ogólnych, rzutów poziomych, przekrojów pionowych, odnoszących się do architektury tak zabytkowej jak i nowoczesnej w 50 ciu miejscowościach Polski. Na zbiór ten składa się przeszło 1.000 kartonów i kalkowanych odbitek, dar Zygmuntowej Hendlowej, która dołączyła jeszcze dwa szkicowniki swego ś. p. męża i 200 fotografij z zabytkowej architektury. Zakupiono 15 obrazów olejnych i akwarel, wśród nich obraz Kotsisa ,,Sierotka" oraz 3 pejzaże St. Żukowskiego, 6 rycin, tekę z drzeworytami Pronaszki, tekę litograficzną z widokami z Wilna, 14 rysunków, 3 rzeźby, z których dwie w drzewie Dunikowskiego, 150 sztuk monet srebrnych piastowskkich, 1 plakietę, 5 oka-

zów artystycznego przemysłu metalowego, 10 okazów polskiej ceramiki i szkła, 5 tkanin, 5 haftów, 3 odznaki wojskowe i masońskie, 7 fotografij i 37 dzieł do bibljoteki z zakresu historji sztuki.

Przy pracach konserwacyjnych zabytków z minionych epok, najwięcej pracy i kosztów poświęcono w tym roku konserwacji obrazów cechowych, restaurowanych przez wybitnego znawcę i specjalistę prof. Wiesława Zarzyckiego. Zabezpieczono w własnych pracowniach przed niszczeniem dalsze tkaniny, stare druki i oprawy.

W roku 1929 przyznało Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego subwencje: a) 3.000 zł. na wydawnictwo naukowego katalogu ilustrowanego zabytków rzeźby średniowiecznej w Muzeum Narodowem w Krakowie, jako uzupełnienie kwoty na ten cel przez Gminę wyznaczyć się mającej, b) 2.000 zł. na restaurację średniowiecznych obrazów i rzeźb.

W roku 1929 zwiedziło Muzeum Narodowe i wszystkie jego oddziały 61.545 osób; w tem wycieczek zbiorowych 932. Dochody ze wstępów wynosiły 45.053 zł. 70 gr.

87. Muzeum Przemysłowe.

Z pośród różnych dziedzin działalności Muzeum Przemysłowego na pierwsze miejsce wysuwa się intensywny rozwój pracowni psychotechnicznej wraz z poradnią zawodową i biurem organizacji pracy.

Rozwój ten obejmuje rozszerzenie zakresu badań psychotechnicznych, oraz pogłębienie i ustalenie metod tych badań.

Rozszerzenie działalności ujawniło się utworzeniem nowego działu badań motorowych tramwajowych; w osobnej sali urządzono dział zawodów komunikacyjnych po przeprowadzeniu studjów w najlepszych tego rodzaju instytucjach zagranicznych.

Różnorodna działalność instytutu, badanie pracowników miejskich, jak straży pożarnej, służby tramwajowej, uczniów szkoły rzemiosł, badania w szkołach zawodowych i powszechnych, prowadzenie poradnictwa zawodowego sprawiły, że życie samo przynosi potrzeby coraz to nowych testów i prób; toteż w obecnym roku instytut po raz pierwszy wkroczył na drogę tworzenia własnych testów i aparatów, dostosowanych do potrzeb naszego społeczeństwa.

Sfera działalności pracowni psychotechnicznej sięga poza Kraków. I tak Instytut Porady Zawodowej w Katowicach został zorganizowany przez tutejszą pracownię, użyczono również fachowej pomocy przy organizowaniu pracowni psychotechnicznej w Sosnowcu. Szereg wielkich firm przemysłowych zamiejscowych zwróciło się do Krakowa w sprawie badań psychotechnicznych personalu.

W zakresie innych dziedzin działalności Muzeum zaznacza się w tym okresie przedewszystkiem dalszy rozwój warsztatów, które wzbogaciły się nowemi urządzeniami i rozwinąć musiały bardzo intenzywną pracę, aby pogodzić zajęcia normalne z zadaniami, nałożonemi przez wystawę poznańską.

a) ZBIORY.

Działalność Muzeum ograniczała się w roku sprawozdawczym do normalnych czynności muzealnych. Zbiory były dostępne dla publiczności w niedziele i święta, dla wycieczek zaś, dla osób przyjezdnych, oraz dla osób przeprowadzających fachowe studja w każdym czasie. W tym okresie zwiedziło zbiory 262 osoby, ponadto oprowadzono pod fachowem kierownictwem 47 wycieczek (1.337 osób).

Z ważniejszych darów otrzymanych w tym czasie wymienić należy dary p. A. Kriegerowej, a to 1 stół rzeźbiony, 1 krzesło rzeźbione, szafkę oszkloną, 5 okazów koronek, 2 wazoniki steingutowe, 1 kubek porcelanowy, 9 naczyń szklanych, 1 fajeczkę glinianą, Ks. J. Makłowicza obrazek Chrystusa w huculskiej ramie, śp. Gen. Zdzisława Hordyńskiego 1 matę japońską, Z. Uderskiej 3 sztuki biżuterji, A. Pragera 1 wazon, 1 plakietę glinianą, 1 samowar, 1 okucie od zamku, 2 etui, 11 druków, 1 oryginał okładki. Gen. Truszkowski ofiarował Muzeum 1 ręcznik lniany z orłami, B. Pranza 1 medal bronzowy, W. Chomiacz 7 zabawek ludowych glinianych. Razem sztuk 81.

Do zbiorów zakupiono między innemi 3 chustki białe haftowane (wyrób ludowy z okolic Żywca); 195 próbek galonów; 30 próbek frendzli; 21 próbek lam; 35 fragmentów pasów polskich; 99 próbek koronek złotych; 35 próbek dawnych tkanin; 1 krzyż unicki drewniany; klamrę ozdobną, naszyjnik, 1 guz metalowy; 2 pary kolczyków; 1 czapeczkę, 1 plastron; 58 próbek starych tkanin, haftów i koronek, 16 wazonów i kompozycyj figuralnych steingutowych, projektowanych i wykonanych w Państw. Szkole Przemysłu Art. w Krakowie.

b) BIBLJOTEKA.

W okresie sprawozdawczym prowadzono dalsze prace około skatalogowania księgozbioru i rycin. Ponadto porządkowano materjał fotograficzny z fundacji Kriegerów, sporządzono odpowiedni inwentarz i katalog. Przy bibljotece zorganizowano w tym czasie biuro centralnego katalogu bibljotek miejskich.

Do księgozbioru zakupiono 217 książek, otrzymano zaś w darze 160 dzieł i 30 exlibrisów.

Czytelnie dostępne były dla publiczności codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 5 do 8 wieczorem.

Z bibljoteki korzystało 2.925 osób.

c) PRACOWNIE.

DRUKARNIA. W okresie sprawozdawczym została zmontowana i puszczona w ruch nowa maszyna do druków ilustracyjnych; ponadto sprowadzony został nowy krój czcionek i uzupełniono materjał istniejący.

Obok druków przeznaczonych dla Magistratu, akcydensów dla Towarzystwa Miłośników Książki, oraz licznych druków przeznaczonych na wystawę poznańską, wydano między innemi następujące publikacje „Wzory mebli zabytkowych i nowoczesnych“, „Rzeczy Piękne“, Karola Homolacsa: Stu-

djum formy barwy i Światła, Bronisława Biegeleisena: Uświadomienie zawodowe młodzieży krakowskiej, Padechowicza Marjana: Drewno w przemyśle, rękodziele i gospodarstwie domowem, część I., ,,Gmina miasta Krakowa na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu" (przewodnik).

Pozatem opracowano na Wystawę w Poznaniu tekę, obejmującą wszystkie ważniejsze układy typograficzne wykonane w drukarni Muzeum w latach od 1923—29.

INTROLIGATORNIA. W okresie sprawozdawczym zakupiono pośpieszną maszynę do krajania papieru najnowszego typu; obok prac związanych z broszurowaniem druków własnych, wykonano liczne prace introligatorskie na Wystawę w Poznaniu. W szczególności wykonano 34 oprawy artystyczne na wystawę poznańską, częścią według wzorów własnych, częścią zaś podług projektów uczniów Państwowej Szkoły Przemysłu Artystyczego w Krakowie. Do opraw tych użyto kompletu stempli, opracowanych przez kustosza Muzeum Karola Homolacsa, a wykonanych w warsztacie metalowym Muzeum.

W dziale tym urządzono 2 kursy galanterji skórniczej, oraz kurs złocenia ręcznego.

CYNKOGRAFJA. W okresie sprawozdawczym kliszarnia była nieczynna, natomiast dział fotograficzny zajęty był wykonywaniem licznych zdjęć dla ilustrowanych wydawnictw muzealnych oraz, na P. W. K.

W pracowni wykonano znaczną ilość odbitek z klisz, pochodzących z fundacji Kriegerów, częścią dla bibljoteki (dział fotografij), częścią dla osób prywatnych, częścią zaś dla 2 tek architektonicznych Krakowa, przeznaczonych na wystawę poznańską.

HAFCIARNIA. W okresie tym zajęta była pracownia naprawą gobelinów, brokatów, kilimów i haftów przeważnie dla katedry na Wawelu. Ponadto wykonano 2 sztandary, przeprowadzono szereg napraw konserwatorskich i wykonano szereg robót dla Muzeum Przemysłowego.

Jako eksponaty na P. W. K. wykonano nowy komplet kostjumów dla lalek ,,Szopki Krakowskiej".

W pracowni przeprowadzony został kurs haftu kolorowego i trykotarstwa ręcznego.

METALOWNIA. W okresie sprawozdawczym sprowadzono elektryczne urządzenie do galwanotechniki, oraz piłkę mechaniczną.

W związku z wystawą poznańską wykonano szereg prac technicznych, jak okucia do modeli, instalacje do wodotrysku, aparatu kinematograficznego, oświetlenia makiet teatralnych itp.

Jako eksponaty o charakterze przemysłowo-artystycznym wykonano świecznik, naczynia i biust Dra A. Baranieckiego.

W warsztacie metalowym przeprowadzony został kurs spawania elektrycznego, kurs spawania gazowego, dokształcające kursy dla uczniów cyzelerskich, bronzowniczych, rytowniczych i tłokarskich.

STOLARNIA. W okresie sprawozdawczym, poza sprzętami oraz innemi drobnemi robotami dla potrzeb Muzeum, wykonano na wystawę poznańską kilka modeli gmachów zabytkowych i mostów, oraz stoiska pod eksponaty, prócz tego garnitur przeznaczony do wnętrza, reprezentującego wytwórczość warsztatów muzealnych. Z dniem 1 października 1929 r. rozpoczął się całoroczny kurs mistrzów stolarskich, zorganizowany po raz pierwszy w Krakowie.

d) KURSY.

W okresie sprawozdawczym zorganizowano całoroczny kurs rysunków geometrycznych, o frekwencji uczniów 24; 2 kursy rysunków stolarskich, uczniów 38; kurs rysunków zawodowych dla przemysłu budowlanego, uczniów 15; 2 kursy rachunkowości ogólnej, uczniów 45; półroczny kurs rysunków zawodowych dla metalowców, uczniów 10; kurs fryzjerski (dla pomocników), uczniów 31; 2 kursy trykotarstwa ręcznego, uczniów 102; kurs galanterji skórniczej (niższy), uczniów 12; kurs galanterji skórniczej (wyższy), uczniów 10; kurs obsługi kotłów parowych, uczniów 23; kurs spawania metali gazowo-elektr., uczniów 44; kurs obsługi silników spalinowych, ucz. 24; dokształcający kurs dla uczniów cyzelerskich, bronzowniczych, rytowniczych i tłokarskich, uczniów 34; kurs obsługi maszyn parowych, uczniów 32; kurs robót ozdobnych dla kobiet, uczn. 52; kurs imitacji drzewa i marmuru (dla lakierników i pokostników), uczniów 38; kurs dekoracji świetlnej wystaw sklepowych i reklamy świetlnej, uczniów 27; wykłady elektrotechniki ogólnej, uczniów 27; kurs typograficzny uczniów 8; kurs krawiecki, uczniów 40; kurs mistrzów stolarskich, uczn. 11.

e) WYSTAWY.

W roku 1929 zorganizowano wystawę kilimów wykonanych w wytwórni ,,Kilim Polski" podług projektów Prof. B. Tretera, oraz wystawy robót wykonanych na kursach, a mianowicie wystawę robót trykotarskich i haftów; wystawę galanterji skórniczej; wystawę druków i książek wykonanych na zjazd Bibljofilów w Poznaniu, a nadto urządzono wystawę exlibrisów słowiańskich, zorganizowaną przez Towarzystwo Miłośników Książki.

f) WYCIECZKI.

Muzeum organizowało wycieczki dla absolwentów kursów do Wieliczki, Borku Fałęckiego, (do fabryki sody, walcowni żelaza), na Bielany do Wodociągu, do Elektrowni miejskiej, Fabryki Zieleniewskiego, Gazowni i na Śląsk do Królewskiej Huty.

g) KINO.

W czasie od października do grudnia 1928 r. i od lutego do kwietnia 1929 roku wyświetlono ogółem 97 filmów z dziedziny przemysłu, krajoznawstwa, sportu i t. p. przy frekwencji 19.836 osób. Od dnia 1 lipca do 31 grudnia 1929 roku odbyło się 37 przedstawień kinomatograficznych przy frekwencji 7.500 osób.

h) SZOPKA KRAKOWSKA.

Podobnie jak w latach ubiegłych przystąpiono również w okresie Świąt Bożego Narodzenia do wznowienia przedstawień „Szopki Krakowskiej". Odbyło się 12 przedstawień, przy frekwencji 2.440 osób.

i) WYDAWNICTWA.

W roku sprawozdawczym wydano własnym nakładem następujące publikacje:

„Rzeczy Piękne", Rocznik VII. Nr. 10, 11, 12 i Rocznik VIII Nr. 1, 2, 3, 4—6. „Wzory mebli zabytkowych i nowoczesnych" zeszyt 6, 7, 8, 9 i 10. Karola Homolacsa: Studjum Formy Barwy i Światła (dydaktyka obrazowania natury), Marjana Padechowicza: Drewno w przemyśle, rękodziele i gospodarstwie domowem, część I. (opis), Dra Bronisława Biegieleisena: Uświadomienie zawodowe młodzieży rękodzielniczej i sprawozdanie z działalności Pracowni Psychotechnicznej, Dra Medyńskiego: Zdrowie, a wybór zawodu. Katalog Wydawnictw Muzeum Przemysłowego.

W druku:

Leonarda Lepszego: Przemysł Złotniczy w Polsce, Karola Homolacsa: Budowa Ornamentu i Harmonja Barw (dydaktyka zdobnicza), Karola Homolacsa: Podręcznik dla ćwiczeń zdobniczych (wydanie drugie), K. Witkiewicza: Bibljografja Muzeum Przemysłowego 1868—1928.

j) PORADNIA ARTYSTYCZNA.

W okresie sprawozdawczym czynna była stale „Poradnia Artystyczna". Na posiedzeniach rozpatrzono i zaopinjowano projekty przeróbek fasad, projekty szyldów, wywieszek i innych urządzeń reklamowych, oraz projekty nagrobków cmentarnych.

Razem załatwiono do końca 1929 r. 331 spraw.

k) INSTYTUT PSYCHOTECHNICZNY — BIURO PORADY ZAWODOWEJ.

W okresie sprawozdawczym wygłoszono 15 odczytów i referatów na temat zastosowania psychotechniki w szkolnictwie, w wojsku, w rzemiośle, w życiu gospodarczem itd. nietylko w Krakowie, lecz również w Sosnowcu. Prelegentami byli: Dr. Biegeleisen, Dr. Medyński i Dr. Blasberg.

W Pracowni psychotechnicznej zbadano ogółem 4.284 osoby, w tem badań zbiorowych było 3.729, indywidualnych 555. Największą ilość osób zbadano w szkołach powszechnych, następnie w seminarjach oraz w szkole podchorążych.

Zawodowa poradnia przy Pracowni psychotechnicznej udzieliła 118 porad osobom o wykształceniu szkoły powszechnej, średniej i wyższej. Najwięcej życzeń zgłaszających się o poradę było inżynierów i techników, następnie drukarzy, lekarzy, mechaników itd.

l) KOMISJA EGZAMINÓW CZELADNICZYCH I DLA EKSTERNISTÓW.

Egzamina czeladnicze objął w roku sprawozdawczym Urząd wojewódzki. Z ramienia tego Urzędu odbywają się Komisje egzaminacyjne częściowo w Muzeum pod przewodnictwem Dyrektora.

Komisyj tych odbyło się 12: egzaminowano 324 kandydatów dla 28 zawodów.

Komisyj egzaminów szkolnych kandydatów na czeladników odbyło się 10. Egzaminowano 54 kandydatów (16 zawodów).

m) WYSTAWA POZNAŃSKA.

Eksponaty Krakowa obejmowały trzy działy:

I. Administrację miasta: dwa wykresy obejmujące organizację Rady miasta i organizację Magistratu oraz wykazy statystyki ludnościowej i wyznaniowej miasta.

II. Dział kulturalno-artystyczny (Archiwum aktów dawnych, Budownictwo A. i B., Muzea, Teatry, Zarząd Ogrodów miejskich, Zarząd Lasu Wolskiego itd.), obejmujący wykresy, plany, reliefy, fotografje, filmy osobliwości Krakowa, makiety i wydawnictwa.

III. Urządzenia i zakłady dobra publicznego (Elektrownia, Gazownia, Wodociąg, Tramwaj, Zakłady Ceramiczne, Urząd Zdrowia, Zakład Czyszczenia miasta itd.): wykresy, fotografje, reliefy, modele, wydawnictwa.

Ogólna powierzchnia zabudowania obejmowała około 400 m^2.

Muzeum Przemysłowe opracowało projekt i wykonało dekorację pawilonu miasta Krakowa oraz sali kinowej, wykonało większość modeli, mebli, fotografij, druków, opraw, ram, wyrobów metalowych, okuć, lalki do „Szopki", wszelkie opakowania itp.

Udział Gminy miasta Krakowa uwidoczniony został w Katalogu głównym Wystawy w grupie I. B. „Samorządy", w katalogu zaś Związku Samorządów podane jest zestawienie eksponatów. Pozatem Muzeum Przemysłowe wydrukowało szczegółowy katalog rozdawany wycieczkom, oraz osobom interesującym się Pawilonem Krakowskim. Pawilon ten mieścił fontannę wraz z urządzeniem wodnem, 146 tablic statystycznych, planów, map i rysunków; 14 modeli i makiet drewnianych, 6 modeli papierowych; 15 modeli urządzeń technicznych; „Szopkę" z lalkami; 26 sprzętów i gablot, w tem 20 siedzeń w sali kinowej, szereg wyrobów kursów, oraz warsztatów Muzeum; 3 żetony; 100 djapozytów; 80 fotografij urządzeń miejskich; 21 wydawnictw; (w tem monografja miasta Krakowa pt. „Kraków współczesny" z ilustracjami w opracowaniu Tadeusza Przeorskiego), „Przewodnik po Wystawie", katalog wydawnictw Muzeum przemysłowego, 5 albumów, itd. Materjał ten będzie cennym dorobkiem dla celów gminy m. Krakowa, w szczególności daty dotyczące ruchu budowlanego.

Szczegółowe sprawozdanie z ruchu Wystawy, oraz zamknięcie rachunkowe zostanie podane w sprawozdaniu za rok admin. 1930.

Muzeum Przemysłowe zorganizowało propagandę P. W. K. przy pomocy różnych dostępnych mu środków, miedzy innemi

umieszczono 2 afisze dużych rozmiarów w obrębie miasta (na rynku i przed dworcem), a w wydawnictwie ,,Rzeczy Piękne" opublikowano szereg artykułów propagandowych; począwszy od r. 1927 umieszczono tam 16 artykułów, 70 ilustracyj, dotyczących postępu prac na terenach P. W. K., jak również funkcjonowania samej Wystawy.

Celem umożliwienia zwiedzenia Wystawy urzędnikom i pracownikom miejskim, Magistrat przyznał urzędnikom biorącym udział w wycieczce urządzanej przez Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Urzędników miejskich po 3 dni urlopu, oraz zaliczkę w kwocie 120 zł. strącalną w 6 ratach miesięcznych. Wycieczek takich odbyło się dwie przy udziale przeszło 200 osób. Pracownicy miejscy biorący udział w wycieczce urządzonej przez Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Niższych Funkcjonarjuszy miejskich otrzymali po 3 dni urlopu oraz zaliczkę 80 zł. strącalną w 10 ratach miesięcznych. W wycieczce tej wzięło udział około 60 osób. Ponadto odbyły się dwie wycieczki funkcjonarjuszy tramwajowych, zorganizowane przez Dyrekcję Spółki Tramwajowej.

Na Zjazd Związku miast, który odbył się we wrześniu 1929 r. zorganizowano wycieczkę członków Rady miejskiej, w której wzięło udział około 20 osób.

Wystawa miasta Krakowa cieszyła się ogromnem powodzeniem; wyświetlano cały szereg filmów na życzenie zwiedzających, w szczególności żądane były filmy ,,Wesele Krakowskie", ,,Lajkonik", ,,Szopka Krakowska", ,,Zabytki m. Krakowa", ,,Planty" i ,,Straż Pożarna".

Wystawa została zamknięta w dniu ogólnego zamknięcia Wystawy. Wszelkie materjały zwiezione zostały do Muzeum Przemysłowego, przyczem materjały statystyczne oddano do Biura Statystycznego, modele budowli miejskich Budownictwu miejskiemu, zaś reszta materjału oraz modele pozostały w Muzeum Przemysłowem.

Za udział w Wystawie otrzymała gmina miasta Krakowa dyplom zasługi.

88. Teatr miejski im. J. Słowackiego.

Teatr miejski rozpoczął sezon 1928/1929 w dniu 8 września 1928 r. Spóźnienie otwarcia sezonu nastąpiło wskutek rozpoczęcia z końcem czerwca remontu instalacji światła elektrycznego i przeróbki urządzeń elektrycznych z prądu stałego na zmienny, które to prace nie mogły być wcześniej ukończone. W związku z tem zmontowano horyzont panoramiczny na scenie, który musiano przed otwarciem sezonu należycie wypróbować.

Remont powyższy przeprowadzono na podstawie uchwały Rady miejskiej z 24 maja 1928 r.

Sezon zakończył się 15 sierpnia 1929 r. W ciągu tego czasu dano 351 przedstawień, w tem popołudniowych 51, szkolnych 8, popularnych 53. Polskie sztuki zajęły 165 wieczorów. Sztuk autorów polskich wystawiono 11, obcych 19.

Z pośród polskich sztuk wyróżniły się: ,,Róża" Żeromskiego, ,,Achilleis" Wyspiańskiego, ,,Niespodzianka" Rostworowskiego, oraz ,,Krakowiacy i Górale" w inscenizacji Dyr. Nowakowskiego, które osiągnęły niebywałą liczbę 62 przedstawień.

Personal artystyczny składał się z 51 osób, a to 20 artystek i 5 kandydatek, oraz 21 artystów i 5 kandydatów.

Gościnnie występował Aleksander Węgierko w Pigmalionie Shawa, która to sztuka osiągnęła 30 przedstawień.

Rozchód wykazał kwotę 1,135.276 zł. 89 gr.

W tym okresie czasu Gmina dopłaciła do teatru kwotę 346.123 zł. 46 gr., to jest kwotę przewidzianą w Dz. III. budżetu miejskiego.

W szczególności dopłata ta wynosiła przez 7 miesięcy roku budżetowego 1928/1929 z budżetowego kredytu 330 tysięcy po 27.500 zł. miesięcznie i przez 5 miesięcy roku budżetowego 1929/1930 z budżetowego kredytu 315.000 zł. po 26.250 zł. miesięcznie. W ten sposób wypłaciła Gmina Teatrowi kwotę 323.750 zł., resztę wypłaciła Gmina na 41% dodatek świąteczny dla całego personalu Teatru miejskiego analogicznie do podobnego dodatku wypłaconego funkcjonarjuszom miejskim.

Okres prowadzenia Teatru we własnym zarządzie Gminy rozpoczął się w dniu 1/X. 1915, tj. z dniem śmierci śp. Pawlikowskiego ostatniego dzierżawcy Gminy i trwał do 31 lipca 1929 r. czyli lat 14.

Stwierdzić należy, że okres własnego zarządu Gminy przypadł na najtrudniejsze dla Teatru czasy wojny światowej i na okres stagnacji gospodarczej powojennej.

Mimo to dzięki wybitnym fachowym zdolnościom dyrektorów, którzy prowadzili z ramienia Gminy scenę krakowską, w szczególności dyrektorom śp. Rydlowi, następnie Adamowi Grzymale-Siedleckiemu, Teofilowi Trzcińskiemu i Dr. Zygmuntowi Nowakowskiemu, Teatr nie tylko przetrwał najcięższe chwile, ale sumienną i celową pracą artystyczną zdołał wybić się ponad przeciętność, przez co spełnił należycie trudne zadanie utrzymania sceny na poziomie prawdziwej sztuki.

Każdy z dyrektorów Teatru kładł główny nacisk na uzupełnienie inwentarza teatralnego, który po fachowem oszacowaniu okazał znaczną wartość.

Majątek teatralny podzielono na: a) nieruchomy, b) ruchomy, c) inwentarz teatralny.

a) MAJĄTEK NIERUCHOMY STANOWIĄ:

I. Gmach Teatru miejskiego;

1) wewnętrzne jego urządzenie jak instalacja elektryczna, gazowa, wodociągowa, kanalizacja, centralne ogrzewanie, sieć telefonów wewn. lokalnych,

2) wyposażenie widowni meblami stale przytwierdzonemi.

II. Budynek pomagazynowy z kotłownią oraz instalacjami.

III. Budynek po dioramie w podworcu szkoły Wład. Jagiełły.

IV. Budynek poszkolny przy pl. św. Ducha z instalacjami.

V. Budynek magazynowy przy ul. Radziwiłłowskiej.

b) MAJĄTEK RUCHOMY STANOWIĄ:

W gmachu Teatru miejskiego uposażenie wewnętrzne widowni, sceny i zascenia, oraz urządzenia wewnętrzne w budynku pomagazynowym, w budynku poszkolnym i w magazynie teatralnym przy ul. Radziwiłłowskiej.

c) INWENTARZ TEATRALNY:

Inwentarz ten składa się z następujących działów: bibljoteka, dekoracje, meble, rekwizyty, kostjumy męskie i damskie, obuwie, bielizna, peruki, firanki, dywany, nakrycia, zbrojownia, przyrządy i materjały elektryczne i obrazy.

Przeprowadzony szacunek inwentarza teatralnego, a więc jednego tylko działu majątku Teatru miejskiego wykazał wartość 920.000 zł.

Komisja budżetowa na posiedzeniu w dniu 20 lutego 1929 r. uchwaliła przejść do systemu dzierżawy Teatru m. Rezolucję powyższą przyjęła Rada miejska na posiedzeniu w dniu 11 marca 1929 r., a na posiedzeniu w dniu 23 maja 1929 uchwaliła Rada oddać Teatr w dzierżawę pp. Teofilowi Trzcińskiemu i Eugenjuszowi Bujańskiemu, którzy złożyli deklarację, że zatrzymają na stanowisku dyrektora administracyjnego dotychczasowego długoletniego dyrektora Jana Mikuckiego.

Kontrakt dzierżawy opiera się na uchwalonych przez Radę miejską głównych postanowieniach, że:

1) dzierżawa ma trwać trzy lata z prawem wypowiedzenia po pierwszym roku,

2) inwentarz zakupiony przez dzierżawców staje się własnością Gminy do wysokości 30.000 zł. rocznie,

3) w repertuarze zastrzega się przedstawienia popularne i szkolne,

4) subwencja Gminy wynosi 250.000 zł. rocznie,

5) dzierżawcy zwracają Gminie gaże personalu robotniczego przejętego na etat Gminy,

6) podatek biletowy oznacza się na 3% w pierwszym roku dzierżawy,

7) kaucja dzierżawców wynosi 70.000 zł.

Pierwszy sezon dzierżawy Teatru miejskiego rozpoczął się 31 sierpnia 1929 r.

87. Archiwum Aktów Dawnych.

Ze zbiorów Archiwum i Bibjoteki korzystało w roku sprawozdawczym 106 osób w ciągu 252 dni (776 dni pracy), w tem 7 osób z poza Krakowa.

Czynności Archiwum.

W roku bieżącym Archiwum przeprowadziło szereg poszukiwań archiwalnych i udzieliło informacyj historycznych władzom, instytucjom i osobom prywatnym.

W związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i pieczęciach dyrektor Archiwum opracował referat uzasadniający w historycznem oświetleniu konieczność nowelizacji rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, celem zachowania dawnych herbów i pieczęci miast, w szczególności herbu m. Krakowa, używanego przez miasto od r. 1281.

Dyrekcja Archiwum przesłała do Budownictwa miejskiego sprawozdanie, dotyczące zawartości puszek z gałki wieży ratuszowej, wraz z odpisem dokumentu, włożonego do gałki w dniu 5 września 1928 r., po odnowieniu hełmu wieży Ratusza. Tekst tego dokumentu zaprojektował Dyr. Archiwum.

Na skutek kwerendy Magistratu m. Gorlic przeprowadzono szczegółowe poszukiwania archiwalne w sprawie pobytu w Krakowie Ignacego Łukasiewicza, twórcy przemysłu naftowego. W wyniku poszukiwań w materjałach z lat 1850 do 1865 sporządzono kilkadziesiąt odpisów z aktów w sprawie założenia w Krakowie składu nafty przez Ignacego Łukasiewicza. Materjały te mają być zużytkowane do pracy historycznej o działalności Ignacego Łukasiewicza na polu przemysłu naftowego.

Stanisławowi Wysockiemu prof. politechniki w Warszawie udzielono w osobnym referacie szczegółowych informacyj biograficznych co do osoby Tomasza Wysockiego, profesora i prorektora Liceum św. Anny w latach 1812—1832.

Zarządowi m. Żarnowca przesłano wyjaśnienia historyczne o mieście Żarnowcu.

Na skutek kwerend osób prywatnych udzielono między innemi informacyj w referatach: J. Chilkiewiczowej z Dziatkiewicz (wojew. wołyńskie), W. Radyszkiewiczowi z Warszawy, L. Wernerowej z Warszawy, J. Krassowskiemu z Sumina (Pomorze), St. Oczkowskiemu z Lublina, Zdz. Galińskiemu z Warszawy.

Po dłuższych poszukiwaniach w Archiwum miasta Krakowa i innych Archiwach przesłano prof. Uniw. w Montpellier E. Grynfelttowi informacje historyczne i odpisy wierzytelne, dotyczące rodziny Grynfelttów.

Dla Dyrekcji Centralnej Bibljoteki Wojskowej w Warszawie sporządzono spis bibljograficzny prasy okopowej i wydawnictw ulotnych z czasów wojny światowej, znajdujących się w Archiwum Naczelnego Komitetu Narodowego i Legjonów Polskich. Archiwum miejskiemu w Toruniu przesłano odpisy budżetów miasta Krakowa za lata 1927, 1928 i 1929. Stronom prywatnym wydano 7 odpisów wierzytelnych.

Z większych prac archiwalnych przeprowadzono kontrolę wszystkich rękopisów i aktów objętych spisem, a nieskatalogowanych. Po uporządkowaniu i przegrupowaniu zostanie opracowany katalog tych rękopisów.

Dotychczas uporządkowano działy: Wielkorządy krakowskie (54 fasc.), Acta publica (9 fasc.), Variae civitates (79 fasc.), Variae familiae pozakrakowskie (38 fasc.), Variae familiae et personae Cracovienses (131 fasc.), dział: Kraków 1795—1809 (37 fasc.), Kraków 1809—1815 (33 fasc.). Uzupełniono kartkowy indeks do aktów radzieckich Kazimierskich, porządkowano akta i księgi jurydyk.

Ułożono zbiór planów arch. Z. Hendla, obejmujący plany odnawiania kościołów i budynków zabytkowych. Uporządko-

wano akta wojenne z lat 1914—1919 (15 fasc.). Uzupełniono zbiór fotografij i rysunków. Nadto oprawiono rękopisów 25 (tomów 26) i książek 97 (tomów 132).

Nabytki.

Zbiory archiwalne powiększyły się kilku darami. Zygmunt Wdowiszewski z Warszawy ofiarował akta majątkowe i procesowe, dotyczące krakowskich rodzin: Westenholzów i Gebhardtów (z lat 1830—1879). Ppłk. Jan Kostrzewski z Krakowa złożył księgę raportów warty głównej na Ratuszu, obejmującą także raporty z czasów przełomu w r. 1918. Mec. Dr. Klemens Bąkowski ofiarował: 1) Rękopis „Registrum perceptorum ex expositorum testamenti doctoris Bernardi de Cracovia a. d. 1531—1533, 1538", 2) Pisma (wiersze) satyryczne krakowskie (1836—1847), 3) Bilety wstępu i przypomnienia na zabawy towarzyskie w sali Knotza (Hotel Saski) w Krakowie z roku 1836, 4) Autografy Jacka Malczewskiego, Wojciecha Kossaka i Stanisława Tondosa, 5) Księgę pamiątkową zwiedzających Mogiłę Kościuszki (z lat 1914—1929).

Dr. Józef Muczkowski złożył w darze akta Komitetu dla dostarczania książek jeńcom wojennym, znajdującym się w obozach internowanych, w czasie wojny światowej.

Z Archiwum Magistratu otrzymano akta wojenne z lat 1914—1919.

Radca Leonard Lepszy ofiarował puncynę z XVII w. (narzędzie do cieniowania tła i ozdób ornamentalnych na obrazach i przedmiotach srebrnych).

Biuro konserwacji kościoła N. P. Marji złożyło 4 fragmenty kafli wydobytych przy robieniu wykopów dla osuszenia murów kościoła.

Prezydent miasta przesłał krzyż wojskowy mosiężny z r. 1929 stanowiący odznakę jubileuszową 2 p. szwoleżerów w Starogardzie, ofiarowaną Gminie miasta Krakowa.

Zakupiono portret Pfeifra, dyrektora teatru w Krakowie (1830—1840). Ze zbiorów Muzeum historycznego wypożyczono kilku cechom krakowskim tłoki pieczęci cechowych do adresu hołdowniczego rzemieślników dla Prezydenta Rzeczypospolitej w dniu 28 lipca 1929 r. na Wawelu.

Do zbioru fotografij ofiarowali: Stefanja z Szytylińskich 1° v. Kolkiewiczowa 2° v. Barańska 155 fotografij legjonowych, Dr Hładij 3 fotografje dawnych murów miejskich na Kazimierzu, M. Muzeum Przemysłowe 42 fotografje zakładów miejskich, Tow. Miłośników Krakowa 32 zdjęć fotograficznych Krakowa i okolic, wykonanych przez pluton fotogr. 2 pułku lotniczego, Brachowski 7 fotografij z czasów wojny (1915—1916).

Bibljoteka Archiwum powiększyła się w r. 1929 o 321 książek, z czego: darów 189, zakupionych 82, nadesłanych 33, z dawnych druków Archiwum 16, z wymiany 1.

W r. 1929 ukazały się następujące prace naukowe oparte na materjale źródłowym Archiwum:

Bogusławska B., Kongregacja towarzyszy kunsztu drukarskiego w XVII. i XVIII. w. w Krakowie, Warszawa 1929.

Buczkowski K., Dom Hipolitów w Krakowie (Rocznik krakowski XXII.) 1929.

Budka Wł., Bibljoteka Decjuszów (odb. z Silva Rerum IV.) 1929.

Chmiel A., W sprawie herbu i pieczęci m. Krakowa (Dziennik rozporządzeń stoł. król. m. Krakowa Nr. 1 z r. 1929).

Chmiel A., Historja herbu m. Krakowa, tytuły miasta, barwa miasta (odb. z Dziennika rozp. stoł. król. m. Krakowa, Nr. 7 z r. 1929).

Kętrzyński St., Uwagi o pieczęciach Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego (Przegląd histor. VIII.), Warszawa 1929.

Krasicka J., Kraków i ziemia krakowska wobec konfederacji barskiej (Bibljoteka krakowska Nr. 68), Kraków 1929.

Lachs J., Kronika lekarzy krakowskich, Poznań 1929.

Lepszy K., Oblężenie Krakowa przez arcyks. Maksymiljana, (Bibljoteka krakowska Nr. 66), Kraków 1929.

Mapa województwa krakowskiego z doby Sejmu Czteroletniego pod kierunkiem Wł. Semkowicza opracował K. Buczek. Wydawnictwo Komisji Atlasu hist. Pol. Ak. Um. Plan m. Krakowa (dołączony do tej mapy) opracował T. Czort.

Ptaśnik J., Walka o demokratyzację Krakowa (Kwart. hist. 1929).

Siemieński J., Dział staropolski Ministerstwa Skarbu na Powsz. Wystawie Kraj. w Poznaniu 1929.

Szablowski J., Kościół św. Marka w Krakowie (Rocz. krak. XXII.) 1929.

Szumowski Wł., Krakowska szkoła lekarska po reformach Kołłątaja (Bibljoteka krakowska Nr. 67) 1929.

Tomkowicz St., Klasztor szpitalny św. Jadwigi (Rocz. krak. XXII.) 1929.

88. Miejska Kolej Elektryczna.

I. ODDZIAŁ RUCHU.

a) Linje tramwajowe:

Długość	torów eksploatacyjnych	32·644 km.
„	„ zapasowych	0·820 „
„	„ dojazdowych	1·089 „
„	„ na dworcach	1·618 „
	Ogółem	36·171 km.

b) Linje autobusowe:

Linja	OZNACZENIE LINJI	Długość w km.	Data otwarcia
1.	Barbakan—Prądnik Czerwony	3.00	17/I. 1927
2.	Podgórze—Borek Fałęcki	3.85	1/X. „
3.	Podgórze—Prokocim	3.50	1/XII. „
4.	Podgórze—Piaski Wielkie	4.00	8/I. 1928
5.	Poczta główna—Grzegórzki	2.90	1/III. „

Linja	OZNACZENIE LINJI	Długość w km.	Data otwarcia
6.	Salwator—Las Wolski	4.50	26/V. ,,
7.	ul. Straszewskiego—Zakrzówek	2.80	1/X. ,,
8.	Al. Słowackiego—Prądnik Biały	2.60	1/X. ,,
9.	Rynek Podgórski—Kobierzyn	6.55	1/X. ,,
10.	Mały Rynek—Dąbie	3.20	5/IV. 1929
11.	Mały Rynek—Cmentarz	2.25	2/V. ,,
12.	ul. Podchorążych—Bronowice	4.20	1/VI. ,,
14.	Mały Rynek—Rakowice—Lotnisko	4.20	5/XI. ,,

II. WYNIKI EKSPLOATACYJNE.

a) Linje tramwajowe:

Przewieziono osób:

za biletami jazdy	17,092.234
,, abonamentami	1,934.410
,, biletami szkolnemi miesięcznemi	282.922
,, biletami szkolnemi tygodniowemi . . .	353.398
,, biletami szkolnemi tygod. porannemi . .	870.162
,, bloczkami abonamentowemi	653.750
Razem . . .	21,186.876
Przebieżono wozokm. obliczeniowych . . .	2,939.148
,, ,, rzeczywistych	3,230.599

Na 1 wozokm. rzecz. przypada osób 6·55.

Na 1 mieszkańca przypada jazd 101.

Dochód na 1 wozokm. zł. 1·28.

Zużyto prądu: 2,694.375 Kwg.

,, ,, na 1 wozokm. 0·916 Kwg.

b) Linje autobusowe:

Przewieziono osób: 1,686.472.

Przebieżono wozokm. 652.875.

Na 1 wozokm. przypada osób: 2·583.

Zużyto benzyny: 142.057 kg.

Zużyto smarów: 4.255 kg.

III. ODDZIAŁ BUDOWY I KONSERWACJI SIECI.

Wymieniono poczwórne skrzyżowanie torów w Rynku Głównym u wylotu ul. Florjańskiej, około 530 m. b. szyn, 2.460 m. b. drutu miedzianego, 143 m. b. kabla ziemnego.

Zabrukowano 4.110 m^2 bruku między torami, podbito szutrem 1.785 m. b. toru i betonem 400 m. b. toru.

Prócz tego przeprowadzono gruntowne prace około konserwacji całej sieci tramwajowej, wraz ze zwrotnicami i skrzyżowaniami.

IV. ODDZIAŁ WARSZTATOWY.

Tabor wozowy składa się: z 65 wozów motorowych
i z 17 ,, doczepnych.

Oprócz normalnych prac około naprawy i konserwacji taboru, przeprowadzono przeróbkę 2-ch wozów doczepnych normalnotorowych na wozy motorowe, jakoteż przeróbkę 3-ch wozów wąskotorowych wysokiego typu na typ niższy.

Dział samochodowy obejmował: 1 samochód osobowy, 5 samochodów ciężarowych, 2 samochody kontrolne, 1 montażowy i 30 autobusów (w tem w ciągu roku 1929 zakupiono 18 nowych autobusów).

V. KOLONJE DLA MŁODZIEŻY.

Podobnie jak w poprzednim roku i w roku 1929 Krakowska Spółka Tramwajowa utrzymywała kolonje lecznicze dla dzieci swych pracowników w Rabce. Z kolonij tych korzystało: 251 dzieci, w tem 137 dziewcząt i 114 chłopców.

Z kolonji letniej w Kobiernicach korzystało: 40 dzieci, w tem 23 dziewcząt i 17 chłopców, na sezon zaś zimowy do Kobiernic wysłano 20 dzieci, w tem 10 dziewcząt i 10 chłopców.

Koszty utrzymania kolonij pokrywała Krakowska Spółka Tramwajowa. Koszt na dzień i głowę wraz z kąpielami i zabiegami lekarskiemi wynosił około 6 zł.

Ponadto w Zakładzie leczniczym Uniwersytetu Jagiel. dla dzieci gruźliczych w Zakopanem, utrzymuje Krakowska Spółka Tramwajowa dwoje gruźliczych dzieci swych pracowników.

Razem z kolonij i półkolonij leczniczych urządzonych na koszt Miejskiej Kolei Elektrycznej korzystało 463 dzieci.

89. Sądy przysięgłych.

W ciągu roku 1929 ułożył Magistrat listę pierwotną sędziów przysięgłych, obejmującą 6.222 nazwisk obywateli uprawnionych do pełnienia obowiązków sędziów przysięgłych i przesłał ją Prezydjum Sądu Okręgowego w przepisanym terminie.

90. Finanse miasta.

Majątek Gminy oraz zakładów i przedsiębiorstw m. w okresie sprawozdawczym nie uległ zasadniczej zmianie. Długi miasta Krakowa wynoszą obecnie około 22,000.000 zł., a zakładów i przedsiębiorstw miejskich około 7,000.000 zł.

91. Budżet Gminy.

Gospodarka miejska prowadzona jest w granicach rokrocznie uchwalanego przez Radę miejską budżetu, zatwierdzanego przez Urząd wojewódzki. Na okres 1929/30 budżet Gminy zamyka się w ogólnej kwocie wydatków zł. 56,881.292, tj. prawie o 10,000.000 zł. więcej od budżetu na rok 1928/29.

W kwocie tej mieszczą się wydatki zwyczajne złotych 42,044.596 i nadzwyczajne w kwocie zł. 14,836.696.

Budżet administracyjny miejski wynosi:

w wydatkach zwyczajnych	22,909.342 zł.
w wydatkach nadzwyczajnych	9,729.968 ,,
Razem . . .	32,639.310 zł.

Dochody zwyczajne i nadzwyczajne preliminowane były na kwotę zł. 32.640.615.

Budżet przedsiębiorstw miejskich wynosił:

w wydatkach zwyczajnych	19,135.254 zł.
w wydatkach nadzwyczajnych	5,106.728 „
Razem . . .	24,241.982 zł.

Czysty zysk z przedsiębiorstw miejskich preliminowany był na zł. 4.028.338.

92. Ludność miasta.

Z końcem roku 1929 Kraków liczył bez załogi wojskowej 210.632 ludności cywilnej, w tem 93.885 mężczyzn, 116.747 kobiet, 157.378 chrześcijan, 53.254 żydów.

Kraków, dnia 31 stycznia 1929 r.

Inż. Karol Rolle
Prezydent miasta.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.
OBWIESZCZENIA I ROZPORZĄDZENIA.

L. VII. 40661/1929.

ROZPORZĄDZENIE

Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 9 stycznia 1930 r. o zmianie § 87 regulaminu porządkowego.

Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 5 grudnia 1929 Magistrat zarządza co następuje:

§ 1.

§ 87 Regulaminu porządkowego dla miasta Krakowa z dnia 24 sierpnia 1884 w dotychczasowem brzmieniu znosi się, a nadaje mu się brzmienie następujące:

Magistrat może zwolnić właściciela realności od obowiązku utrzymywania stałego stróża domu i zezwolić na pełnienie czynności stróża innej osobie lub na spełnianie czynności tych przez jednego stróża w kilku sąsiednich domach.

§ 2.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. II. 60375/29.

OGŁOSZENIE

w sprawie poboru podatku gminnego do państwowego podatku gruntowego w r. 1930.

Magistrat podaje do wiadomości, że Urząd Wojewódzki w Krakowie reskryptem z dnia 8 listopada 1929 L. Sm. 316/Fin. zatwierdził zgodnie z uchwałą Wydziału Wojewódzkiego uchwałę Rady miasta z dnia 17 października 1929 r., powziętą na zasadzie art. 14 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. Dz. u. Nr. 65 poz. 505 i art. 4 ustawy z 11 sierpnia 1923 r. Dz. u. Nr. 94 poz. 747 w przedmiocie poboru w r. 1930 — na rzecz Gminy miasta Krakowa — dodatku komunalnego do państwowego podatku gruntowego w wysokości 135%, obniżonej według zasad wymienionych w ustępie drugim art. 14 ustawy z 15 czerwca 1923 wyżej przytoczonej.

Dnia 29 stycznia 1930 r.
Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. II. 1575/30.

OGŁOSZENIE

w sprawie poboru dodatku gminnego do państwowego podatku od nieruchomości w r. 1930.

Magistrat podaje do wiadomości, że na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 17 października 1929, powziętej w myśl art. 6 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923. Dz. U. Nr. 94 poz. 747. Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w r. 1930 dodatek komunalny do państwowego podatku od nieruchomości w wysokości 100% tego podatku.

Dnia 29 stycznia 1930 r.
Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. M. U. P. 888/30. Kraków, dnia 29 stycznia 1930.

Zmiana statutu podatku od towarów, przywożonych do Krakowa.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na zasadzie postanowień art. 12, 36 i 37 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dnia 11-go sierpnia 1923 Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747 w związku z § 2 rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lutego 1927 Dz. U. R. P. Nr. 40 poz. 356. Krakowski Urząd Wojewódzki rozporządzeniem z dnia 22 stycznia 1930 l. Sam. 949 zatwierdził Statut uchwalony przez komisję administracyjną Rady m. imieniem tejże Rady na posiedzeniu dnia 18 grudnia 1929 w przedmiocie poboru podatku komunalnego od towarów, przewożonych kolejami żelaznemi i drogą wodną.

Na mocy powyższego rozporządzenia gmina m. Krakowa pobierać będzie podatek towarowy według nowego statutu od dnia 1-go lutego 1930.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

Załącznik do L. M. U. P. 8084/29.

STATUT

podatku od towarów, przywożonych do Krakowa drogami żelaznemi lub drogą wodną.

Przedmiot podatku.

§ 1. Na mocy art. 12 ustawy z 11 sierpnia 1923 Nr. 94 Dz. U. Rz. P. poz. 747 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych gmina miasta Krakowa pobiera podatek od towarów, przywożonych do miasta kolejami i drogą wodną.

§ 2. Od podatku towarowego wolne są:

a) towary, podlegające państwowym podatkom od spożycia, zużycia, względnie produkcji, oraz stanowiące monopol państwowy;

b) ładunki, stanowiące własność Państwa lub samorządu terytorjalnego;

c) artykuły, przeznaczone do odbudowy zabudowań mieszkalnych i gospodarczych, zniszczonych wojną;

d) ładunki, przewożone przez stację kolejową „transito“;

e) przesyłki ekspresowe, bagażowe i pocztowe.

Nadto w myśl art. 34 Rozp. Prezydenta Rzeczy-

pospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 Nr. 42 Dz. U. Rz. P. poz. 372 o rozbudowie miast wolne są od podatku materjały budowlane, o ile są przeznaczone na cele mieszkaniowo-budowlane.

Normy podatku.

§ 3. Podatek od towarów, przywożonych z odległości do 50 km., dalej od towarów, przywożonych w przesyłkach drobnych do 20 kg., wreszcie od towarów poniżej wymienionych wynosi połowę należytości kolejowej za 5 km., a gdy taryfy nie przewidują stawki za taką odległość, trzecią część opłaty przewowowej za 10 km.

Towarami, o których wyżej mowa, są:

1) budulec drzewny nieobrobiony, drzewo celulozowe i osikowe,
2) cegły i dachówki,
3) cement,
4) drzewo opałowe,
5) jaja,
6) kamienie, minerały surowe i zgrubsza obrobione,
7) karpina,
8) ryż surowy, kasza krajowa, groch i otręby,
9) kości surowe,
10) kwas siarkowy i solny i sól glauberska,
11) masa drzewna i celuloza, budulec obrobiony,
12) masa kamienna,
13) melasa,
14) mleko i jego przetwory (nabiał),
15) nawozy sztuczne i naturalne, oraz fosforyty,
16) odpadki skór i obrzynki do 4 cm. szerokości,
17) papa dachowa,
18) pasza, trawa, siano, słoma, plewy,
19) piasek, żwir i glina,
20) rudy, żużle, szlaka, wypałki pirytowe,
21) smoła węglowa surowa i preparowana oraz gudron,
22) szkło tłuczone,
23) szmelc,
24) szmaty,
25) wapień, dolomit, oraz wapno palone,
26) zboże w ziarnie, mąka zbożowa, chleb i suchary z chleba,
27) ziemniaki świeże, jarzyny, warzywa, buraki cukrowe oraz wytłoki buraczane,
28) zwierzęta i ptactwo domowe żywe,
29) żelazo surowe (surówka), żelazo walcowane i odlewy z żelaza, stal w blokach i walcowana,
30) kaolina, siarka i soda, sprowadzane dla wyrobu ultramaryny.

§ 4. Podatek od towarów, przywożonych z odległości od 50 do 200 km., a nie wymienionych w § 3 równa się opłacie przewozowej za odległość 10 km.

§ 5. Podatek od towarów, pochodzących z większej odległości niż 200 km., a nie wymienionych w § 3 równa się kolejowej opłacie przewozowej za 15 km., a gdy taryfy nie przewidują stawki za tą odległość — opłacie przewozowej za 10 km.

§ 6. Podatek towarowy od koni i bydła rogatego rosłego, przysyłanych na sztuki, od których opłatę kolejową oblicza się według sztuk, a nie według wagi, wynosi po 2 zł. od sztuki, od innych zwierząt po 50 gr. od sztuki.

Taryfa podatkowa.

A) Przedmioty, mające ulgę z ustawy (§ 3)

(Przesyłki zwyczajne).

Przedmiot	Drobne	Wagonowo 5.000 kg.	Wagonowo 10.000 kg.	Wagonowo 15.000 kg.
	za 100 kg. — groszy			
Budulec drzewny nieobrobiony, obrobiony, drzewo celulozowe i osikowe, cegła, ziemniaki	20	8	8	8
Drzewo opałowe, karpina .	20	11	11	11
Dachówka	20	10	10	10
Cement do budowy dróg, kamienie budowlane . . .	21	8	8	8
Cement do budowy domów, smoła węglowa	21	12	12	12
Jaja	21	20	20	20
Ryż surowy i kasza krajowa	21	18	16	13
Groch	21	13	13	12
Otręby	21	11	11	10
Kości surowe	49	18	17	16
Kwas siarkowy	30	10	10	10
Kwas solny, żelazo i stal walcowane	30	11	11	11
Sól glauberska	51	19	18	18
Masa drzewna i celuloza .	49	15	14	14
Masa kamienna	49	13	12	11
Melasa, papa dachowa, szkło tłuczone	21	12	12	11
Mleko, nabiał	20	19	16	13
Nawozy sztuczne	30	12	12	12
Fosforyty, glina surowa, ruda żelazna, żużle i szlaka . .	30	9	9	9
Odpadki i obrzynki skór .	49	27	25	25
Pasza bydlęca	20	12	11	10
Piasek i żwir	30	7	7	7
Szmelc	20	12	12	12
Szmaty	49	19	18	18
Wapno	21	10	10	10
Zboże w ziarnie, jarzyny i warzywa świeże	20	13	12	12
Mąka, chleb	20	18	16	13
Zwierzęta i ptactwo domowe żywe	21	20	20	15
Surówka żelazna	30	13	13	13
Kaolina, siarka, soda do wyrobu ultramaryny	30	22	21	21

B). Przedmioty, którym przyznano ulgę uchwałą Komisji administracyjnej z dnia 18 XII. 1929 imieniem Rady m.

(Przesyłki zwyczajne).

Przedmiot		drobne	wagonowe 5.000 kg.	wagonowe 10.000 kg.	wagonowe 15.000 kg.
		za 100 kg. — groszy			
Ryż	do 50 km.	30	20	20	19
	do 200 km.	1.00	72	70	70
	nad 200 km.	1.30	93	90	84
Krochmal pszenny i ryżowy	do 50 km.	30	20	20	20
	do 200 km.	80	70	65	60
	nad 200 km.	1.10	85	80	80
Owoce krajowe	do 50 km.	20	22	21	21
	do 200 km.	80	66	63	60
	nad 200 km.	1.10	68	65	63
Herbata	do 50 km.	35	35	30	30
	do 200 km.	1.20	80	1.00	1.00
	nad 200 km.	1.00	1.00	90	90
Kawa	do 50 km.	35	35	30	30
	do 200 km.	1.20	90	90	90
	nad 200 km.	1.00	90	90	90
Mięso	do 50 km.	25	20	20	20
	do 200 km.	80	80	60	50
	nad 200 km.	1.10	75	70	60
Makaron	do 50 km.	25	20	20	20
	do 200 km.	80	70	70	70
	nad 200 km.	1.10	85	80	75

Przedmiot		drobne	wagonowe 5.000 kg.	wagonowe 10.000 kg.	wagonowe 15.000 kg.
		za 100 kg. — groszy			
Śledzie	do 50 km.	20	12	12	11
	do 200 km.	80	40	40	40
	nad 200 km.	1.00	50	50	40
Świece	do 50 km.	30	30	25	20
	do 200 km.	1.10	80	70	70
	nad 200 km.	1.40	93	90	85
Mydło zw.	do 50 km.	25	20	20	20
	do 200 km.	80	70	70	65
	nad 200 km.	1.10	85	80	75
Słonina i smalec	do 50 km.	21	20	20	20
	do 200 km.	80	70	65	60
	nad 200 km.	1.02	84	80	75
Papier	do 50 km.	21	13	12	12
	do 200 km.	80	42	40	40
	nad 200 km.	1.02	53	50	50

C) Wszystkie przedmioty z wyłączeniem ulgowych pod A i B na podstawie normalnych klas taryfowych.

Przesyłki pośpieszne.

a) normalne (P 1)

drobne (niżej 5.000 kg.) 1/3 za 10 km. 60 gr. za 100 kg.
za 10 km. 180 „ „ „
półwag. (5.000 kg. i więcej) 1/3 za 10 km. 40 „ „ „
za 10 km. 122 „ „ „
całowag. (10.000 kg. i więcej) 1/3 za 10 km. 39 „ „ „
za 10 km. 117 „ „ „
całowag. (15.000 kg. i więcej) 1/3 za 10 km. 37 „ „ „
za 10 km. 113 „ „ „

b) ulgowe (P 2)

drobne . . . . . 1/3 za 10 km. 53 gr. za 100 kg.
za 10 „ 160 „ „ „
półwag. . . . . . 1/3 za 10 „ 35 „ „ „
za 10 „ 107 „ „ „

całowag. (10.000 kg.)	1/3 za 10 km.	34 gr. za 100 kg.
	za 10 „	103 „ „ „
całowag. (15.000 kg.)	1/3 za 10 „	33 „ „ „
	za 10 „	100 „ „ „

Przesyłki zwyczajne.

a) drobne

I klasa	1/3 za 10 km.	53 gr.	za 100 kg.
	za 10 „	160 „	„ „
II „	1/3 za 10 „	51 „	„ „
	za 10 „	154 „	„ „
III „	1/3 za 10 „	49 „	„ „
	za 10 „	148 „	„ „
IV „	1/3 za 10 „	47 „	„ „
	za 10 „	142 „	„ „
V „	1/3 za 10 „	45 „	„ „
	za 10 „	137 „	„ „

b) wagonowe

Klasa	półwag.	(całowag. 10.000 kg.)	(całowag. 15.000 kg.)
1. 1/3 za 10 km.	35 gr.	34 gr.	33 gr.
za 10 „	107 „	103 „	100 „
2. 1/3 za 10 „	33 „	32 „	31 „
za 10 „	100 „	97 „	94 „
3. 1/3 za 10 „	31 „	30 „	29 „
za 10 „	94 „	91 „	89 „
4. 1/3 za 10 „	29 „	28 „	28 „
za 10 „	89 „	86 „	84 „
5. 1/3 za 10 „	28 „	27 „	26 „
za 10 „	85 „	82 „	80 „
6. 1/3 za 10 „	27 „	25 „	25 „
za 10 „	81 „	77 „	76 „
7. 1/3 za 10 „	25 „	24 „	23 „
za 10 „	76 „	73 „	71 „
8. 1/3 za 10 „	24 „	22 „	22 „
za 10 „	72 „	68 „	67 „
9. 1/3 za 10 „	18 „	17 „	17 „
za 10 „	55 „	52 „	51 „
10. 1/3 za 10 „	22 „	21 „	21 „
za 10 „	68 „	65 „	63 „
11. 1/3 za 10 „	21 „	20 „	19 „
za 10 „	64 „	60 „	59 „
12. 1/3 za 10 „	19 „	18 „	18 „
za 10 „	59 „	56 „	54 „
13. 1/3 za 10 „	17 „	15 „	15 „
za 10 „	51 „	47 „	46 „
14. 1/3 za 10 „	18 „	17 „	16 „
za 10 „	56 „	52 „	50 „
15. 1/3 za 10 „	17 „	16 „	15 „
za 10 „	52 „	48 „	46 „
16. 1/3 za 10 „	15 „	14 „	14 „
za 10 „	47 „	44 „	42 „
17. 1/3 za 10 „	17 „	15 „	15 „
za 10 „	52 „	47 „	46 „
18. 1/3 za 10 „	14 „	13 „	13 „
za 10 „	44 „	40 „	39 „
19. 1/3 za 10 „	13 „	12 „	11 „
za 10 „	40 „	36 „	35 „
20. 1/3 za 10 „	13 „	12 „	10 „
za 10 „	40 „	36 „	31 „

za 100 kilogramów

21. 1/3 za 10 km.	68 gr.	66 gr.	71 gr.
za 10 „	205 „	200 „	215 „

za 1 m^2 powierzchni wagonu.

D) Wszystkie przedmioty z wyłączeniem ulgowych pod A i B na podstawie taryf wyjątkowych.

A 1.

obejmuje wszystkie towary, wyszczególnione w klasyfikacji towarów na odległość do 100 km.

Przesyłki pośpieszne.

a) normalne (P 1)

drobne	1/2 za 5 km.	60 gr.	za 100 kg.
	za 10 „	151 „	„ „
półwagonowe . .	1/2 za 5 „	35 „	„ „
	za 10 „	93 „	„ „
całow. (10.000 kg.)	1/2 za 5 „	33 „	„ „
	za 10 „	88 „	„ „
całow. (15.000 kg.)	1/2 za 5 „	32 „	„ „
	„ 10 „	84 „	„ „

b) ulgowe (P 2)

drobne	1/2 za 5 km.	55 gr.	za 100 kg.
	„ 10 „	131 „	„ „
półwagonowe . .	1/2 „ 5 „	31 „	„ „
	„ 10 „	78 „	„ „
całow. (10.000 kg.)	1/2 „ 5 „	30 „	„ „
	„ 10 „	74 „	„ „
całow. (15.000 kg.)	1/2 „ 5 „	29 „	„ „
	„ 10 „	71 „	„ „

Przesyłki zwyczajne.

a) drobne

I klasa	1/2 za 5 km.	55 gr.	za 100 kg.
	„ 10 „	131 „	„ „
II „	1/2 za 5 „	54 „	„ „
	„ 10 „	125 „	„ „
III „	1/2 za 5 „	52 „	„ „
	„ 10 „	119 „	„ „
IV „	1/2 za 5 „	51 „	„ „
	„ 10 „	113 „	„ „
V „	1/2 za 5 „	50 „	„ „
	„ 10 „	108 „	„ „

b) wagonowe

Klasa	półwag.	(całowag. 10.000 kg.)	(całowag. 15.000 kg.)
1. 1/2 za 5 km.	31 gr.	30 gr.	29 gr.
„ 10 „	78 „	74 „	71 „
2. 1/2 „ 5 „	29 „	28 „	28 „
„ 10 „	73 „	70 „	67 „
3. 1/2 „ 5 „	28 „	27 „	26 „
„ 10 „	68 „	65 „	63 „
4. 1/2 „ 5 „	26 „	26 „	25 „
„ 10 „	65 „	62 „	60 „
5. 1/2 „ 5 „	26 „	25 „	24 „
„ 10 „	63 „	60 „	58 „
6. 1/2 „ 5 „	25 „	24 „	24 „
„ 10 „	61 „	57 „	56 „

Klasa	półwag.	(całowag. 10.000 kg.)	(całowag. 15.000 kg.)
7. 1/2 za 5 km.	24 gr.	23 gr.	23 gr.
„ 10 „	58 „	55 „	53 „
8. 1/2 „ 5 „	22 „	21 „	21 „
„ 10 „	54 „	50 „	49 „
9. 1/2 „ 5 „	18 „	17 „	17 „
„ 10 „	42 „	39 „	38 „
10. 1/2 „ 5 „	21 „	20 „	20 „
„ 10 „	51 „	48 „	46 „
11. 1/2 „ 5 „	20 „	19 „	18 „
„ 10 „	48 „	44 „	43 „
12. 1/2 „ 5 „	18 „	17 „	17 „
„ 10 „	44 „	41 „	39 „
13. 1/2 „ 5 „	18 „	17 „	16 „
„ 10 „	41 „	37 „	36 „
14. 1/2 „ 5 „	17 „	16 „	16 „
„ 10 „	42 „	38 „	36 „
15. 1/2 „ 5 „	16 „	15 „	15 „
„ 10 „	39 „	35 „	33 „
16. 1/2 „ 5 „	15 „	14 „	13 „
„ 10 „	35 „	32 „	30 „
17. 1/2 „ 5 „	18 „	17 „	17 „
„ 10 „	43 „	38 „	37 „
18. 1/2 „ 5 „	14 „	13 „	12 „
„ 10 „	33 „	29 „	28 „
19. 1/2 „ 5 „	12 „	11 „	11 „
„ 10 „	30 „	26 „	25 „
20. 1/2 „ 5 „	12 „	11 „	10 „
„ 10 „	30 „	26 „	22 „
za 100 kilogramów			
21. 1/2 „ 5 „	64 „	62 „	66 „
„ 10 „	155 „	150 „	165 „

za 1 m² powierzchni podłogi wagonu.

A 2.

Materjały do budowy i utrzymania publicznych dróg, ulic, regulacji rzek etc.

A. 1/2 za 5 km. 7 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 17 „ „ „
„ 15 „ 18 „ „ „
B. 1/2 „ 5 „ 8 „ „ „
„ 10 „ 19 „ „ „
„ 15 „ 20 „ „ „

C D). Opłaty normalnych klas, zniżone o 50%.

A 3.

Rury żelazne i stalowe.

A. 1/2 za 10 km. 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 71 „ „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 21 „ „ „ „
„ 10 „ 63 „ „ „ „

B 1.

Ziemniaki świeże.

1/3 za 10 km. 11 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 35 „ „ „

B 2.

Nasiona buraków cukrowych.

1/3 za 10 km. 21 20 19 gr. (pół-całow.) za 100 kg.
„ 10 „ 64 60 59 „ „ „

B 8.

Owoce i jagody świeże.

1/3 za 10 km. 19 18 18 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 59 56 54 „ „ „

B 10.

Pasza zielona świeża lub kiszona.

1/2 za 5 km. 12 11 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 30 26 24 „ „ „
„ 15 „ 36 30 27 „ „ „

C 3.

Ryby.

A. 1/3 za 10 km. 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 73 71 „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 29 28 28 „ „ „
„ 10 „ 89 86 84 „ „ „
C. 1/3 „ 10 „ 22 21 21 „ „ „
„ 10 „ 68 65 63 „ „ „
D. 1/3 „ 10 „ 18 17 16 „ „ „
„ 10 „ 56 52 50 „ „ „

D 1.

Drzewo użytkowe.

1/2 za 5 km. 17 16 16 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 39 36 35 „ „ „
„ 15 „ 46 40 37 „ „ „

D 2.

Drzewo (karpina, chróst etc.)

1/2 za 5 km. 11 gr. 11 gr. (całow. za 100 kg.)
„ 10 „ 24 „ 23 „ „ „
„ 15 „ 26 „ 25 „ „ „

D 3 i D 4.

Drzewo użytkowe strugane, ciosane, żerdzie etc.

1/2 za 5 km. 17 16 16 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 37 35 34 „ „ „
„ 15 „ 42 38 36 „ „ „

D 5.

Deszczułki, fryzy etc.

1/3 za 10 km. 17 15 15 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 51 47 46 „ „ „

D 6.

Deski rezonansowe.

1/3 za 10 km. 18 17 16 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 56 52 50 „ „ „

E 3.

Koks węglowy.

1/2 za 5 km. 15 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 34 „ „ „
„ 15 „ 40 „ „ „

E 3 a.

Koks węglowy.

1/2 za 5 km. 14 gr. za 100 gr.
„ 10 „ 32 „ „ „
„ 15 „ 36 „ „ „

E 5.

Miał koksowy.

A. 1/2 za 5 km. 11 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 27 „ „ „
„ 15 „ 31 „ „ „
B. 1/2 za 5 „ 11 „ „ „
„ 10 „ 25 „ „ „
„ 15 „ 29 „ „ „

E 10.

Torf.

1/3 za 10 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 31 „ „ „

G 2.

Wysłodki buraczane.

1/2 za 5 km. 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 19 „ „ „
„ 15 „ 20 „ „ „

G 5.

Wyroby młynarskie.

A. 1/3 za 10 km. 18 17 17 gr. za 100 kg.
B. „ 10 „ 55 52 51 „ „ „

G 6.

Otręby zbożowe.

1/3 za 10 km. 15 14 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 47 44 42 „ „ „

G 9.

Oleje roślinne.

A. 1/3 za 10 km. 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 77 71 „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 11 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 35 „ „ „

G 12.

Drożdże.

drobno 1/3 za 10 km. 49 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 148 „ „ „
wagon. 1/3 „ 10 „ 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 73 71 „ „ „

H 1.

Ruda żelazna.

A. C. 1/2 za 5 km. 9 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 20 „ „ „
„ 15 „ 22 „ „ „
B. 1/2 za 5 „ 8 „ „ „
„ 10 „ 18 „ „ „
„ 15 „ 19 „ „ „

H 2.

Ruda żelazna.

1/3 za 10 km. 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 26 „ „ „

H 5.

Złom żelaza.

1/2 za 5 km. 12 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 28 „ „ „
„ 15 „ 31 „ „ „

H 6.

Surówka żelazna.

A. 1/3 za 10 km. 13 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 29 „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 11 „ „ „
„ 10 „ 35 „ „ „

H 9.

Surówka żelazna.

A. 1/3 za 10 km. 13 13 gr. (całowag.) za 100 kg
„ 10 „ 40 39 „ „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 20 19 „ „ „ „
„ 10 „ 60 59 „ „ „ „

J 6.

Ługi mydlarskie.

1/3 za 10 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 31 „ „ „

K 1.

Cement.

1/2 za 5 km. 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 31 „ „ „
„ 15 „ 35 „ „ „

K 3.

Kamienie, cegły.

A. 1/2 za 5 km. 9 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 20 „ „ „
„ 15 „ 23 „ „ „
B. 1/2 „ 5 „ 10 „ „ „
„ 10 „ 22 „ „ „
„ 15 „ 25 „ „ „

K 4.

P ł y t y i t a f l e z g l i n y.

1/2 za 5 km. 13 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 30 „ „ „
„ 15 „ 33 „ „ „

K 5.

K a f l e g l i n i a n e.

A. drobne 1/3 za 10 km. 47 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 142 „ „ „
wagon. 1/3 za 10 km. 14 13 13 „ „ „
„ 10 „ 44 40 39 „ „ „
B. drobne jak pod A.
wagon. 1/3 za 10 km. 15 14 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 47 44 42 „ „ „
C. drobne 1/3 za 10 km. 49 „ „ „
„ „ 148 „ „ „
wagon. 1/3 za 10 km. 19 18 18 „ „ „
„ 10 „ 59 56 54 „ „ „

K 6.

R u r y k a m i o n k o w e.

A. 1/3 za 10 km. 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 42 „ „ „
B. C. drobne 1/3 za 10 km. 47 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 142 „ „ „
wagon. 1/3 za 10 km. 19 18 18 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 59 56 54 „ „

K 7.

P o r c e l a n o w e n a c z y n i a.

A. drobne 1/3 za 10 km. 51 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 154 „ „ „
wagon. 1/3 za 10 km. 33 32 31 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 100 97 94 „ „ „
B. drobne 1/3 za 10 km. 49 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 148 „ „ „
wagon 1/3 za 10 km. 28 27 26 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 85 82 80 „ „ „

K 8.

W y r o b y z p o r c e l a n y.

A. 1/3 za 10 km. 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 73 71 „ „ „
B. 1/3 za 10 km. 21 20 19 „ „ „
„ 10 „ 64 60 59 „ „ „

K 9.

Inwentarz przemysłu budowlanego.
Normalny podatek zniżyć o 25%.

L 1.

T e k t u r a s u r o w a.

1/3 za 10 km. 18 gr. za 100 gr.
„ 10 „ 54 „ „ „

L 2.

P a p i e r w r o l a c h.

A. B. C drobne 1/3 za 10 km. 49 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 148 „ „ „
A. wagon. 1/3 za 10 km. 21 20 19 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 64 60 59 „ „ „
B. 1/3 za 10 km. 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 73 71 „ „ „
C. 1/3 za 10 km. 29 28 28 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 89 86 84 „ „ „

M 1 Ruda siarkowa co do opłaty = H 1.

M 2.

F o s f o r y t y.

1/2 za 5 km. 9 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 19 „ „ „
„ 15 „ 21 „ „ „

M 3.

K w a s s i a r k o w y.

1/3 za 10 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 31 „ „ „

M 5. Nawozy co do opłaty = M 3.

M 6.

S u p e r f o s f a t y.

A. B. 1/2 za 5 km. 12 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 27 „ „ „ „
„ 15 „ 30 „ „ „ „

M 7.

A z o t a n a m o n.

1/2 za 5 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 22 „ „ „ „
„ 15 „ 25 „ „ „ „

M 8.

Ś r u t k o s t n y o d k l e j o n y.

1/2 za 5 km. 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 30 „ „ „ „
„ 15 „ 33 „ „ „ „

M 9.

S o l e p o t a s o w e n a t u r a l n e.

A. 1/2 za 5 km. 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 19 „ „ „ „
„ 15 „ 21 „ „ „ „
B. 1/2 „ 5 „ 11 „ „ „ „
„ 10 „ 24 „ „ „ „
„ 15 „ 26 „ „ „ „

M 10.

Nawozy.

1/2 za 5 km. 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 19 „ „ „ „
„ 15 „ 21 „ „ „ „

M 11.

Nawozy.

drobne 1/3 za 10 km. 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 44 „ „ „ „
półwag. 1/3 „ 10 „ 13 „ „ „ „
„ 10 „ 39 „ „ „ „
całowag. według opłaty dotyczącej taryfy wyjątkowej (M 5-M 10) za 15.000 kg., podwyższonej o 10%.

O 1.

Konopie i len.

A.	1/3 za	10 km.	13	12	11	gr.	za 100 kg.
	„	10 „	40	36	35	„	„ „ „
B.	1/3 „	10 „	21	20	19	„	„ „ „
	„	10 „	64	60	59	„	„ „ „
C.	1/3 „	10 „	29	28	28	„	„ „ „
	„	10 „	89	86	84	„	„ „ „
D.	1/3 „	10 „	14	13	13	„	„ „ „
	„	10 „	44	40	39	„	„ „ „

R 2.

Wody mineralne.

drobne 1/3 za 10 km. 47 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 142 „ „ „ „
wagon. 1/3 za 10 km. 15 14 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 47 44 42 „ „ „ „

Organa poborowe.

§ 8. Poborem podatku od towarów z ramienia Gminy m. Krakowa zajmuje się Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracja akcyzy), jako odrębny organ dla poboru podatku od towarów i innych opłat ustanowiony.

Osoby obowiązane do płacenia podatku.

§ 9. Każdy, kto wprowadza do Krakowa towary, dowiezione koleją żelazną, winien przed wyprowadzeniem ich z dworca do miasta podać pisemnie lub ustnie dotyczącemu Urzędowi poborowemu jakość i wagę towaru, dołączyć list przewozowy, oraz uiścić przepisany podatek, ewent. wykazać, że są od podatku wolne.

Właściciele zakładów przemysłowych, połączonych torem przemysłowym winni otrzymane towary zgłosić do opodatkowania w podobny sposób jak wyżej i uiścić podatek przed wprowadzeniem przedmiotów na tor przemysłowy.

Towary, dowożone do Krakowa Wisłą, należy zgłosić ustnie lub pisemnie przy podaniu jakości i wagi, oraz opłacić w odnośnym Urzędzie poborowym przed wyładowaniem na brzeg.

Podstawą do wymiaru podatku jest w zasadzie waga, podana w liście kolejowym lub liście ładunkowym. W razie wątpliwości, czy waga podana w liście zgadza się z rzeczywistą wagą towaru, lub w razie braku listu, organa poborowe zarządzą przeważenie.

Przy towarach, przychodzących w opakowaniu, podstawą wymiaru opłaty jest waga brutto, t. j. z opakowaniem łącznie.

Niezapłacenie w terminie podatku pociąga za sobą doliczenie odsetek i kar za zwłokę oraz kosztów egzekucyjnych według postanowień Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 Nr. 46 Dz. U. Rz. P. poz. 401.

Przekroczenia i ich karanie.

§ 10. a) Kto w zamiarze uchylenia się od obowiązku płacenia podatku od towarów składa wobec miejskiego organu Miejskiego Urzędu Poboru (Administracji akcyzy) nieprawdziwe lub niezupełne zeznania, albo w tymsamym zamiarze odmawia odpowiedzi na określone pytania, albo usuwa lub ukrywa towary, podlegające podatkowi od towarów, albo towarów takich nie zgłasza do opodatkowania, podlega karze pieniężnej do wysokości 20-krotnej sumy podatku od towarów utraconej lub na utratę narażonej;

b) kara nie uwalnia podatnika od obowiązku zapłacenia podatku od towarów;

c) współwinny podlega karze na równi ze sprawcą;

d) kto wezwany w charakterze świadka albo znawcy w zamiarze uwolnienia innej osoby od obowiązku płacenia podatku towarowego wobec miejskiego organu Urzędu Poborowego (Administracji akcyzy) odmawia złożenia zeznania lub składa fałszywe zeznania, podlega karze pieniężnej do wysokości 1037·70 zł.

§ 11. Kary pieniężne za czyny wymienione w § 10 wymierza Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracja akcyzy).

Jeżeli strona w ciągu 14 dni po doręczeniu zawiadomienia o karze nie zgłosi ustnie lub pisemnie żądania rozpatrzenia sprawy w drodze sądowej, kara ulega wykonaniu. W razie przeciwnym Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracja akcyzy) winien sprawę skierować do Sądu powiatowego w Krakowie, który wdroży postępowanie karne w myśl ogólnych przepisów.

Kary pieniężne wpływają do Kasy Miejskiego Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracji akcyzy).

§ 12. Kary pieniężne, wymierzone przez Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administrację akcyzy) zamienia Sąd powiatowy w razie niemożności ściągnięcia na karę pozbawienia wolności na czas do 3 miesięcy.

§ 13. Odwołania w sprawach, niniejszym statutem objętych wnosić należy w czasie i trybie, przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Nr. 94 Dz. U. Rz. P. poz. 747.

§ 14. Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracja Akcyzy).

§ 15. Niniejszy statut wchodzi w życie po zatwierdzeniu go przez Wojewodę Krakowskiego z dniem ogłoszenia go w mieście w Krakowie w sposób tu przyjęty.

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

Zmiana
policzbowania domów po prawej stronie ulicy Salinarnej w Dz. XXII. Podgórze w Krakowie, od l. porz. domu 23 do 29.

Wskutek wybudowania nowego domu pod L. sp. 795 Dz. XXII., Magistrat zmienia z dniem dzisiejszym policzbowanie następujących domów w ulicy Salinarnej:

Liczba domu			Właściciel domu	Liczba			Uwaga
spisowa	porząd. dotychczasowa	porząd. nowo nadana		kat. parc.	wykazu hipot. starego	wykazu hipot. nowego	
			Zbieg z ulicą Józefińską				
343	23	23	patrz ulica Lwowska L. p. 27	242	—	376	
795	—	25	Feuereisen Józef i Stefanja (dom nowo wybudowany)	241/2	313	928	II. front od ul. Lwowskiej Lp. 27 a.
520	25	27	patrz ulica Lwowska L. p. 29	241/1	—	313	
608	27	29	patrz ulica Lwowska L. p. 31	240	1115	391	
		Narożnik ulicy Lwowskiej					

Kraków, dnia 16 stycznia 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

Do L. B. S. 131/30.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w październiku 1929 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Część (2/12) domu dwupiętrowego przy ul. św. Józefa L. or. 19 L. sp. 275/VIII nabyli po połowie Abraham i Józef Markowiczowie od Samuela Wienera za cenę 300 dolarów.

2. Część (1/8) domu dwupiętrowego przy ul. Zielonej L. or. 12 L. sp. 143/VII nabyła Sara Grossowa od od Leopolda Grünwalda za cenę 4000 dolarów.

3. Grunt lwh. 611/XVI przy ul. Bronowickiej, nabyli po połowie Józef i Zofja Zmazowie od Zofji z Kowalskich Polewkowej za cenę 2.925 złotych.

4. Grunt lwh. 1028/XIII przy ul. Ks. Józefa, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 669/XIII, nabyli po połowie Władysława z Bojanowskich Oporska i Jan Bojanowski od Konwentu P. P. Norbertanek za cenę 24.290 złotych.

5. Grunt lwh. 614/XVI przy ul. Juljusza Lea, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 444/XVI i lwh. 445/XVI, nabyli po połowie Antoni i Katarzyna Brablecowie od Marjanny z Mysiaków Konikowej za cenę 5.325 złotych.

6. Części (1/12) gruntu lwh. 281/XIX i (1/24) lwh. 282/XIX przy ul. Gęsiej, nabyli po połowie z tych części Grzegorz i Antonina Nowakowie od Anieli i Wiktorji Laryszównych za cenę 1.860 złotych.

7. Dom jednopiętrowy przy ul. Krakowskiej l. or. 11 l. sp. 74/VIII, nabyła Feiga Salz od Chana i Perli Fischerów za cenę 3.750 dolarów.

8. Grunt lwh. 1037/XVII przy ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 74/XVII, nabył Stanisław Dobrzański od Marji z Chwastków Cujanowej za cenę 5.138 złotych.

9. Część (3/32) domu przy ul. Miedzianej L. or. 24 L. sp. 87/XX oraz 3/32 gruntów lwh. 235/XX i lwh. 441/XX przy tejże ulicy, nabyła Agnieszka Matogowa od Tomasza Matogi za cenę 650 złotych.

10. Grunt lwh. 78/XIII przy ul. Ks. Józefa, nabył Andrzej Marchewka od Stanisława Głupczyka za cenę 2.700 złotych.

11. Część (16/28) domu jednopiętrowego przy ul. Grzegórzeckiej L. or. 89, L. sp. 27/XIX, nabył Salomon Wohlfeiler od Józefy z Berskich Tarczałowiczowej, Adama i Wojciecha Berskiego za cenę 34.285 złotych.

12. Grunt lwh. 557/XIX obok ul. Mogilskiej, nabyła Marja z Janków Giedgowdowa od Henryka Guzikowskiego za cenę 2.478 dolarów.

13. Dom parterowy przy ul. Racławickiej L. or. 24, L. spis, 96/XV oraz grunt lwh. 239/XV przy tymże domu, nabył Stanisław Gerlach od Jadwigi z Bielińskich Hirschbergowej za cenę 8.500 dolarów.

14. Dom trzechpiętrowy przy ul. Długiej L. or. 27, L. spis. 44/V, nabyli po połowie Tomasz i Józefa ze Sochów Knoblowie od Marji z Karasiów Rożnowskiej za cenę 40.000 dolarów.

15. Dom dwupiętrowy przy ul. Sobieskiego L. or. 19, L. spis. 271/IV, nabyli Ludwik i Wiktorja z Senderowskich Bartosiewiczowie od Tomasza i Józefy ze Sochów Knoblów za cenę 16.000 dolarów.

16. Dom jednopiętrowy przy ul. św. Teresy L. or. 8, L. spis. 430/V, nabył Dr. Karol Krzetuski od Maksa Markfelda za cenę 40.000 złotych.

17. Część (1/2) domu jednopiętrowego przy ul. Król. Jadwigi L. or. 22, L. spis. 161/XIII, nabyła Antonina z Klimczykiewiczów Pacińska od Anny Hojkowskiej za cenę 12.000 złotych.

18. Grunt lwh. 889/XIII przy ul. Król. Jadwigi. nabył Alojzy Żurak od Franciszka i Zofji Sojów za cenę 1.400 dolarów.

19. Grunt lwh. 533/XX przy ul. Grzegórzeckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 234/XX, nabyli po połowie Stanisław i Wanda Mindlerowie od Marjanny z Kofinów Wiśniewskiej za cenę 5.000 zł.

20. Grunt lwh. 945/XIII przy ul. Król. Jadwigi, nabyli po połowie Marcin i Zofja z Jeziorskich Heretykowie od Leona i Zofji z Wójcików Studnickich za cenę 25.000 zł.

21. Dom jednopiętrowy przy ul. Piekarskiej L. or. 11, L. spis. 51/VIII, nabyła Małka Weindlingowa od Hermana i Amalji Wasserbergów za cenę 6.750 dolarów.

22. Grunt lwh. 760/XIII przy ul. Król. Jadwigi, nabyły po połowie Stefanja Hałuniewiczowa i Marja Soukup od Dr. Józefa Gleitzmana i Anny Sydy za cenę 5.500 dol.

23. Dom parterowy przy ul. Podskale L. or. 5, na realności lwh. 509/XXII, nabyli po 1/3 części Norbert Margulies, Herman Hirsch i Mojżesz Lapides od Adama Lenerta za cenę 2.100 dolarów.

24. Grunt lwh. 1023/XXII przy ul. Łagiewnickiej, nabył Stanisław Kochan od Marji Kochan za cenę 1000 zł.

25. Grunt lwh. 1093/XXI przy ul. Płaszowskiej, nabył Jan Prochowski od Józefa Manieckiego za cenę 1.500 zł.

26. Dom trzechpiętrowy przy ul. Traugutta L. or. 12, L. spis. 754/XXII, nabyli po połowie Henryk i Franciszka Braumanowie od Anieli Zawistowskiej za cenę 28.500 dolarów.

27. Grunt lwh. 1335/XXI przy ul. Płaszowskiej, nabyła Regina Traubman od Leopolda Traubmana za cenę 200 dolarów.

28. Dom jednopiętrowy przy ul. Czarnieckiego L. or. 16, L. spis. 564/XXII, nabyli po połowie Marja i Adam Brzuchowie od Michała Ścigalskiego za cenę 4.500 dol.

29. Dom parterowy przy ul. Wielickiej L. or. 79, L. spis. 195/XXII, nabył Berisch Weinberg od Dr. Zygmunta Lisockiego, Franciszka Mączyńskiego, Józefa Sperlinga, Tadeusza Stryjeńskiego i Dr. Józefa Tauba za cenę 28.755 złotych.

30. Dom jednopiętrowy przy ul. Obopólnej L. or. 14, L. spis. 156/XVI, nabyli po połowie Stanisław i Antonina Julja 2 im. Dudziakowie od Jana Jelonka i Ludwika Klimczyka za cenę 46.500 złotych.

31. Grunt lwh. 761/XVII przy ul. Wojskowej, nabyła Marja z Trzasków Kawalcowa od Jana Zięcika za cenę 1.200 dolarów.

32. Dom parterowy przy ul. Sadowej L. or. 12, L. spis. 23/XVIII, nabyli po 1/3 części Mikołaj i Apolonja Jędrusiakowie i Karol Cichowicz od Kaspra i Anny Habzdów za ceną 22.250 złotych.

33. Część (1/3) domu parterowego przy ul. Podbrzezie L. or. 3, L. spis. 314/VIII, nabyli Löbel Wolwski i Szymon Alster od Fajwla Skóreckiego za cenę 2.000 dol.

34. Dom jednopiętrowy przy ul. Starowiślnej L. or. 28, L. spis. 381/VIII, nabyli Hirsch i Ryfka Sybirscy od Michała Kocha i Szymona Briefla za cenę 21.000 dol.

35. Dom jednopiętrowy przy ul. Duchackiej L. or. 22, L. spis. 136/XVIII, nabyła Stefanja Adamska od Józefy Rutkowskiej za cenę 40.000.

II. Przez inne kontrakty.

1. Grunt lwh. 1019/XVII przy ul. Mazowieckiej oraz części (1/2) domów parterowych przy ul. Mazowieckiej L. or. 137, L. spis. 217/XVII, przy ul. Wrocławskiej L. or. 74, L. spis. 296/XVII i przy ul. Mazowieckiej L. or. 122, L. spis. 154/XVII, łącznej wartości 9.875 zł., nabyła tytułem darowizny Anna Kulkowa od Stanisława Kulki.

2. Dom trzechpiętrowy przy ul. Tarłowskiej L. or. 6, L. spis. 149/III wartości 37.250 dol. nabył Maksymiljan Willer od Ozjasza Grossbarda, Izaka Majera 2 im. Zuckera, wzamian za dom trzechpiętrowy w budowie przy ul. Syrokomli położony na realn. lwh. 2956/XII, wartości 10.000 dolarów.

3. Część (1/4) domu parterowego przy ul. Barskiej L. or. 2, L. spis. 107/XI, wartości 5.158 zł., nabyła tytułem darowizny Julja z Łazarskich Garzyńska od Tadeusza Łazarskiego.

4. Grunt lwh. 366/XIX przy ul. Hetmana Żółkiewskiego, wartości 5.000 zł, nabyła tytułem darowizny Józefa Talaga od Marji 1⁰ Talagowej, 2⁰ Chrząszczowej.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Dom dwupiętrowy przy ul. Krowoderskiej L. or. 42, L. spis. 186/IV, wartości 88.500 zł., nabył w spadku Bronisław Stasicki po śp. Tadeuszu Stasickim.

2. Część (2/4) domu parterowego przy ul. Bonarka L. or. 19, L. spis 644/XXII, wartości 8.267 zł., nabyli w spadku po 1/4 części Kazimierz Paleczek i Emilja z Paleczków Tolpowa po śp. Engelbercie Paleczku.

3. Części (1/2) domu parterowego przy ul. Koszykarskiej L. or. 12, L. spis. 162/XXI oraz gruntów lwh. 1020/XXI, 1028/XXI i lwh. 1251/XXI, łącznej wartości 4.360 zł., nabyli w spadku Florjan i Genowefa Wróblowie, Róża z Wróblów Grzankowa i Marjanna z Wróblów Surówkowa po śp. Katarzynie Wróblowej.

4. Część (3/6) domu parterowego przy ul. Rybitwy L. or. 8, L. spis. 110/XXI, wartości 1.600 zł., nabyli w spadku Kazimiera z Filipków Tyralska 2/3 i Henryk Łodyga 1/3 po śp. Annie z Filipków Łodygowej.

5. Część (2/8) realności położonej przy ul. Gromadzkiej lwh. 970/XXI, wartości 1.000 złotych, nabyli w spadku po 1/8 Jan i Władysław Kuzakowie po śp. Józefie Kuzakowej.

Do L. B. S. 451/30.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w miesiącu listopadzie 1929 r.

Przez kontrakt kupna.

1. Dom jednopiętrowy przy ul. Królowej Jadwigi L. or. 192 L. or. 192, L. spis. 286/XIII, nabyli po połowie Franciszek i Władysława z Sułkowskich Trzaskowie od Józefa i Bronisławy Mączyńskich za cenę 13.000 dolarów.

2. Grunt lwh. 555/IV przy pl. Jabłonowskich — nabyło Towarzystwo Katolickiego Domu Akademickiego w Krakowie od Gminy stoł. król. miasta Krakowa za cenę 72.000 złotych.

3. Część (12/60) domu trzechpiętrowego przy ul. Grodzkiej L. or. 7, L. sp. 85/I, nabyli po 6/60 Jan i Andrzej Kurkiewiczowie od Anny z Kurkiewiczów Węgrzynowej za cenę 5.000 dolarów.

4. Dom parterowy przy ul. Tadeusza Kościuszki L. or. 70, L. sp. 109/XIII, nabyła Olga Franciszka 2 im. z Kozubów Zaborowska od Matyldy Marji 2 im. Mełeszkowej za cenę 5.250 dolarów.

5. Część (1/24) domu dwupiętrowego przy ul. Topolowej L. or. 23, L. spis. 115/VI, nabyła Julja z Piątkowskich Sadowska od Józefa Ostromęckiego za cenę 4.000 złotych.

6. Dom parterowy przy ul. Feliksa Szlachtowskiego L. or. 20, L. spis. 174/XVI, nabyli po połowie Bolesław i Franciszka Rulikowscy od Kazimierza i Wiktorji Ozimków za cenę 1797 dolarów.

7. Dom czteropiętrowy przy ul. Starowiślnej L. or. 68, L. spis. 588/VIII, nabyli po 1/4 części Chaim i Chaja Ehrlichowie, Dawid i Rozalja Mondererowie od Ryfki i Hirscha Sybirskich za cenę 32.500 dolarów.

8. Grunt lwh. 220/XVIII przy Aleji Królewskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 159/XVIII — nabyli po połowie Józef i Antonina Bronisława 2 im. Gebauerowie od Piotra Józefa 2 im. Brzezińskiego za cenę 13.000 złotych.

9. Grunt lwh. 221/XVIII przy Al. Królewskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 159/XVIII — nabyli po połowie Ignacy i Julja z Podrazów Rybkowie od Piotra Józefa 2 im. Brzezińskiego za cenę 21.300 zł.

10. Grunt lwh. 400/XX przy ul. Miedzianej nabyli po połowie Tadeusz i Katarzyna z Gnojków Lenczowscy od Jakóba Eberstarka za cenę 552 dolarów.

11. Dom dwupiętrowy przy ul. Moniuszki L. or. 26, L. spis. 132/XIX — nabyła Helena z Zgaździńskich Obgarowiczowa od Franciszka i Ewy Soczyńskich za cenę 14.500 dolarów.

12. Dom dwupiętrowy przy ul. Skawińskiej L. or. 11, L. spis. 41/VIII, nabyli po połowie Maurycy i Balbina Diamantowie od Rubina i Marji z Gärtnerów Drillerów za cenę 8.000 dolarów.

13. Grunt lwh. 417/XV przy ul. Józefitów — nabyli po połowie Aleksander i Stefanja Markiewiczowie od Henryka Kornbluma i Józefa Penzera za cenę 3.828 dolarów.

14. Dom parterowy — przy ul. Juljusza Lea L. or. 56, L. spis. 114/XV — nabyło Zgromadzenie XX. Misjonarzy w Krakowie na Nowej Wsi od Stanisława i Wiktorji Rompałów za cenę 24.000 zł.

15. Grunt lwh 944/XVII przy ul. Prądnickiej — nabył Bolesław Rychlewski od Edwarda i Estery z Reichów Neumannów za cenę 1.740 dolarów.

16. Grunt parterowy przy ul. Emaus L. or. 12, L. spis. 141/XIII — nabyła Marja z Pająków Jopowa od Jana i Józefy Kmiecików za cenę 16.000 złotych.

17. Część (12/96) domu dwupiętrowego przy ul. Estery L. or. 3, L. spis. 515/VIII, nabyli Salomea Schlaglied, Emil Lerner i Benjamin Spira po 4/96 od Fischla i Majera Schwarzmerów za cenę 1.100 dolarów.

18. Część ($^{12}/_{28}$) domu jednopiętrowego przy ul. Grzegórzeckiej L. or. 89, L. spis 27/XIX, nabył Salomon Wohlfeiler od Jadwigi Uzarowej, Marji Strugałowej, Dra Pawła i Alfreda Berskich za cenę 25.676 złotych.

19. Grunt lwh. 239/VIII przy ul. Starowiślnej, nabyła Gmina stoł. król. miasta Krakowa od Róży i Ireny Wachtel za cenę 3.313 dolarów.

20. Grunt lwh 221/XVIII przy ul. Rakowickiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 19/XVIII, nabył Tadeusz Jan 2 im. Podgórski od Gminy stoł. król. m. Krakowa za cenę 46.930 zł.

21. Część ($^{1}/_{2}$) domu trzechpiętrowego przy ul. Karmelickiej L. or. 46., L. sp. 52/IV, nabyła Marja z Cywińskich Trzetrzewińska od Bronisława Trzetrzewińskiego za cenę 20.000 dolarów.

22. Grunt lwh 565/XV przy ul. Nowowiejskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 33/XV, lwh 455/XV i lwh. 458/XV, nabył Aleksander Klein od Władysława Kowalczyka, Kazimierza i Stanisławy Mieszkowskich i Szymona Olasa za cenę 3.618 dol.

23. Część ($^{2}/_{4}$) gruntów lwh. 452/XVII, lwh. 509/XVII, lwh. 510/XVII, lwh. 515/XVII, lwh. 660/XVII i lwh. 769/XVII obok ul. Towarowej, nabyli po $^{1}/_{4}$ Jakób Stieglitz i Dr. Joachim Krieger od Stanisława Słoneckiego za cenę 8415 dolarów.

24. Część ($^{1}/_{2}$) domu jednopiętrowego przy ul. Różanej L. or. 6, L. spis. 110/XI, nabyli Helena i Bogusław Karasiowie od Władysławy Szaperowej za cenę 1.000 dolarów.

25. Grunt lwh. 235/XXII przy ul. Nadwiślańskiej, nabyli po połowie Hersch i Hudesa Hochmanowie od Majera Jakóba 2 im. i Reginy Pomeranzów za cenę 3150 dolarów.

26. Grunt lwh. 235/XXI przy ul. Płaszowskiej, nabyli po połowie Stanisław i Weronika Gimrowie od Jakóba i Wiktorji Mazurów za cenę 356 dolarów.

27. Grunt lwh. 816/XXII przy Aleji pod Kopcem, nabył Juljan Popławski od Władysława Miksteina za cenę 10.235 złotych.

28. Część ($^{1}/_{4}$) domu parterowego przy ul. Wielickiej L. or. 23, L. spis. 36/XXII nabył Eljasz Kops od Tauby Liebeskind za cenę 5.000 zł.

29. Grunt lwh. 1624/XXI przy ul. Przewóz — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1604/XXI, nabył Wincenty Janik od Antoniego Łanoszki za cenę 2.000 złotych.

30. Grunt lwh. 572/IV przy ul. Krupniczej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 397/IV i lwh 521/IV, nabył Skarb Państwa od Gminy stoł. król. miasta Krakowa za cenę 7.624 złotych.

31. Grunt lwh. 496/XVI przy ul. Kazimierza Wielkiego, nabyli po połowie Stefan i Józefa Frasikowie od Genowefy z Terpów Rudzikowej za cenę 7.700 zł.

32. Grunt lwh. 1623/XXI przy ul. Gromadzkiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 58/XXI, nabyli po połowie Józef i Marja Gimrowie od Marji z Prociaków Kozłowej, Władysława, Józefa, Stanisława, Eugenji i Adama Prociaków za cenę 712 dolarów.

33. Część ($^{1}/_{2}$) gruntu lwh 1054/XXII przy ul. Zabłocie, nabył Markus Hirsch Weindling od Heleny Kempler za cenę 450 dolarów.

34. Dom parterowy przy ul. Krzemionki L. or. 16, L. spis. 436/XXII, nabyli Józef i Anna Satorowie od Marji Dziekanowskiej za cenę 14.000 złotych.

35. Część ($^{1}/_{7}$) domu parterowego przy ul. Gromadzkiej L. or. 51, L. sp. 14/XXI, nabył Stanisław Chudyba od Henryka Boniora za cenę 1.000 zł.

36. Część ($^{1}/_{7}$) domu parterowego przy ul. Gromadzkiej L. or. 51, L. sp. 14/XXI nabył Antoni Bonior od Kazimierza Boniora za cenę 1000 złotych.

37. Grunt lwh. 1625/XXI — wydzielony jako nowe hipoteczne ciało z realności lwh. 1335/XXI, nabyła Józefa z Zimnych Głowa od Reginy Taubman za cenę 372 dol.

38. Grunt lwh. 1064/XXII przy ul. Dekerta, nabyli po połowie Stanisław i Józefa Łaptasiowie od Ignacego i Julji Radoniów za cenę 800 dolarów.

II. Przez inne kontrakty.

1. Dom dwupiętrowy przy ul. Arjańskiej L. or 5, L. spis. 389/VI — wartości 80.000 zł. nabyła tytułem darowizny Zofja Świeykowska od Zofji z hr. Potockich hr. Zamoyskiej.

2. Część ($^{4}/_{40}$) domu dwupiętrowego przy ul. Kochanowskiego L. or. 30, L. spis. 449/IV, wartości 8.000 zł., nabyły tytułem darowizny po ($^{2}/_{40}$) Stefanja z Molków Iłłakiewiczowa i Leokadja z Molków Chmielnikowska od Marji z Baczyńskich Molkowej.

3. Część ($^{1}/_{2}$) domu jednopiętrowego przy ul. Kalwaryjskiej L. or. 60, L. spis. 421/XXII wartości 2.000 zł., nabyła tytułem darowizny Estera z Liebeskindów Landwirthowa od Hendli Liebeskind.

4. Część ($^{1}/_{5}$) domu parterowego przy ul. Rozdroże L. or. 20, L. spis. 15/X, wartości 1.500 złotych, nabyła tytułem darowizny Genowefa Piwowarczyk od Bolesława Piwowarczyka.

5. Część ($^{3}/_{32}$) domu parterowego przy ul. Spiskiej L. or. 13, L. spis. 83/IX wartości 1.500 złotych, nabyła tytułem darowizny Zofja z Janików Walczyk od Józefa Walczyka.

6. Dom parterowy przy ul. Myśliwskiej L. or. 23, L. spis. 282/XXI — wartości 800 zł., nabyła tytułem darowizny Julja Heretykówna od Stanisława i Franciszki Heretyków.

7. Grunt lwh. 1034/XXI przy ul. Myśliwskiej — wartości 1.000 zł., nabyła tytułem darowizny Marja Sochówna od Ignacego Sochy.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Część ($^{4}/_{8}$) domu parterowego przy ul. Pędzichów L. or. 10, L. spis. 212/V, wartości 56.500 złotych nabyły w spadku Józefa Marja 2 im. Wanda i Irena Grabowskie po śp. Józefie Gabrjelu Grabowskim.

2. Dom dwupiętrowy przy ul. Zygmunta Augusta L. or. 5., L. spis. 375/VI — wartości 120.000 złotych, nabyli w spadku po ($^{1}/_{5}$) części Wiktorja Rakiszowa, Eugenja z Rakiszów Strasikowa, Mieczysław i Zofja Rakisz i Helena z Rakiszów Gwizdowa po śp. Szczepanie Rakiszu.

Wykaz

konsensów budowlanych wydanych w styczniu 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. I.		
Syndykat rolniczy	wzmocnienie muru frontowego	Reformacka 1	arch. J. Merenda	7661/29
Marceli Dutkiewicz i Józef Sowiński	przebud. front. lokalu sklepowego	św. Tomasza 20	arch. Z. Grünberg	9885/29
Hirsch Mandelberg	budow. balkonów na I. p.	Dietlowska 1	arch. Feniger L.	9441/29
		Dz. IV.		
Tow. Wzaj. Ubezp.	budowa prow. sufitu	Basztowa 8	arch. Skawiński K.	7771/29
Leopold Mussil	budowa kiosku	Karmelicka 13	arch. Mączyński J.	9508/29
Komitet budowy Laboratorjum Akad. Górniczej	budowa komina	Al. Mickiewicza	inż. Taub. J.	4645/29
Wincenty Żywiecki	przebud. okna part. na portal sklepowy	Krowoderska 66	Kolesiński J.	8079/29
Klasztor OO. Karmelitów	rozbudowa chóru w nawie głównej	Karmelicka 19	arch. F. Mączyński	9660/29
Pow. Zakład Ubezp. Wzajemnych	budowa 5-ciop. domu	Dunajewskiego 3	inż. Nowakowski	89/30
		Dz. V.		
Marjan i Michalina Dąbrowscy	budowa schodów żelaznych	Basztowa 18	inż. Wierzchowski	8866/29
Wacław Bezucha	przebud. portalu sklepowego	Długa 66	arch. Stupnicki W.	8134/29
		Dz. VII.		
Ludwik Krzymiński	nadbudowa 3-go piętra	Starowiślna 1	arch. Kryłowski J.	7795/29
		Dz. VIII.		
Inż. Hoffman Ryszard	budowa 3-chp. domu narożnego	Miodowa 39	arch. Kryłowski J.	9568/29
Hirsch Sybirski	budowa 4-ro p. domu naroż.	Paulińska 2	inż. Prokesch Z.	9536/29
Konwent OO. Bonifratrów	nadbud. poddasza	Trynitarska 11	arch. Burzyński J.	8477/29
Konwent OO. Bonifratrów	prow. kaplica przedpogrzebowa	Trynitarska 9	arch. Burzyński J.	9761/29
Heukorn Jakób i Ska	przebud. ustępów na klozety spłukiwane	Ciemna 1	Prokesch Z.	7242/29

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. VIII.				
Regina Laska	przebud. ustępów na klozety spłukiwane	Dietlowska 59	Szufa Z.	7449/29
Dawid Langer	przebud. ustępów na klozety spłukiwane	Starowiślna 47	Skawiński E.	7821/29
Hirsch Sybirski	nadbud. 3-go p. budynku frontowego	Bocheńska 5	inż. Prokesch Z.	6819/29
Maurycy i Olga Günzowie	budowa 3-chpiętr. domu z poddaszem	św. Wawrzyńca 33	arch. Goldberger Iz.	9665/29
Dz. XI.				
Wanda Dąbrowska	budowa ustępów	Różana 3	arch. Wł. Stupnicki	9145/29
Dz. XII.				
Inż. Józef Lilienthal	budowa 4-rop. domu	Syrokomli 12	inż. Manber S.	9803/29
O. Grossbard i M. Zucker	budowa 4-rop. domu	Al. Krasińskiego 12	arch. Grünberg Z.	7819/29
Dz. XIII.				
Jadwiga i Marja Pierożyńskie	budowa ogrodzenia	Kr. Jadwigi 152 a	inż. Struszkiewicz	7916/29
Leon Kalb recte Nord	budowa szopy	Kr. Jadwigi 52	arch. Grünberg Z.	7761/29
Włodarska Anna	budowa prow. szopy	Ks. Józefa 6	inż. Wilczyński J.	6403/29
Dz. XIV.				
Bratnia Pomoc Studentów U. Jagiell.	dobudowa południowego traktu	Al. 3-go Maja 5	inż. Wł. Krzyżanowski	9027/29
Dz. XV.				
Stanisław Paszkot	budow. mieszkania stróża i podziału piwnic	Kujawska 20	arch. Szufa Z.	9526/29
Markiewicz Aleksander	budowa 3-chp. domu	Józefitów 6	arch. Goldberger Iz.	8511/29
Adolf i Janina Ohly	budowa 3-chp. domu	Józefitów lwh. 416	arch. Kaczmarczyk J.	9235/29
Dz. XVI.				
Teofil i Helena Siatkowie	budowa parter. domu	Lucjana Rydla 18	arch. W. Warczewski	6085/29
Dz. XVIII.				
Leonja Sojowa	budowa jednopiętrowego domu z poddaszem	Obożna L. 12	inż. Włodzimierz Rychlewski	9597/29

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. XVIII.		
Zbigniew Odrzywolski i Maurycy Rappaport	budowa 5. piętra	Mazowiecka 8	arch. Odrzywolski Zbigniew	9211/29
Helena Abgarowiczowa	budowa 3-ch mieszkań na poddaszu	Moniuszki 26	arch. Skawiński E.	8744/29
Karwat Józef	plany na budowę 3-chpiętr. domu	Mogilska 78	arch. Karwat J.	9918/29
Karol Podkopał	plany dodatkowe na 3 ubikacje podstrychowe	Bohdana Zalewskiego 34	arch. Skawiński E.	9464/29
		Dz. XX.		
Józef Łacheta	nadbudowa I p. i poddasza	Grzegórzecka 149	arch. Paciorkowski L.	9625/29
Tomasz Łacheta	dodatkowe plany wykonania ściany frontowej szczytowej	Miedziana 36	Inż. Stobiecki J.	8935/29
Wincenty Krzyżanowski	budowa domu part.	Miedziana 22	arch. Paciorkowski L.	9040/29
		Dz. XXI.		
Barbara Bykowa	budowa przyziemn. domu	Płaszowska l. kat. 585	arch. Dostal Ant.	137/30
		Dz. XXII.		
Salomon Teitelbaum	budowa murów nowych prawej oficyny	Kalwaryjska 26	arch. Paciorkowski L.	82/30
Rozalja Zimmerspitz	budowa murowanych komórek	Podskale 4	arch. Dostal Ant.	8591/29
Inż. Jerzy Kukucz	budowa pokoju z kuchnią, stajni i wozowni	Zabłocie 6	inż. Kukucz Jerzy	8502/29
Marja Lachowska	nadbud. 3-go p. i budowa klozetów	Rejtana 8	inż. S. Mehl	130/30
M. Bannet	budowa żelaznych schodów w podwórzu	Węgierska 16	inż. S. Feldmann	36/30
Salomea Dattner	budowa 3-go p. od tyłu	Kalwaryjska 75	inż. Prokesch Z.	9841/29
Franciszek i Józefa Lasoniowie	budowa suteren	Czyżówka 9	arch. Paciorkowski Ludwik	9287/29
Kaila Wolfowa	nadbud. 3-go p.	Hetmańska 5	arch. Grünberg Z.	9986/29

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

NOMINACJE.

Kania Jan, z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany prowizorycznym strażakiem M. Straży Pożarnej w XIV. gr. uposaż. L. Pr. 10633/29.

Kopeć Karol Inż., z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany prowizorycznym st. referentem Budownictwa m. Oddz. A. w VII. gr. uposaż. L. Pr. 13368/29.

Majchrówna Józefa, z dniem 1 stycznia 1927 r. mianowana stałym kancelistą Mgtu w X. gr. uposaż. L. Pr. 12649/29.

Róg Jan, strażak M. Straży Pożarnej z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany prowizorycznym szoferem M. Straży Pożarnej w XII. gr. uposaż. L. Pr. 12977/29.

Szabelski Józef, z dniem 1 października 1929 r. mianowany stałym strażakiem M. Straży Pożarnej w XIV. gr. uposaż. L. Pr. 11374/29.

Śmietana Adolf, z dniem 1 października 1929 r. mianowany stałym strażakiem M. Straży Pożarnej w XIV. gr. uposaż. L. Pr. 11175/29.

EMERYTURY.

Dalewska Adela, wdowa po woźnym m. z dniem 1 listopada 1929 r. otrzymała pensję wdowią. L. Pr. 10953/29.

Gąsiorowska Franciszka, wdowa po cieśli m. z dniem 1 stycznia 1930 r. otrzymała zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 13788/29.

Tullius Jan, adjunkt kanc. Mgtu z dniem 30 września 1928 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 7158/28.

Wdówka Jan, robotnik Zakł. Czyszczenia m. z dniem 1 września 1929 r. otrzymał zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 7356/29.

REZYGNACJE.

Szołayska Zofja, higjenistka szkolna z dniem 21 grudnia 1929 r. zrezygnowała z zajmowanej posady. L. Pr. 13347/29.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne 228 w kadencji XVII. dnia **9 stycznia 1930 r.**

Obecni: *Przewodn. Prezydent m.* Inż. Karol Rolle,
Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ „ Witołd Ostrowski,
„ „ Dr. Ludwik Schneider,
„ „ Dr. Piotr Wielgus.
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców miejskich obecnych **63.**
Początek posiedzenia o godz. **18.15.**

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie pośmiertne.

Prezydent Rolle poświęcił gorące wspomnienie pamięci długoletniego radcy m. ś. p. Władysława Zawojskiego.

Przemówienia wysłuchała Rada miejska stojąc.

Rezygnacja Zygmunta Klemensiewicza z godności radcy m.

Sekretarz odczytał pismo rm. Klemensiewicza, skierowane do p. Prezydenta m., o rezygnacji z godności członka Rady m.

Pismo to skierowano do S. III.

Wniosek nagły Klubu Radców m. P. P. S. w sprawie budowy Bibljoteki Jagiellońskiej.

Sekretarz odczytał następujący wniosek:

„Rada miejska wzywa Pana Prezydenta m., aby w porozumieniu z władzami Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademji Górniczej, Sądu Apelacyjnego oraz Izby Adwokackiej spowodował wysłanie do Warszawy delegacji, prowadzonej przez Prezydenta miasta, która Marszałkowi Sejmu, będącemu radcą miejskim, premjerowi p. Bartlowi, odnośnym pp. Ministrom, Klubom poselskim i referentom budżetowym przedstawi konieczność budowy Bibljoteki Jagiellońskiej, wykończenia Akademji Górniczej i Kliniki Położniczej, dalej budowy Sądu, oraz ustanowienia w Krakowie Politechniki i uwzględnienia potrzebnych kwot w obecnym budżecie państwowym".

Rm. Dr. Rosenzweig uzasadnia nagłość wniosku.

Prezydent Rolle zaznacza, że delegacja, w której wezmą udział posłowie i senatorowie krakowscy, przedstawiciele Tow. Miłośników Bibljoteki Jagiellońskiej, oraz reprezentanci Rady miejskiej, wyjedzie w przyszłym tygodniu do Warszawy, gdzie przyjętą będzie przez Premjera Dra Bartla, oraz ministrów oświaty Dra Czerwińskiego i robót publ. prof. Matakiewicza.

Wniosek jednomyślnie uchwalono.

Wniosek nagły w sprawie ciężarów podatkowych.

Sekretarz odczytał wniosek nagły rm. inż. Kleinbergera i tow. w sprawie ciężarów podatkowych:

„Pogarszające się z dnia na dzień stosunki gospodarcze ludności miejskiej powodują, że ludność ta, a przedewszystkiem handel, przemysł i rękodzieło nie mogą podołać ciężarom podatkowym i społecznym. Rada Miasta, jako przedstawicielka tej ludności, powodowana troską o byt swych obywateli, o możność ich zarobkowania, mając równocześnie na względzie, że z obniżeniem dobrobytu maleje zdolność podatkowa tejże ludności, co w rezultacie musi się ujemnie odbić na budżetach tak Państwa, jak i Gminy, zwraca się do Prezydjum Miasta,

aby przedstawiło grozę położenia miarodajnym czynnikom i uzyskało odroczenie płatności przez rozłożenie zaległych podatków na co najmniej 10 rat miesięcznych oraz odroczenie przeprowadzonych egzekucyj podatkowych i obniżenie odsetek zwłoki.

Rada Miasta zwraca również uwagę na konieczność jak najśpieszniejszej reformy podatku obrotowego, wydatnego tegoż obniżenia, względnie opodatkowania u źródeł produkcji i odciążenia w ten sposób wielkiej masy podatników, stanowiących rdzeń lojalnej ludności Państwa".

W dyskusji, jaka wywiązała się, zabierali głos rm. inż. Kleinberger, Kluczka, Schechter, inż. Adelman, Kosobudzki, Marski, ks. Kasprzyk — wszyscy solidaryzując się z treścią przedłożonego wniosku.

Po wyjaśnieniu, udzielonem przez Prez. Rollego, wniosek rm. inż. Kleinbergera uchwalono.

Wnioski.

Sekretarz odczytał następujący wniosek:

1) Rm. inż. Adelmana w sprawie bezpieczeństwa w kinoteatrach krakowskich:

„W dniach ostatnich pojawiła się w dziennikach wiadomośc o pożarze kinoteatru w Paeskay w Szkocji, w którym poniosła śmierć około setka dzieci. Ponieważ Kraków ma 9 kinoteatrów bardzo uczęszczanych, należy zatem zbadać, czy są dostatecznie zabezpieczone przeciw tego rodzaju wypadkom.

W tym celu wnoszę:

Rada miasta uchwali:

Wybiera się Komisję 4 członków Rady Miejskiej, aby wraz z władzą miejską zbadała wszystkie tutejsze kinoteatry, czy odpowiadają wymogom bezpieczeństwa i aby zdała w ciągu 4 tygodni z tego sprawę Radzie Miejskiej".

Wniosek niniejszy przekazano Sekcji VII. do regul. traktowania.

2) Rm. Adelmana i tow. w sprawie połączeń lotniczych w Krakowie.

W XVI. wieku Kraków był nietylko stolicą Państwa Polskiego, lecz również centralą dla handlu między wschodem a zachodem. Po przeniesieniu stolicy do Warszawy zmieniła się i droga handlowa; nie lądem, ale morzem połączono wschód z zachodem Europy i odtąd Hamburg, Brema, Lubeka stały się ośrodkiem handlu środkowo-europejskiego.

Przed samą wojną światową otworzyły się nowe horyzonty dla Krakowa, gdy Rada Państwa austrjackiego uchwaliła budowę kanału z Zagłębia węglowego do Wisły, a stąd do Dniestru, co stanowić miało połączenie środkowej Europy z Morzem Czarnem. Wojna przekreśliła te zamierzenia, a Państwo Polskie nietylko myśli tej nie wskrzesiło, lecz pragnie ruch cały handlowy zcentralizować we Warszawie, z pominięciem południowej Polski wraz z Krakowem.

Na zjeździe Izb i stowarzyszeń handlowych polskich i niemieckich w Poznaniu wygłosił Dr. Willy Kriegenburg, syndyk Izby handlowej we Wrocławiu referat w sprawie linji lotniczej, którąby łączyła Londyn, Brukselę, Kolonię, Halle, Wrocław, Kraków, Lwów, Kijów, Charków, Tyflis, Teheran, a stamtąd do Indyj angielskich. Omówił również i drugą linję lotniczą, którąby łączyła Hamburg przez Wrocław, Kraków, Lwów, Czerniowce z Odessą. Ponieważ układ niemiecko-polski co do lotnictwa ma być w czyn wprowadzony i wedle doniesienia „Verkehr und Bäder-Zeitschrift" z 25/12 1929 ma być otwartą linja lotnicza, łącząca Wrocław z Warszawą, a wedle układu polsko-rumuńskiego, ma się otworzyć linja lotnicza Lwów—Bukareszt, zatem leży w interesie miasta Krakowa, aby linja lotnicza, łącząca morze Północne z Czarnem, obejmowała Kraków, bo zachodzi obawa, że jak linja kolejowa z Warszawy do Wiednia ominęła Kraków, tak też i linja lotnicza może wyeliminować nasze miasto.

Sfery handlowe interesują się tą sprawą i wskazują na korzyści i możliwości handlowe z tego kierunku linji lotniczej dla Krakowa wynikające. Zwracając na to usilną uwagę, pozwalam sobie postawić wniosek następującej treści:

Rada miasta uchwali:

Uprasza się prezydjum miasta, aby u miarodajnych czynników uzyskało zapewnienie, że linja lotnicza mająca łączyć morze Północne z morzem Czarnem, będzie w swej drodze przechodzić przez Kraków, co wpłynie na rozwój handlu polskiego jako międzynarodowego".

Wniosek ten przekazano Komisji dla rozwoju Krakowa.

Interpelacje.

Sekretarz odczytał następujące interpelacje:

1) Rm. Pachońskiego i tow. w sprawie odnowienia kaplicy cmentarnej:

„Dom przedpogrzebowy jest nieproporcjonalnie mały w stosunku do zaludnienia miasta Krakowa a wnętrze kaplicy cmentarnej z powodu nieodnawiania przedstawia przykry widok.

Zapytujemy Pana Prezydenta, czy weźmie pod uwagę w budżecie na rok najbliższy budowę odpowiedniego domu przedpogrzebowego z kaplicą — a w najbliższym okresie odnowienie dzisiejszej kaplicy cmentarnej".

Sprawę tę przekazano Komisji budżetowej.

2) Rm. Stączka i tow. w sprawie komunikacji autobusowej z Prądnikiem Białym:

„Komunikacja autobusowa z Prądnikiem Białym wiele pozostawia do życzenia, a mianowicie:

1) używa się do niej wozów już zużytych i naraża się podróżnych na liczne złączone z tem niewygody;

2) obejście obsługi z podróżnymi naraża tych ostatnich na częste niemiłe przygody,

3) postój autobusu zamiast u wylotu ul. Długiej obok placu targowego znajdować się powinien obok Barbakanu, skąd przez ul. Warszawską, Montelupich i Kamienną — z pominięciem tramwaju — za obecną stosunkowo wysoką cenę dojeżdżać się winno wprost do celu podróży.

Zapytujemy Pana Prezydenta, czy skłonny jest spowodować poprawę powyższych usterek".

Interpelację tę skierowano do Rady nadz. krak. Spki tramwajowej.

3) Rm. Stączka i tow. w sprawie Zjazdu miast polsk. w Poznaniu.

„Upłynął kwartał od Zjazdu delegatów Związku Miast Polskich w Poznaniu, na który Rada miasta licznych wyznaczyła przedstawicieli.

Ponieważ tak poważne ciało, złożone z wybrańców miast całej Rzeczypospolitej obradowało niewątpliwie nad problemami również dla Krakowa pożytecznemi, zapytujemy Pana Prezydenta, czy jest skłonny upoważnić któregokolwiek z delegatów do wygłoszenia wyczerpującego sprawozdania ze Zjazdu wobec pełnej Rady miasta".

W odpowiedzi na powyższą interpelację Prezydent Rolle zawiadamia, że Zjazd miast, który odbył się w Poznaniu, był zjazdem o charakterze międzynarodowym z racji Pow. Wyst. Kraj., że na Zjeździe tym nie zapadły żadne uchwały.

4) Rm. Holeksy i tow. w sprawie uprzątnięcia opiwniczenia zburzonego kiosku przy ulicy Zwierzynieckiej:

„U wylotu Aleji Krasińskiego i ul. Zwierzynieckiej po zburzeniu kiosku nie usunięto dotąd obetonowania piwnicznego. Niedawno zaś rozpoczęto prywatnie sadzenie drzewek.

Ponieważ Aleja Krasińskiego, jak Mickiewicza i Słowackiego będą ozdobą Krakowa

zapytujemy Pana Prezydenta kiedy poleci:

a) usunąć pozostałości po zburzonym kiosku,

b) czy pozwolił na sporadyczne sadzenie drzewek,

c) czy też poleci celowe urządzanie Aleji".

Prez. Rolle oznajmia, że na powyższą interpelację udzieli odpowiedzi na następnem posiedzeniu Rady m.

Porządek dzienny.

I. Przydzielenie radców m. do Sekcyj i Komisyj.

Imieniem Prezydenta miasta i Komisji matki, wiceprezydent m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Klub Ch. D. liczy obecnie 10 członków — ma więc prawo po myśli § 4. Regulaminu Komisji Matki do 3-ch miejsc w Sekcjach i Komisjach, co do których obowiązuje klucz stronnictw.

Wobec tego powołuje się:

1) Do Sekcji I. rm. Henryka Pachońskiego
2) „ „ II. „ Inż. Aleksandra Adelmana
3) „ „ III. „ Karola Holeksę
4) „ „ IV. „ Henryka Pachońskiego
5) „ „ V. i VI. rm. Juljana Kwiecińskiego
6) „ „ VII. rm. Juljana Kwiecińskiego
7) „ „ VIII. „ Juljana Kwiecińskiego
8) „ Komisji dla Zakładów przemysł. rm. Karola Holeksę
9) Do Komisji drogowo-kanałowej rm. Juljana Kwiecińskiego
10) Do Komisji administracyjnej rm. Juljana Kwiecińskiego.

II. Na miejsce opróżnione po ś. p. rm. Władysławie Zawojskim powołuje się do Sekcji IV. rm. Lauera Daniela.

III. Po myśli Regulaminu Komisji Matki, Klub PPS. ma obecnie prawo do 4-ch miejsc w Sekcjach i Komisjach, co do których obowiązuje klucz stronnictw.

Wobec tego kasuje się:

1) w Sekcji II. mandat rm. ....
2) „ „ VII. „ „ ....
3) „ „ VIII. „ „ ....
4) w Komisji drogowo-kanałowej mandat rm. ....
5) w Komisji administracyjnej mandat rm. ....

(L. prez. 13704/29).

Rm. Dr. Rosenzweig występuje przeciwko wnioskowi, twierdząc, że stan liczebny P. P. S. w Radzie miejskiej nie zmniejszył się, gdyż w miejsce zmarłego rm. ś. p. Englischa oraz pp. Klemensiewicza i Bobrowskiego, którzy złożyli mandaty, wejdą następcy z łona P. P. S., której stan liczebny pozostanie taki sam, jaki był poprzednio.

Głos zabierał jeszcze rm. Rymar, poczem po wyjaśnieniu Prezyd. Rollego i wicepr. Dra Wielgusa — wnioski pod I. i II. uchwalono, a wniosek pod III. odesłano do Komisji Matki.

II. Powołanie Komisji budżetowej.

Imieniem Prezydenta m. i Komisji matki — wiceprezydent m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada miejska uchwali:

Powołuje się na członków Komisji budżetowej następujących pp. radców m:

Zj. M.	1) Inż. Drobniak Franciszek
	2) Epstein Tadeusz
	3) Dr. Gross Adolf
	4) Inż. Kleinberger Władysław
	5) Dr. Klimecki Stanisław
	6) Kosobudzki Piotr
	7) Dr. Krzetuski Karol
	8) Dr. Landau Rafał
	9) Dr. Lauer Ignacy
	10) Dr. Merz Ludwik
	11) Inż. Nitsch Leonard
	12) Dr. Oberlender Salomon
	13) Inż. Peroś Jan
	14) Potuczek Wacław
	15) Dr. Tilles Samuel
P. P. S.	1) Haecker Emil
	2) Kluczka Teodor
	3) Dr. Müller Adam
	4) Dr. Rosenzweig Józef
Ch. D.	1) Inż. Adelman Aleksander
	2) Holeksa Karol
	3) Pachoński Henryk
K. P. G.	1) Stączek Stanisław
Dz.	1) Rymar Stanisław
	2) Dr. Szołayski Alfred.

Rm. Dr. Rosenzweig wnosi o uzupełnienie Komisji budżetowej Rm. Przybysiem i Dr. Schreiberem.

Prezydent Rolle wskutek wniosku zgłoszonego przez Rm. Dr. Rosenzweiga zarządza głosowanie kartkami, prosząc na skrutatorów rm. Dr. Merza i Pachońskiego.

Sekretarz odczytywał nazwiska radców m. w porządku alfabetycznym, a ci głosy swe na kartkach składali do urny.

Na 57 głosujących rm. Przybyś otrzymał 15 głosów, rm. Dr. Schreiber 10 głosów, białych kartek oddano 40.

Wynik głosowania podał rm. Dr. Merz.

Rm. Dr. Rosenzweig wnosi, aby kartki z głosowania dołączono do protokołu.

Wobec powyższego Przewodn. Prez. Rolle poddał pod głosowanie wniosek zgłoszony przez referenta, który Rada m. uchwaliła.

III. Powołanie Komisji dyscyplinarnej dla niższych funkcjonarjuszy miejskich.

Imieniem Prezydenta m. i Komisji Matki, wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

Powołuje się na członków Komisji dyscyplinarnej dla niższych pracowników miejskich Zakładów i Instytucyj Użyteczności publicznej pp. radców m.:

1) Inż. Franciszka Drobniaka
2) Dr. Ignacego Lauera
3) Kustowskiego Ludwika
4) Puchałkę Jana

Na zastępców:

1) Inż. Leonarda Nitscha
2) Zygm. Siemka
3) Marskiego Józefa
4) Dr. Szołayskiego Alfreda.

(Lprez.: 6210/29)

Uchwalono.

IV. Pożyczka 20.000 zł. na dokończenie budowy domu mieszk. na tzw. Birnbaumówce.

Wniosek Sekcji II. i III.

Rada miasta uchwali:

I. Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia dodatkowej pożyczki z funduszu rozbudowy miast w kwocie 20.000 zł. na dokończenie budowy 4-piętrowego domu mieszkalnego na tzw. Birnbaumówce.

II. Pożyczka zostanie zaciągniętą na warunkach podanych w promesie Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddział w Krakowie z dnia 6 grudnia 1929 Kb. 972/d.

III. Do podpisania skryptów dłużnych upoważnia się Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę, oraz radców m. pp. Dra Karola Krzetuskiego i Zygmunta Siemka, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, radców m. PP. Dr. Adama Müllera i Inż. Aleksandra Adelmana. (Lprez. 12.930/29)

Sprawozdawca: rm. Dr. Oberlender.

Uchwalono.

V. Poręka Gminy miasta Krakowa dla Spółki mieszkan. dla miast.

Wniosek Sekcji II. i III.

Rada miasta uchwali:

I. Gmina miasta Krakowa obejmuje porękę do dalszej wysokości 150.000 zł., czyli do łącznej kwoty 300.000 zł. za pożyczki, których Bank Gospodarstwa Krajowego albo Kasa Oszczędności miasta Krakowa udzieli Spółce mieszkaniowej dla miast, Spółce z ogr. odp. w Krakowie na dokończenie budowy domów mieszkalnych.

II. Objęcie poręki nastąpi na analogicznych warunkach na jakich została udzielona poręka do wysokości 150.000 zł. stosownie do uchwały Rady miejskiej z dnia 27 stycznia 1928, uzupełnionej uchwałą z dnia 6 grudnia 1928, zatwierdzonej przez Krakowski Urząd Wojewódzki decyzją z dnia 16 kwietnia 1929, L. Sam. 1848/29.

III. Do podpisania odnośnych dokumentów upoważnia się Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę, oraz radców m. pp. Inż. Aleksandra Adelmana i Zygmunta Siemka, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, radców m. pp. Dra Adama Müllera i Dra Karola Krzetuskiego. (Lprez. 12.485/29)

Sprawozdawca rm. Dr. Lauer.

Uchwalono.

VI. Odkupienie dla Gminy miasta Krakowa od Cechu Rzeźników i Masarzy w Krakowie 2 udziałów w Spółce „Caro“.

Wniosek na Sekcję II i III.

Rada miasta uchwali:

1) Upoważnia się Pana Prezydenta do odkupienia dla Gminy miasta Krakowa z dniem 31 marca 1929 r. od Cechu Rzeźników i Masarzy w Krakowie 2 udziałów w Spółce „Caro“ z ogr. odp. w Krakowie à 50.000 zł. czyli razem 100.000 zł., za cenę 100.000 zł. z doliczeniem kwoty przypadającej na te udziały z tytułu rezerwy bilansowej, oraz z tytułu zysków za czas od 1 kwietnia 1929 r. do chwili wygaśnięcia umowy spółkowej.

2) Cena kupna tych dwóch udziałów pokryta będzie w ten sposób, że Gmina miasta Krakowa przejmie pożyczkę Cechu maksymalnie zł. 76.000 w walucie dolarowej zaciągniętą swojego czasu przez tenże Cech w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Krakowa na wpłatę tych dwóch udziałów do Spółki „Caro“, reszta zaś ceny kupna-sprzedaży tych dwóch udziałów jak pod 1) podano wypłacona będzie Cechowi Rzeźników i Masarzy w gotówce.

3) Sumę przypadającą do wypłaty tytułem ceny kupna-sprzedaży za te 2 udziały w gotówce wypłaci Cechowi Spółka „Caro“ na rachunek Gminy miasta Krakowa. Również Spółka „Caro“ spłacać będzie przejętą przez Gminę miasta Krakowa w cenie kupna pożyczkę M. K. O. maksymalnie zł. 76.000 w walucie dolarowej, natomiast Gmina miasta Krakowa oraz Spółka „Caro“ podpiszą weksel potrzebny do przejęcia tej pożyczki.

Wypłacona w ten sposób należytość przez Spółkę „Caro“ na rachunek Gminy miasta Krakowa tytułem ceny kupna tych 2 udziałów od Cechu umarzana będzie przez Spółkę „Caro“ ze zysków, które przypadać będą Gminie miasta Krakowa od Spółki z tytułu udziału w tejże Spółce aż do zupełnego umorzenia tej należytości.

4) Co do odkupionych w ten sposób przez Gminę miasta Krakowa od Cechu Rzeźników i Masarzy w Krakowie dwóch udziałów, udziela Gmina miasta Krakowa Bankowi Małopolskiemu S. A. w Krakowie opcji na jeden rok od dnia zawarcia przez Gminę kontraktu z Cechem Rzeźników i Masarzy, mocą której przysługiwać będzie Bankowi prawo odkupu od Gminy połowy udziałów nabytych od Cechu Rzeźników i Masarzy, t. j. w tym wypadku jeden udział, po faktycznej cenie kupna-sprzedaży, t. j. po cenie, jaką Gmina miasta Krakowa efektywnie za te udziały zapłaci wraz z procentami, jakie płaci Gmina instytucjom bankowym za kredyt krótkoterminowy. Lpr. 12603/29.

Sprawozdawca: rm. Dr. Krzetuski.

W dyskusji zabierali głos rm: Ziffer, Holeksa, Stączek. Po wyjaśnieniu pp. wicepr. Dr. Wielgusa i Prezyd. Rollego — wnioski Sekcji II i III uchwalono z tem, że ostateczną cenę i warunki ustali Sekcja skarbowa, bez odnoszenia się do Rady m.

VII. Opłaty od badania zwierząt rzeźnych i mięsa.

Wniosek Sekcji VIII.

Rada m. uchwali:

Na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa pobierać od posiadaczy zwierząt następujące opłaty:

1) od koni, bydła, owiec i kóz . . . . . 1·— zł.
2) od świń łącznie z badaniem na włośnie . 1·20 zł.

Sprawozdawca: st. radca Mgtu Dr. Racławicki.

Uchwalono.

VIII. Nabycie drogą wywłaszczenia od Jana, Antoniego i Józefa Koników i Jadwigi Zarubowej parceli w Dz. XVII na cele regulacyjne.

Wniosek Sekcji I.

Rada miasta uchwali:

1) Na cele regulacji ulicy bocznej od ulicy Prądnickiej w Dz. XVII nabyć drogą wywłaszczenia od Jana, Antoniego i Józefa Koników oraz Jadwigi z Koników Zarubowej parcelę lkat. 1409, lwh. 581 Dz. XVII o powierzchni 1417 m^2.

2) Upoważnia się P. Prezydenta m. do poczynienia wszelkich kroków potrzebnych do uzyskania wywłaszczenia.

3) Wydatek połączony z nabyciem powyższego gruntu drogą wywłaszczenia pokryć z funduszu miejsk. Dział II § 137 budżetu 1929/30 „Zakupno nowych gruntów". (L. I 4700/29).

Sprawozdawca: rm. Drozdowski.

Uchwalono.

IX. Zamiana skrawków gruntu między Gminą m. Krakowa a Ską „Krajewskie".

Celem przeprowadzenia należytego wykształcenia parcel budowlanych Gminy miasta Krakowa oraz Ski „Krajewskie" w Dz. VIII, według zatwierdzonego uchwałą Rady m. z dnia 24 maja 1928 planu regulacyjnego, oraz orzeczenia parcelacyjnego Magistratu z dnia 27 września 1928 L. I. 6784/28, należy przeprowadzić zamianę skrawków gruntu między Gminą m. Krakowa a Ską „Krajewskie" w następujący sposób:

Gmina m. Krakowa nabywa na własność od Ski „Krajewskie" z gruntów objętych lwh. 36 Dz. VIII parcele lk. 37/14 i 37/25 oznaczone na planie sytuacyjnym Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 12 lipca 1929 kolorem czerwonym, o powierzchni łącznie 118·80 m^2, w zamian za odstąpienie Spółce „Krajewskie" realności lwh. 4 części parcel lk. 18/1, lwh. 14 części parceli lk. 53, lwh. 17 części parceli lk. 782 i 780, oznaczone na powyższym planie kolorem zielonym, o powierzchni łącznie około 295·60 m^2 pod następującemi warunkami:

1) Za nadwyżkę gruntu gminnego o powierzchni około 176·80 m^2 zapłaci Ska „Krajewskie" po 62 zł. za 1 m^2.

2) Cenę kupna zapłaci Ska „Krajewskie" w 4 ratach miesięcznych za uiszczeniem 1% w stosunku miesięcznym od każdorazowo dłużnej kwoty, przyczem pierwsza rata płatną będzie do dni 8 licząc od zawiadomienia o uchwale zezwalającej na sprzedaż.

2) Cena kupna będzie zabezpieczona hipotecznie na gruntach Ski „Krajewskie".

4) Skrawki gruntów odstępują strony kontraktujące w stanie wolnym od długów i ciężarów.

5) Koszty kontraktu, stempli, mapek i pomiarów oraz koszty intabulacji poniosą obie strony po połowie, koszty zaś ekstabulacji i ewentualne należytości od przeniesienia własności poniesie Ska „Krajewskie". (L. I. 8218/1929).

Sprawozdawca: rm. inż. Kleinberger.

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 8·20 wieczorem.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 2 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady m.,** na którem przyjęto do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie Budownictwa m. Oddział B. z wykonanych w sezonie budowlanym 1929 r. robót kanałowych i drogowych. Wybudowano w tym okresie 3.959 mb. kanałów przełazowych o rozmaitych profilach i 4.259 mb. kanałów rurowych o średnicy 30—50 cm., razem 8.218 mb. kosztem 735.000 zł.; prócz tego wykonano 86 nowych wodościeków ulicznych. W dziale drogowym wykonano w ciągu tego czasu nowych jezdni i chodników z płyt betonowych za łączną kwotę 812.000 zł. a to jezdnie z betonu asfaltowego w ulicach: Batorego, Reymonta, Św. Krzyża, Wielopole, Długiej, na placach Zgody i Nowym. Nawierzchnie z Betonu cementowego na placach targowych Zgody i pl. Nowym, jezdnie z bruku kamiennego w części ulicy św. Krzyża, u wylotu ulicy Wielopole, Starowiślnej, Salinarnej i w Zakładach Aprowizacyjnych. Jezdnie szosowe w ulicach: Chocimskiej, Juljusza Lea, Słonecznej, Skawińskiej bocznej, na Woli Justowskiej, oraz wybudowano 3 wysepki dla publiczności na przystankach tramwajowych u wylotu ul. Starowiślnej i w Rynku Głównym. Poza torami jezdnemi wykonano szereg chodników z płyt betonowych w ulicach: Ks. Józefa, Bonarka, Smoleńskiej, Felicjanek, Retoryka, w Alejach Krasińskiego, Mickiewicza i Słowackiego. Po przyjęciu sprawozdania Komisja przyznała kredyty dodatkowe dla obu wymienionych działów, t. j. kanalizacji w kwocie 190.000 zł. i drogowego w kwocie 270.000 zł. W dalszym ciągu Komisja przyjęła wnioski, odnoszące się do budowy kanału ulicznego na drodze równoległej do wału ochronnego Rudawy, na gruntach klasztoru PP. Norbertanek i Spółki „Esge", oraz części ulicy Królowej Jadwigi w Dz. XIII., a równocześnie rozstrzygnęła

złożone oferty na wykonanie tego kanału. Wkońcu Komisja uchwaliła szereg należytości, przypadających od właścicieli realności z tytułu połączenia ich realności z kanałem m., zatwierdziła koszty wykonania budowy chodników w ulicach: Czarnowiejskiej, Warszawskiej, Smoleńskiej, Siemiradzkiego, Krasińskiego, w Alej: Mickiewicza i Słowackiego i przyjęła wnioski, odnoszące się do odwodnienia ul. Zamkowej w Dz XI.

Dnia 10 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prez. Rollego **posiedzenie Sekcji I. Rady m.,** na którem uchwalono linje regulacyjne ul. Kasztelańskiej w Dz. XII., plany zabudowania w związku z parcelacją gruntów p. Potockiego na Piaskach w Dz. XIX., p. Skrzyńskiego przy ul. Krzywda w Dz. XXI i p. Rippera przy ul. Szlak i Krowoderskiej, oraz otwarcie nowej ulicy w Zakrzówku. Następnie zatwierdzono ofertę na dostawę materjału drzewnego dla celów miejskich na rok 1930 i uchwalono sprzedaż, względnie kupno gruntów w Dz. IV., XI. i XVIII. dla celów regulacyjnych i lepszego ukształtowania parcel.

Dnia 20 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego **posiedzenie Sekcyj II. i III. Rady m.,** na którem załatwiono sprawę etatu administracyjnego urzędników miejskich oraz etatu kancelistów, sprawę zaopatrzenia emerytalnego syndyków miejskich, przyznano veniam aetatis dla Dra Inż. Bronisława Biegeleisena; powiększono etat szoferów Miejskiej Straży Pożarnej, rozszerzono etat służbowy niższych pracowników miejskich, przyznano dodatkowe uposażenie niższym funkcjonarjuszom Gazowni, Elektrowni i Miejskich Zakładów ceramicznych i uchwalono etat dla Miejskiego Muzeum Przemysłowego.

Dnia 22 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra P. Wielgusa **posiedzenie Rady Artystycznej m. Krakowa,** na którem załatwiono szereg projektów przebudowy portali sklepowych, budowy i nadbudowy domów, przyjęto projekt urządzenia ruchomej kolorowej reklamy świetlnej na dachu realności pod L. 26 w Rynku Głównym, oraz ustalono sposób i miejsce budowy kościoła i zabudowań przykościelnych w Płaszowie.

Dnia 24 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Ignacego Landaua **posiedzenie Komisji Rady m. dla Zakładów przemysłowych** w sprawie budżetu Miejskich Zakładów Ceramicznych. Komisja na podstawie wniosków Dyrektora Zakładów Ceramicznych uchwaliła preliminarz budżetu na r. 1930/31 i udzieliła w budżecie nadzwyczajnym kredytów na maszynowe urządzenie fabryki betonów i na rozbudowę cegielni.

Dnia 24 stycznia b. r. pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Ludwika Schneidra odbyło się **posiedzenie Komisji Rady miejskiej dla Zakładów Przemysłowych Gminy m. Krakowa,** na którem Dyrektor Wodociągu przedłożył sprawozdanie z postępu robót przy wymianie pękniętej rury wodociągowej w ulicy Ks. Józefa, sprawozdanie z ruchu wodociągowego i przeprowadzonych robót. Komisja uchwaliła wnioski Zarządu wodociągu w sprawie zakupna parcel gruntowych w gminie Przegorzały i Kostrze, zatwierdziła oferty na kupno maszyny parowej, generatora i pomp centryfugalnych, zatwierdziła wnioski w sprawie dostawy wody konsumentom w Prądniku Czerwonym i Borku Fałęckim, oraz uchwaliła budżet Zakładu wodociągowego na r. 1930/31.

Dnia 29 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Ludwika Schneidra **posiedzenie Miejskiego Komitetu W. F. i P. W.,** na którem przeprowadzono reorganizację istniejącego Komitetu w myśl rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a więc uzupełniono listę członków Komitetu, oraz przeprowadzono podział członków Komitetu na poszczególne Sekcje: 1) administracyjno-gospodarczą; 2) wychowania społecznego i 3) propagandy W. F. i P. W.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w drukarni Miejskiego Muzeum Przem. pod kier. Stefana Baranowskiego w Krakowie, Smoleńska 9.